

EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning

Kompletterande reglering

Ds 2021:10

EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning

Kompletterande reglering

Ds 2021:10

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

SOU och Ds finns på regeringen.se under Rättsliga dokument.

Svara på remiss – hur och varför

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).

Information för dem som ska svara på remiss finns tillgänglig på regeringen.se/remisser.

Omslag: Regeringskansliets standard

Tryck och remisshantering: Elanders Sverige AB, Stockholm 2021

ISBN 978-91-525-0064-4

ISSN 0284-6012

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Författningsförslag	9
1.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning	9
1.2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken (1962:700).....	13
1.3 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)	17
1.4 Förslag till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning	20
1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel	24
1.1 Förslag till förordning om ändring i vapenförordningen (1996:70)	26
1.6 Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97).....	28
2 Uppdraget	29
2.1 Bakgrund	29
2.2 Uppdraget.....	29
2.3 Utgångspunkter	31
2.3.1 Sverige i EU	31
2.3.2 EU-förordningen.....	32
2.3.3 Avgränsningar.....	33

3	Europeiskt gränssamarbete	35
3.1	Samarbete i gränsförvaltningsfrågor.....	35
3.1.1	Schengensamarbetet.....	35
3.1.2	Tullssamarbete	37
3.1.3	Samarbetet inom övervakning och brottsbekämpning till sjöss	38
3.2	Migrationssamarbete	39
3.3	En europeisk gränsförvaltning.....	41
3.3.1	EU:s gräns- och kustbevakningsförordning	42
3.3.2	Utvecklingen	43
3.3.3	Sveriges roll i samarbetet	45
4	EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning.....	47
4.1	Syfte och definitioner.....	47
4.2	Europeisk integrerad gränsförvaltning.....	47
4.3	Den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån	48
4.3.1	Allmänt	48
4.3.2	Byråns uppgifter.....	49
4.3.3	Byråns resurser	49
4.3.4	Byråns insatser.....	50
4.3.5	Den stående styrkans befogenheter och ansvar	51
4.3.6	Europeiskt samarbete om kustbevakningsuppgifter	52
4.4	Eurosur och Fado	53
4.5	Medlemsstaternas åtaganden	53
4.5.1	Allmänt	53
4.5.2	Planering	54
4.5.3	Samarbete och informationsutbyte.....	54
4.5.4	Personal och teknisk utrustning	55
4.5.5	Gränskontroll- och återvändandeinsatser.....	56
4.6	Personuppgiftsbehandling	57
4.6.1	Allmänna regler	58
4.6.2	Syfte med behandling av personuppgifter	58

4.6.3	Behandling av personuppgifter som samlats in under insatser.....	59
4.6.4	Behandling av personuppgifter inom ramen för Eurosur.....	59
4.6.5	Behandling av operativa personuppgifter.....	60
4.6.6	Lagring av uppgifter	60
4.7	Skydd av säkerhetsskyddsklassificerade och känsliga uppgifter	61
5	De svenska gränsförvaltningsmyndigheterna	63
5.1	Gränsförvaltning i Sverige	64
5.2	Polismyndigheten	65
5.2.1	Allmänt.....	65
5.2.2	Ansvar och uppgifter.....	65
5.2.3	Samverkan	67
5.3	Kustbevakningen.....	67
5.3.1	Allmänt.....	67
5.3.2	Ansvar och uppgifter.....	68
5.3.3	Samverkan	70
5.4	Tullverket	71
5.4.1	Allmänt.....	71
5.4.2	Ansvar och uppgifter.....	71
5.4.3	Samverkan	72
5.5	Kriminalvården.....	73
5.5.1	Allmänt.....	73
5.5.2	NTE:s utrikesverksamhet – återvändande med tvång	74
5.6	Migrationsverket.....	75
5.6.1	Allmänt.....	75
5.6.2	Frivilligt återvändande.....	76
5.6.3	Samverkan	76
5.7	Samverkan mellan gränsförvaltningsmyndigheterna	76
5.7.1	Nationell samordning och samarbete med Frontex.....	78
5.7.2	Deltagande i operationer.....	79

6	Integrerad gränsförvaltning	83
6.1	Hur fungerar IBM?	83
6.2	Sveriges strategi för IBM.....	84
6.3	Strategisk och operativ plan 2019.....	85
6.4	Nationell strategi för IBM 2021–2023	85
6.4.1	Bakgrund och utgångspunkter	85
6.4.2	Nationell situationsbild	87
6.4.3	Roller och ansvarsfördelning i Sveriges gränsförvaltning	88
6.4.4	Komponenter för integrerad gränsförvaltning.....	88
6.4.5	Nationell handlingsplan för IBM 2021–2023	108
7	Rättsliga utgångspunkter	109
7.1	Utgångspunkter.....	109
7.1.1	EU-förordningen är direkt tillämplig.....	109
7.1.2	Formerna för kompletterande reglering i nationell rätt	110
7.1.3	Författningsteknisk lösning	111
7.2	Dagens regelverk	112
7.2.1	Vissa grundlagsfrågor.....	112
7.2.2	Svensk gräns- och kustbevakning	115
7.2.3	Återvändande	116
7.2.4	Samarbete med Frontex.....	116
7.2.5	Tjänstemäns befogenheter och ansvar	117
7.2.6	Arbetsrätt och arbetsmiljö.....	121
7.2.7	Tillträdesfrågor och säkerhetsskydd.....	122
7.2.8	Personuppgiftsbehandling och sekretess.....	125
8	Kompletterande reglering	127
8.1	Nödvändiga åtgärder	128
8.1.1	Ansvariga myndigheter.....	129
8.1.2	Nationell kontaktpunkt och samordningscentral m.m.	131
8.1.3	Myndighetsutövning och tvångsmedel m.m.	133

8.1.4	Tjänstemäns civil- och straffrättsliga ansvar m.m.....	144
8.1.5	Personuppgiftsbehandling	145
8.2	Lämpliga åtgärder.....	146
8.2.1	Begäran om bistånd från Frontex.....	147
8.2.2	Överenskommelser med Frontex och med andra länder.....	149
8.2.3	Beslut om överlåtelse av förvaltningsuppgifter m.m.....	151
8.2.4	Beredning och beslut i vissa ärenden.....	151
8.2.5	Svenska tjänstemäns straffprocessuella ställning.....	153
8.2.6	Svenska tjänstemäns utförelse av krigsmateriel.....	154
8.2.7	Tillträde för utländska fartyg m.m.	154
8.2.8	En ny lag och en ny förordning.....	155
8.3	Följdändringar.....	156
8.4	Frågor som inte behöver åtgärdas.....	156
8.4.1	Arbetsrättsliga frågor	156
8.4.2	Arbetsmiljöfrågor	157
8.4.3	Tillgång till uppgifter.....	158
8.4.4	Säkerhetsskyddsfrågor m.m.....	160
8.4.5	Uppgiftslämnande och sekretess m.m.	161
9	Ett fördjupat myndighetssamarbete m.m.....	165
9.1	Åtaganden och möjligheter	165
9.2	Pågående uppdrag och projekt.....	167
9.3	Framtiden	169
9.4	Behov av utveckling	170
9.5	Ett myndighetsgemensamt uppdrag.....	170
9.6	Uppdrag om yttre gränssnitt.....	172
10	Konsekvenser.....	175
10.1	Förbättrad gränsförvaltning	175

10.2	Ekonomiska konsekvenser.....	176
10.3	Konsekvenser i övrigt.....	176
11	Ikraftträdande	179
12	Författningskommentar	181
12.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.....	181
12.2	Förslaget till lag om ändring i brottsbalken (1962:700).....	192
12.3	Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)	196
Bilaga 1	EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.....	199

Sammanfattning

I promemorian lämnar vi förslag till kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

EU:s strategiska mål för en integrerad gränsförvaltning är minskad sårbarhet vid de yttre gränserna baserat på heltäckande situationsmedvetenhet, säkra och välfungerande yttre EU-gränser och en varaktig europeisk gräns- och kustbevakningskapacitet. Genom den nya EU-förordningen utökas den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns (Frontex) personella och tekniska resurser, dess mandat att genomföra gränsinsatser och insatser för återvändande samt att samverka med tredje länder.

Ändringarna i förordningen medför bl.a. behov av att anpassa våra nationella bestämmelser om myndigheters och tjänstemäns ansvar och befogenheter.

Vi föreslår att Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Migrationsverket och Kriminalvården, gemensamt benämnda *gränsförvaltningsmyndigheterna*, uttryckligen ska ansvara för Sveriges åtaganden enligt EU-förordningen. Polismyndigheten föreslås behålla funktionerna som nationell kontaktpunkt och samordningscentral och tilldelas funktionen som nationell myndighet med ansvar för ersättningsfrågor och nationell kontaktpunkt för kapacitetsuppbyggnad.

Vi föreslår även att gränsförvaltningsmyndigheterna ska få befogenhet att, med regeringens medgivande, begära bistånd av Frontex i form av snabba insatser och att de ska få befogenhet att självständigt begära bistånd i form av återvändandeinsatser.

Vi föreslår även bestämmelser för att uppfylla EU-förordningens krav på att utländska tjänstemän som ingår i enheter som placeras ut i Sverige under insatser enligt EU-förordningen ska kunna tilldelas förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och också kunna ges samma befogenheter att använda tvångsmedel som

motsvarande svenska tjänstemän. All sådan verksamhet på svenskt territorium ska bedrivas under ledning av svensk myndighet och, med få undantag, i närvaro av svensk tjänsteman.

Utländska tjänstemän som getts befogenheter att använda tvångsmedel ska enligt EU-förordningen även ha rätt att använda tjänstevapen i nödvärnssituationer och samma rätt att använda särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning (batong, OC-spray och fångsel) som svenska motsvarande tjänstemän.

I promemorian behandlar vi även vad som ska gälla för utländska tjänstemän beträffande straff- och civilrättsligt ansvar och vid in- och utförelse av vapen och annan utrustning. Dessutom behandlas motsvarande frågor som aktualiseras av svenska tjänstemäns deltagande insatser utomlands enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Vi föreslår att de nya bestämmelserna förs in i en ny lag och en ny förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Utöver förslagen till författningsreglering föreslår vi att regeringen ska ge gränsförvaltningsmyndigheterna i uppdrag att ytterligare fördjupa sitt samarbete i gränsförvaltningsfrågor. Vårt förslag grundas i att det samarbete som hittills utvecklats har fungerat bra men att utmaningarna nu och framöver ökar och sätter allt större tryck på ett välfungerande samarbete, både nationellt och internationellt. I Sveriges nyligen uppdaterade nationella strategi för integrerad gränsförvaltning framhålls vikten av att vidareutveckla det operativa samarbetet och formerna för informationsutbyte mellan gränsförvaltningsmyndigheterna. Detta gäller inom gränskontrollen såväl som i återvändandearbetet och i samarbetet med Frontex och med andra stater.

Vi bedömer därför att det är angeläget att myndigheterna fortsätter att fördjupa och utveckla formerna för sitt samarbete. Ett regeringsuppdrag skulle underlätta en sammanhållen utveckling i de många frågor som idag bedrivs i olika projekt.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning

Härmed föreskrivs att en ny lag med följande lydelse ska införas.

Lagens tillämpningsområde och innehåll

1 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den Europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, här kallad *EU:s gräns- och kustbevakningsförordning*.

2 § Denna lag tillämpas på samarbete mellan Sverige och den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, här kallad *Frontex*, och mellan Sverige och andra stater i den utsträckning som anges i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Uttryck och begrepp i denna lag ska, om inte annat anges, ha samma betydelse som i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Överlåtelse av förvaltningsuppgifter

3 § Utländska tjänstemän som ska tjänstgöra i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning får tilldelas förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Befogenheter

4 § Utländska tjänstemän får vid tjänstgöring i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning, för uppgifter som avser inresekontroll, gränsbevakning och återvändande, ges de befogenheter att använda tvångsmedel som motsvarande svenska tjänstemän har.

Utländska tjänstemän får i enlighet med första stycket ges de befogenheter

1. som svenska tjänstemän har vid inresekontroll enligt 9 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716),
2. som svenska polismän har enligt 9 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716),
3. som svenska tjänstemän har enligt 11 kap. 4, 6, 9 och 11 §§ utlänningslagen (2005:716),
4. som svenska polismän har enligt 10 § första stycket 1–4, 10 a §, 14 §, 19 § första stycket och 19 a § polislagen (1984:387),
5. som svenska tulltjänstemän har enligt 4 kap. 2 § tullagen (2016:253),
6. som svenska tulltjänstemän och kustbevakningstjänstemän har enligt 20 a, 21, 22 och 27 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling,
7. som svenska kustbevakningstjänstemän har enligt 2 kap. 3–6 §§ kustbevakningslagen (2019:32), eller
8. som svenska kriminalvårdstjänstemän har enligt 4 kap. 4 och 10 §§ häkteslagen (2010:611) vid sådana transporter som genomförs av Kriminalvården.

Vid insatser i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska befogenheterna utövas under ledning av och i närvaro av behörig svensk tjänsteman. Utländska tjänstemän får endast undantagsvis ges rätt att utöva sina befogenheter utan svensk tjänstemans närvaro.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fattar beslut om överlåtelse och tilldelning enligt 3 och 4 §§.

Användning av vapen m.m.

6 § Utländska tjänstemän som getts befogenheter enligt 4 § har vid tjänstgöring i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning rätt att använda skjutvapen i nödvärnssituationer och samma rätt att använda särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning såsom batong, OC-spray och fängsel som motsvarande svenska tjänstemän har enligt lag eller annan författning.

För att få användas ska de utländska tjänstemännens utrustning motsvara den utrustning som svenska polismän, tulltjänstemän, kustbevakningstjänstemän eller kriminalvårdstjänstemän använder i motsvarande verksamhet.

Straffrättsligt skydd och ansvar

7 § Utländska tjänstemän som utövar myndighet i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska vara skyddade enligt 17 kap. 1, 2 och 4 §§ brottsbalken på motsvarande sätt som om det varit fråga om svensk myndighetsutövning.

8 § Utländska tjänstemän som utför uppgifter i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska vara ansvariga för olaga diskriminering enligt 16 kap. 9 § brottsbalken på motsvarande sätt som den som är anställd i svensk allmän tjänst. Innefattar uppgifterna myndighetsutövning ska tjänstemännen även vara ansvariga för tjänstefel enligt 20 kap. 1 § brottsbalken på motsvarande sätt som om det varit fråga om svensk myndighetsutövning.

Skadestånd

9 § Om utländska tjänstemän utför uppgifter i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska svenska staten i stället för den utländska myndigheten eller tjänstemannen ersätta skador som uppkommer i samband med utförandet av uppgiften och som den utländska myndigheten eller tjänstemannen skulle ha varit skadeståndsskyldig för om svensk lag varit tillämplig på dem.

Svenska staten ska dock inte ersätta skador som uppkommer hos den utländska myndigheten eller tjänstemannen.

10 § Bestämmelser om svenska statens skyldighet att ersätta skador som svenska tjänstemän vållar ska inte vara tillämpliga när skadorna vållas i en annan stat i samband med tjänstgöring enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Föreskrifter

11 § Regeringen får med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om samarbete enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

1.2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken (1962:700).

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 5 §§ brottsbalken (1962:700) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

För brott som begåtts utom riket döms även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats på ett svenskt fartyg eller luftfartyg, eller om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på ett sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,

3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

3 a. om brottet har begåtts i tjänsten utom riket av en

För brott som begåtts utom riket döms även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats på ett svenskt fartyg eller luftfartyg, eller om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på ett sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,

3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

3 a. om brottet har begåtts i tjänsten utom riket av en

¹ Senaste lydelse 2018:1310.

polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen, som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

4. om brottet förövats mot Sverige, en svensk kommun eller annan menighet eller en svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom ett område som inte tillhör någon stat och förövats mot en svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller mot en utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatssabotage, penningförfalskning, försök till sådana brott, olovlig befattning med kemiska vapen, olovlig befattning med minor, osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, brott som avses i 5 § samma lag, brott enligt lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser, uppvigling som bestått i en omedelbar och

tjänsteman vid Polismyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen, *Migrationsverket* eller *Kriminalvården* som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

4. om brottet förövats mot Sverige, en svensk kommun eller annan menighet eller en svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom ett område som inte tillhör någon stat och förövats mot en svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller mot en utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatssabotage, penningförfalskning, försök till sådana brott, olovlig befattning med kemiska vapen, olovlig befattning med minor, osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, brott som avses i 5 § samma lag, brott enligt lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser, uppvigling som bestått i en omedelbar och

offentlig uppmaning att begå
folkmord eller om brottet riktats
mot Internationella
brottmålsdomstolens
rättskipning, eller

7. om det lindrigaste straff
som i svensk lag är stadgat för
brottet är fängelse i fyra år eller
däröver.

offentlig uppmaning att begå
folkmord eller om brottet riktats
mot Internationella
brottmålsdomstolens
rättskipning, eller

7. om det lindrigaste straff
som i svensk lag är stadgat för
brottet är fängelse i fyra år eller
däröver.

5 §²

Åtal för brott, som inom
riket begåtts på ett utländskt
fartyg eller luftfartyg av en
utlänning som var befälhavare
eller tillhörde besättningen på
fartyget eller av någon annan
anledning medföljde detsamma
mot en sådan utlänning eller mot
ett utländskt intresse, får inte
väckas utan att regeringen, eller
den myndighet som regeringen
bestämmer, har meddelat
förordnande om det.

Åtal för brott, som förövats
utom riket, får väckas endast
efter förordnande enligt första
stycket. Åtal får dock väckas
utan ett sådant förordnande, om
brottet är osann eller ovarsam
utsaga inför en internationell
domstol eller om brottet begåtts

1. på ett svenskt fartyg eller
luftfartyg eller i tjänsten av
befälhavaren eller någon som
tillhörde besättningen på ett
sådant fartyg,

Åtal för brott, som inom
riket begåtts på ett utländskt
fartyg eller luftfartyg av en
utlänning som var befälhavare
eller tillhörde besättningen på
fartyget eller av någon annan
anledning medföljde detsamma
mot en sådan utlänning eller mot
ett utländskt intresse, får inte
väckas utan att regeringen, eller
den myndighet som regeringen
bestämmer, har meddelat
förordnande om det.

Åtal för brott, som förövats
utom riket, får väckas endast
efter förordnande enligt första
stycket. Åtal får dock väckas
utan ett sådant förordnande, om
brottet är osann eller ovarsam
utsaga inför en internationell
domstol eller om brottet begåtts

1. på ett svenskt fartyg eller
luftfartyg eller i tjänsten av
befälhavaren eller någon som
tillhörde besättningen på ett
sådant fartyg,

² Senaste lydelse 2017:497

2. av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig,

3. vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

4. i tjänsten utom riket av en polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

5. i Danmark, Finland, Island eller Norge eller på ett fartyg eller luftfartyg i reguljär trafik mellan orter belägna i Sverige eller någon av nämnda stater, eller

6. av en svensk, dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare mot ett svenskt intresse.

2. av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig,

3. vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

4. i tjänsten utom riket av en tjänsteman vid Polismyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen, *Migrationsverket* eller *Kriminalvården* som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

5. i Danmark, Finland, Island eller Norge eller på ett fartyg eller luftfartyg i reguljär trafik mellan orter belägna i Sverige eller någon av nämnda stater, eller

6. av en svensk, dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare mot ett svenskt intresse.

1.3 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 1 § vapenlagen (1996:67) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

1 §¹

Regeringen får meddela föreskrifter om

a) att denna lag eller vissa föreskrifter i lagen ska tillämpas även i fråga om andra föremål än sådana som anges i 1 kap. 2 och 3 §§, om föremålen är särskilt ägnade att användas vid brott mot någons liv, hälsa eller personliga säkerhet,

b) att anslagsenergin eller utgångshastigheten hos en projektil från ett skjutvapen ska understiga ett visst värde eller att vapnet ska vara konstruerat på ett visst sätt för att vapnet ska anses vara effektbegränsat enligt 2 kap. 1 §,

c) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla innehav av skjutvapen som lämnats över från staten till

- statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten,

Regeringen får meddela föreskrifter om

a) att denna lag eller vissa föreskrifter i lagen ska tillämpas även i fråga om andra föremål än sådana som anges i 1 kap. 2 och 3 §§, om föremålen är särskilt ägnade att användas vid brott mot någons liv, hälsa eller personliga säkerhet,

b) att anslagsenergin eller utgångshastigheten hos en projektil från ett skjutvapen ska understiga ett visst värde eller att vapnet ska vara konstruerat på ett visst sätt för att vapnet ska anses vara effektbegränsat enligt 2 kap. 1 §,

c) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla innehav av skjutvapen som lämnats över från staten till

- statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten,

¹ Senaste lydelse 2020:81.

<p>Polismyndigheten eller
Säkerhetspolisen,</p> <ul style="list-style-type: none"> - den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel, eller - frivilliga försvarsorganisationer, <p>d) att tillstånd ska krävas för överföring av skjutvapen eller ammunition från Sverige till ett annat land,</p> <p>e) att den som avser att föra ut ett skjutvapen från Sverige eller lånar ut ett skjutvapen till någon som är fast bosatt i ett annat land och inte ska använda vapnet endast i Sverige, ska anmäla detta till Polismyndigheten,</p> <p>f) att denna lag inte ska gälla i fråga om skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige,</p> <p>g) storleken på de avgifter som får tas ut enligt 2 kap. 19 §, och</p> <p>h) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla införsel av skjutvapen som lämnats över från staten till statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten,
Polismyndigheten eller</p> | <p>Polismyndigheten eller
Säkerhetspolisen,</p> <ul style="list-style-type: none"> - den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel, eller - frivilliga försvarsorganisationer, <p>d) att tillstånd ska krävas för överföring av skjutvapen eller ammunition från Sverige till ett annat land,</p> <p>e) att den som avser att föra ut ett skjutvapen från Sverige eller lånar ut ett skjutvapen till någon som är fast bosatt i ett annat land och inte ska använda vapnet endast i Sverige, ska anmäla detta till Polismyndigheten,</p> <p>f) att denna lag inte ska gälla i fråga om skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet <i>eller för den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån</i> medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige,</p> <p>g) storleken på de avgifter som får tas ut enligt 2 kap. 19 §, och</p> <p>h) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla införsel av skjutvapen som lämnats över från staten till statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten,
Polismyndigheten eller</p> |
|---|--|

Säkerhetspolisen, eller Säkerhetspolisen, eller
ammunition till sådana vapen. ammunition till sådana vapen.

1.4 Förslag till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning

Innehåll och tillämpningsområde

1 § Denna förordning innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, här kallad *EU:s gräns- och kustbevakningsförordning*.

Kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning finns även i lag (2021:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

2 § Denna förordning tillämpas på samarbete mellan Sverige och den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, här kallad *Frontex*, och mellan Sverige och andra stater i den utsträckning som anges i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Uttryck och begrepp i denna förordning ska, om inte annat anges, ha samma betydelse som i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Myndigheters ansvar och befogenheter

3 § Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Kriminalvården och Migrationsverket, här kallade *gränsförvaltningsmyndigheterna*, är de nationella myndigheter som utgör Sveriges del av den europeiska gräns- och kustbevakningen enligt artikel 4 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Gränsförvaltningsmyndigheterna ska tillsammans ansvara för att Sverige kontinuerligt uppfyller sina åligganden enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och att Sverige vid behov kan begära och ta emot bistånd från Frontex.

4 § Gränsförvaltningsmyndigheterna ska gemensamt bereda och till regeringen överlämna förslag till beslut om

1. Sveriges nationella strategi för integrerad gränsförvaltning enligt artikel 8.6 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning eller uppdatering av denna,
2. begäran om bistånd från Frontex i form av insatser på svenskt territorium i de fall regeringen beslutar om sådan begäran och
3. indelning av Sveriges yttre gräns i gränsavsnitt enligt artikel 30 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

5 § Gränsförvaltningsmyndigheterna får begära bistånd från Frontex i form av återvändandeinsatser enligt artikel 50 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och, med regeringens medgivande, i form av snabba insatser enligt artikel 36 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

6 § Gränsförvaltningsmyndigheterna får besluta om överlåtelse av uppgifter och befogenheter enligt 5 § lagen (2021:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

7 § Om en insats enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska genomföras i Sverige, eller utomlands med svenskt deltagande, ska i enlighet med artikel 38 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning en operativ plan för insatsen upprättas. Gränsförvaltningsmyndigheterna ansvarar för svenskt deltagande i utformningen av en sådan plan.

I den operativa planen för en insats i Sverige ska bland annat anges

1. det särskilda syftet med insatsen,
2. vilket bistånd de utländska tjänstemännen ska ge,
3. under vilken tid och på vilken plats insatsen ska genomföras,
4. vilka utländska tjänstemän som ska delta,

5. hur ledning ska utövas,
6. vilka befogenheter utländska tjänstemän ska ha, och
7. vilka vapen och vilken annan liknande utrustning utländska tjänstemän ska få bära och hur den får användas.

8 § Gränsförvaltningsmyndigheterna får förhandla om och ingå avtal med Frontex och med andra stater i alla frågor som föränleds av samarbetet enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning som inte kräver medverkan av riksdagen eller Utrikesnämnden.

9 § Polismyndigheten ska utgöra

1. den Nationella kontaktpunkten enligt artikel 13 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning,
2. den Nationella samordningscentralen enligt artikel 19 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och
3. den Centrala nationella myndigheten med ansvar för att förvalta det ekonomiska stödet i enlighet med artikel 61 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

10 § Polismyndigheten ansvarar för att anmäla till kommissionen vilken svensk myndighet som är ansvarig för personuppgiftsbehandling enligt artikel 89.1 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Utländska fartyg och luftfartyg

11 § Tillstånd enligt 4 § tillträdesförordningen (1992:118) krävs inte för andra utländska statsfartyg än örlogsfartyg eller andra utländska statsluftfartyg än militära stridsflygplan som används av utländska tjänstemän som på svenskt territorium utför uppgifter i en insats enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

När regeringen eller en gränsförvaltningsmyndighet ingår en överenskommelse om insats på svenskt territorium enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska regeringen eller

myndigheten genast underrätta Försvarmakten om de utländska tjänstemännen använder statsfartyg eller statsluftfartyg.

1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel

Härigenom föreskrivs att 4 a § förordningen (1992:1303) om krigsmateriel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Tillstånd enligt 6 § första stycket lagen (1992:1300) om krigsmateriel behövs inte när det gäller utförsel av krigsmateriel ur landet eller lämnande av tekniskt bistånd utanför landet till ett annat EES-land, om

1. krigsmaterielen eller det tekniska biståndet redan omfattas av ett överföringstillstånd som har meddelats av ett annat EES-land än Sverige, och

2. materielen eller biståndet endast transiteras genom Sverige.

Tillstånd enligt 6 § första stycket lagen om krigsmateriel behövs inte heller när det gäller utförsel av krigsmateriel ur landet till ett annat EES-land, om den som för ut krigsmaterielen är

1. Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Kustbevakningen, och materielen ska användas vid tillfällig tjänstgöring utomlands

Föreslagen lydelse

4 a §¹

Tillstånd enligt 6 § första stycket lagen (1992:1300) om krigsmateriel behövs inte när det gäller utförsel av krigsmateriel ur landet eller lämnande av tekniskt bistånd utanför landet till ett annat EES-land, om

1. krigsmaterielen eller det tekniska biståndet redan omfattas av ett överföringstillstånd som har meddelats av ett annat EES-land än Sverige, och

2. materielen eller biståndet endast transiteras genom Sverige.

Tillstånd enligt 6 § första stycket lagen om krigsmateriel behövs inte heller när det gäller utförsel av krigsmateriel ur landet till ett annat EES-land, om den som för ut krigsmaterielen är

1. Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kustbevakningen, *Tullverket* eller *Kriminalvården*, och materielen ska användas vid

¹ Senaste lydelse 2020:785.

och därefter återinföras i den utsträckning den inte förbrukas,

2. ett utländskt organ, och materielen har förts in till landet för att användas vid tillfällig tjänstgöring enligt lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete, lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG, eller

3. ett danskt organ, och materielen har förts in till landet enligt överenskommelsen av den 11 maj 2020 mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Danmarks regering i syfte att möjliggöra danska gränskontroller på tåg över Öresund.

tillfällig tjänstgöring utomlands och därefter återinföras i den utsträckning den inte förbrukas,

2. ett utländskt organ, och materielen har förts in till landet för att användas vid tillfällig tjänstgöring enligt lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete, lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete eller *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624*, eller

3. ett danskt organ, och materielen har förts in till landet enligt överenskommelsen av den 11 maj 2020 mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Danmarks regering i syfte att möjliggöra danska gränskontroller på tåg över Öresund.

1.1 Förslag till förordning om ändring i vapenförordningen (1996:70)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §¹

Företrädare för en annan stats myndighet som tillfälligt tjänstgör i Sverige enligt lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete eller lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete undantas enligt 11 kap. 1 § f vapenlagen (1996:67) från lagens bestämmelser om skjutvapen och ammunition. Detsamma gäller företrädare för polisen i Danmark som befinner sig i Sverige enligt överenskommelsen av den 11 maj 2020 mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Danmarks regering i syfte att möjliggöra danska gränskontroller på tåg över Öresund.

Första stycket gäller också den som tillfälligt tjänstgör i Sverige enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av

Företrädare för en annan stats myndighet som tillfälligt tjänstgör i Sverige enligt lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete eller lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete undantas enligt 11 kap. 1 § f vapenlagen (1996:67) från lagens bestämmelser om skjutvapen och ammunition. Detsamma gäller företrädare för polisen i Danmark som befinner sig i Sverige enligt överenskommelsen av den 11 maj 2020 mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Danmarks regering i syfte att möjliggöra danska gränskontroller på tåg över Öresund.

Första stycket gäller också den som tillfälligt tjänstgör i Sverige enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av

¹ Senaste lydelse 2020:417.

den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG.

den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624.

1.6 Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 4 a § utlänningsförordningen (2006:97) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

4 a §¹

Efter medgivande av regeringen får Polismyndigheten begära sådant bistånd i form av europeiska gränskontrollenheter som avses i artikel 8 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1168/2011 av den 25 oktober 2011 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2007/2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser.

En begäran enligt första stycket får endast göras av rikspolischefen eller hans eller hennes ställföreträdare.

Bestämmelser om begäran om bistånd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624 finns i förordning (2021:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

¹ Senaste lydelse (2014:1192).

2 Uppdraget

2.1 Bakgrund

Den 13 november 2019 beslutades Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, här kallad *EU:s gräns- och kustbevakningsförordning*. Förordningen är den senaste i en rad förordningar och andra rättsakter som reglerar det europeiska gränssamarbetet och den innehåller ett flertal nyheter som bland annat utvidgar samarbetet och stärker mandatet för den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, Frontex.

2.2 Uppdraget

Genom beslut den 20 februari 2020 uppdrog regeringskansliet åt lagmannen Eva-Lotta Hedin att som utredare biträda Justitiedepartementet med att utreda behovet av kompletterande nationella bestämmelser till den nya EU-förordningen (Ju 2020:A).

Uppdraget formulerades enligt följande.

En utredare ges i uppdrag att analysera behovet av anpassning av nationella bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Utredaren ska lämna förslag till de författningsändringar, både i lag och förordning, som bedöms nödvändiga eller lämpliga.

EU:s gräns- och kustbevakningsförordning gäller som lag i Sverige och ska tillämpas direkt av svenska myndigheter. Det svenska regelverket kan dock behöva anpassas. Analysen bör göras med utgångspunkt i att Sverige ska kunna uppfylla samtliga förpliktelser som följer av förordningen samt att berörda svenska myndigheter ska kunna delta fullt ut i samarbetet i enlighet med sina respektive uppdrag. I utredarens uppdrag ingår att analysera de rättsliga förutsättningarna för svenska

myndigheter att delta i gemensamma operationer inom Schengenområdet och i tredjeländ.

Vidare ska utredaren analysera om det behövs författningsåtgärder för att Sverige ska kunna begära och ta emot stöd enligt förordningen, särskilt vad avser möjligheten för utländsk personal att verka i landet. Det ska särskilt analyseras för vilka åtgärder det är lämpligt att en begäran om stöd görs av svenska myndigheter och för vilka en sådan bedömning bör förbehållas regeringen. Det ingår emellertid inte i uppdraget att överväga i vilka situationer en sådan begäran om stöd kan eller bör aktualiseras.

Utredaren ska, i den utsträckning som bedöms lämplig, inhämta synpunkter och upplysningar från Försvarsmakten, Kriminalvården, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polismyndigheten, Sjöfartsverket, Säkerhetspolisen och Tullverket. Vid behov ska utredaren hämta in synpunkter och upplysningar även från andra relevanta myndigheter och aktörer.

Utredaren ska analysera och redovisa konsekvenserna av förslagen. Om förslagen kan förväntas leda till kostnadsökningar för det allmänna ska utredaren lämna förslag om hur dessa ska finansieras.

Utredaren ska också redovisa förslagets konsekvenser för berörd verksamhet.

Uppdraget har pågått under tiden 1 mars 2020 – 31 mars 2021. Rådmannen David Wahren har som ämnessakkunnig och sekreterare biträtt Eva-Lotta Hedin i hennes uppdrag.

Under arbetet har underhandskontakter tagits med Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Kriminalvården, Migrationsverket, Säkerhetspolisen, Försvarsmakten och Sjöfartsverket för inhämtande av förslag och synpunkter.

I denna promemoria redovisas överväganden och lämnas förslag till kompletterande reglering i nationell rätt för att Sverige ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning samt kunna begära och ta emot stöd från Frontex.

Förslagen är i enlighet med uppdraget indelade i nödvändiga åtgärder och andra åtgärder som vi bedömt som lämpliga.

2.3 Utgångspunkter

2.3.1 Sverige i EU

Sverige har höga ambitioner med sitt medlemskap i EU. Följande citat är hämtat från den förvaltningspolitiska propositionen (prop. 2009/10:175 s. 47 f.)

”Sverige ska tillhöra EU:s kärna. Det innebär att vi både ska ta till vara EU-medlemskapets möjligheter och uppfylla våra skyldigheter enligt medlemskapet på ett korrekt sätt. Sverige bör vara en konstruktiv och drivande medlem i EU och arbeta för en europeisk union som är öppen och väl förankrad hos det svenska folket. Det är viktigt att Sverige tar till vara och skapar förutsättningar för enskilda och företags rättigheter inom EU på ett effektivt sätt, inte minst på den inre marknaden.”

Som utgångspunkt för anpassning av svensk rätt till den nya EU-förordningen innebär detta att Sverige ska uppfylla alla åtaganden, både i formell mening och rent effektivt. Det innebär också att Sverige i alla delar ska ha möjlighet att på effektivast möjliga sätt dra nytta av EU-samarbetet.

För att detta ska kunna förverkligas behöver de formella förutsättningarna vara uppfyllda, våra nationella regelverk behöver vara anpassade så att vi kan bidra till samarbetet och ta emot stöd. För att deltagandet i samarbetet ska bli effektivt behöver också våra myndigheter ha organisatoriska och administrativa förutsättningar för att samarbeta med varandra och samordnat representera Sverige i EU. En utmaning i denna del är att vi, till skillnad från de flesta länder i EU, har fristående och självständiga förvaltningsmyndigheter.

Svenska förvaltningsmyndigheter har en lång tradition av att agera självständigt inom sina ansvarsområden och att samarbeta med varandra i olika former. På nationell nivå möter sådant samarbete sällan större hinder och de regleringar som kan behövas för att underlätta samarbetet kan ofta inskränkas till att möjliggöra uppgiftslämnande mellan myndigheterna.

Många myndigheter har utöver sin nationella funktion också uppgifter som innefattar internationellt samarbete i olika former. En myndighets deltagande i sådana samarbeten regleras ofta i myndighetens instruktion, särskilt om uppgiften innefattar att på något sätt representera Sverige internationellt. Myndigheterna har nämligen inte automatiskt befogenhet att representera Sverige

internationellt inom sitt ansvarsområde. Utan särskild föreskrift tillkommer denna funktion normalt regeringen och i vissa fall krävs även riksdagens medverkan.

2.3.2 EU-förordningen

Den nya EU-förordningen reglerar i princip hela det europeiska gräns- och kustbevakningssamarbetet. Naturligt nog innehåller den därför bestämmelser i vitt skilda frågor och på varierande nivå. Bestämmelserna reglerar alltifrån principerna för samarbetet mellan nationella myndigheter i olika länder till detaljerade organisatoriska regler för Frontex olika befattningshavare och bestämmelser om hur insatser ska startas och drivas m.m.

Denna förordning innehåller många bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och ålägger dem att vidta åtgärder, ofta i enlighet med sin nationella rätt. Utformningen förutsätter i dessa delar nationell reglering för att få effekt. Förordningen är i vissa delar på det sättet mer lik ett direktiv. Att regleringen har kommit att se ut på detta sätt beror sannolikt på stora olikheter mellan medlemsstaternas myndighetsstrukturer och ansvarsförhållanden inom gräns- och kustbevakningsväsendet.

EU-förordningens reglering av Schengenområdets gemensamma gräns- och kustbevakning innefattar både medlemsstaternas ansvar för förvaltningen av sina egna delar av den yttre gränsen och varje medlemsstats del i ansvaret för att vid behov hjälpa andra medlemsstater med förvaltningen av deras delar av den yttre gränsen. Den kan på detta sätt sägas vara både ett utflöde av solidaritetsprincipen i EU-samarbetet och ett krisberedskapsregelverk.

Medlemsstaterna ska alltså dels löpande sköta sina nationella åtaganden, dels på olika sätt bidra till Schengenområdets gemensamma åtaganden. Båda dessa delar ställer krav på ett omfattande samarbete mellan nationella myndigheter, med Frontex och med andra stater.

2.3.3 Avgränsningar

Utgångspunkten för uppdraget är att förordningen gäller som lag i Sverige och att det kan behövas kompletterande reglering för att Sverige ska leva upp till sin skyldighet att säkerställa att den får full effekt i vår rättsordning.

Eftersom uppdraget avser att överväga vilken kompletterande reglering på lag- och förordningsnivå som är nödvändig respektive lämplig med anledning av den nya EU-förordningen inrymmer det inte frågor om berörda myndigheters inre organisation eller förhållanden mellan myndigheter i de delar som inte förändras genom den nya förordningen. Sådana frågor kan istället behöva hanteras av myndigheterna.

I uppdraget ingår inte heller att ta ställning till eller exemplifiera vilka situationer som skulle kunna aktualisera att Sverige begär bistånd från Frontex i form av en insats på vårt territorium. Detta är alltså en fråga som ankommer på de gränsförvaltande myndigheterna eller regeringen att ta ställning till.

En annan viktig avgränsning som följer direkt av EU-förordningen är att samarbetet inte till någon del innefattar inre gränskontroll, inre utlänningskontroll eller varukontroller vid inre gräns. Sådana frågor ansvarar medlemsstaterna själva för. Det är alltså enbart förvaltningen av de yttre Schengengränserna som är föremål för det förordningsstyrda samarbetet och som de samlade resurserna får användas till. Denna avgränsning innebär dock inte att det finns anledning att skilja mellan nationell förvaltning av vår del av den yttre gränsen och samarbetet med övriga medlemsstater och Frontex. Tvärtom innebär samarbetet att den nationella förvaltningen av vår del av den yttre gränsen är en integrerad del av samarbetet inom Schengenområdet.

3 Europeiskt gränssamarbete

I kapitlet redovisas kortfattat utvecklingen av gränsförvaltningssamarbetet inom Schengenområdet, bakgrunden till den nya EU-förordningen samt Sveriges roll i samarbetet hittills. Eftersom regelverket berör hela Schengenområdet används genomgående uttrycket *medlemsstater*, om inte annat anges, för alla stater som deltar i Schengensamarbetet, både EU-stater och icke EU-stater såsom Norge som är associerade till Schengen.

3.1 Samarbete i gränsförvaltningsfrågor

3.1.1 Schengensamarbetet

Den fria rörligheten för personer, varor, tjänster och kapital är grundstenen i EU:s regelverk för den inre marknaden. I syfte att påskynda förverkligandet av den fria rörligheten för personer ingick Belgien, Tyskland, Frankrike, Luxemburg och Nederländerna 1985 ett avtal om att successivt avveckla personkontrollerna vid de gemensamma gränserna och att utveckla det polisiära och rättsliga samarbetet mellan staterna. Avtalet, som var ett separat mellanstatligt avtal utanför EU, ingicks i Schengen i Luxemburg och kallas därför Schengenavtalet.

Schengenavtalet kompletteras av en tillämpningskonvention, kallad Schengenkonventionen, som trädde i kraft i mars 1995.

I samband med att Amsterdamfördraget trädde i kraft i maj 1999 införlivades Schengenregelverket i EU-samarbetet. Schengenstaterna har därefter fortsatt sitt samarbete inom EU:s institutionella och rättsliga ramar. Det har skett i enlighet med bestämmelserna i det s.k. Schengenprotokollet som finns fogat till Amsterdamfördraget.

Schengenkodexen⁷ ersatte 2006 delar av Schengenkonventionen och utgör sedan dess en av de viktigaste rättsakterna inom Schengenregelverket. Kodexen reglerar avskaffandet av gränskontrollerna vid de inre gränserna och förstärkandet av gränskontrollerna vid de yttre gränserna, inklusive bestämmelserna om in- och utresekontroller och gränsövervakning. Den innehåller även villkoren för andra typer av kontroller inne på medlemsstaternas territorier och för inrättandet av tillfälliga gränskontroller vid de inre gränserna.

Att Schengensamarbetet numera utgör en del av EU-regelverket innebär att alla stater som ansluter sig till EU samtidigt ansluter sig till Schengensamarbetet. Schengenregelverket är dock uppdelat i två kategorier – en som innehåller bestämmelser som nya medlemsstater måste tillämpa direkt vid anslutningen och en som omfattar bestämmelser som de nya medlemsstaterna får börja tillämpa först vid en senare tidpunkt som rådet beslutar om.

För närvarande deltar Belgien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike fullt ut i samarbetet. Norge, Island, Liechtenstein och Schweiz, som inte är medlemmar i EU, har genom associationsavtal anslutit sig till samarbetet och deltar fullt ut i detta.

Storbritannien har tidigare haft en specialstatus i Schengensamarbetet och valt att tillämpa vissa delar av Schengenregelverket sedan år 2004. Trots landets utträde ur EU den 31 januari 2020 tillämpades regelverken för och av Storbritannien under en övergångsperiod intill utgången av 2020.

Irland deltar även efter Storbritanniens utträde ur unionen på speciella villkor och har möjlighet att ensidigt välja att tillträda Schengensamarbetet fullständigt.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om unionsgränserna).

3.1.2 Tullsamarbete

Tullsamarbetet inom EU är en viktig del för att säkerställa den fria rörligheten för varor. Sedan 1968 omfattar Europeiska unionens tullunion EU:s medlemsstater och vissa associerade territorier.

Inom tullunionen är tullavgifter borttagna för handel med varor samtidigt som unionen har en gemensam handelspolitik mot tredjeländer med enhetliga tullavgifter. EU har därför en gemensam tulltaxa och en gemensam procedur för enhetlig tullhantering i alla medlemsstater. Tullavgifterna är EU:s och bidrar till EU:s finansiering. Medlemsstaterna får endast behålla en andel av tullinkomsterna för att finansiera sin nationella tullverksamhet. Unionen är också representerad av Europeiska kommissionen inom Världshandelsorganisationen (WTO).

Tullkontroller vid EU:s yttre gränser ska, förutom att ta ut tullar och motarbeta tull- och skattebedrägerier, även skydda konsumenterna från varor och produkter som kan vara farliga eller hälsovådliga. De ska också skydda djur och miljö genom att motverka olaglig handel med hotade arter och förebygga spridningen av växt- och djursjukdomar.

Tullmyndigheterna i medlemsstaterna samarbetar med polis- och invandringsmyndigheter för att bekämpa organiserad brottslighet, terrorism och handel med människor, narkotika, vapen och förfälskade varor. De kontrollerar också att resenärer som har stora belopp i kontanter med sig inte deltar i penningtvätt, skatteflykt eller finansiering av kriminella organisationer.

Medlemsstaterna får även genomföra riskbaserade kontroller vid de inre gränserna för att hitta förbjudna varor eller varor med restriktioner, till exempel alkoholdrycker och narkotika. Detta får dock inte innebära en personkontroll som utförs endast på grund av att personen har korsat en inre gräns. Medlemsstaterna har samtidigt förbundit sig att underlätta varors rörlighet över de inre gränserna och ska därför genomföra kontroller på ett sätt så att trafikflödena påverkas så lite som möjligt.

Tullmyndigheterna i medlemsstaterna samarbetar även med varandra i stor utsträckning, bl.a. genom det gemensamma tullinformationssystemet och genom utvecklingen av elektronisk tullhantering (e-Customs).

3.1.3 Samarbetet inom övervakning och brottsbekämpning till sjöss

Samarbetet kring sjöövervakning i östersjöregionen och inom EU innefattar sjöräddning, miljöräddning, brottsbekämpning och fiskerikontroll och det finns flera samarbetsorgan.

Det mest omfattande operativa samarbetet till sjöss inom gränsförvaltning är samarbetet med Frontex. Detta samarbete inbegriper dels gränsövervakning inom ramen för Frontexledda flerfunktionella maritima operationer (multi purpose maritime operation) dels deltagande i utvecklingen av kustbevakningsuppgifter inom EU som leds av trepartssamarbetet mellan Frontex, EU:s kontrollorgan European Fisheries Control Agency (EFCA) och den Europeiska Sjösäkerhetsbyrån (European Maritime Safety Agency (EMSA)). Det är Kustbevakningen som till största delen representerar Sverige i Frontexoperationer till sjöss och som deltar i utvecklingssamarbetet.

Sverige har avtal med och samarbetar med grannländerna Finland, Ryssland, Lettland, Litauen, Polen, Tyskland, Norge, Estland och Danmark i fråga om sjöräddning. På internationell nivå deltar Sverige i ett flertal samarbeten bl.a. IMO Sub Committee for Radio Communication and Search and Rescue (COMSAR), Baltic and Barents Sea Co-operation on GMDSS (BBRC) och IMO/ICAO Joint Working Group. Det är Sjöfartsverket som i egenskap av nationellt ansvarig myndighet för ledning av sjöräddningen representerar Sverige i de internationella samarbetena.

Baltic Sea Region Border Control Cooperation (BSRBCC) bildades 1997 och är ett samarbete i östersjöregionen mellan ländernas gränskontrollmyndigheter. Genom samverkan ska man effektivt bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten i östersjöområdet, till exempel narkotikasmuggling, illegal invandring/människosmuggling och miljöbrott. Alla östersjöstater och Norge är medlemmar och Island har observatörsstatus.

Inom ramen för BSRBCC deltar Polismyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen både i operationer och expertutbyten inom sina respektive verksamhetsområden. Dessutom finns multilaterala samarbeten, informella och frivilliga, mellan myndigheter med kustbevakningsuppgifter.

Den europeiska fiskerikontrollen genomförs i nära samarbete med andra medlemsstater samt med Nordostatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC) och EFCA. Den gemensamma fiskeripolitiken är en fullt utvecklad gemenskapspolitik och det innebär att alla medlemsstater inom unionen omfattas av samma bestämmelser. Alla medlemsstater följer inte bara samma lagstiftning, utan måste också delta i gemensamma aktiviteter för att skydda fisken i varandras vatten genom gemensamma kontrollprogram.

Miljöräddningstjänsten till sjöss innefattar både rätt att begära och skyldighet att lämna bistånd från och till utländska myndigheter vid miljöräddningsinsatser, enligt särskilda överenskommelser inom Norden och Arktis men också enligt EU:s civilskyddsmekanism och från EMSA. Kustbevakningen deltar i dessa samarbeten. Inom ramen för regionala avtal hålls regelbundna möten och övningar där länderna tillsammans utvecklar förmågan till samarbete vid oljeutsläpp till havs.

3.2 Migrationssamarbete

På migrationsområdet bedrivs ett omfattande samarbete inom EU och i Norden och det finns ett flertal samarbetsorgan och nätverk.

EASO (European Asylum Support Office) är en EU-byrå som har i uppdrag att stödja medlemsstaterna i att genomföra den gemensamma asyllagstiftningen. EASO samordnar stödinsatser till länder med högt antal asylsökande, till exempel Grekland och Italien. EASO ansvarar även för olika nätverk där medlemsstaterna utbyter erfarenheter och tar fram gemensamma standarder och verktyg, till exempel standard för mottagningsverksamheten eller verktyg för att identifiera sårbara grupper.

EASO tar också fram utbildningsprogram (ETC) inom asylprocessen för att stödja medlemsstaternas harmonisering på asylområdet.

Det europeiska migrationsnätverket EMN (European Migration Network) är ett nätverk där för närvarande alla medlemsländer utom Danmark är med. Norge ingår också i nätverket. Det kom till på initiativ av Europeiska kommissionen som svar på behovet inom unionen att utbyta information och kunskap mellan länderna.

Nätverket tillhandahåller uppdaterad, objektiv, tillförlitlig och jämförbar information om migration och asyl. Framför allt handlar det om information som riktar sig till beslutsfattare inom EU och nationellt. Syftet är att stödja utformningen av en gemensam EU-politik inom asyl- och migrationsområdet.

Inom EMN görs varje år ett antal rapporter och studier. På grundval av de nationella rapporterna gör EU-kommissionen sammanfattande rapporter med statistik och beskrivningar av läget inom asyl- och migrationsområdet i EU.

EURLO (European Union Return Liaison Officers) är ett projekt som från början leddes av Belgiens migrationsmyndighet och finansierades av AMIF (EU:s Asyl-, migrations- och integrationsfond). Sedan januari 2020 har projektet övertagits och finansieras av Frontex. Projektet, som pågår under perioden 2015–2022, fokuserar på att öka det praktiska samarbetet mellan EU-medlemsstater och länder utanför EU på återvändandeområdet genom ett nätverk av återvändandesambandsmän som utstationeras i strategiskt viktiga länder för att förbättra dialogen med mottagande länder och stödja det praktiska återvändande- och återintegreringsarbetet för personer med beslut om utvisning.

ERRIN (European Return and Reintegration Network) är ett EU gemensamt program som drivs genom ett konsortium av 15 medlemsstater, leds av Nederländerna fram till 1 juli 2022 och finansieras genom AMIF.

Programmet syftar till att stärka, underlätta och effektivisera återvändandearbetet i EU genom att ta fram och stötta gemensamma initiativ och andra stödmekanismer i återvändandearbetet samt gemensamma initiativ samt främja effektiv reintegrering av medborgare i länder utanför EU.

Nordiska utlänningsutskottet är ett forum där de nordiska ländernas generaldirektörer för respektive migrationsmyndighet sammanträder två gånger per år för att diskutera gemensamma utmaningar, ledarskaps- och utvecklingsfrågor samt informera om utvecklingen inom respektive myndighet och på migrationsområdet i respektive land. Myndigheterna inrättar efter behov arbetsgrupper där experter från de olika nordiska ländernas myndigheter deltar.

3.3 En europeisk gränsförvaltning

Det europeiska samarbetet kring förvaltningen av Schengenområdets yttre gräns har sedan år 2005 samordnats av *Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån*. Myndigheten kallas vanligen *Frontex* eller *byrån*. Byrån inrättades genom rådets förordning (EG) 2007/2004⁸ och benämndes ursprungligen *Europeiska byrån för förvaltning av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gräns*.

Byråns ursprungliga uppgift var, som namnet antydde, att samordna gränsförvaltningsinsatser som genomfördes av medlemsstaterna med dessas personal och materiel. Syftet med att inrätta byrån var att stärka skyddet för Schengenområdets gemensamma yttre gräns som ett led i säkerställandet av fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital inom området.

Genom Europaparlamentets och rådets ändringsförordning (EU) 863/2007⁹ (RABIT-förordningen) utökades byråns uppgifter med en mekanism för upprättande av snabba gränsinsatsenheter för att kunna erbjuda snabbt stöd under begränsad tid till medlemsstater vars gränser drabbats av hög belastning.

Några år senare fick byrån genom Europaparlamentets och rådets ändringsförordning (EU) 1168/2011¹⁰ utökade personella och tekniska resurser för att bättre kunna stödja medlemsstaterna i deras arbete med att genomföra en integrerad europeisk gränsförvaltning och bidra till förverkligandet av Europeiska rådets fleråriga program för ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i medborgarnas tjänst (Stockholmsprogrammet).

Parallellt med att den operativa förmågan byggdes upp genom gränsförvaltningsregelverket byggdes ett it-system för insamling och utbyte av information upp (Eurosur). Systemet reglerades i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1052/2013¹¹

⁸ Rådets förordning (EG) nr 2007/2004 av den 26 oktober 2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens yttre gränser.

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av en mekanism för upprättande av snabba gränsinsatsenheter och om ändring av rådets förordning (EG) nr 2007/2004 vad beträffar den mekanismen och regleringen av gästande tjänstemäns uppgifter och befogenheter.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1168/2011 av den 25 oktober 2011 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2007/2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser, ursprungligen felaktigt publicerad i EUT under beteckningen (EU) 1168/2001.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1052/2013 av den 22 oktober 2013 om inrättande av ett europeiskt gränsövervakningssystem (Eurosur).

(Eurosurförordningen). Systemet möjliggör för medlemsstaterna att rapportera information från sina gränsvsnitt och att ta del av andra medlemsstaters motsvarade rapportering samt att genomföra analyser av informationen och följa utvecklingen närmast i realtid.

Som en reaktion på de stora flyktingströmmarna genom Europa under 2015 som satte stor press EU:s migrationspolitik och på Schengenområdets yttre gränser stärktes byråns mandat ytterligare genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624¹².

Genom förordningen, som absorberade den tidigare gränsförvaltningsförordningen och RABIT-förordningen, fick byrån sitt nuvarande namn och den integrerade europeiska gräns- och kustbevakningen, bestående av byrån och medlemsstaternas behöriga organ, stärktes. Vidare utvidgades byråns mandat till att omfatta övervakning av hur medlemsstaterna hanterar förvaltningen av sina yttre gränser och byråns tillgängliga personalstyrka utökades till 1 500 personer.

3.3.1 EU:s gräns- och kustbevakningsförordning

För att ytterligare stärka den gemensamma gränsförvaltningen och bekämpningen av gränsöverskridande brottslighet har nu ännu en ny förordning antagits¹³. Förordningen, som trädde i kraft den 5 december 2019, absorberar den senast gällande gränsförvaltningsförordningen och även Eurosufförordningen.

Genom den nya förordningen utvidgas byråns mandat och resurser ytterligare, huvudsakligen genom att dess personalstyrka successivt utökas till en stående styrka om maximalt 10 000 personer som ska ha verkställande befogenheter. Härigenom utökas byråns möjligheter att genomföra olika insatser i medlemsstaterna, vid den yttre gränsen och i tredje land. Dessutom stärks byråns mandat att agera i frågor om återvändande. Byrån ska fortsatt stödja medlemsstaterna i deras arbete med återvändande men nu även

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624.

kunna genomföra egna åtgärder för återvändande. Byråns mandat att samverka med tredje länder utökas också till att omfatta andra tredje länder än de som direkt gränsar mot Schengenområdet. Bestämmelserna om Eurosur införlivas också i förordningen och byrån får ansvaret för driften och vidareutvecklingen av systemet.

3.3.2 Utvecklingen

När byrån invigdes den 1 oktober 2005 var den inte en helt ny företeelse, samarbete i gränsfrågor hade tidigare hanterats i olika centra placerade i olika städer i Europa. Land Border Centre, två olika Sea Border Centres, Air Border Centre och Risk Analysis Centre m.fl. slogs nu i praktiken samman till en enhet. Redan från början hade byråns verksamhet ett starkt fokus på medelhavsområdet och den första större operationen som drogs igång syftade just till att möta behovet av sjöövervakning och sjöräddning samt landgränskontroll i och i anslutning till östra Medelhavet.

2007 års ändringar i förordningen medförde att byrån fick som ny huvuduppgift att sätta in snabba insatser på begäran av medlemsstater. De medförde även stärkta befogenheter för gästande tjänstemän i gemensamma och snabba insatser.

Under åren 2010 och 2011 genomfördes den första snabba insatsen i gränsområdet mellan Grekland och Turkiet. Insatsen syftade till att förstärka den pågående Operation Poseidon. Under 2011 utvecklades samarbetet till att omfatta även länder utanför Schengenområdet genom att observatörer från dessa bjöds in till byråns insatser. Samma år invigdes och testades Eurosur-nätverket.

2011 års ändringar i förordningen medförde att Europeiska gränskontrollenheter inrättades, att byrån började anskaffa materiel till en reserv för snabba insatser, att byrån bidrog i arbetet med utvecklingen av Eurosur-nätverket, att sambandsmän från byrån började placeras ut i tredje länder samt att ett rådgivande forum och ett ombud för grundläggande fri- och rättigheter inrättades vid byrån.

Under 2015 ökade migrantströmmarna över medelhavet och vid Greklands gräns mot Turkiet mycket kraftigt. Byrån fick under året akut tillskott av budgetmedel för att kunna upprätta

mottagningscentra och regionala insatsstyrkor för att samordna dem. Dessutom påbörjades en snabb insats för att ännu en gång förstärka Operation Poseidon.

Den nya Frontexförordningen 2016 innebar förutom att byrån fick sitt nuvarande namn, att den fasta personalen fördubblades, byråns egen materiel utökades och att totalt 1 500 personer från medlemsstaterna skulle ställas till förfogande som reserv för snabba insatser. Byrån fick också tillgång till en reserv av personal för att bättre kunna stödja medlemsstaternas insatser för att verkställa och stödja migranternas återvändande till sina hemländer vid medlemsstaternas avslag på deras asylansökan.

Under början av 2016 var belastningen mot den yttre gränsen fortsatt hög och flera insatser pågick på land och till sjöss. Stödet till nationella insatser för återvändande utökades också och byråns övervakning av medlemsstaternas gränsförvaltning påbörjades.

Från mitten av 2017 minskade tillströmningen av migranter till Schengenområdet jämfört med åren innan. Byrån samordnade dock fortfarande kontinuerligt gemensamma insatser på land och till sjöss. För att förbättra effektiviteten i samarbetet fastställdes även en strategi för att skapa och upprätthålla interoperabilitet mellan flera stora it-system inom unionen.

Även under 2018 och 2019 fortsatte minskningen av migrantströmmarna till Schengenområdet. Byråns gränsinsatser fortgick dock på flera platser liksom stödet till återvändandeinsatser. Byrån samordnade gemensamma återvändandeoperationer och stödde medlemsstaternas återanvändandearbete med finansiering av chartrade flygplan eller flygresor.

För närvarande (i mars 2021) pågår ett tiotal Frontexoperationer. Vissa operationer innefattar ett mindre antal tjänstemän som förstärker gränskontroll på flygplatser eller i hamnar, andra större insatser inbegriper många tjänstemän och materiel i form av båtar, fartyg och flygplan m.m. De större operationer som pågår är de gemensamma operationerna Poseidon, Themis, Indalo och Minerva samt en snabb insats i form av Rabbit Euro land och Rabbit Aegean Sea.

I den nya förordningen får byrån en kraftigt utökad personalstyrka. Den fasta personalen, d.v.s. byråns egna anställda, ska uppgå till 1 500 personer och den totala personalen, inklusive utstationerade och utsända samt reserver för snabba insatser, ska

inom några år uppgå till maximalt 10 000 personer. Byrån ska även hyra, äga eller samäga materiel. En ytterligare nyhet är att byrån får mandat att genomföra insatser även i andra tredje länder än de som direkt gränsar mot Schengenområdet.

Byrån har även ett trepartssamarbete med EFCA och EMSA för utveckling av kustbevakningsuppgifter. För samarbetet upprättas en årlig strategisk plan för utvecklingen inom bl.a. sjöövervakning, informationsutbyte och kapacitetsuppbyggnad. Kommissionen ska på förslag av de tre byråerna efter samarbete med medlemsstaterna besluta en handbok för kustbevakningsuppgifter.

Sammanfattningsvis började byrån sin verksamhet som ett samordnande organ för insatser som genomfördes av medlemsstaterna. Syftet, att stärka skyddet för den gemensamma yttre gränsen, kvarstår men de förändringar som gjorts i regelverket under åren har lett till att byrån har fått ett allt starkare mandat att övervaka och ta ett delat ansvar för gränsförvaltningen, allt större resurser i form av personal och materiel, medlemsstaternas och egen samt, genom den nya förordningen, också ett starkt mandat att genomföra egna insatser för gränsbevakning och återvändande.

Byrån har även successivt utökat sitt samarbete med andra EU-organ, internationella organisationer och med tredje länder. Viktiga delar av verksamheten avser också riskanalys, planering, utbildning, forskning samt byggande och förvaltning av gemensam infrastruktur för information.

Byrån är den enda EU-myndigheten som har egen uniformerad personal och blir genom den nya förordningen den, sett till personalstyrkan, största EU-myndigheten.

3.3.3 Sveriges roll i samarbetet

Sverige har sedan det europeiska gränsförvaltningssamarbetet inleddes bidragit till byråns verksamhet genom att löpande samarbeta med byrån och genom att delta i olika insatser på land och till sjöss.

Sverige har vid dessa insatser bidragit med personal och med materiel i form av flygplan, helikoptrar och fartyg med besättningar.

Den svenska personalen har hämtats från Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Kriminalvården och Migrations-

verket. Den tekniska utrustning med teknisk besättning som Sverige har deltagit med har i huvudsak hämtats från Kustbevakningen men även från Polismyndigheten.

I två fall har det varit fråga om insatser med stöd av bestämmelserna om snabba insatser, i övriga fall har Sveriges deltagande skett på frivillig väg inom ramen för gemensamma operationer.

Administrationn och samordningen av Sveriges bidrag i form av personal och teknisk utrustning har huvudsakligen hanterats av Polismyndigheten. Polismyndigheten har även hanterat många av de löpande frågor som samarbetet med byrån gett upphov till. Myndigheternas deltagande i samarbetet har reglerats i respektive myndighets instruktionsförfordning och i vissa fall genom särskilda regeringsuppdrag. Samordningen av Sveriges deltagande har skett med stöd av överenskommelser mellan de berörda myndigheterna.

Under åren 2017–2019 har Sverige bidragit till Frontexinsatser med fartyg, flygplan/helikoptrar och personal enligt följande:

	2017	2018	2019
Fartyg/flyg	6	2	2
Personal	106	76	80
Arbetsdagar	6 067	3 184	1 157

Sverige har även använt Frontexfinansiering för återvändanderesor.

4 EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning

I kapitlet redovisas innehållet i den nya EU-förordningen i huvudsak översiktligt men med tonvikt på de delar som innehåller nyheter jämfört med den tidigare regleringen.

4.1 Syfte och definitioner

I förordningen anges formerna för och funktionen hos den europeiska gräns- och kustbevakningen som ska säkerställa europeisk integrerad gränsförvaltning vid de yttre gränserna och effektivisera unionens återvändandepolitik. Förordningens syfte är att hantera migrationsutmaningar och eventuella framtida utmaningar och hot vid de yttre gränserna och säkerställa en hög nivå av inre säkerhet inom unionen. Samtidigt ska den fria rörligheten för personer inom unionen skyddas. Förordningen ska även bidra till att gränsöverskridande brottslighet vid de yttre gränserna kan upptäckas, förebyggas, förhindras och bekämpas (artikel 1).

I förordningen definieras ett stort antal uttryck och begrepp, flertalet genom hänvisning till andra EU-rättsakter och vissa specifikt för förordningen (artikel 2).

4.2 Europeisk integrerad gränsförvaltning

Den europeiska integrerade gränsförvaltningen ska bestå av gränskontroll, gränsövervakningsinsatser till havs samt av analys av risker för den inre säkerheten och av hot mot de yttre gränsernas funktion eller säkerhet. Den ska också innefatta frågor om

återvändande av tredjelandsmedborgare samt samarbete och informationsutbyte mellan medlemsstaterna och byrån, mellan nationella myndigheter, mellan relevanta unionsorgan och med tredjeländer (artikel 3).

Den gemensamma europeiska gräns- och kustbevakningen utgörs av medlemsstaternas nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning och återvändande och av byrån (artikel 4).

Den europeiska integrerade gränsförvaltningen ska genomföras som ett delat ansvar mellan byrån och de ansvariga nationella myndigheterna, men medlemsstaterna behåller huvudansvaret för att förvalta sina avsnitt av de yttre gränserna (artikel 7).

Den europeiska integrerade gränsförvaltningen ska baseras på en flerårig strategisk policycykel (artikel 8). Policyn ska tas fram av Kommissionen och ska baseras på den strategiska riskanalys som byrån och medlemsstaterna ska ta fram vartannat år (artikel 29.2). Kommissionen ska utvärdera policyn efter fyra år och ska även ändra den dessförinnan om situationen vid de yttre gränserna eller i fråga om återvändande så kräver.

4.3 Den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån

4.3.1 Allmänt

Byrån är ett unionsorgan och en juridisk person och har sitt säte i Warszawa, Polen.

Byråns arbete leds av en verkställande direktör och styrs av en styrelse som består av en representant för varje medlemsstat och två representanter för kommissionen.

Byrån har även ett rådgivande forum för oberoende rådgivning i frågor som rör grundläggande rättigheter samt ett ombud för grundläggande rättigheter.

Byrån är ansvarig inför Europaparlamentet och rådet och omfattas av EU:s bestämmelser om bedrägeri- och korruptionsbekämpning och om förebyggande av intressekonflikter samt står under tillsyn av den Europeiska ombudsmannen. Byråns verksamhet finansieras genom anslag av unionsmedel och genom bidrag från deltagande medlemsstater. Byråns redovisning granskas av Revisionsrätten. (Artikel 6 och 93–120).

4.3.2 Byråns uppgifter

Byråns huvudsakliga uppgifter är dels att löpande övervaka förvaltningen av de yttre gränserna, dess utmaningar och tillgängliga resurser, dels att kunna stödja medlemsstaternas gränsförvaltningsarbete med samordning och operativt stöd (artikel 10).

Byrån ska arbeta med integrerad planering, bl.a. fastställa en teknisk och operativ strategi för europeisk integrerad gränsförvaltning, anta operativa planer för gränsförvaltning och återvändande samt upprätta en översikt över medlemsstaternas kapacitetsutvecklingsplaner och en flerårig strategi för förvärv av utrustning och planering av personalprofiler (artikel 8 och 9). Byrån ska även utföra riskanalyser och sårbarhetsbedömningar, övervaka medlemsstaternas kapacitet och operativa behov samt samla in, analysera och sprida information.

På begäran av en medlemsstat eller med dess medgivande ska byrån även kunna bidra, antingen med tekniskt stöd och samordning till gränsförvaltningsåtgärder, eller med operativt stöd genom att organisera och driva olika typer av insatser på medlemsstatens territorium eller i tredje land. Byrån ska då kunna placera ut enheter ur den stående styrkan samt kunna stödja medlemsstaterna i alla stadier av återvändandeförfarandet.

Härutöver ska byrån samarbeta med andra unionsorgan, internationella organisationer och tredje länder, utveckla och driva informationssystem och -nätverk (Etias¹⁴, Fado och Eurosur¹⁵) samt bidra till utbildning, forskning och utveckling.

Byrån ska i all sin verksamhet övervaka efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna enligt unionens rättighetsstadga¹⁶.

4.3.3 Byråns resurser

Byrån ska förfoga över en stående styrka som år 2027 ska uppgå till maximalt 10 000 personer, indelade i fyra kategorier (artikel 54 och

¹⁴ Etias är ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

¹⁵ Se avsnitt 4.4 *Eurosur och Fado*.

¹⁶ Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, (2010/C 83/02).

bilaga I). Styrkan ska bestå av byråns anställda, s.k. ordinarie personal, (kategori 1) och av personal som tillhandahålls av medlemsstaterna för längre eller kortare tid samt en reserv för snabba insatser (kategori 2–4). Kommissionen ska senast vid utgången av år 2023 presentera en utvärdering av den stående styrkan och bl.a. bedöma om reserven för snabba insatser (kategori 4) ska behållas eller om behoven kan tillgodoses av övriga kategorier.

Byrån ska också ha tillgång teknisk utrustning, dels egen eller samägd utrustning, dels en reserv av utrustning som ska tillhandahållas av medlemsstaterna.

4.3.4 Byråns insatser

Utöver att bidra med samordning och organisation för gränsförvaltningsinsatser som genomförs av en eller flera medlemsstater, ska byrån också genomföra gemensamma insatser, snabba gränsinsatser, återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner (artikel 36). Inom ramen för sådana insatser ska byrån kunna placera ut den stående styrkan i form av gränsförvaltningsenheter, stödenheter för migrationshantering och återvändandeenheter. Byrån kan också bidra med tekniska resurser till insatserna, antingen från egna resurser eller från en reserv.

I första hand ska ordinarie personal och personal som utstationerats av medlemsstaterna för längre tid användas för utplacering (kategori 1 och 2). Därefter får personal som kan utplaceras för kortare tid användas (kategori 3). Om alla sådana personalresurser redan är ianspråktagna och inte kan omdisponeras får byrån aktivera reserven för snabba insatser (kategori 4).

Insatserna ska normalt genomföras på begäran av en medlemsstat eller med dess samtycke. Det finns dock även möjligheter för byrån att rekommendera brådskande åtgärder, baserat på gjorda riskanalyser och sårbarhetsbedömningar (artikel 41). Medlemsstaten måste då genomföra åtgärderna eller motivera varför de inte genomförs.

Om rekommenderade åtgärder inte vidtas eller inte är tillräckliga för att skydda Schengenområdet kan rådet på förslag av kommissionen besluta om att åtgärder skyndsamt ska sättas in i en

medlemsstat (artikel 42). Medlemsstaten måste då samarbeta med byrån för planering och genomförande av åtgärderna.

I sista hand kan ett tvångsförfarande enligt artikel 29 i Schengens gränskodex¹⁷ aktualiseras mot en medlemsstat som inte sköter sina åtaganden avseende förvaltning av sin del av den yttre gränsen.

4.3.5 Den stående styrkans befogenheter och ansvar

För personal som utplaceras som medlemmar i enheterna gäller i viss mån olika regler beroende på om de tillhör byråns ordinarie personal eller är sekonderade från en medlemsstat.

För ordinarie personal gäller att de omfattas av EU:s tjänsteföreskrifter och anställningsvillkor. Deras befogenheter regleras i artikel 55 och 82 och i bilaga V finns detaljerade specialbestämmelser om deras rätt att bära och använda tjänstevapen och annan utrustning. Ordinarie personal ska bära byråns uniform.

För personal som sekonderats från en medlemsstat gäller att de ska ha de verkställande befogenheter som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter (artikel 82.8). De ska omfattas av sitt hemlands disciplinära regler och får bära tjänstevapen och annan utrustning enligt sin hemmedlemsstats regler. Sekonderad personal ska bära sin nationella uniform.

För all personal som placeras ut som medlemmar i en enhet gäller att de i straffrättsligt hänseende ska vara likställda med värdmedlemsstatens motsvarande tjänstemän (artikel 85) och att värdmedlemsstaten i första hand ska vara ansvarig för eventuell skada de orsakar i sin tjänsteutövning (artikel 84). Vidare får verkställande befogenheter i princip endast utövas enligt instruktioner från och i närvaro av värdmedlemsstatens tjänstemän (artikel 82.4).

Värdmedlemsstaten får också förbjuda bärande och användning av vissa typer av tjänstevapen och annan utrustning om motsvarande restriktioner gäller för medlemsstatens egna tjänstemän enligt nationell rätt (artikel 82.8).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna).

All personal ska bära synlig personlig identifikation och armbindel med byråns och unionens symboler och ska kunna visa upp en ackrediteringshandling (artikel 82.6).

Värdmedlemsstaten ska tillåta medlemmar i enheterna att göra nödvändiga sökningar i unionsdatabaser och får även tillåta sådana sökningar i nationella databaser (artikel 82.10)

4.3.6 Europeiskt samarbete om kustbevakningsuppgifter

Artikel 69 i EU-förordningen innehåller särskilda bestämmelser om samarbete mellan byrån, EFCA, EMSA och nationella myndigheter med kustbevakningsuppgifter.

De ska tillsammans dela, sammanställa och analysera information från fartygsrapporteringssystem och andra informationssystem som drivs av eller är tillgängliga för dem. De ska vidare tillhandahålla övervaknings- och kommunikationstjänster, bygga upp kapacitet genom att utarbeta riktlinjer och rekommendationer samt tillhandahålla utbildning, förstärka informationsutbytet och samarbetet om kustbevakningsuppgifter, se till att kapacitet utnyttjas gemensamt genom att planera och genomföra multifunktionella insatser och ömsesidigt utbyta tillgångar och resurser.

De närmare formerna för samarbetet om kustbevakningsuppgifter mellan byrån, EFCA och EMSA ska fastställas i ett samarbetsavtal som ska godkännas av respektive styrelse.

Kommissionen ska i nära samarbete med medlemsstaterna, byrån EFCA och EMSA ta fram en praktisk handbok om europeiskt samarbete om kustbevakningsuppgifter. Handboken ska innehålla riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis för informationsutbyte och ska antas av Kommissionen i form av en rekommendation.

4.4 Eurosur och Fado

Eurosur (artikel 18–20) är ett informationsnätverk som skapats med stöd av Eurosurförordningen. Genom den nya förordningen förs handhavandet av Eurosur över till byrån som ska ansvara för att driva och utveckla systemet.

Eurosur består av situationsbilder (artikel 25–27) som skapas utifrån information som inhämtas från medlemsstaterna och från andra källor. Bilderna avser förhållandena i Schengenområdet och vid de yttre gränserna och ska användas till att samordna och styra de gemensamma insatserna för gränsförvaltning. Informationen får inte användas när en medlemsstat redan har ingripit mot någon på grund av till exempel olovlig gränspassage (artikel 19).

Fado (False and Authentic Documents Online) är ett EU-system för falska och äkta handlingar som inrättades genom rådets gemensamma åtgärd 98/700/RIF och som numera överförts till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/493¹⁸. Det används bl.a. vid gränskontroll för att upptäcka och hindra användning av förfälskade handlingar. Genom den nya EU-förordningen övertar Frontex ansvaret för driften av systemet (artikel 79).

4.5 Medlemsstaternas åtaganden

4.5.1 Allmänt

Medlemsstaterna ska enligt förordningen bidra till byråns verksamhet på ett flertal olika sätt. Utöver åtaganden att bidra med personal och tekniska resurser, hänför sig vissa åtaganden till det löpande samarbetet medan vissa inträder först i samband med olika typer av insatser.

Allmänt gäller att byrån och nationella myndigheter som handhar gräns- eller kustbevakningsfrågor eller frågor om återvändande är skyldiga att samarbeta lojalt med varandra. De ska också i rätt tid och på rätt sätt dela med sig av all relevant information för att kunna utföra sina uppgifter enligt förordningen (artikel 11 och 12). Skyldigheten att utbyta information konkretiseras ytterligare i

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/493 av den 30 mars 2020 om systemet för falska och äkta handlingar online (Fado).

bestämmelserna om Eurosur (artikel 18–23) och om situationsmedvetenhet (artikel 24–28).

4.5.2 Planering

Medlemsstaterna ska fastställa nationella strategier för europeisk integrerad gränsförvaltning (artikel 9). Strategierna ska baseras på byråns fleråriga strategiska policy för europeisk integrerad gränsförvaltning och ska vid behov justeras för att överensstämma med denna. (se kapitel 6)

Medlemsstaterna ska tillsammans med byrån anta operativa planer för gränskontroll och för återvändande. Varje insats ska vidare regleras i en operativ plan. Ett stort antal frågor om utformning av insatsen, personalstyrkan och dess befogenheter med mera ska avhandlas i den operativa planen (se även artikel 38).

Medlemsstaterna ska även anta beredskapsplaner och nationella kapacitetsutvecklingsplaner för gränsförvaltning och för återvändande.

4.5.3 Samarbete och informationsutbyte

Medlemsstaterna ska utse en nationell kontaktpunkt för kommunikation med byrån (artikel 13). Den nationella kontaktpunkten ska alltid vara nåbar och ska ansvara för att sprida information till nationella myndigheter. Medlemsstaterna ska också, i samarbete med byrån, utveckla tekniska standarder för kommunikationsnätverk. Medlemsstaterna får också utse upp till två sambandsmän som ska representera den nationella kontaktpunkten och vara placerade hos Frontex.

För driften av informationssystemet Eurosur (se avsnitt 1.4) ska medlemsstaterna också utse och driva en nationell samordningscentral, NCC (National coordination center) för samordning och utbyte av information mellan nationella myndigheter med ansvar för yttre gränskontroll, med andra medlemsstaters NCC och med byrån (artikel 21). NCC ska också säkerställa informationsutbyte med räddningstjänst, brottbekämpande myndigheter och migrationsmyndigheter och hantera spridning av information på nationell nivå. Vidare ska NCC

bidra till effektiv och ändamålsenlig förvaltning av resurser, ge stöd till samordning, planering och genomförande av nationell gränskontroll, samordna de nationella gränskontrollsystemen och operativa åtgärder med andra medlemsstater och tredje länder. NCC ska vara i drift och nåbar dygnet runt och ska se till att nationella myndigheter har tillgång till byråns informationssystem och nätverk och handhar dessa rätt. NCC ska skapa och upprätthålla en nationell situationsbild i Eurosur för att förse nationella myndigheter med information (artikel 25). Den nationella situationsbilden ska bestå av information som har samlats in från bl.a. sensorer, patrullering, övervakning, operativa centraler, kontaktpunkter och rapporteringssystem för fartyg. Situationsbilden ska också delas med byrån.

Medlemsstaterna ska förse byrån med all nödvändig information för byråns riskanalys och även beakta riskanalysen i sin planering av gränsförvaltning och återvändande (artikel 29).

Medlemsstaterna ska dela in sina yttre gränser i gränssnitt och anmäla dessa till byrån (artikel 30). Medlemsstaterna ska sedan säkerställa att deras gränskontrollåtgärder anpassas till de påverkansgrader som gränssnitten tilldelats och, för de högre påverkansgraderna, regelbundet informera byrån om sina åtgärder. NCC ska kontinuerligt bedöma om det finns behov av att ändra påverkansgrad för ett gränssnitt (artikel 35).

Medlemsstaterna ska på begäran lämna byrån information om teknisk utrustning, personal och ekonomiska resurser som är tillgängliga på nationell nivå för gränsförvaltningsåtgärder och även informera byrån om sina beredskapsplaner för gränsförvaltning (artikel 32).

Medlemsstaterna och byrån ska samarbeta med tredje länder i syfte att främja normer för europeisk integrerad gränsförvaltning (artikel 71). Medlemsstaterna får även under vissa förutsättningar samarbeta operativt med tredje länder i frågor som omfattas av förordningen (artikel 72).

4.5.4 Personal och teknisk utrustning

Medlemsstaterna ska bidra till den stående styrkan genom att tillhandahålla personal (artikel 56–57) genom långvarig

utstationering till byrån (kategori 2) och genom att personal står beredd att tillhandahållas byrån genom kortvarig utplacering (kategori 3). I denna kategori tillgodoräknas även teknisk besättning som ingår i medlemsstaternas tillhandahållande av teknisk utrustning. Medlemsstaterna ska också bidra med personal som ställs till förfogande för en reserv som ska stå beredd att vid behov kunna placeras ut för snabba insatser (kategori 4) (artikel 58).

I bilagor till förordningen anges för åren 2021–2027 det antal personer som varje medlemsstat ska bidra med i de olika kategorierna (bilaga II – IV). Antalen utgör den maximala styrkan men verkligt antal ska styras av byråns behov. Byråns styrelse ska för varje år fastställa personalprofiler och antal personer som bedöms behövas inför det kommande året (artikel 54). Medlemsstaternas bidrag fastställs därefter i bilaterala förhandlingar mellan medlemsstaten och byrån varefter byrån i beslut fastställer varje medlemsstats bidrag för det kommande året.

Medlemsstaterna ska även bidra genom att tillhandahålla teknisk utrustning till en reserv (artikel 64) och genom att ställa övervakare av återvändande med tvång till förfogande. Även dessa bidrag fastställs genom årliga bilaterala förhandlingar och avtal mellan medlemsstaten och byrån. EU-förordningen reglerar inte omfattningen av medlemsstaternas bidrag i form av teknisk utrustning utan detta fastställs genom förhandlingarna med byrån.

Medlemsstaternas uppbyggnad av resurser för att kunna bidra med personal till den stående styrkan ska delvis finansieras av byrån (artikel 61). Enligt artikel 3 i Kommissionens genomförandebeslut¹⁹ ska medlemsstaterna utse en central nationell myndighet med ansvar för att förvalta detta ekonomiska stöd. Medlemsstaten ska underrätta byrån om den utsedda centrala nationella myndigheten.

4.5.5 Gränskontroll- och återvändandeinsatser

Inför en gemensam insats ska värdmedlemsstaten tillsammans med den verkställande direktören upprätta en förteckning över de personella och tekniska resurser som behövs för insatsen (artikel 38). Värdmedlemsstaten och deltagande medlemsstater ska komma

¹⁹ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/1567 av den 26 oktober 2020 om ekonomiskt stöd till utvecklingen av den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka i enlighet med artikel 61 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896.

överens med den verkställande direktören om en operativ plan för insatsen.

Under en insats ska värdmedlemsstaten utfärda anvisningar för enheter som är utplacerade på dess territorium (artikel 43). Anvisningarna ska vara förenliga med den operativa planen. Medlemsstaten ska också utfärda lämpliga disciplinära bestämmelser för medlemmar i enheterna som inte tillhör byråns ordinarie personal avseende underlåtenhet att iaktta grundläggande rättigheter i operativ verksamhet.

Om den verkställande direktören rekommenderar en medlemsstat att vidta brådskande åtgärder är medlemsstaten skyldig att antingen följa eller inom sex dagar bemöta rekommendationen (artikel 41). Om rådet fattar beslut om brådskande åtgärder är medlemsstaten skyldig att rätta sig efter beslutet och samarbeta med byrån (artikel 42).

Medlemsstaterna ska tillhandahålla byrån de operativa data som behövs för bedömning av återvändandebehov och även underrätta byrån om sin preliminära planering av antal personer som ska återvända till tredje land (artikel 50). Medlemsstaterna ska bidra med personal till byråns reserv med övervakare av återvändande med tvång (artikel 51). Vid tredjelandsassisterat återvändande med tvång måste minst en företrädare för medlemsstaten och en övervakare av återvändande med tvång vara närvarande under hela insatsen.

Värdmedlemsstaten har ett skadeståndsansvar för skada som orsakats av medlemmar i enheterna vid tjänsteutövning på dess territorium (artikel 84). Om skada orsakats av grov vårdslöshet eller avsiktligt har värdmedlemsstaten regressrätt mot tjänstemannens hemmedlemsstat för sekunderad personal respektive mot byrån för ordinarie personal.

I straffrättsligt hänseende ska värdmedlemsstaten behandla alla medlemmar i enheter som utstationerats på dess territorium på samma sätt som sina egna tjänstemän (artikel 85).

4.6 Personuppgiftsbehandling

Personuppgiftsbehandlingen hos alla berörda myndigheter i medlemsstaterna omfattas av bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning, GDPR (General Data Protection

Regulation)²⁰. Personuppgiftsbehandlingen hos Frontex omfattas av istället av EU-förordningen om behandling av personuppgifter inom EU²¹, EUGDPR. Denna förordning är i princip identisk med GDPR men gäller för EU:s institutioner. I den nya EU-förordningen finns vissa bestämmelser som anknyter till och kompletterar regleringen i GDPR och EUGDPR.

4.6.1 Allmänna regler

Byrån ska tillämpa EUGDPR och anta interna regler för denna tillämpning (artikel 86). Byrån får, med stöd av artikel 25 i EUGDPR, anta regler om att begränsa tillämpningen av artiklarna 14–22, 35 och 36 i EUGDPR. Detta är bestämmelser som behandlar den registrerades rätt till information om och tillgång till behandlade uppgifter, rätt att invända mot registrering eller begära begränsning av användningen av uppgifter samt information om personuppgiftsincidenter och konfidentialitet för elektronisk kommunikation.

Byrån får överföra personuppgifter som avses i artikel 49, 88 och 89 till tredje land eller en internationell organisation. Detta är uppgifter som behandlas i systemet för informationsutbyte för återvändande, som samlats in under olika insatser som behandlas inom Eurosur. Byrån måste säkerställa att uppgifterna endast används för de ändamål de lämnats och att de inte lämnas vidare. Överföringen av uppgifter till tredje länder får inte påverka rättigheterna för personer som ansöker om eller har beviljats internationellt skydd.

4.6.2 Syfte med behandling av personuppgifter

Byrån får endast behandla personuppgifter för vissa specifika syften (artikel 87). Dessa syften är bl.a. att utföra sina uppgifter att

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG.

organisera och samordna gemensamma insatser, snabba insatser och återvändandeinsatser (artikel 37–40 och 48).

Ytterligare tillåtna syften är att underlätta informationsutbyte. De mottagare som omfattas är här medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten, vissa unionsorgan och -byråer och internationella organisationer, medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter, Europol och Eurojust.

Byrån får också behandla personuppgifter i sina riskanalyser, för att utföra sina uppgifter inom ramen för Eurosur, för att driva Fado-systemet och för administrativa uppgifter.

4.6.3 Behandling av personuppgifter som samlats in under insatser

Före varje insats ska byrån och värdmedlemsstaten på ett transparent sätt fastställa ansvaret för efterlevnaden av dataskydd (artikel 88).

De uppgifter som får behandlas är personuppgifter för personer som utan tillstånd passerar yttre gräns eller som behövs för att bekräfta identitet och nationalitet för tredjelandsmedborgare inom återvändandeverksamhet. Även nummer på fordonsregistreringsskyltar, chassinummer, telefonnummer eller identifieringsnummer för fartyg eller luftfartyg får behandlas.

Byrån får behandla uppgifterna ovan om överföringen av uppgifterna till myndigheterna i andra medlemsstater, unionsorgan och unionsbyråer är nödvändig för att dessa ska kunna utföra sina uppgifter. Uppgifter får också behandlas om överföring av dem till tredje länder eller internationella organisationer är nödvändig för att identifiera en tredjelandsmedborgare, erhålla resehandlingar eller möjliggöra återvändande.

Slutligen får uppgifterna behandlas när det är nödvändigt för att utarbeta riskanalyser.

4.6.4 Behandling av personuppgifter inom ramen för Eurosur

För behandlingen inom Eurosur gäller följande särskilda bestämmelser (artikel 89).

Om den nationella situationsbilden kräver att personuppgifter behandlas ska det ske i enlighet med GDPR och i förekommande fall

enligt EU:s brottsdatadirektiv²². Medlemsstaterna ska då utse och meddela kommissionen om personuppgiftsansvariga.

Endast identifieringsuppgifter för fartyg och luftfartyg får göras tillgängliga i situationsbilderna. Om behandling av uppgifter i Eurosur i undantagsfall kräver att andra uppgifter behandlas ska behandlingen strikt begränsas till vad som är nödvändigt för ändamålet.

Utbyte av uppgifter med tredje länder inom Eurosur ska strikt begränsas till vad som är nödvändigt för tillämpning av förordningen. Informationsutbyte som tillhandhåller tredje länder uppgifter som skulle kunna användas för att identifiera personer som söker internationellt skydd m.fl. är förbjudet.

4.6.5 Behandling av operativa personuppgifter

Byrån får behandla vissa personuppgifter inom ramen för bekämpningen av gränsöverskridande brottslighet och utbyta dem med Europol, Eurojust och medlemsstaternas behöriga brottsbekämpande myndigheter, dock endast om uppgifterna är absolut nödvändiga för att mottagarna ska kunna utföra sina uppdrag.

4.6.6 Lagring av uppgifter

Byrån ska inte lagra personuppgifter utan måste radera dem så snart de har överförts till medlemsstaternas behöriga myndigheter, andra unionsorgan och -byråer, tredje länder eller internationella organisationer, alternativt använts för riskanalyser. Lagring får aldrig ske längre än tre månader (artikel 91).

²² Europaparlamentets och rådets (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

4.7 Skydd av säkerhetsskyddsklassificerade och känsliga uppgifter

Byrån ska anta sina egna säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade och icke säkerhetsskyddsklassificerade känsliga uppgifter (artikel 92).

Bestämmelserna ska godkännas av kommissionen och måste vara förenliga med principerna och reglerna i kommissionens motsvarande bestämmelser och med kommissionens beslut om säkerhet inom kommissionen²³ och om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter²⁴

Utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter med tredje land ska alltid ha godkänts av kommissionen i förväg.

Uppgifter får utan hinder av säkerhetsskyddsklassificering utbytas med Europaparlamentet om det är förenligt med reglerna om överföring och hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mellan Europaparlamentet och kommissionen.

²³ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 av den 13 mars 2015 om säkerhet inom kommissionen.

²⁴ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter.

5 De svenska gränsförvaltningsmyndigheterna

I kapitlet beskrivs de statliga myndigheter som i första hand ansvarar för olika delar av gräns- och kustbevakningen i Sverige och för återvändande, Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Kriminalvården och Migrationsverket, här gemensamt kallade *gränsförvaltningsmyndigheterna*. Utöver dessa har även Sjöfartsverket, Säkerhetspolisen och Försvarsmakten vissa ansvarsområden som berör gränsförvaltningen men deltar inte operativt i gränssamarbetet enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Myndigheterna beskrivs delvis översiktligt och fokus ligger på de delar av respektive myndighets verksamhet som berör här aktuella frågor och samarbetet dem emellan samt samarbetet med Frontex.

Riksrevisionen har i en granskningsrapport, *Återvändandeverksamheten - resultat, kostnader och effektivitet (RiR 2020:7)*, riktat viss kritik mot myndigheternas arbete med återvändandefrågor. Statskontoret har med anledning av rapporten fått regeringens uppdrag att analysera och föreslå åtgärder för att effektivisera Migrationsverkets, Polismyndighetens och Kriminalvårdens arbete med återvändande (Ju2020/01867/SIM). I mars 2021 utökades uppdraget till att utreda vilka förändringar inom myndigheternas organisationer för återvändande som skulle kunna övervägas och presentera de för- och nackdelar som finns med de olika alternativen. Uppdraget ska redovisas senast den 14 januari 2022.

5.1 Gränsförvaltning i Sverige

Uttrycket *gränsförvaltning* används här för att beskriva alla åtgärder som utförs för att upprätthålla den yttre gränsens funktion. Dessa är in- och utresekontroll, gränsövervakning och återvändande.

In- och utresekontroll är den kontroll som behöriga myndigheter utför av personer som vill passera gränsen vid ett gränsövergångsställe och som syftar till att säkerställa att endast personer som har rätt att uppehålla sig på territoriet tillåts passera gränsen.

Med *gränsövervakning* avses bevakningen av gränsen mellan gränsövergångsställena och den syftar till att förhindra otillåten gränspassage och olika former av annan gränsöverskridande brottslighet.

Uttrycket *gränskontroll* innefattar in- och utresekontroll och gränsövervakning och avser alla kontroller som görs med anledning av en persons avsikt att passera gränsen.

Med *återvändande* avses enligt definitionen i Återvändandedirektivet²⁵ (artikel 3.3) en tredjelandsmedborgares återresa, oavsett om den sker frivilligt i överensstämmelse med en skyldighet att återvända eller med tvång, till ursprungslandet, ett transitland i enlighet med återtagandeavtal med gemenskapen eller bilaterala återtagandeavtal eller andra arrangemang, eller ett annat tredjeland till vilket den berörda tredjelandsmedborgaren frivilligt väljer att återvända och där han eller hon kommer att tas emot.

Ofta används uttrycket verkställighet synonymt med återvändande. Det är då verkställighet av ett beslut om avvísning eller utvisning som avses.

Gränsförvaltningen i Sverige påverkas i stor utsträckning av de speciella geografiska förutsättningar som råder. Sveriges yttre gräns består av sjö- och luftgränser. Ingen yttre landgräns finns då Norge är en Schengenassocierad stat och Danmark och Finland är Schengenmedlemmar. Gränserna får endast passeras vid de olika gränsövergångsställena i form av flygplatser och hamnar. Sverige har i dag 91 gränsövergångsställen. De flesta in- och utresorna över yttre gräns sker via Sveriges större flygplatser där merparten av all passagerartrafik till och från tredje länder sker. Sveriges yttre

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna.

sjögräns utgörs av en cirka 2 700 kilometer lång kuststräcka med ett flertal skärgårdar och en stor mängd öar i varierande storlek. Sverige har även ett förhållandevis stort territorialhav.

5.2 Polismyndigheten

5.2.1 Allmänt

Polismyndigheten arbetar med att förebygga, upptäcka och förhindra brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten. Myndigheten ska övervaka ordningen och ingripa när störningar inträffat, samt utreda och beivra brott. Polismyndigheten har även huvudansvaret för kontrollen av personer vid yttre och inre gränskontroll och för den inre utlänningskontrollen. Myndigheten hade vid utgången av år 2019 totalt ca 31 000 medarbetare, varav ca 20 000 poliser och ca 11 000 civilanställda.

Myndigheten bedriver sin verksamhet över hela landet och är indelad i sju polisregioner som vardera har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Nationella operativa avdelningen kan dock i vissa situationer besluta om en särskild händelse som ger möjligheter till annan styrning om det behövs.

Ansvaret omfattar bland annat utredningsverksamhet, brottsförebyggande verksamhet, service, gränskontroll och passverksamhet. Inom varje polisregion finns vidare ett antal polisområden och inom varje polisområde finns lokalpolisområden. Myndighetens verksamhet styrs av bestämmelser i bl.a. polislagen (1984:387) och i förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten.

5.2.2 Ansvar och uppgifter

Polismyndighetens uppdrag är omfattande och arbetet bedrivs i många olika verksamheter.

Utredningsverksamheten hanterar brottsutredningar men bedriver även bland annat spaning och underrättelseverksamhet.

Ingripandeverksamheten är den näst största verksamheten. Den omfattar både planlagt brottsförebyggande arbete och händelsestyrda aktiviteter, exempelvis uttryckning vid larm och handräddning åt andra myndigheter.

Myndighetens service omfattar, utöver upplysningar till allmänheten, även handläggning av ett stort antal ärendetyper om olika tillstånd, pass, nationellt id-kort m.m.

Gränspolisverksamheten bedrivs över hela landet och samordnas av Gränspolissektionen som är en sektion inom Operativa enheten i Nationella operativa avdelningen.

Yttre gränskontroll sker vid flygplatser som är internationella gränsövergångsställen och vid den yttre sjögränsen, det vill säga vid gräns till länder som inte är med i Schengensamarbetet. Den yttre gränskontrollen genomförs i samarbete med Kustbevakningen och Tullverket och består bl.a. i att kontrollera att personer som reser in i landet har rätt att vistas här.

Sedan november 2015 har Sverige även med stöd av Schengenkodexen tillfälligt återinfört inre gränskontroll, det vill säga kontroll vid gräns mot ett annat Schengenland. Den inre gränskontrollen återinfördes för att värna Sveriges inre säkerhet (artikel 25) när tillströmningen av asylsökande över inre gränser var mycket stor. Den har sedan förlängts, dels på grund av brister i kontrollen vid de yttre gränserna, dels på grund av terrorhot, samt under en period även på rekommendation av rådet (artikel 29). Den återinförda inre gränskontrollen har medfört att Polismyndigheten behövt rekrytera extra gränskontrollpersonal.

Inre utlänningskontroll innebär kontroll av utländska medborgares rätt att vistas i Sverige. Inre utlänningskontroll får genomföras om det finns grundad anledning att anta att en person saknar laglig rätt till vistelse eller om det föreligger en annan särskild anledning till kontrollen. Sådan kontroll utförs av alla poliser och kan ske i form av arbetsplatskontroll eller i samband med trafikkontroll eller utredning av brott.

Polismyndigheten har även ansvar för verkställighet av beslut om av- eller utvisning, dels i de fall Migrationsverket lämnar över ärendet, dels när det är fråga om utvisning på grund av brott eller när Polismyndigheten fattat beslut om av- eller utvisning.

Migrationsverket får överlämna verkställighetsärenden om Polismyndighetens medverkan krävs på grund av att den enskilde

motsätter sig att resa eller är avviken. I verkställighetsärenden samarbetar Polismyndigheten med Kriminalvårdens nationella transportenhet (NTE) som ansvarar för transporter av frihetsberövade personer.

5.2.3 Samverkan

För att lösa sina uppgifter samarbetar Polismyndigheten med ett stort antal myndigheter och organisationer både i Sverige och internationellt.

Nationellt sker samverkan med en mängd andra myndigheter på riks-, regional och kommunal nivå inom hela polisverksamheten, bl.a. inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet mot grov organiserad brottslighet (GOB).

På återvändandeområdet har Polismyndigheten ett omfattande samarbete med Migrationsverket och med Kriminalvården.

Som exempel på internationellt samarbete kan, förutom det europeiska gräns- och kustbevakningssamarbetet, nämnas samverkan med Europol och Interpol avseende informationsutbyte i arbetet mot gränsöverskridande brottslighet, deltagande i samarbetet EU Policy Cycle mot grov organiserad brottslighet, stöd till polisorganisationer i andra länder i utvecklingsarbete för att stärka demokrati och effektivitet i brottsbekämpningen och Polisens utlandsstyrkas deltagande i insatser ledda av EU, FN eller OSSE för att stärka rättsväsendet i samband med fredsfrämjande insatser.

5.3 Kustbevakningen

5.3.1 Allmänt

Kustbevakningen arbetar med sjöövervakning och räddningstjänst samt är en del av samhällets krisberedskap i den maritima miljön.

Kustbevakningen bedriver sin verksamhet på ett stort antal platser. Det finns 21 kuststationer strategiskt utplacerade längs Sveriges kust, i Mälaren och Vänern samt en flygkuststation.

Myndigheten hade under år 2019 i medeltal 833 personer anställda vilket motsvarade 773 årsarbetskrafter. Myndighetens verksamhet styrs i första hand av bestämmelser i förordningen

(2019:84) med instruktion för Kustbevakningen, i kustbevakningslagen (2019:32) och i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

5.3.2 Ansvar och uppgifter

Myndigheten bedriver övervakning till sjöss och ordningshållning i sjötrafiken samt utövar tillsyn och kontroll inom fiskeri, tull, gräns, sjötrafik, jakt, och naturvård. Kustbevakningen förebygger och utreder även vissa brott i maritim miljö, dock inte brott mot utlänningslagen. Kustbevakningen får efter begäran biträda med utredningsåtgärder även avseende andra brott.

Kustbevakningen medverkar även i gränskontrollen genom att utöva kontroll av sjöfarten. Medverkan utförs främst som gränsövervakningen av sjötrafiken vid den svenska delen av EU:s yttre sjögräns. Myndigheten tar emot och granskar förhandsanmälningar till Swedish Coast Guard Maritime Clearance (SMC) och kan i vissa fall medverka i eller biträda med kontrollåtgärder ombord. Arbetet sker i nära samverkan med Polismyndigheten som har huvudansvaret för gränskontrollverksamheten och för den inre utlänningskontrollen i Sverige. Inom räddningstjänst ansvarar Kustbevakningen för miljöräddningstjänst till sjöss. Kustbevakningen ska också ha beredskap för och på begäran av räddningsledare delta i sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst.

SMC är en nationell kontaktpunkt för sjöfarten med ansvar för att ta emot och granska förhandsanmälningar för gränskontroll och sjöfartsskydd. För sjöfarten, framförallt handelsfartygen finns en skyldighet att lämna uppgifter om fartyget och personerna ombord till Kustbevakningen. I kontrollen av anmälningarna ingår en registerkontroll av namngivna personer mot framförallt Schengens informationssystem (SIS). Resultatet meddelas till Kustbevakningens ledningscentral och till den av Polismyndighetens regioner dit fartyget väntas. Under år 2019 gjordes 25 528 fartygsanmälningar till SMC vilket genererade 36 332 registerkontroller mot SIS.

I vissa fall genomförs även kontrollåtgärder ombord, exempelvis som biträde åt Polismyndigheten, vid på- eller avmönstring, vid träff

i SIS eller om fartyget bedöms som ett riskfartyg. Kontroller ombord kan även göras för att verifiera uppgifterna i förhandsanmälningarna jämfört med resedokument och personer ombord (fysiska kontroller). Under år 2019 genomfördes fysiska kontroller ombord på 770 handelsfartyg.

Kustbevakningen ska även ha beredskap att tillsammans med andra samhällsaktörer förebygga, motstå och agera i ändelse av en samhällsstörning. Om Sverige råkar ut för ett väpnat angrepp ska myndigheten i första hand rikta in sig på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. I Kustbevakningens uppdrag ingår både att bedriva operativt internationellt samarbete och att medverka i internationella samarbeten för att utveckla gränskontroll, brottsbekämpning till sjöss, annan sjöövervakning och miljöräddningstjänst till sjöss.

Kustbevakningens geografiska verksamhetsområde är som huvudregel begränsat till svenska kustvatten och svensk ekonomisk zon. Myndigheten har avseende miljöräddningstjänsten dock bemyndiganden att begära bistånd och lämna till samverkande länders miljöräddningsinsatser. Inom sjöövervakningen får Kustbevakningen också medverka EU:s operativa samarbete för förvaltningen av Schengenområdets yttre gränser och utföra fiskeriövervakning som åvilar Sverige inom EU och enligt bilaterala nordiska överenskommelser. Vidare påverkas Kustbevakningen av utvecklingen av kustbevakningsfunktioner bland annat till följd av trepartssamarbetet mellan EU-byråerna Frontex, EFCA och EMSA, som i grunden regleras i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och förordningarna för de båda andra byråerna.

Kustbevakningen ska även samordna civila behov av sjöövervakning. Viss sjölägesinformation kommer då från Försvarmakten, Sjöfartsverket (AIS), Havs- och vattenmyndigheten (VMS) och från Kustbevakningens övervakning. Genom det maritima sjöinformationsystemet SJÖBASIS kan Kustbevakningen bl.a. förse den nationella samordningscentralen, NCC, vid Polismyndigheten med den maritima situationsbilden.

5.3.3 Samverkan

Till följd av sina uppdrag att till sjöss ansvara för eller medverka i verksamheter som andra myndigheter har ett huvudansvar för, är Kustbevakningen en utpräglad samverkansmyndighet. Myndigheten bedriver därför en nära samverkan med flera olika myndigheter och organisationer, både nationellt och internationellt. Det mest omfattande samarbetet inom just gränsförvaltning sker med Polismyndigheten.

För samverkan med Polismyndigheten finns en ramöverenskommelse med flera underbilagor för olika verksamhetsområden där bland annat gränskontrollen ingår. Samverkan sker även lokalt via kuststationerna samt med olika avdelningar inom myndigheten där samordningsbehov finns. Kustbevakningen har även handläggare placerade vid gränspolis-sektionen hos Polismyndighetens nationella operativa avdelning för att stödja informationsutbytet och samarbetet mellan myndigheterna. Kustbevakningen har även uppdrag att medverka i den myndighetsgemensamma samverkan mot grov organiserad brottslighet (GOB).

Kustbevakningen samverkar även med Tullverket genom att medverka i tullkontrollen av sjötrafiken och att genom att biträda med brottsbekämpande åtgärder avseende smugglingsbrott. Kustbevakningen samverkar också med Sjöfartsverket som har huvudansvaret för sjöräddningsverksamhet och för olika nationella system för maritim information och sjötrafikrapportering. Dessa är bland annat systemet för maritim information, Safe Sea Net Sweden, och systemet för samordning av rapporteringsformaliteter kopplat till sjötrafiken, Maritime Single Window. Inom räddningstjänst, krisberedskap och totalförsvaret samverkar Kustbevakningen i övrigt främst med den kommunala räddningstjänsten, länsstyrelserna, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Försvarmakten. Inom fiskeriövervakningen samverkar Kustbevakningen med Havs- och vattenmyndigheten och inom sjösäkerhetstillsynen med Transportstyrelsen. Alla nämnda samverkansområden är sådana som ingår i de kustbevakningsfunktioner som avseende EU-samarbetet även regleras via EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

5.4 Tullverket

5.4.1 Allmänt

Tullverket ansvarar för att fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter, övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige samt att förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Verket ska även bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor och, i samband med kontroller, ingripa mot rattfylleribrott. Tullverket verkar i hela landet men har personal framför allt på de tre huvudorterna Stockholm, Göteborg och Malmö. It-avdelningen är koncentrerad till Luleå. Tullverket hade vid utgången av år 2020 ca 2 300 medarbetare.

Myndighetens verksamhet styrs framför allt av bestämmelser i EU:s Tullkodex²⁶, i tullagen (2016:253), lagen (2000:1225) om straff för smuggling och i förordningen (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

5.4.2 Ansvar och uppgifter

Tullverkets operativa verksamhet är organisatoriskt uppdelad i kontrollavdelningen, tullkriminalavdelningen, uppbördsavdelningen och underrättelseavdelningen.

Verksamheten inom kontroll- och tullkriminalavdelningen har till syfte att stoppa eller allvarligt störa den organiserade brottsligheten och att förhindra den illegala införseln av narkotika- och dopingpreparat, alkohol, tobak, vapen och andra varor som hotar liv, hälsa och miljö, s.k. smuggling. Kontrollavdelningen ska se till att in- och utförselreglerna följs. Vidare ska avdelningen förebygga, förhindra och upptäcka brott i samband med in- och utförsel av varor samt att se till att den som begått brott identifieras och lagförs. Myndighetens brottsbekämpande verksamhet består huvudsakligen av verksamheterna gränsskydd och tullkriminal och arbetet sträcker sig genom hela kedjan från underrättelse, analys och kontroll till färdig förundersökning. Uppbördsavdelningen ansvarar för verksamheten inom den operativa uppbördshanteringen och

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

består av verksamhetsområdena: efterkontroll, tillstånd och uppbördsbevakning.

Underrättelseavdelningen ansvarar för strategisk, taktisk och operativ underrättelse- och riskanalys.

Tullverket utför ett stort antal kontroller av fordon och resande i hamnar, vid flygplatser, Öresundsbron och hos importföretag. Totalt utfördes ca 94 000 fysiska kontroller under år 2020. Kontrollerna prioriteras för att motverka brottslighet samtidigt som laglig handel störs minimalt. I arbetet ingår även kommunikationsinsatser för att informera allmänhet och företag om reglerna för in- och utförsel av varor.

5.4.3 Samverkan

En mycket stor del av Tullverkets varukontroller avser varor som regleras i lagstiftning som andra myndigheter ansvarar för varför samverkan med andra nationella myndigheter är viktig för myndighetens verksamhet. Samverkan är också avgörande i arbetet för att bekämpa den organiserade och storskaliga brottsligheten. På nationell nivå samverkar Tullverket i stor utsträckning med olika myndigheter bl.a. inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet mot grov organiserad brottslighet (GOB).

Eftersom en så stor del av de bestämmelser som styr Tullverkets verksamhet finns reglerade på EU-nivå är samarbetet med andra EU-länder och med EU-organ helt avgörande för verksamheten. Tullverket samarbetar även med tredje länders myndigheter och med internationella organisationer.

Tullverket deltar bl.a. i samverkan inom Världstullorganisationen (World Customs Organization, WCO). Sverige är ett av 183 medlemsländer i WCO som har till syfte att underlätta den legala handeln, säkerställa en rättvis uppbörd och skydda samhället. Arbetet sker främst genom att utveckla internationella standarder och stärka förmågan hos framför allt utvecklingsländer.

Tullverket medverkar även i det europeiska gränskontrollsamarbetet.

5.5 Kriminalvården

5.5.1 Allmänt

Kriminalvårdens uppdrag är att genom frivård och fängelser verkställa de påföljder som domstolar dömer ut, driva häkten och utföra transporter samt göra personutredningar i brottmål. Myndigheten ska verka för att påföljder verkställs på ett säkert, humant och effektivt sätt och att återfall i brott förebyggs. Kriminalvården ska särskilt vidta åtgärder som syftar till att brottslighet under verkställigheten förhindras, frigivningen förbereds, narkotikamissbruket bekämpas och innehållet i verkställigheten anpassas efter varje individs behov.

I myndighetens uppdrag ingår också att transportera frihetsberövade personer mellan domstol, häkte och anstalt, samt att utföra transporter för regioners, kommuners, Polismyndighetens, Migrationsverkets, Rättsmedicinalverkets och Statens institutionsstyrelses räkning.

Kriminalvården ska även delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten (GOB).

Vid utgången av år 2019 hade Kriminalvården drygt 12 000 anställda och verksamheten bedrevs på ett stort antal platser bl.a. vid 32 häkten, 45 anstalter och 33 frivårdskontor.

Kriminalvården transporterar årligen ungefär 96 000 intagna och andra klienter. Av dessa transporteras över 20 000 klienter åt andra myndigheter, kommuner och regioner och cirka 5 000 klienter till eller från utlandet.

Transporterna av frihetsberövade personer genomförs av Nationella transportenheten (NTE). Enheten sköter både Kriminalvårdens transporter mellan häkten, domstolar och anstalter m.m. och transporter på uppdrag av andra myndigheter. Polismyndigheten anlitar NTE både för inrikestransporter och för utrikestransporter av personer vars av- eller utvisning ska verkställas med tvång. Utrikestransporterna genomförs av NTE:s Utrikesverksamhet.

Myndighetens verksamhet styrs framförallt av bestämmelser i fängeslagen (2010:610), häkteslagen (2010:611) och förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården.

5.5.2 NTE:s utrikesverksamhet – återvändande med tvång

Vid NTE arbetar 110 utrikestransportörer, placerade vid kontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö. Yrket kräver bl.a. erfarenhet och språkkunskaper. Samtliga transportörer är från början kriminalvårdare och har genomgått vidareutbildning till utrikestransportör, vissa även till transportledare. Varje transportör genomför i genomsnitt 45–50 resor per år.

Utrikesresorna kan vara av- eller utvisningstransporter (verkställighetsresor) som beställts och överlämnats av Polismyndigheten, i vissa fall sedan Migrationsverket överlämnat verkställigheten men även transporter av personer som dömts till utvisning på grund av brott eller transporter av fängelsedömda personer till och från andra länder genomförs. Det förekommer även resor i ärende där Säkerhetspolisen ansvarar för verkställigheten av beslut om av- eller utvisning.

Verkställighetsresorna genomförs med reguljärflyg eller chartrade plan och kan, beroende på förhållandena i det enskilda fallet, genomföras på olika sätt. Eskorterade resor innebär att personal följer med hela vägen, oeskorterade resor innebär att personal följer med till flygplansdörren och enskilda resor innebär personen reser själv. Eskorterade resor planeras med minst två transportörer, varav en är ansvarig transportledare.

En eskorterad resa för en person som ska verkställas med tvång innebär att personen ska hämtas på ett förvar eller häkte, transporteras i bil till en flygplats, att flygresan ska genomföras på ett säkert sätt, eventuellt med mellanlandning och byte av plan och slutligen att personen ska lämnas av i det andra landet, antingen för att på egen hand ta sig vidare eller genom överlämning till landets myndigheter.

NTE utrikes samarbetar i stor utsträckning med Frontex och bidrar även med utbildning och utveckling av Frontex återvändandeverksamhet. Samarbetet sker genom Polismyndigheten som är nationell kontaktpunkt mot Frontex. Frontex stöder medlemsstaternas arbete med återvändande genom att erbjuda finansiering av samordnade transporter för flera medlemsstater till ett ursprungsland, av charter av hela flygplan eller av resor samt genom att erbjuda medlemsstaterna att boka biljetter genom ett av Frontex tillhandahållet system, Frontex Application for Returns

(FAR). Systemet hanterar såväl chartrade flygplan som enskilda resor med reguljärflyg och frivilliga återvändanden. Polismyndigheten, Kriminalvården och Migrationsverket har alla direktåtkomst till FAR.

Arbetet med en verkställighetsresa initieras när en beställning avseende en verkställbar klient kommer in från någon av Polismyndighetens sju regioner (inom Polismyndigheten är Nationella operativa avdelningen processägare). Planeringen inför resan innefattar ställningstagande till hur resan ska genomföras (reguljärflyg eller charter), om resan ska finansieras av Kriminalvården eller om Frontex erbjuder finansiering, hur bokning ska ske (biljettbokning genom Frontex system egen upphandlad resebyrå eller genom charter av ett helt plan) och slutligen vilka kontakter som måste tas för att säkerställa att resan kan genomföras säkert och effektivt (flygbolag, flygplatser för eventuell transitering och mottagarlandets myndigheter).

5.6 Migrationsverket

5.6.1 Allmänt

Migrationsverket ansvarar för frågor som rör bland annat uppehållstillstånd, arbetstillstånd, visering, medborgarskap och självmant återvändande.

I Migrationsverkets uppdrag ingår att erbjuda asylsökande boende och pengar till mat under tiden de väntar på besked i sitt ärende. Myndigheten anvisar även kommuner som ska ordna boende för ensamkommande barn. Migrationsverket betalar också ut statlig ersättning till kommuner och regioner för vissa kostnader för personer som fått uppehållstillstånd. Sedan 2016 anvisar myndigheten även nyanlända till kommuner för bosättning.

Myndighetens verksamhet regleras framförallt av bestämmelser i utlänningslagen (2005:71), lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m. fl., lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap, förordningen (2019:502) med instruktion för migrationsverket och ett stort antal EU-direktiv och -förordningar samt flera internationella överenskommelser och konventioner.

5.6.2 Frivilligt återvändande

Migrationsverket ansvarar även för stöd till verkställighet av beslut om av- eller utvisning av personer i de fall resa kan ske på frivillig väg. Migrationsverket kan erbjuda stöd i form av hjälp att ordna resehandlingar, vid behov finansiering av resa, och i vissa fall reintegreringsstöd i olika former. De senaste åren (2018 och 2019) har ca 22 000 personer förstagsansökt om asyl i Sverige per år och bifallsandelen har legat omkring 35 procent. Återvändande har alltså aktualiserats för i genomsnitt drygt 14 000 personer årligen ur denna grupp. Antalet återvändandeärenden påverkades även av att Migrationsverket avgjorde många äldre ärenden samt att personer påträffades i landet utan att ha ansökt om uppehållstillstånd. Totalt har drygt 23 000 nya återvändandeärenden per år registrerats de senaste åren och under samma tid avslutades ca 18 000 ärenden per år. I drygt hälften av avslutade ärenden skedde återvändande frivilligt och resterande ärenden överlämnades till Polismyndigheten.

5.6.3 Samverkan

Migrationsverket deltar i ett stort antal olika samarbeten på migrationsområdet, både inom EU (bl.a. EASO, eu-LISA och Frontex) och internationellt (bl.a. UNHCR och IOM).

I vissa säkerhetsärenden samverkar verket även med Säkerhetspolisen som ansvarar för bedömningar av om personer utgör säkerhetsrisker och därför inte ska få resa in i eller uppehålla sig i Sverige.

På återvändandeområdet har Migrationsverket ett omfattande samarbete med Polismyndigheten och med Kriminalvården.

5.7 Samverkan mellan gränsförvaltningsmyndigheterna

Gränsförvaltningsmyndigheterna samverkar givetvis löpande med varandra i frågor som rör den nationella gränsförvaltningen. Härutöver bedriver de även ett omfattande samarbete för att hantera nationell samordning av Sveriges bidrag till samarbetet och

kontakterna med Frontex. I myndigheternas instruktioner finns viss reglering som utgör grund för detta arbete.

Polismyndigheten har enligt sin instruktion²⁷ mandat att ingå internationella överenskommelse med utländsk gränskontrollmyndighet i annan medlemsstat i EU eller de staterna som anslutit sig till Schengen. Myndigheten har i uppdrag att vara nationell kontaktpunkt enligt den tidigare gällande EU-förordningen²⁸ och nationell samordningscentral för informationsutbyte enligt Eurosurförordningen som numera införlivats i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Kustbevakningen får enligt 3 § i sin instruktion²⁹ inom ramen för sjöövervakningen bedriva kontroll och tillsyn i enlighet med vad som framgår av särskild författningsreglering eller författningen enligt överenskommelser med andra myndigheter. Kustbevakningen får enligt 10 a § även delta i det operativa samarbetet enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Tullverket har i sin instruktion inte något uppdrag på området men har ett internationellt uppdrag som regleras i lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete.

Kriminalvården har enligt 6 § i sin instruktion³⁰ i uppdrag att verkställa de transporter som Polismyndigheten överlämnar enligt 29 a § polislagen (1984:387) samt hjälpa även andra myndigheter med den transport som är särskilt föreskrivet.

Migrationsverket får enligt 6 § i sin instruktion³¹ delta i det operativa samarbetet för förvaltningen av de yttre gränserna enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Enligt 12 § har Migrationsverket också ett utpekat ansvar för samordning och utförande av det övervakningssystem för återvändanden som avses i Återvändandedirektivet³² och i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

²⁷ Förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten.

²⁸ Instruktionens bilaga punkt d och l.

²⁹ Förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen.

³⁰ Förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården.

³¹ Förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket.

³² Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna.

5.7.1 Nationell samordning och samarbete med Frontex

Polismyndigheten har hittills haft huvudansvaret för samordningen och leder arbetet i de olika arbetsgrupper och andra samarbetsformer som hanterar de frågor som uppkommer.

Polismyndigheten är även nationell kontaktpunkt mot Frontex, central nationell myndighet för förvaltning av ekonomiskt stöd från Frontex samt ansvarar för den nationella sambandscentralen för det europeiska gränsövervakningssystemet EUROSUR (European Border Surveillance System). Polismyndigheten leder även arbetet med datainsamling för verksamhet som berör gränskontroll. Insamlade uppgifter, bland annat data och kvalitativa beskrivningar från Kustbevakningen om svensk gränsbevakning avseende sjögränsen, används av Frontex för att bedöma medlemsstaternas förmåga, kapacitet och beredskap att bemöta kommande utmaningar, inklusive nuvarande och framtida hot samt utmaningar vid yttre gräns.

År 2017 fick Polismyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Tullverket, Sjöfartsverket och Säkerhetspolisen i uppdrag av regeringen att ta fram en nationell strategi för integrerad gränsförvaltning, en så kallad IBM-strategi (Integrated Border Management). Strategin, som fastställdes i mars 2018, är ett verktyg för att styra verksamheten mot gemensamma mål och syftar till att förbättra kvaliteten och effektiviteten i gränskontrollverksamheten och säkerställa full efterlevnad av Schengenregelverket. Efter utvärdering har IBM-strategin nyligen uppdaterats. Arbeta pågår också med att åtgärda vissa brister i den nationella gränskontrollverksamheten som identifierades i Schengenutvärderingen 2017.

Slutligen har Polismyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Säkerhetspolisen och Tullverket fått i uppdrag av regeringen att samordna genomförandet av EU:s interoperabilitetsförordningar. Detta är nya regelverk som syftar till att genom ett enklare informationsutbyte förbättra säkerheten, göra kontrollerna vid EU:s yttre gränser effektivare och bidra till att förebygga och bekämpa olaglig migration. Slutrapportering ska ske 2024.

Både Migrationsverket och Kriminalvården har under ett flertal år samarbetat med Frontex i återvändandefrågor. Byrån stöder

medlemsstaternas återvändandearbete på flera olika sätt. Bland annat finansierar byrån samlade resor för återvändande från flera medlemsstater. Byrån bidrar även genom att finansiera charter av flygplan eller resor som medlemsstater organiserar samt genom att erbjuda möjlighet för medlemsstater att boka flygbiljetter genom ett gemensamt system.

Under år 2020 har Frontex bidragit med finansiering av frivilligt återvändande från Sverige för 634 personer som har rest reguljärt genom bokning av Migrationsverket i FAR systemet vilket motsvarar en kostnad på 6,2 Mkr. Under samma tid har Frontex bidragit med finansiering av återvändande med tvång för 88 personer på 12 chartrade flygningar och 269 personer på reguljära biljetter bokade av Kriminalvårdens transportenhet i FAR systemet. För de chartrade flygningarna ersatte Frontex Sverige med 14,8 Mkr. I beloppet ingick även ersättning för vissa personalkostnader m.m.

Covid-19-pandemin har under år 2020 medfört en stor nedgång i antalet chartrade flygningar vilket påverkat det totala antalet återvändande som Frontex bidragit med finansiering till.

5.7.2 Deltagande i operationer

Svensk personal från Gränsförvaltningsmyndigheterna har under en längre tid deltagit i Frontexoperationer vid sjö-, land- och luftgräns samt vid återvändandearbetet.

Polismyndigheten har bidragit med personal, oftast från gränspolisens, men även sjöpolisens, polisflyget, hundförare samt personal från nationella insatsstyrkan och Kommunikationsavdelningen samt erfarna brottsutredare har deltagit i arbetet med gränskontroll och sjöräddning. Polismyndigheten har även bidragit med helikoptrar och hundbilar i flera olika insatser.

Kustbevakningen har bidragit med personal, fartyg, båtar, flygplan och annan materiel till Frontex för operationer i Medelhavet.

Kriminalvården har bidragit med personal från NTE:s Utrikessektion som eskortörer till återvändanderesor. Ett stort antal eskortörer har även utbildats i att ta och registrera fingeravtryck av

migranter för att, mellan återvändanderesor, kunna assistera med sådana uppgifter.

Tullverket har bidragit med personal till Frontex snabbinsatsstyrka och till gränsoperationer på land.

Migrationsverket har bidragit med personal som observatörer för övervakning av att verkställighet med tvång sker med respekt för grundläggande rättigheter.

Några exempel på operationer som Gränsförvaltningsmyndigheterna deltagit i är *Triton*, *Poseidon* och *Themis*.

Operation Triton

Operation Triton genomfördes i Medelhavet för att förstärka Italiens och EU:s yttre gräns. Operationen inleddes i november 2014 och ersattes i februari 2018 av operation Themis. Triton leddes av italienska myndigheter, men koordinerades av Frontex. Under åren 2014, 2015, 2016 och 2017 deltog Kustbevakningen med flygplan och under 2015 och 2017 med fartyg.

Operation Poseidon

Operation Poseidon genomförs i Medelhavet för att stärka Greklands och EU:s yttre gräns. Operationen har pågått sedan 2008. Poseidon leds av grekiska myndigheter men koordineras av Frontex. Under år 2008, 2009 och 2019 deltog kustbevakningen med flygplan och under 2015 och 2017, tillsammans med Polismyndigheten, med två patrullbåtar på Lesbos. Under 2020 deltar Kustbevakningen och Polismyndigheten med en patrullbåt på Chios.

Operation Themis

Operation Themis ersatte i februari 2018 operation Triton i Italien. Kustbevakningen deltog under 2018 och 2020 med flygplan.

Operationerna finansierar materiel, till exempel fartyg och flygplan, samt personal som ett flertal olika medlemsstater ställde till förfogande. Sjöövervakningen syftar till att upptäcka såväl migranter som smugglare eller facilitatörer. Detta ställer krav på ständig

beredskap för att rädda liv eftersom många migranter försöker korsa Medelhavet i undermåliga farkoster vilket ofta innebär att gränsövervakningen behöver övergå i sjöräddning.

Operationsplanerna anger fler arbetsuppgifter än gränskontroll och sjöräddning, bland annat att motverka gränsöverskridande brottslighet och att förbättra det europeiska samarbetet om kustbevakningsuppgifter, så kallade Coast Guard Functions. I dessa inbegrips bland annat fiskerikontroll och miljöbevakning.

Sedan 2015 har över 10 000 människor räddats och ett 50-tal misstänkta människosmugglare gripits av svensk personal. Flera större narkotikabeslag har också gjorts och ingripanden har skett mot miljöbrott och olovligt fiske.

Sverige har även under en lång följd av år tagit emot personal från Frontex som har biträtt svenska tjänstemän i gränskontrollen på våra större flygplatser.

6 Integrerad gränsförvaltning

Uttrycket *integrerad gränsförvaltning* eller *IBM* (Integrated Border Management) är av central betydelse i den nya EU-förordningen och används för att beskriva grunderna i och funktionssättet för gränsförvaltningssamarbetet inom Schengenområdet. Redan i det första skälet i ingressen anges följande:

Syftet med unionens politik rörande förvaltning av de yttre gränserna är att utveckla och genomföra europeisk integrerad gränsförvaltning på nationell nivå och unionsnivå, vilket är en förutsättning för den fria rörligheten för personer inom unionen och ett grundläggande inslag i ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. En europeisk integrerad gränsförvaltning är av central betydelse för att förbättra hanteringen av migrationen. Målet är att förvalta gränspassagera vid de yttre gränserna effektivt och ta itu med migrationsutmaningarna och eventuella framtida hot vid dessa gränser och därigenom bidra till att motverka allvarlig brottslighet med gränsöverskridande inslag och säkerställa en hög nivå av inre säkerhet inom unionen. Samtidigt är det nödvändigt att agera med full respekt för de grundläggande rättigheterna och på ett sätt som skyddar den fria rörligheten för personer inom unionen.

6.1 Hur fungerar IBM?

IBM ska bestå av tolv komponenter som beskriver olika delar i gränsförvaltningen (artikel 3.1). Härutöver ska grundläggande rättigheter, utbildning samt forskning och innovation vara övergripande komponenter i genomförandet av den integrerade gränsförvaltningen (artikel 3.2).

IBM ska genomföras av medlemsstaterna och byrån som ett delat ansvar (artikel 7).

Styrningen av IBM sker genom att kommissionen, efter samråd med Europaparlamentet och rådet, beslutar om en *flerårig strategisk policy för IBM*. Beslutet ska ange hur utmaningar inom

gränsförvaltning och återvändande ska hanteras samt politiska prioriteringar och strategiska riktlinjer för planeringen (artikel 8.1–8.4). Kommissionen väntas presentera ett förslag till flerårig policy under år 2021.

Nästa steg är att byråns styrelse beslutar om en *teknisk och operativ strategi för IBM* (artikel 8.5). Härfter ska medlemsstaterna fastställa *nationella strategier för IBM* som ska vara förenliga med artikel 3, med kommissionens fleråriga strategiska policy för IBM och med byråns tekniska och operativa strategi (artikel 8.6).

6.2 Sveriges strategi för IBM

Den första svenska nationella strategin för integrerad gränsförvaltning togs, på uppdrag av regeringen, fram gemensamt av Polismyndigheten, Migrationsverket, Kustbevakningen, Tullverket, Sjöfartsverket och Säkerhetspolisen. Polismyndigheten fick i regeringsuppdraget också huvudansvaret för att årligen följa upp och vid behov revidera strategin tillsammans med övriga berörda myndigheter. Strategin, som grundades på artikel 4 i EU:s tidigare gräns- och kustbevakningsförordning³³, fastställdes i mars 2018 och sträckte sig över perioden 2018–2020. Den fick viss kritik vid kommissionens Schengenutvärdering och en uppdatering har nu genomförts.

I strategin redovisades en bakgrund i form av den nationella lägesbilden samt övergripande prioriteringar för svensk gränsförvaltning och ansvariga myndigheter inom svensk gränsförvaltning. För var och en av komponenterna redovisades mål, utmaningar och insatser samt strategiska prioriteringar.

³³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG

6.3 Strategisk och operativ plan 2019

Frontex styrelse fastställde 2019 en teknisk och operativ plan för IBM³⁴. Eftersom kommissionen ännu inte hade fastställt någon flerårig strategisk policy baserades den tekniska och operativa planen istället på ett tidigare uttalande av kommissionen angående utarbetande av en teknisk och operativ plan för IBM³⁵.

I planen angavs tre strategiska mål:

1. minskad sårbarhet vid de yttre gränserna baserat på heltäckande situationsmedvetenhet,
1. säkra och välfungerande yttre EU-gränser och
2. varaktig europeisk gräns- och kustbevakningskapacitet.

De strategiska målen preciserades genom angivande av ett antal särskilda mål inom respektive område.

6.4 Nationell strategi för IBM 2021–2023

I enlighet med regeringens uppdrag har Polismyndigheten och de övriga ansvariga myndigheterna genomfört en uppföljning av den nationella strategin och reviderat den. Den reviderade strategin fastställdes i januari 2021. Till den nationella strategin har även en handlingsplan upprättats. I samarbetet har denna gång även Kriminalvården inkluderats. Nedan beskrivs huvuddragen i den reviderade strategin.

6.4.1 Bakgrund och utgångspunkter

Den nationella IBM-strategin gäller för perioden 2021 till 2023. Strategin kan vid behov revideras, bl.a. kommer revidering att behöva ske i samband med att den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk gränsförvaltning är färdigställd samt efter den tekniska och operativa strategin för europeisk integrerad gränsförvaltning har

³⁴ Styrelsens beslut 2/2019 av den 27 mars 2019 om antagande av en teknisk och operativ strategi för europeisk integrerad gränsförvaltning.

³⁵ Bilaga till lägesrapporten om genomförandet av den europeiska migrationsagendan, COM (2018)250 final, Bryssel den 14 mars 2018.

reviderats. Polismyndigheten har samordnat det myndighetsgemensamma arbetet med att revidera strategin. Strategin definierar ett antal strategiska prioriteringar vilka syftar att möta de olika utmaningarna och sätta en gemensam ambition i den fortsatta utvecklingen av gränsförvaltningen.

Strategin utgår från de komponenter som en europeisk integrerad gränsförvaltning ska bestå av enligt artikel 3 i den nya förordningen, d.v.s.

- gränskontroll,
- efterforsknings och räddningsinsatser,
- riskanalys,
- samarbete och informationsutbyte mellan medlemsstaterna och med Frontex,
- samarbete mellan nationella myndigheter,
- samarbete mellan EU:s institutioner³⁶,
- samarbete med tredje länder,
- tekniska och operativa åtgärder inom Schengenområdet,
- återvändande av tredjelandsmedborgare,
- användning av den senaste tekniken, däribland stora informationssystem,
- system för kvalitetskontroll och
- solidaritetsmekanismer, särskilt för unionsfinansiering.

Strategin beaktar även de övergripande komponenterna för genomförandet av europeisk integrerad gränsförvaltning:

- grundläggande rättigheter,
- utbildning samt
- forskning och innovation.

³⁶ Den svenska nationella strategin omfattar inte komponenten samarbete mellan EU:s institutioner.

Strategin har utformats mot bakgrund av de tre övergripande strategiska målen i Frontex tekniska och operativa strategi för europeisk integrerad gränsförvaltning:

1. minskad sårbarhet vid de yttre gränserna baserat på heltäckande situationsmedvetenhet,
2. säkra och välfungerande yttre gränser samt
3. varaktiga europeiska gräns och kustbevakningskapaciteter.

Strategin beaktar slutligen även den s.k. *fyrdelade modellen för tillträdeskontroll*³⁷, som tar upp de åtgärder som kan vidtas inom, vid och bortom EU:s yttre gränser:

1. åtgärder i tredje länder (ursprungsländer och transitländer för irreguljär migration),
2. samarbete med angränsande tredje länder,
3. gränskontrollåtgärder vid de yttre gränserna inklusive systematisk in- och utresekontroll samt gränsövervakning och upptäckt av gränsöverskridande brottslighet på grundval av riskanalys och
4. åtgärder inom Schengenområdet, inklusive åtgärder mot irreguljär migration och gränsöverskridande brottslighet samt återvändande.

Syftet med den nationella strategin för europeisk integrerad gränsförvaltning är att identifiera mål och prioriteringar som är centrala för gränsförvaltningen i Sverige och ofta påverkar flera av myndigheterna och att omsätta dessa i konkreta åtgärder i en handlingsplan. Målen, prioriteringarna och de konkreta åtgärderna ska beakta de mål som finns i Sverige och inom EU vad gäller den europeiska integrerade gränsförvaltningen.

6.4.2 Nationell situationsbild

Den nationella situationsbilden påverkas av Sveriges geografiska läge, den yttre gränsens utsträckning, den aktuella

³⁷ Skäl 11 i ingressen till den nya förordningen.

migrationssituationen i Europa och närområdet, underrättelseinformation om gränsöverskridande brottslighet samt terrorhotbedömning. I situationsbilden beaktas även påverkan av osäkerheter på grund av det globala utbrottet av COVID-19 liksom utmaningar i arbete med flera reviderade EU-regelverk och med uppföljning av Schengenutvärderingen.

6.4.3 Roller och ansvarsfördelning i Sveriges gränsförvaltning³⁸

I Sverige bidrar Polismyndigheten, Migrationsverket, Kustbevakningen, Tullverket, Kriminalvården, Sjöfartsverket och Säkerhetspolisen till den nationella gränsförvaltningen. De ansvarar för och bedriver verksamheter som i olika omfattning ingår i de olika komponenterna för europeisk integrerad gränsförvaltning. Polismyndigheten har haft ett övergripande och samordnande ansvar för den nationella integrerade gränsförvaltningen.

Polismyndigheten, Migrationsverket, Kustbevakningen, Tullverket samt Kriminalvården deltar även i det operativa europeiska gränssamarbetet.

6.4.4 Komponenter för integrerad gränsförvaltning

För var och en av de elva komponenter som ska utgöra integrerad gränsförvaltning och för de tre övergripande komponenterna finns *strategiska mål, nuläge och utmaningar* samt *strategiska prioriteringar*.

Gränskontroll

Det strategiska målet med gränskontrollen är att upprätthålla en effektiv, rättssäker och enhetlig gränskontroll i hela landet. Verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och leda till kontroll över vilka personer som kommer till och vistas i Sverige.

På EU-nivå finns regelverket för gränskontroll huvudsakligen i Schengens gränskodex. Gränskontrollen innefattar dels in- och

³⁸ För beskrivning av myndigheternas roller och ansvar se kapitel 5 *De svenska gränsförvaltningsmyndigheterna*.

utresekontroll vid gränsövergångsställen, dels gränsövervakning mellan gränsövergångsställena. I svensk rätt regleras motsvarande frågor främst i utlänningslagen.

Utmaningarna inom gränskontrollen är flera och gör det tydligt att det finns behov av samordning inom och mellan myndigheterna, till kravet på att fördela tillgängliga resurser på bästa sätt utifrån verksamhetens krav och skillnader i förutsättningar mellan områden och regioner samt till behovet av att integrera nya regelverk och samarbetsformer i verksamheten.

Inom Polismyndigheten, som har huvudansvaret för gränskontrollen, bedrivs arbetet på central nivå med ansvar för långsiktigt utvecklingsarbete och styrdokument för att nå enhetlighet. I de sju polisregionerna utförs det operativa arbetet med yttre och inre gränskontroller.

Att skapa stabila strukturer för samarbete och kontinuerlig dialog för en väl avvägd styrning är en utmaning som kräver ett långsiktigt och uthålligt arbete.

Gränsövervakningen till sjöss mellan gränsövergångsställena bedrivs i huvudsak av Kustbevakningen inom ramen den operativa sjöövervakningen.

I Sverige finns ett stort antal gränsövergångsställen och med stor geografisk spridning. Det är en utmaning att uppnå och upprätthålla en effektiv och enhetlig in- och utresekontroll, eftersom det bland annat är stora skillnader i förutsättningarna för att bedriva kontroller vid olika gränsövergångsställen beroende på om de har stora jämna passagerarflöden eller endast ojämn och sporadisk trafik. Detta leder till ett behov av att beakta olika regionala förutsättningar när resurser fördelas mellan de olika gränsövergångsställena. Även den yttre sjögränsen med många gränsövergångsställen, ett förhållandevis stort territorialhav med en relativt långa kuststräcka på ca 2 700 km med skärgårdar och ett stort antal öar i varierande storlek medför utmaningar när det gäller planering och prioritering av resurser, både på land och till sjöss. En väl utvecklad maritim situationsbild är av yttersta vikt för en effektiv gränsövervakning till sjöss.

De strategiska prioriteringarna för gränskontrollen i Sverige är att:

1. fortsätta utveckla en effektiv och enhetlig gränskontrollverksamhet på nationell, regional och lokal nivå,

2. säkerställa att gränskontrollverksamheten i större utsträckning planeras och genomförs baserat på riskanalys och underrättelser samt lokal, regional och nationell situationsbild och
3. ta fram en nationell beredskapsplan för gränskontroll vid de yttre gränserna.

Sjöräddning i samband med gränsövervakningsinsatser

Det strategiska målet för sjöräddning i samband med gränsövervakningsinsatser är att insatserna ska utföras i enlighet med nationell, EU- och internationell rätt. Detta gäller både när svenska myndigheter deltar i olika operationer i t.ex. Medelhavet och om sådana insatser skulle äga rum i Sverige eller vårt närområde.

I Sverige ansvarar Sjöfartsverket för sjö- och flygräddningstjänst. Sverige har förmåga till sjöräddningsinsatser dygnet runt och året runt inom svenskt territorialvatten och närliggande område, s.k. SAR-region (Search and Rescue). Sjöräddningsinsatserna leds från Sjöfartsverkets sjö- och flygräddningscentral, JRCC, (Joint Rescue Coordination Centre) varifrån lämpliga räddningsenheter koordineras. Dessa räddningsenheter kan bestå av resurser i form av flygande och sjögående enheter från myndigheter som Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Försvarsmakten eller Polismyndigheten. Kustbevakningen och Polismyndigheten bistår med SAR även i samband med det gränsövervakande arbetet. Ett väl utvecklat samarbete med grannländerna om sjö- och flygräddningstjänst bidrar också till en effektiv sjöräddningsförmåga inom Sveriges- och angränsande länders sjöräddningsområden. Polismyndigheten och Kustbevakningen medverkar även i sjöräddningstjänsten i samband med Frontexinsatser.

Utmaningar består i behovet av samordning mellan myndigheterna generellt och behov av utbildning samt anpassad teknisk utrustning för deltagande i Frontexinsatser specifikt.

Den strategiska prioriteringen inom sjöräddning är att personal ska vara väl utbildad och teknisk utrustning ska vara anpassad för deltagande i de av Frontex olika koordinerade maritima operationerna.

Risakanalys

Det strategiska målet för riskanalys är att ett riskbaserat arbetssätt inom gränsförvaltningen ska bidra till operativt och strategiskt beslutsfattande på nationell, regional och lokal nivå. Riskanalysarbetet ska ha tydliga former för samarbete mellan myndigheterna och vara anpassat till EU:s gemensamma riskanalysmodell CIRAM 2.0 (Common Integrated Risk Analysis Model).

Polismyndigheten leder utvecklingen av ett nationellt riskanalyssystem vilket också ska ligga i linje med den EU-gemensamma riskanalysmodellen CIRAM 2.0. I arbetet ingår Kustbevakningen, Tullverket och Migrationsverket. Formerna för myndighetssamverkan kring riskanalysarbetet behöver fortsatt utvecklas och implementeras. Som ett led i införandet av CIRAM 2.0 och utvecklingen av det nationella riskanalyssystemet har personal från de involverade myndigheterna, i olika omfattning, utbildats i CIRAM 2.0.

Polismyndigheten hanterar nationell datainsamling till Frontex och deltar i de riskanalysnätverk Frontex samordnar. Frontex riskanalysprodukter används av Polismyndigheten och distribueras även till övriga myndigheter.

Som underlag för riskanalysen krävs en väl underbyggd situationsbild. Eurosur (European Border Surveillance System) är ett integrerat ramverk för utbyte av information och för operativt samarbete inom den europeiska gräns- och kustbevakningen. Syftet är att förbättra situationsmedvetenheten och öka reaktionsförmågan för gränsförvaltningens syften. Polismyndigheten ansvarar för att samordna det nationella informationsutbytet kopplat till Eurosur. Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket och Migrationsverket samarbetar och utbyter fortlöpande information inom ramen för Eurosur. Vid Polismyndigheten finns den nationella samordningscentralen, NCC, som ansvarar för att samordna och utbyta information och lägesbilder kopplat till gränskontrollen.

Personal från Kustbevakningen och Tullverket samarbetar nära och fortlöpande med Polismyndigheten och verksamheten vid NCC. Den nationella situationsbilden inkluderar indikatorer gällande migrationsrörelser och gränsöverskridande brottslighet både utanför EU:s externa gränser och innanför Schengenstaternas

territorium. Denna situationsbild, tillsammans med riskanalysen, ger en situationsmedvetenhet inklusive förvarning som ska ligga till grund för beslut, prioriteringar och operativ planering samt en bättre reaktionsförmåga. Inom Polismyndighetens regioner finns även regionala samordningscentralersamt en lokal samordningscentral som bidrar till den nationella och regionala situationsbilden.

Utmaningar i riskanalysarbetet för gränskontrollen är att finna lämpliga och effektiva strukturer och former för samverkan inom och mellan myndigheterna och för insamlingen av relevant statistik och information kring gränskontrollen från de olika gränsövergångsställena. Samverkan behöver fortsatt utvecklas mellan nationell och regional nivå inom gränspolisens samt mellan olika funktioner såsom till exempel gränspolisens och underrättelsefunktionerna. Inom arbetet med situationsbilder uppger myndigheterna att det är en utmaning att få information som finns inom respektive myndighet och som bidrar till kunskap om situationen vid yttre gräns att även göras tillgängliga hos NCC. Även inom ramverket Eurosur och arbetet med situationsbilden är det en utmaning att finna lämpliga och effektiva strukturer och former för samverkan inom och mellan myndigheterna, bland annat för insamlingen av relevant statistik och information kring gränskontrollen från de olika gränsövergångsställena.

Strategiska prioriteringar för riskanalys är att:

1. vidareutveckla det nationella riskanalysarbetet i enlighet med CIRAM-modellen och
2. vidareutveckla former för informationsutbyte och samverkan i syfte att utveckla den nationella situationsbilden.

Samarbete med Frontex och med andra medlemsstater

De strategiska målen för samarbete med Frontex och med andra medlemsstater är att myndigheterna ska delta i den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka och i Frontex koordinerade operationer och andra aktiviteter. Deltagandet med personal ska ske i enlighet med de krav och den numerär som ställs upp i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Deltagande ska ske genom att svenska myndigheter tillhandahåller adekvat utbildad

personal samt efterfrågade tekniska resurser. Det svenska deltagandet ska genomsyras av respekt för de grundläggande rättigheterna och ha ett fokus på säkerhet, kvalitet och en god arbetsmiljö för den utsända personalen.

Frontex samordnar medlemsstaternas gemensamma insatser vid yttre gräns och erbjuder tekniskt stöd vid gemensamma återvändandeinsatser. Frontex håller på att inrätta en stående styrka för operativa insatser. Polismyndigheten samordnar det nationella bidraget av personal med olika profiler från Polismyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Kriminalvården och Tullverket samt teknisk utrustning i form av fartyg, patrullbåtar, flygplan och helikoptrar till den stående styrkan. Samordningen omfattar även den strategiska planeringen av myndigheternas resurser för deltagande i Frontex olika operationer på såväl kort, medellång och lång sikt.

Kustbevakningen påverkas även av trepartssamarbetet inom kustbevakningsfunktioner mellan EFCA, EMSA och Frontex och de årliga strategiska planerna för det samarbetet.

Sverige representeras i Frontex styrelse av chefen för Gränspolisenheten. Vid Polismyndigheten finns även den nationella kontaktpunkten mot Frontex, NFPoC (National Frontex Point of Contact), samt den nationella samordningscentralen, NCC, för det integrerade ramverket Eurosur. Vid Polismyndigheten finns också en sambandsman från Frontex placerad som utgör en länk mellan Frontex och de nationella myndigheterna med ansvar för gränsförvaltning.

De av Frontex koordinerade operationerna bedrivs ofta i samverkan med Europol i syfte att förebygga, upptäcka och bekämpa gränsöverskridande brottslighet, i synnerhet människosmuggling och människohandel. Polismyndighetens och Tullverkets informationsutbyte med Europol bidrar därför även till samarbetet mellan Frontex och Europol.

Polismyndigheten, Kriminalvården och Migrationsverket har möjlighet att delta i gemensamma återvändandeinsatser såsom exempelvis chartrade flygplan som finansieras av Frontex. Den nya EU-förordningen utökar Frontex mandat på återvändandeområdet, framförallt vad gäller frivilligt återvändande. Ändringen öppnar för utökade samarbetsytor mellan Migrationsverket och Frontex gällande frivilligt återvändande. Ändringen medför även utökade

möjligheter för Kriminalvården som verkställer åter-vändandet med tvång. Samarbetsformerna behöver utvecklas och anpassas till de nationella behoven för att öka användning av Frontex tjänster på området.

Myndigheterna uppger att utmaningar ligger i att utveckla och löpande se över formerna och de nationella förutsättningarna för det myndighetsgemensamma bidraget till den stående styrkan

De svenska gränsförvaltningsmyndigheterna samarbetar även i stor utsträckning med myndigheter i andra medlemsstater, bl.a. inom det nordiska gränssamarbetet, det nordiska polissamarbetet, Östersjöområdets gränssamarbete BSRBCC (Baltic Sea Region Border Control Cooperation) och EU:s policycykel för samverkan mot allvarlig och organiserad gränsöverskridande brottslighet som genomförs inom ramen för EU:s multidisciplinära plattform mot kriminella hot, EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats).

Under våren 2020 inrättade dansk polis Gränscenter Öresund i Köpenhamn. Gränscentret syftar till att möta utmaningar rörande smuggling av sprängämnen, vapen och narkotika, stärka förutsättningarna för en underrättelsestyrd gränskontroll och samordna samarbetet med övriga myndigheter i regionen. Under hösten 2020 inledde Polismyndigheten ett pilotsamarbete med svensk personal på plats i centret. Även Tullverket deltar på plats i centret. Vad gäller Norge så finns sedan en längre tid planer på ny polisiär samverkan i form av en gemensam polisstation på gränsen mellan Norge och Sverige (i Eda kommun i Värmland).

Inom ramen för olika kustbevakningsfunktioner deltar Kustbevakningen även i internationella samarbeten inom miljöövervakning och miljöräddningstjänst till sjöss och fiskeriövervakning till sjöss. Kustbevakningen utbyter även erfarenheter via internationella myndighetsnätverk för kustbevakningsfunktioner, inom EU, avseende Arktis och Nordatlanten. Kustbevakningen har också ett nära samarbete och erfarenhetsutbyte i maritima frågor med det Finska Gränsbevakningsväsendet.

Inom ramen för Östersjösamarbetets gränssamarbete BSRBCC (Baltic Sea Region Border Control Cooperation) samverkar myndigheter i Sverige, Norge, Danmark, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tyskland och Ryssland. BSRBCC syftar till

gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter ansvariga för brottsbekämpning, gränsförvaltning, tull och kustbevakning.

Strategiska prioriteringar för samarbetet med Frontex och med andra medlemsstater är att:

1. säkerställa att myndigheterna lever upp till de krav som ställs för deltagande i den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka och
2. förstärka det operativa samarbetet med gränsförvaltande och brottsbekämpande myndigheter i andra medlemsstater.

Samarbete mellan myndigheterna

Det strategiska målet för samarbetet mellan myndigheterna är att en utvecklad samverkan ska finnas mellan myndigheterna baserad på väl etablerade och tydliga roller. Myndighetssamverkan ska bygga på en tydlig rollfördelning och bidra till att varje myndighet kan utföra sina uppgifter på bästa sätt både enskilt och i gemensamma insatser inom ramen för den integrerade gränsförvaltningen.

Myndighetssamverkan regleras förvaltningslagen (2017:900), myndighetsförordningen (2007:515) och i olika samverkansöverenskommelser. Polismyndigheten har ingått överenskommelser för samverkan gällande gränskontrollen och återvändandearbetet med både Kustbevakningen och Migrationsverket. En överenskommelse mellan Polismyndigheten och Kriminalvården avseende utrikes verkställighetstransporter är under framtagande. Det är en utmaning att hitta lämpliga former för effektivt strategiskt samarbete mellan myndigheterna. Detta gäller bland annat myndigheternas tolkning och genomförande av olika EU-rättsakter.

Myndighetssamverkan sker i olika omfattning på operativ nivå mellan Polismyndigheten, Tullverket, Migrationsverket, Kustbevakningen och Kriminalvården. Denna samverkan sker ofta i form av gemensamt planerade och genomförda insatser eller genom sampatrullering kopplat till gränskontroll eller mot gränsöverskridande brottslighet baserat på underrättelser och riskanalyser.

Sverige ska även beakta EU-kommissionens riktlinjer för samarbete mellan gränskontroll och tullmyndigheter som arbetar vid yttre gräns.

Den strategiska prioriteringen för samarbetet mellan myndigheterna är att löpande följa upp och vid behov revidera formerna för samverkan mellan myndigheterna, inklusive formaliserade överenskommelser.

Samverkan med tredje länder

Det strategiska målet för samverkan med tredjeländer är att den ska bidra till att förhindra och förebygga irreguljär migration, gränsöverskridande brottslighet samt till att effektivisera återvändandet.

De svenska gränsförvaltningsmyndigheterna deltar aktivt i ett stort antal olika internationella samarbeten, både inom ramen för EU, i multilaterala fora samt i samverkan med relevanta internationella organisationer, t.ex. IOM (International Organization for Migration), UNHCR (FN:s Flyktingorgan) och ICMPD (International Centre for Migration Policy Development). Samarbetet är viktigt för att utveckla relationer och förståelse för varandras perspektiv i migrations- och återvändandeprocessen mellan Sverige/EU och mottagande länder.

Samarbetet består av såväl enskilda åtaganden som praktiska överenskommelser mellan Sverige och tredjeländer. Sverige stödjer och deltar i operationer och överenskommelser mellan EU och tredjeländer genom till exempel återtagandeavtal. Utöver EU-gemensamma återtagandeavtal har Sverige även ingått bilaterala överenskommelser på återvändandeområdet med vissa enskilda länder.

Sverige har återvändandesambandsmän, som faller under paraplybegreppet Immigration Liaison Officers (ILO), stationerade i länder och regioner som bedöms vara strategiskt viktiga inom irreguljär migration, gränskontroll och återvändande.

Återvändandesambandsmännen kan även vara stöd för andra funktioner såsom underrättelse- och gränspolisverksamheten genom informationsinhämtning och i syfte att tillhandahålla aktuell lägesbild inom migrations- och gränspolisområdet.

Sambandsmännen samverkar även med sina motsvarigheter vid andra svenska utlandsmyndigheter samt med sambandsmän utsända av EU:s institutioner och byråer och därutöver även med andra relevanta internationella aktörer, till exempel UNHCR och IOM.

I framtagandet av återtagandeavtal ställer mottagande stat inte sällan krav eller önskemål på reintegreringsstöd eller andra utvecklingsrelaterade insatser. Samarbete som bidrar till kapacitetshöjande utvecklingsinsatser för de mottagande ländernas myndigheter kan spela en viktig roll i förhandlingar om återtagandeavtal för att skapa positiva incitament att ta emot sina medborgare.

Det strategiska målet för samarbete med tredje länder är att

1. utveckla formerna för sambandsmän utstationerade i tredje land i syfte att förhindra och förebygga irreguljär migration och gränsöverskridande brottslighet samt effektivisera återvändandet och
2. verka för att flera återtagandeavtal ingås med relevanta tredje länder i syfte att främja återvändandearbetet.

Motverka olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet

Det strategiska målet för att motverka olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet inom Schengenområdet är att myndigheterna i Sverige och inom Schengenområdet effektivt, proportionerligt och rättssäkert ska motverka olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet.

För att förhindra att den fria rörligheten inom Schengenområdet gynnar olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet vidtas olika åtgärder inom Schengenområdet. Åtgärderna syftar till att säkerställa att personer som uppehåller sig i Schengenområdet har rätt till vistelsen samt att bekämpa brottslighet, till exempel illegal invandring, människohandel, utnyttjande av illegal arbetskraft och annan verksamhet knuten till internationella brottsnätverk.

Inre utlänningskontroller genomförs inom landet i syfte att kontrollera personers rätt till vistelse och bygger på individuella bedömningar. De inre utlänningskontrollerna bidrar även till att upptäcka och hindra att särskilt sårbara personer utnyttjas i

gränsöverskridande brottslighet. Dessa kontroller utförs av Polismyndigheten inom hela landet och kan även utföras av Kustbevakningen.

Det brottsbekämpande arbetet sker inom hela territoriet, ofta genom olika insatser i hamnar, på flygplatser och andra relevanta områden. Kontrollerna görs ofta i myndighetssamverkan och då vanligtvis i olika riktade insatser. Kontrollerna planeras och inriktas mot personer och platser baserat på en väl underbyggd situationsbild och riskanalys.

Sedan 2015 har regeringen fattat upprepade beslut om att återinföra inre gränskontroll. Formerna för inre gränskontroll har utvecklats inom Polismyndigheten. Åtgärderna anpassas bland annat för att vara proportionerliga och minimera inverkan på den fria rörligheten för personer och till vad som är nödvändigt med hänsyn till den allmänna ordningen och inre säkerheten. Vid återinförd gränskontroll kan relevanta myndigheter, inom ramen för respektive mandat och förutsättningar och efter begäran från Polismyndigheten, bistå med att t.ex. bedriva ökad övervakning och kontroll inom prioriterade områden samt bistå polis vid gränskontroller och övrigt arbete.

De strategiska prioriteringarna för att motverka olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet inom Schengenområdet är att:

1. öka den polisiära förmågan att kontrollera utlänningars vistelserätt och bekämpa brott i gränsnära områden och
2. i ökad omfattning använda de internationella verktyg som finns för att förebygga, bekämpa och utreda gränsöverskridande brottslighet.

Återvändande av tredjelandsmedborgare

Det strategiska målet för återvändande av tredjelandsmedborgare är att återvändandearbetet ska vara en central del i ett hållbart och rättssäkert migrationssystem. En tydlig rollfördelning mellan myndigheterna samt en hög kapacitet inom varje myndighet ska säkerställa att utlänningar som inte har rätt att vistas i Schengenområdet återvänder.

Återvändandeverksamheten i Sverige är uppdelad mellan Migrationsverket, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Kriminalvården. Fördelningen av ansvar mellan myndigheterna innebär i huvudsak att Migrationsverket har huvudansvaret för att besluta om och verkställa av- och utvisningsbeslut. Migrationsverket får överlämna ärenden till Polismyndigheten om utlänningen håller sig undan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet. Polismyndigheten får även i vissa fall fatta beslut om avvisning och ansvarar då för att verkställa beslutet. Säkerhetspolisen är verkställande myndighet avseende av- eller utvisning i s.k. säkerhetsärenden. Polismyndigheten kan överlämna till Kriminalvården att genomföra transporter vid verkställandet av av- och utvisningsbeslut. Kriminalvården planerar, organiserar och utför transporter av frihetsberövade personer åt bland annat Migrationsverket och Polismyndigheten. Migrationsverket ansvarar även för det nationella övervakningssystem av det tvångsvisa återvändandet som syftar till att säkerställa att ansvariga myndigheter använder tvångsmedel på ett proportionerligt sätt, att nationell och internationell rätt respekteras och att den återvändandes grundläggande rättigheter och fysiska integritet respekteras. Vidare ansvarar och resursätter Migrationsverket den nationella poolen för övervakare av återvändande med tvång till återvändandeinsatser.

Det delade ansvaret i återvändandeärenden är en utmaning ur effektivitetssynpunkt eftersom ett återvändandeärende kan komma att hanteras av alla berörda myndigheter, ibland samtidigt. Överenskommelser har ingåtts mellan Polismyndigheten och Migrationsverket och mellan Polismyndigheten och Kriminalvården för att stärka samverkan mellan myndigheterna.

Andra stora utmaningar som försvårar ett effektivt återvändande är bland annat bristen på fungerande återtagandeavtal med vissa tredjeländer och bristande samarbete från utlänningar som inte vill medverka till återvändandet genom att försvåra arbetet med fastställande av sin identitet, vilket skapar problem med att erhålla resehandlingar. Därtill finns en utmaning med den fortsatt stora andelen utlänningar som avviker från migrationsprocessen och där oklarhet råder om hur många som fortfarande är kvar i Sverige.

Det uppges finnas en brist på platser där utlänningar kan hållas i förvar i avvaktan på utresa vilket resulterar i att färre avvisnings- och

utvisningsbeslut kan verkställas. Ett behov finns av fler förvarsplatser runt om i Sverige, men även ett effektivt utnyttjande av redan tillgängliga platser. Involverade myndigheter ska därför kontinuerligt arbeta med gemensam hantering och prioritering av vilka utläningar som ska tas i förvar för att i möjligaste mån säkerställa en så kort förvarsvistelse och snabbt återsändande som möjligt. Myndigheterna ska även verka för att utveckla ytterligare alternativ till förvar samt verka för en EU gemensam definition av vad som är alternativ till förvar.

För att stärka återvändandearbetet ska myndigheterna även arbeta för att förbättra samverkan med frivilligorganisationer, diaspora och andra aktörer. Ett medvetet arbete för att utöka och underlätta informationsutbyte mellan myndigheter, medlemsstater och tredjeland ska bedrivas.

Internationellt samverkar Sverige med övriga Schengenmedlemsstater och med Frontex i återvändandearbetet. Detta inkluderar strukturerat arbete med Frontex återvändandesambandsmän, EURLO (European Return Liaison Officers) liksom med andra sambandsmän med ansvar för återvändande.

Strategiska prioriteringar för återvändande av tredjelandsmedborgare är att:

1. förstärka myndighetssamverkan kring återvändande inklusive verka för fler förvarsplatser, gemensam prioritering och effektivt användande av befintliga förvarsplatser och för att utveckla alternativ till förvar och
2. effektivisera, öka skyndsamheten i och underlätta återvändandearbetet, exempelvis via de möjligheter den nya EU-förordningen skapar.

Användning av den senaste tekniken

Det strategiska målet för användning av den senaste tekniken, däribland stora informationssystem, är att nya tekniska lösningar ska tas fram och utvecklas för att Sverige ska kunna utföra uppgifterna inom gränsförvaltningen effektivt och i nödvändig omfattning. Att använda sig av den senaste tekniken är av stor betydelse för att upprätthålla säkra Schengengränser och för att bidra till den

allmänna ordningen och den inre säkerheten. Berörda myndigheter ska aktivt arbeta för att införliva kommande EU-gemensamma it-system relevanta för gränsförvaltningen där användning av biometri är en central del.

Teknik och it-system ska vara anpassade till gällande och kommande förordningar och direktiv, bl.a. EU:s riktlinjer för datasäkerhet, Dataskyddsförordningen³⁹ och Dataskyddsdirektivet⁴⁰.

Datasäkerhet och respekt för individens integritet är av högsta prioritet för svenska myndigheter. I Sverige är det Datainspektionen och Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (särskilt för brottsbekämpande myndigheter) som säkerställer att lagar och regler för dataskydd efterlevs och att individens rätt till integritet säkras.

Det finns ett flertal informationssystem på EU-nivå som förser gränskontrollerande myndigheter med information om personers korsande av EU:s yttre gränser. Systemen är dock olika och har sina respektive regelverk, mål och syften. VIS (Visa Information System), Eurodac (EU:s system för jämförelse av fingeravtryck), SIS (Schengen Information System) och Interpols databaser är väl integrerade system i den svenska gränsförvaltningen och används, i olika utsträckning, av de gränsförvaltande myndigheterna. Myndigheterna har också integrerade system för att kunna hantera information om stulna, förkomna och återkallade resehandlingar. De använder också i olika omfattning decentraliserade system för utbyte av information mellan olika länder i syfte att upprätthålla och bedriva en hög nivå av brottsbekämpning och underrättelse.

Polismyndigheten har fått i uppdrag⁴¹ att leda och planera arbetet med genomförandet av EU:s förordningar om interoperabilitet⁴²

³⁹ Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

⁴¹ Ju2019/02044/PO

⁴² Förordning (EU) 2019/817 av den 20 maj 2019 om inrättande av en ram för interoperabilitet mellan EU-informationssystem på området gränser och viseringar och Förordning (EU) 2019/818 av den 20 maj 2019 om inrättande av en ram för interoperabilitet mellan EU-informationssystem på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, asyl och migration.

Arbetet sker inom ramen för en gemensam samordningsgrupp där Polismyndigheten, Kustbevakningen, Säkerhetspolisen, Migrationsverket och Tullverket ingår. Varje myndighet ansvarar för genomförandet och samordningen inom sitt sakområde.

Berörda myndigheter ska, inom ramen för respektive uppdrag, aktivt verka för att genomföra mellan EU:s informationssystem för gränser och säkerhet.

EU:s in- och utresesystem, EES (Entry and Exit System), kommer att ersätta nuvarande system med manuella stämplor i pass för tredjelandsmedborgare. Systemet ska innehålla uppgifter om resedokument, biometriska uppgifter och tid och plats för tredjelandsmedborgares passager över yttre gräns samt huruvida nekad inresa till Schengenområdet föreligger. Biometriska uppgifter kommer i större omfattning att användas i samband med olika kontroller vid yttre gräns och inne i landet. System och kontroller kommer att bli mer tekniskt avancerade och bidra till att underlätta arbetet med att bekämpa missbruk av identiteter och resehandlingar samt bidra till arbetet mot grov brottslighet och terrorism.

Det europeiska systemet för reseinformation och inresetillstånd (ETIAS) kommer möjliggöra förhandskontroller av alla viseringsfria tredjelandsmedborgare före inresa i Schengenområdet för att bedöma om det finns risk för den inre säkerheten, olaglig invandring eller epidemisk smitta.

Polismyndigheten är huvudansvarig för EES, ETIAS och SIS men även andra myndigheter berörs av systemen och behöver kunna ta del av informationen i systemen och i viss mån utföra åtgärder i dem. Migrationsverket är huvudansvarigt för kommande förordningsförändringar gällande VIS-systemet och Eurodac⁴³ där andra myndigheter behöver viss åtkomst till information. En stor utmaning finns i att genomföra och anpassa de nya systemen till redan existerande system och myndigheternas olika förutsättningar.

Ett arbete pågår också med att ta fram ett nytt digitalt handläggningssystem för gränspolisverksamheten. Systemet ska knyta samman processerna för gränskontroll (in- och utresekontroll), inre utlänningskontroll samt processen för verkställigheter och förvar. Målet är att skapa ett rättssäkert

⁴³ Förordning (EU) 603/2013 om inrättande av Eurodac (European Dactyloscopy) för jämförelse av fingeravtryck. Eurodac är en databas över fingeravtryck från alla personer över fjorton år som sökt asyl i någon av Europeiska unionens medlemsstater, Island, Liechtenstein, Norge eller Schweiz eller som har passerat en medlemsstats yttre gräns olagligen.

ärendeflöde i Polismyndigheten och underlätta informationsutbytet med övriga myndigheter som är involverade i handläggningen av utlänningsärenden.

Strategiska prioriteringar för användandet av den senaste tekniken är att:

1. genomföra EU:s paket för interoperabilitet och gemensamma it-system relevanta för gränsförvaltningen och
2. fortsätta utveckla teknik och it-lösningar som underlättar och förbättrar det gränspolisära arbetet, bl.a. mobilitet, situationsbila och riskanalys.

Kvalitetskontroll och uppföljning

Det strategiska målet för ett nationellt system för kvalitetskontroll och uppföljning är att ett sådant ska finnas på plats och bidra till att efterleva unionsrätten och hålla en hög kvalitet i gränsförvaltningen över tid.

I Sverige har varje myndighet en egen process för intern styrning och kontroll som bl.a. ska säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande EU-krav. Myndigheterna är även föremål för extern granskning, bland annat av Ekonomistyrningsverket, Riksrevisionen och Justitieombudsmannen.

På EU-nivå finns framförallt två system för kvalitetskontroll och uppföljning av gränskontrollverksamheten i medlemsstaterna. Den ena är den s.k. Schengenutvärderingsmekanismen och den andra är de s.k. Sårbarhetsbedömningarna som genomförs av Frontex. Utöver att vara EU:s verktyg för uppföljning av medlemsstaternas efterlevnad av unionsrätten, är de värdefulla verktyg för den nationella kvalitetskontrollen. I Sverige finns en nationell pool med Schengenutvärderare med expertkunskaper inom olika områden inom gränsförvaltningen. För arbetet med Frontex sårbarhetsbedömningar finns ett väl etablerat nätverk med representanter från Polismyndigheten på nationell och regional nivå, Kustbevakningen, Tullverket och Migrationsverket.

Ett arbete bedrivs vid Polismyndigheten för att skapa ett nationellt system för kvalitetskontroll och uppföljning. Systemet ska säkerställa synergier mellan Schengenutvärderingsmekanismen

och sårbarhetsbedömningarna. Därutöver ska systemet innefatta former för strukturerad och regelbunden kvalitetskontroll och uppföljning av gränskontrollverksamheten vid Sveriges gränsövergångsställen. Formerna för övriga myndigheters medverkan i det nationella systemet är ännu inte fastställda.

Den strategiska prioriteringen är att utveckla ett nationellt system för kvalitetskontroll och uppföljning i syfte att bidra till att efterleva unionsrätten och hålla en hög kvalitet i gränsförvaltningen över tid.

EU-finansiering

Det strategiska målet för användning av EU-finansiering är att berörda myndigheter så långt som möjligt ska använda sig av EU-fonder för att finansiera utvecklingsarbetet kopplat till gränsförvaltningen. EU:s finansiella instrument ska användas kostnadseffektivt och för de insatser som är mest relevanta för utvecklingen av gränsförvaltningen.

Polismyndigheten är ansvarig myndighet för genomförandet av Fonden för inre säkerhet (ISF) samt för den del av Fonden för integrerad gränsförvaltning (BMVI) som rör gränsförvaltning och viseringar för perioden 2021–2027. Migrationsverket är ansvarig myndighet för Asyl-, Migrations- och Integrationsfonden (AMIF 2021–2027). Programmen för BMVI och AMIF kommer att vara i fokus för finansiering av utvecklingsinsatser för integrerad gränsförvaltning. Både de nationella programmen och EU-kommissionens årliga arbetsprogram för respektive fond kommer att vara relevanta för strategin. Information om tilldelningsförfarande samt aktuella utlysningar för fonderna kommer att publiceras på förvaltande myndigheters samt kommissionens webbplatser. Prioriterade områden i BMVI är vidareutveckling av nationella delar av den europeiska gräns- och kustbevakningen, fortsatt utveckling av de europeiska storskaliga it-systemen och interoperabilitet mellan systemen, förstärkt samverkan mellan berörda myndigheter och medlemsstater samt genomförandet av rekommendationer från Schengenutvärderingar och andra kvalitetskontroller. Två av Kommissionens särskilda mål för AMIF har bäring på den gemensamma strategin för

gränsförvaltning, mål ett innefattar asylsystemets externa dimension och mål tre gäller återvändande. AMIF förväntas bidra till att öka återvändandet och till utvecklandet av integrerad gränsförvaltning.

Den strategiska prioriteringen för användande av EU-finansiering är att säkerställa att finansiering från EU-fonder i så stor utsträckning som möjligt används för genomförandet av denna strategi och dess handlingsplan.

Grundläggande rättigheter

Det strategiska målet för grundläggande rättigheter är att alla anställda inom gränsförvaltningen ska agera med professionalism och respekt för de grundläggande rättigheterna.

Likabehandling är ett självklart perspektiv inom gränsförvaltning. Myndigheternas arbete syftar till att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Exempelvis ska verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning genomföras på ett humant och värdigt sätt. Utlänningens grundläggande rättigheter ska tillgodoses och särskild hänsyn ska tas till utlänningens ålder, kön och såväl fysiska som psykiska hälsotillstånd samt till andra omständigheter som kan påverka utlänningen.

Migrationsverket ansvarar för att samordna och utföra det övervakningssystem för påtvingat återvändande som avses i Återvändandedirektivet⁴⁴. Myndigheten genomför övervakningsuppdrag som syftar till att säkerställa att ansvariga myndigheter använder tvångsmedel på ett proportionerligt sätt, att nationell och internationell rätt respekteras och att den återvändandes grundläggande rättigheter och fysiska integritet respekteras. Migrationsverkets observatörer ingår i den EU-gemensamma poolen av Forced-Return Monitors som förvaltas av Frontex.

Sedan 1 januari 2020 gäller FN:s konvention om barnets rättigheter som svensk lag. Det betyder att myndigheterna, i alla ärenden där barn under 18 år finns, ska beakta vad som bedöms vara

⁴⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna.

barnets bästa. Detta görs till exempel vid planering och genomförande av återvändandeinsatser med barn.

En annan utsatt grupp är offer för människohandel. Motverkandet av människohandel har under en lång tid varit en prioriterad fråga inom gränsförvaltningen. Utbildningsprogram ska genomföras för personal som arbetar inom Polismyndigheten med syfte att förbättra bemötandet av offer för människohandel och sexualbrott. En nationell handbok för gränspoliserna om människohandel har tagits fram. Migrationsverket har också en viktig roll i arbetet mot människohandel genom att inom ramen för sin verksamhet upptäcka misstänkta offer och rapportera misstankar om brott till berörda myndigheter som t.ex. Polismyndigheten.

Justitieombudsmannen (JO), Datainspektionen och Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden övervakar inom sina respektive områden att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i myndighetsutövning.

Den strategiska prioriteringen är att arbeta för att alla anställda inom gränsförvaltningen ska agera med professionalism och respekt för de grundläggande rättigheterna.

Utbildning

Det strategiska målet för utbildning är att all personal som utför gränskontroll- och återvändandeuppgifter ska vara adekvat utbildade, i enlighet med regelverket. Myndigheternas utbildningar ska kännetecknas av professionalism, effektivitet, samverkan, enhetlighet, rättssäkerhet och respekt för de grundläggande rättigheterna.

Sveriges gränsförvaltande myndigheter ska säkerställa att deras tjänstemän deltar i utbildningar som behövs för deras tjänsteuppgifter. De nationella utbildningsprogrammen ska ligga i linje med EU:s standarder och riktlinjer. Myndigheterna ska också säkerställa att deras tjänstemän deltar i utbildningar som arrangeras av EU:s institutioner och byråer som till exempel Frontex, EU:s byrå för europeiskt och internationellt samarbete inom utbildning inom brottsbekämpning, Ceuol (European Union Agency for Law Enforcement Training) och Europeiska stödkontoret för asylfrågor, Easo (European Asylum Support Office).

Främst bedöms Polismyndigheten samt även Kustbevakningen och i viss mån Tullverket ha störst behov av att, när det avser gränskontrollverksamheten, vidareutveckla och stärka utbildningsverksamheten, och uppföljningen av denna. I de fall det är lämpligt, och med hänsyn till de olika myndigheternas mandat och förutsättningar, ska myndigheterna verka för samarbete inom utbildning kopplat till gränsförvaltningen.

Inom Polismyndigheten fortgår ett arbete med att utveckla det nationella utbildningskonceptet inom gränspolisverksamheten. Konceptet ska kontinuerligt utvecklas och säkerställa att Frontex gemensamma läroplaner införlivas nationellt.

Polismyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket och Kriminalvården har interna utbildningar i frågor som rör gränskontroll och återvändande.

Strategiska prioriteringar för utbildning är att:

1. säkerställ att utbildningar kopplade till gränsförvaltningen ska leva upp till europeiska standarder och fortlöpande genomföras och uppdateras och
2. öka myndighetssamverkan i utbildningsfrågor kopplat till gränsförvaltningen.

Forskning och utveckling

Det strategiska målet för forskning och utveckling (FoU) är att myndigheterna ska ha ett systematiskt arbete med att påverka och nyttiggöra forskning och utveckling av relevans för gränsförvaltningens operativa verksamhet, strategiska planering och beslutsfattande.

Vid myndigheterna genomförs bevakning och nyttjande av ny kunskap för förnyelse och utveckling i olika omfattning. Vid Polismyndigheten pågår till exempel sedan 2020 ett arbete med att stärka myndighetens förmåga att fånga behov och inrikta forskning samt säkerställa genomförande av relevant kunskapsutveckling. Därutöver finns enskilda forskningsprojekt med relevans för gränsförvaltning och myndigheterna deltar i olika omfattning.

Något som saknas idag är en bild av vad som är de viktigaste gemensamma utmaningarna och behoven av ny kunskap och utveckling för svensk gränsförvaltning. En sådan gemensam

behovsbild skulle stärka förmågan att systematiskt förnya och utveckla den sammantagna gränsförvaltningen.

En strategisk kapacitetsutveckling bör omfatta nyttjande av ett brett spektrum av teknik, teknologi och andra vetenskapliga fält såsom humaniora och samhällsvetenskap. Detta för att effektivt kunna stödja utveckling av materiel, metoder, arbetssätt och kunskapshöjning. Exempel på områden är informationsteknologi och digitalisering, sensorer och sensorinformatik, artificiell intelligens/maskininlärning/automatisering, forensik, biometri, säkerhetspolitik, omvärldsanalys, migration, lagstiftning, sociologi, psykologi. Utvecklingen ska stärka såväl operativ verksamhet som strategisk planering och beslutsfattande.

En framgångsfaktor för FoU är effektiv samverkan och påverkan internationellt. I frågor kring gränsförvaltning bedriver Frontex aktiviteter kopplade till initiativ inom forskning, utveckling och innovation. Förutom medel från myndigheterna finns resurser från EU att tillgå för finansiering av FoU-aktiviteter.

Strategiska prioriteringar för FoU är att:

1. kartlägga gränsförvaltningens prioriterade framtida behov inom FoU och
2. kartlägga myndigheternas olika arbetssätt med FoU för att identifiera överlappningar och möjliga synergier.

6.4.5 Nationell handlingsplan för IBM 2021–2023

Genomförandet av de strategiska prioriteringarna, som slås fast i strategin, sker genom åtgärder i en handlingsplan. De strategiska prioriteringarna kan bara ändras genom revidering av strategin. I övrigt är handlingsplanen ett levande dokument som kan uppdateras på tjänstemannanivå under strategins genomförandeperiod, d.v.s. utan myndighetschefernas godkännande.

Polismyndigheten ansvarar för att löpande följa upp att åtgärderna genomförs av utpekade ansvariga myndigheter inom tidsgränserna. Den myndighet som ansvarar för en åtgärd i handlingsplanen ansvarar för att genomföra åtgärden och vid behov meddela ändringar i handlingsplanen till Polismyndigheten.

7 Rättsliga utgångspunkter

I kapitlet redovisas vår analys av de nationella rättsliga förutsättningarna för tillämpningen av EU-förordningen i Sverige.

Inledningsvis redovisas vissa formella utgångspunkter och därefter en översikt av dagens nationella regelverk.

7.1 Utgångspunkter

EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innebär att vårt nationella regelverk behöver ses över i vissa avseenden. I avsnittet redovisas några allmänna utgångspunkter för denna översyn. Det handlar om EU-förordningens ställning i förhållande till nationell rätt och därav följande frågor om formerna för reglering.

7.1.1 EU-förordningen är direkt tillämplig

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. Det betyder att en förordning ska tillämpas direkt av nationella myndigheter på samma sätt som lagar och andra nationella föreskrifter. Medlemsstaterna är skyldiga att se till att det inte finns nationella bestämmelser som står i strid med en EU-förordning. En fråga som är reglerad i en EU-förordning får som huvudregel inte regleras nationellt. Bestämmelserna får dock återges när det är nödvändigt för att den nationella regleringen ska bli begriplig eller sammanhållen. En EU-förordning kan även leda till behov av kompletterande bestämmelser i nationell rätt.

EU:s gräns- och kustbevakningsförordning har antagits med stöd av artikel 77.2 b och d och artikel 79 c i EUF-fördraget (fördraget om Europeiska unionens funktionssätt) och berör alltså ett område där både unionen och medlemsstaterna har lagstiftningsmakt.

7.1.2 Formerna för kompletterande reglering i nationell rätt

Vissa av de frågor som behöver hanteras i svensk rätt med anledning av EU:s gräns- och kustbevakningsförordning berör grundlagsreglerade fri- och rättigheter respektive förhållandet till andra länder eller mellanstatliga organisationer. Det finns därför skäl att överväga hur en reglering i dessa delar ska utformas.

Föreskriftsmakten finns reglerad i 8 kap. regeringsformen (RF). Här framgår att riksdagen meddelar föreskrifter genom lag, regeringen genom förordning och att andra myndigheter och kommuner, efter bemyndigande av riksdag eller regering, kan meddela föreskrifter (8 kap. 1 §).

Föreskrifter ska meddelas genom lag om de avser bland annat förhållandet mellan enskilda och det allmänna och innebär skyldigheter för enskilda eller annars avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållande (8 kap. 2 §). Riksdagen kan dock bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter i bland annat sådana frågor med vissa, här inte aktuella, undantag (8 kap. 3 §).

Härutöver får regeringen meddela föreskrifter om verkställighet av lag och i frågor som inte enligt grundlag ska meddelas av riksdagen (8 kap. 7 §). Sådana föreskrifter får regeringen även bemyndiga en förvaltningsmyndighet eller en kommun att meddela (8 kap. 11 §). I övrigt kan riksdagen, när den bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter, även medge att regeringen i sin tur bemyndigar en myndighet att meddela föreskrifterna (8 kap. 10 §).

Att en EU-förordning gäller som lag i Sverige och inte ska eller får genomföras eller införlivas i svensk rätt innebär att det noga måste övervägas i vilken form eventuella kompletterande bestämmelser som behövs för att möjliggöra tillämpningen av EU-förordningen ska eller får meddelas.

Om EU-förordningen är formulerad så att den direkt ger upphov till rättigheter eller skyldigheter som påverkar enskildas rättsliga ställning skulle en lagreglering av sådana rättigheter eller skyldigheter utgöra en otillåten dubbelreglering. Kompletterande reglering av verkställighetskaraktär, för att ge verkan åt dessa rättigheter eller skyldigheter, får då meddelas i lag men även förordningsformen bör vara möjlig eftersom det är fråga om verkställighetsföreskrifter till bestämmelser som gäller som lag.

Om EU-förordningen istället ålägger medlemsstaterna att tilldela sådana rättigheter eller skyldigheter utan att dessa kan sägas följa direkt av EU-förordningen blir lagformen nödvändig för att bestämmelserna ska kunna få verkan i svensk rätt eftersom det då inte är fråga om verkställighetsföreskrifter utan om bestämmelser som, i förhållande till enskilda, ger upphov till rättigheter och skyldigheter.

Vi kan konstatera att EU-förordningen innehåller bestämmelser som är formulerade på ett sådant sätt att nationell reglering är nödvändig. Bland annat anges att medlemsstaterna ska ge vissa befogenheter till medlemmar i enheterna samt att befogenheter ska utövas i enlighet med nationell rätt.

7.1.3 Författningsteknisk lösning

En annan fråga att överväga är om de kompletterande bestämmelser som behöver införas i lag eller förordning ska fogas i befintliga författningar eller om en ny lag och en ny förordning ska införas.

Från ett myndighetsperspektiv skulle det kunna ge bättre överblick om bestämmelser som reglerar verksamheten finns samlade i så få författningar som möjligt. På författningsnivå styrs myndigheters verksamhet ofta av en eller ett fåtal centrala lagar och förordningar samt av en förordning med instruktion för myndigheten. De kompletterande bestämmelser som påverkar myndighetens verksamhet skulle då kunna föras in i dessa befintliga författningar, t.ex. i polislagen (1984:387) och utlänningslagen (2005:716).

EU:s gräns- och kustbevakningsförordning berör flera myndigheter och överblicken för övriga aktörer och för allmänheten blir bättre av att i möjligaste mån samla de kompletterande bestämmelser som föranleds av EU-förordningen. En sådan lösning skulle innebära att vissa bestämmelser som idag finns i olika författningar samlades ihop och infördes i nya författningar tillsammans med de nya bestämmelser som behövs. Hänvisningar till de nya författningarna bör i så fall införas i de berörda myndigheternas instruktioner och eventuellt i andra författningar.

7.2 Dagens regelverk

Sveriges löpande samarbete med Frontex, svenska tjänstemäns deltagande i Frontexinsatser utomlands och utländska tjänstemäns deltagande i Frontexinsatser i Sverige aktualiserar ett flertal frågor om myndigheternas respektive enskilda tjänstemäns befogenheter och ansvar med mera. I avsnittet redogörs inledningsvis för vissa grundlagsfrågor, därefter dagens nationella bestämmelser som reglerar gräns- och kustbevakningen samt frågor om återvändande, slutligen behandlas regleringen av samarbetet med Frontex samt tjänstemäns befogenheter och ansvar.

7.2.1 Vissa grundlagsfrågor

Myndighetsutövning och befogenhet att använda tvångsmedel

Användande av tvångsmedel i offentlig tjänst är en form av myndighetsutövning som endast kan tillåtas genom avsteg från de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna och därför måste vara reglerad i lag.

En oskriven men grundläggande förutsättning i svensk rätt är att myndighetsutövning i Sverige är förbehållen svenska myndigheter⁴⁵ men undantag kan göras genom lag. Förvaltningsuppgifter som inte direkt grundar sig på RF kan enligt 10 kap. 8 § genom lag överlåtas till en annan stat, till en mellanfolklig organisation eller till en utländsk eller internationell inrättning eller samfällighet. Riksdagen får även i lag bemyndiga regeringen eller någon annan myndighet att i särskilda fall besluta om en sådan överlåtelse. Om överlåtelsen avser förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning fordras det enligt 10 kap. 6 § RF att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för det.

Var och en är enligt RF skyddad mot ingrepp i den personliga friheten i form av bland annat kroppsvisitation, husrannsakan eller frihetsberövande (2 kap. 6 och 8 §§). Begränsningar i detta skydd får göras genom lag (2 kap. 20 § första stycket 2 och 3) men endast under förutsättning begränsningarna är förenliga med demokratiska och rättsstatliga principer (2 kap. 21 §).

⁴⁵ Jfr t.ex. Justitieombudsmannens beslut den 22 mars 2005, dnr 2169-2004.

Begränsningar i skyddet enligt regeringsformen kan också införas genom tvingande EU-rättsakter i frågor där Sverige delegerat makt till unionen.

Överenskommelser med andra stater eller med mellanstatliga organisationer

Överenskommelser med andra stater eller med mellanstatliga organisationer ingås av regeringen (10 kap. 1 § RF). Regeringen får ge en förvaltningsmyndighet i uppdrag att ingå en internationell överenskommelse i en fråga där överenskommelsen inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan (10 kap. 2 § RF).

Riksdagens godkännande krävs innan regeringen ingår en internationell överenskommelse som förutsätter lagstiftningsåtgärder eller i övrigt gäller ett ämne som riksdagen ska besluta om (10 kap. 3 § RF).

Vad som innefattas i begreppet överenskommelse i detta sammanhang finns inte definierat men i doktrinen anges att det handlar om avtal som ger upphov till folkrättsligt bindande förpliktelser⁴⁶.

Vilka överenskommelser med andra stater eller internationella organisationer som måste ingås av regeringen eller förutsätter ett uppdrag från regeringen är alltså inte helt tydligt. Klart får dock anses vara att bestämmelsen inte avses träffa varje avtal som behöver ingås inom ramen för ett internationellt samarbete, utan i första hand de större överenskommelser som inleder eller utvidgar ett sådant samarbete och alltså ger upphov till nya förpliktelser.

Vidare bedömer vi att RF:s bestämmelser inte omfattar sådana överenskommelser som i och för sig kan sägas medföra förpliktelser men där både förpliktelserna och skyldigheten att reglera dem i överenskommelser följer av en tvingande EU-rättsakt. Det är i dessa fall snarast fråga om överenskommelser som reglerar den närmare utformningen av förpliktelser vilka i sig följer av tvingande EU-reglering. Om EU-rättsakten ger medlemsstaterna en möjlighet men inte någon skyldighet att ingå vissa avtal torde dock en internationell överenskommelse i RF:s mening föreligga.

⁴⁶ Se t.ex. Eka m.fl., Regeringsformen med kommentar, 2012, s. 388.

Även om ett uppdrag från regeringen inte, på grund av regleringen i RF, krävs för att en myndighet ska få ingå överenskommelser torde det vara nödvändigt att regeringen beslutar vilken myndighet som har att hantera frågorna om detta inte framgår på annat sätt.

Myndigheters befogenheter och ansvar

Grunderna för maktfördelningen regleras i RF där det, såvitt berör myndigheterna, bland annat anges att regeringen styr riket (1 kap. 6 §), att det för den offentliga förvaltningen finns statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter (1 kap. 8 §), att statliga myndigheter lyder under regeringen (12 kap. 1 §) och att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning ska regleras i lag (2 kap. 20–25 §§ jfr 12 kap. 4 § RF).

I 5 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) anges att en myndighet endast får vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen. Bestämmelsen är ett uttryck för legalitetsprincipen som också finns intagen i 1 kap. 1 § RF ("den offentliga makten utövas under lagarna"). Legalitetsprincipen brukar framhållas som ett skydd mot en nyckfull och godtycklig maktutövning från det allmännas sida⁴⁷. Den är en av de principer som anses känneteckna en rättsstat och tillmäts en avgörande vikt i EU:s rättssystem liksom i Europakonventionen. Legalitetsprincipen innebär att myndigheternas maktutövning i vidsträckt mening måste ha stöd i någon av de källor som tillsammans bildar rättsordningen.

Förvaltningsmyndigheternas befogenheter och ansvar regleras i olika författningar. I vissa fall anges det i materiella författningar vilken myndighet som handlägger ärenden och fattar beslut på området. I andra fall regleras det i myndigheters instruktioner vad de ska ansvara för eller i övrigt ägna sig åt. Ytterligare ansvar och befogenheter kan fördelas till myndigheter i regleringsbrev eller i separata regeringsuppdrag. En myndighet som i författning har fått visst ansvar tilldelat har utan särskilt bemyndigande befogenhet att ta detta ansvar.

Som ovan konstaterats är det en oskriven huvudregel att myndighetsutövning i Sverige endast hanteras av svenska

⁴⁷ Prop. 2016/17:180 s. 57 f.

myndigheter. Omvänt gäller att myndigheternas befogenheter normalt är begränsade till svenskt territorium om inte annat särskilt anges i författning. För att en myndighet ska ha befogenhet att agera inom sitt materiella ansvarsområde utanför Sveriges gränser ska detta alltså framgå av en författning. I övriga fall är det i första hand regeringen som representerar Sverige i internationella sammanhang. I vissa fall krävs även riksdagens medverkan.

7.2.2 Svensk gräns- och kustbevakning⁴⁸

Ansvar för olika delar av gräns- och kustbevakningsverksamheten är i Sverige uppdelat på flera olika myndigheter.

Polismyndigheten har huvudansvaret för kontroll av personer enligt kodexen om Schengengränserna. Tullverket och Kustbevakningen är skyldiga att hjälpa Polismyndigheten vid en sådan kontroll. Migrationsverket får efter överenskommelse med Polismyndigheten hjälpa till vid kontrollen. Kustbevakningen ska medverka i Polismyndighetens kontrollverksamhet genom att utöva kontroll av sjötrafiken. Detta framgår av 9 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716).

Kustbevakningen har till uppgift att bedriva sjöövervakning och utföra räddningstjänst till sjöss. I sjöövervakningen ingår att självständigt ansvara för eller biträda en annan myndighet med brottsbekämpning och ordningshållning samt att bedriva kontroll och tillsyn. Kustbevakningen ska även ansvara för miljöräddningstjänst till sjöss och bedriva fiskerikontroll. Detta framgår av förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen.

Tullverket ansvarar vid gränserna för kontroll och beskattning av varor som förs över Sveriges gränser och ingriper mot illegal införsel av varor s.k. smuggling. Tullverket ska som ovan nämnts även vid begäran från Polismyndigheten bistå Polismyndigheten med gränskontroll.

⁴⁸ För en utförligare beskrivning av myndigheterna se kapitel 5.

7.2.3 Återvändande

Arbetet med återvändande är i Sverige uppdelat mellan Migrationsverket, Polismyndigheten och Kriminalvården.

Migrationsverket är den myndighet som har huvudansvar för att personer som inte har rätt att stanna i Sverige återvänder till sitt hemland. Verket stöder och organiserar frivilligt återvändande.

Om frivilligt återvändande inte bedöms möjligt på grund av att den enskilde motsätter sig att återvända eller är avviken får verket överlämna ärendet till Polismyndigheten.

Polismyndigheten ansvarar därefter för arbetet med att få personen att återvända vilket ibland kan behöva ske med tvång. För att genomföra transporter anlitas Kriminalvårdens transporttjänst. Återvändande med tvång genomförs genom att utlänningen eskorteras till flygplanet i Sverige, till en transitflygplats där annan personal övertar ansvaret för transporten eller till destinationslandet.

En del av arbetet med återvändande, vare sig det sker frivilligt eller med tvång, består i att skaffa fram resedokument, boka resor samt ett stort antal kontakter med ursprungsländerna.

7.2.4 Samarbete med Frontex

Nuvarande reglering av hur Sverige samarbetar med Frontex är inte så omfattande. I förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten finns bestämmelser som innebär att Polismyndigheten får ingå överenskommelser om samarbete med Frontex eller med en annan Schengenstat (21 §). I bilagan till samma förordning finns bestämmelser om att Polismyndigheten ska vara nationell kontaktpunkt och nationell samordningscentral enligt tidigare version av förordningen (punkt 4 d och 4 l). I utlänningsförordningen (2006:97) finns bestämmelser om att Polismyndigheten, med regeringens medgivande, får begära bistånd av Frontex i form av snabba gränsinsatser (6 kap. 4 a §).

I förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen finns bestämmelser om att Kustbevakningen ska medverka i internationella samarbeten för utveckling inom sitt verksamhetsområde och samverka med andra myndigheter för att främja svenskt deltagande i internationella samarbeten inom sitt verksamhetsområde (16 §). Kustbevakningens medverkan i tidigare

Frontexinsatser har skett med stöd av separata regeringsbeslut men även detta regleras numera i instruktionen (10 a §).

I förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket anges att Migrationsverket får medverka i EU:s operativa samarbete för förvaltning av Schengenområdets yttre gränser (6 §).

Tullverkets internationella samarbete regleras i EU:s gemensamma tullbestämmelser men även i lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete och den tillhörande förordningen (2000:1222).

I förordning (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården finns bestämmelser om att Kriminalvården ska verkställa de transporter som Polismyndigheten och Säkerhetspolisen överlämnar enligt 29 a § polislagen (1984:387) och lämna andra myndigheter den hjälp med transport som är särskilt föreskrivet (6 §).

I utlänningslagen (2005:716) finns bestämmelser om att Kriminalvården, på begäran, ska lämna Migrationsverket den hjälp som behövs för att transportera en utlänning som hålls i förvar (9 kap. 19 a §).

Härutöver finns reglering i separata regeringsuppdrag (se avsnitt 9.2 *Pågående uppdrag och projekt*).

7.2.5 Tjänstemäns befogenheter och ansvar

Myndighetsutövning innebär utövande av samhällets lagstadgade maktbefogenheter över enskilda personer och företag.

Myndighetsutövning kan ske genom beslut eller andra åtgärder och kan vara gynnande eller betungande för enskilda. Samhällets maktbefogenheter utövas normalt av myndigheter genom deras anställda tjänstemän.

För att verkställa åtgärder som innefattar myndighetsutövning har tjänstemän vissa lagstadgade befogenheter, till exempel att fatta vissa beslut eller att utöva tvång eller våld mot enskilda. Tjänstemän omfattas även av särskilda ansvarsbestämmelser och skyddas av särskilda straffbestämmelser under myndighetsutövning.

Användning av tvångsmedel

I bl.a. polislagen (1984:387) finns bestämmelser om polismäns rätt att använda tvångsmedel i tjänsteutövningen (10–24 d §§). Motsvarande bestämmelser för kustbevakningstjänstemän och tulltjänstemän finns i kustbevakningslagen (2019:32) (3–6 §§) respektive i tullagen (2016:253) (4 kap. 2 §) och lagen (2000:1225) om straff för smuggling (19–30 §§).

I häkteslagen (2010:611) finns bestämmelser om kroppsvisitation och fängsel som bland annat är tillämpliga vid sådana transporter som genomförs av Kriminalvården (4 kap. 4 och 10 §§).

I utlänningslagen (2005:716) finns bestämmelser om befogenheter för polismän, passkontrollanter, tulltjänstemän eller tjänstemän vid Kustbevakningen vid genomförande av inresekontroll (9 kap. 2 §§). I samma lag finns även bestämmelser om polismäns rätt att hålla kvar en utlänning som vägrar stanna kvar för utredning i samband med in- eller utresekontroll (9 kap. 11 §). Slutligen finns det bestämmelser om befogenheter för personal vid förvar (11 kap. 4, 6, 9 och 11 §§).

Även i rättegångsbalken (RB) finns vissa bestämmelser om tvångsmedel i samband med brottsbekämpning. Om det finns skäl att anhålla någon, får en polisman i brådskande fall gripa honom även utan anhållningsbeslut och om den som har begått brott, på vilket fängelse kan följa, påträffas på bar gärning eller flyende fot, får han gripas av envar. Var och en får också gripa den som är efterlyst för brott. Den gripne ska skyndsamt överlämnas till närmaste polisman (24 kap. 7 §). Den som med laga rätt griper någon får även i vissa fall ta föremål i beslag (27 kap. 4 §), förbjuda tillträde till ett visst område eller flyttande av föremål m.m. (27 kap. 15 §) eller besluta om kroppsvisitation (28 kap. 13 §).

Civilrättsligt ansvar

Staten har som arbetsgivare ett skadeståndsansvar (principalansvar) för skador som tjänstemän orsakar genom fel eller försummelse i myndighetsutövning. Detta regleras i 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207). Ansvaret täcker person- och sakskada, ren förmögenhetsskada samt skada genom brottslig kränkning.

För skada, som en arbetstagare vållar genom fel eller försummelse i tjänsten, är hen själv ansvarig endast i den mån synnerliga skäl föreligger. Detta framgår av 4 kap. 1 § samma lag.

Bestämmelserna har inte någon territoriell begränsning.

Straffrättsligt skydd och ansvar

Vilka handlingar som utgör brott och vilka påföljder som kan dömas ut för dessa regleras i brottsbalken (1962:700) och i en stor mängd specialförfattningar.

Straffansvaret omfattar alla brott begångna i Sverige. Även brott begångna utomlands omfattas, dock normalt endast under förutsättning att gärningen även var straffbar där den begicks (dubbel straffbarhet). Detta framgår av 2 kap. 1–3 §§ brottsbalken. Brott som begåtts i tjänsten utomlands av en polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen, som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt omfattas inte av kravet på dubbel straffbarhet.

Åtal för brott som begåtts utomlands får normalt väckas endast efter förordnande av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (åtalsförordnande). Inte heller denna begränsning gäller för brott som begåtts i tjänsten utomlands av en polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt. Detta framgår av 2 kap. 5 § andra stycket brottsbalken.

Åtalsförordnande krävs enligt 2 kap. 7 a § brottsbalken också i fråga om brott som begåtts i Sverige av en utlänning under utövande av tjänst i allmän ställning hos annan stat eller mellanfolklig organisation.

Straffansvaret för brott omfattar, med få undantag, alla personer oavsett nationalitet. De särskilda bestämmelserna om ansvar för tjänstefel i 20 kap. brottsbalken gäller dock endast vid myndighetsutövning och är därför begränsade till att gälla tjänstemän vid svensk myndighet. Även bestämmelserna om olaga diskriminering i 16 kap. 9 § brottsbalken är, såvitt här är i fråga, begränsade till att gälla tjänstemän vid svensk myndighet.

Vid myndighetsutövning åtnjuter tjänstemän även ett särskilt straffrättsligt skydd genom bestämmelserna i 17 kap. 1, 2 och 4 §§ brottsbalken om våld, hot eller förgripelse mot tjänsteman. Dessa bestämmelser gäller enligt 17 kap 5 § även annan som enligt särskild föreskrift ska åtnjuta samma skydd som är förenat med myndighetsutövning.

Införsel och innehav av vapen m.m.

För införsel och innehav av skjutvapen krävs normalt tillstånd. Detta regleras i vapenlagen (1996:67). Även införsel och innehav av batonger kräver normalt tillstånd enligt förordningen (1990:415) om tillstånd till införsel av vissa farliga föremål respektive lagen (1988:254) om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål. I 11 kap. 1 § f vapenlagen bemyndigas regeringen dock att meddela föreskrifter om att lagen inte ska gälla i fråga om skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige. I 4 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) anges att vapenlagens bestämmelser om skjutvapen och ammunition inte gäller för personer som tillfälligt tjänstgör i Sverige enligt EU:s tidigare gräns- och kustbevakningsförordning (EU) 1624/2016. Undantaget omfattar även införsel av batonger och kravet på tillstånd för innehav av batonger gäller inte om batongen enligt särskilda föreskrifter ingår i utrustning för viss tjänst eller visst uppdrag.

Utförsel ur landet av krigsmateriel, till exempel skjutvapen, kräver normalt tillstånd. Tillstånd krävs dock inte för utförsel till ett annat EES-land som görs av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Kustbevakningen, om materielen ska användas vid tillfällig tjänstgöring utomlands och därefter återinföras i den utsträckning den inte förbrukas. Tillstånd krävs inte heller för utförsel som görs av ett utländskt organ, om materielen förts in till landet för att användas vid tillfällig tjänstgöring enligt bland annat EU:s tidigare gräns- och kustbevakningsförordning. Detta regleras i 6 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel respektive i 4 a § andra stycket 2 förordningen (1992:1303) om krigsmateriel. Av 15 a § andra stycket samma förordning framgår även att sådan utförsel är undantagen

från kravet på anmälan till Tullverket om utförelse vilket annars är huvudregel.

Bestämmelser om polismäns rätt att använda skjutvapen i sin tjänsteutövning finns i kungörelsen (1969:84) om polisens användning av skjutvapen. Skjutvapen får i första hand användas om det finns rätt till nödvärn eller vid ett omedelbart ingripande mot någon som är misstänkt för vissa allvarliga brott och ska frihetsberövas eller mot någon som är misstänkt eller dömd för ett sådant brott och har rymt från häkte eller fängelse. Vid skottlossning mot person ska eftersträvas att endast för tillfället oskadliggöra den som skottet riktas mot. Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av kungörelsen. Det innebär bland annat att Polismyndigheten får föreskriva vilka typer av vapen och ammunition som får användas. Polismyndigheten får meddela föreskrifter även när det gäller annan utrustning än skjutvapen. I Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om Polismyndighetens särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning (PMFS 2019:6) finns bestämmelser om polisens användning av bl.a. skjutvapen, batong, OC-spray och fängsel.

I Tullverkets föreskrifter och allmänna råd om tjänstepistol och OC-spray (TFS 2001:13 och TFS 2012:14) finns bestämmelser om tilldelning och användning av tjänstepistol och OC-spray.

I 11 och 12 §§ kustbevakningsförordningen (2019:83) finns bestämmelser om kustbevakningstjänstemäns användning av tjänstevapen. Kompletterande bestämmelser om skjutvapen och annan liknande utrustning finns i Kustbevakningens Riktlinjer om särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning (dnr 2019-1421:16).

Allmänna bestämmelser om statliga myndigheters hantering av vapen finns även i förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m.

7.2.6 Arbetsrätt och arbetsmiljö

Arbetsrätt

Frågor om anställningsvillkor m.m. för tjänstemän vid gränsförvaltningsmyndigheterna regleras huvudsakligen genom avtal. För utlandstjänstgöring finns särskilda avtal, s.k. URA-avtal.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljölagen (1977:1160) gäller alla arbetstagare inom Sveriges territorium, inbegripet utländska arbetstagare som endast tillfälligt befinner sig här. Lagen är dock som huvudregel inte tillämplig utanför landets gränser.

När svenska arbetstagare utför arbete utomlands för en svensk arbetsgivare kan arbetsgivaren dock ha vissa skyldigheter enligt lagen. Vid militära internationella insatser gäller vidare särskilda regler. Bestämmelser för försvarsmaktsanställda finns i lagen (2010:449) om Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser. Enligt 5 § gäller i fråga om Försvarsmaktens arbetsmiljöansvar i internationella militära insatser att vissa bestämmelser i arbetsmiljölagen ska tillämpas i ett insatsområde, om inte tjänstgöringsförhållandena förhindrar detta.

Enligt 1 a § ska vissa av bestämmelserna tillämpas även för den som tjänstgör utomlands i Polisens utlandsstyrka, varvid arbetsmiljöansvaret ligger på Polismyndigheten.

I arbetsmiljölagen finns även vissa speciella bestämmelser som reglerar ansvaret vid personaluthyrning (3 kap. 2 § och 12 § andra stycket). Innebörden är att den som hyr ut arbetskraft har ett ansvar för till exempel krisstöd, rehabilitering och företagshälsovård medan den som hyr arbetskraften har ett ansvar för skyddsåtgärder på arbetsplatsen.

7.2.7 Tillträdesfrågor och säkerhetsskydd

Tillträde för utländska fartyg och luftfartyg

För utländska statsfartyg och statsluftfartyg krävs enligt 4 § tillträdesförordningen (1992:118) normalt Försvarsmaktens tillstånd för tillträde till svenskt territorium. Tillstånd krävs dock inte för andra utländska statsfartyg än örlogsfartyg eller andra utländska statsluftfartyg än militära stridsflygplan som används av utländska tjänstemän som på svenskt territorium utför polisuppgifter med stöd av 2, 4 eller 4 a kap. lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete, eller tulluppgifter med stöd av 3 kap. 1 eller 2 § lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete.

Något motsvarande undantag finns inte för tjänstgöring enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Föreskrifter om skyldighet att samråda med eller underrätta Försvarsmakten i vissa fall finns i 2 kap. 1 §, 4 kap. 7 § och 4 a kap. 4 § förordningen (2017:504) om internationellt polisiärt samarbete och i 4 § förordningen (2000:1222) om internationellt tullsamarbete. Inte heller här finns någon koppling till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Skyddsobjekt och tillträdesbegränsning

I Skyddslagen (2010:305) finns bestämmelser om att vissa byggnader och platser kan beslutas vara skyddsobjekt (3 §). Syftet är att skapa ett förstärkt skydd mot vissa allvarligare brott (1 §). Bland annat kan polishus, häkten och kriminalvårdsanstalter omfattas (4 §). Innebörden av att en byggnad förklaras vara skyddsobjekt är bland annat att obehöriga kan nekas tillträde (7 §) samt att skyddsvakter har vissa befogenheter för att upprätthålla bevakning av skyddsobjektet och kontrollera behörighet för den som söker tillträde (9–17 §§).

Skyddslagen reglerar inte vilka som är behöriga att få tillträde till ett skyddsobjekt utan detta beror på den verksamhet som bedrivs på platsen och hanteras av den myndighet som bedriver verksamheten.

Även i andra fall kan tillträde till (delar av) en byggnad eller plats vara begränsad med stöd av bestämmelserna om säkerhetsskyddsåtgärder i säkerhetsskyddslagen (2018:585). Även i dessa fall är det den myndighet som bedriver verksamheten som beslutar vem som är behörig att få tillträde. I vissa fall krävs säkerhetsprövning för att få tillträde till sådana områden.

Om det uppstår ett behov av säkerhetsprövning av utländsk personal ska detta inte göras i Sverige. Det hanteras istället med stöd av den multilaterala säkerhetsskyddsöverenskommelsen mellan EU:s medlemsstater⁴⁹. Den innebär att medlemsstaterna accepterar varandras säkerhetsprövningsprocesser när det gäller hantering av

⁴⁹ Avtal mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse (2011/C 202/05).

EU-gemensamma hemligheter, vilket sedan regleras ytterligare i Rådets säkerhetsföreskrifter⁵⁰.

Eftersom det är medlemsstaterna som genomför säkerhetsprövning utifrån sin nationella lagstiftning kan det inte finnas något EU-gemensamt regelverk. Medlemsstaterna har olika system för säkerhetsprövning, vissa påminner om det svenska systemet med specifik prövning för en viss befattning, andra bygger på att den enskilda personen godkänns för tillgång till information med mera i viss säkerhetsklass, utan att godkännandet är knutet till viss befattning eller anställning. I säkerhetsskyddslagen (4 kap.) finns bestämmelser om internationell säkerhetssamverkan och säkerhetsintyg. I Sverige hanteras sådana ärenden av Regeringskansliet (Utrikesdepartementet). Detta framgår av 6 kap. säkerhetsskyddsförordningen (2018:658). Sverige har med en ny föreskrift för utfärdande av säkerhetsintyg kopplat den internationella praxisen till den svenska säkerhetsprövningsmodellen.⁵¹

När det gäller oeskorterat tillträde till skyddsobjekt måste detta regleras i myndighetsföreskrift eller lokal säkerhetsplan. Att utländsk personal innehar säkerhetsintyg ger inte i sig oreglerad eller oeskorterad tillgång till allt som finns eller hanteras inom skyddsobjektet.

Tillgång till information

Uppgifter i svenska myndigheters databaser regleras av en mängd olika bestämmelser. Förutom bestämmelser om offentlighet och sekretess och personuppgiftsbehandling kan även säkerhetsskyddsbestämmelser påverka tillgången till uppgifter.

Innebörden av detta är att det inte är uttryckligen reglerat i lag eller förordning vem som får ta del av uppgifter annat än att det endast får ske i vissa legitima syften. Regleringen på befattnings- eller personnivå sker istället hos myndigheterna i föreskrifter eller säkerhetsplaner.

⁵⁰Rådets beslut av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (2013/488/EU).

⁵¹Regeringskansliets föreskrifter om utfärdande av säkerhetsintyg RKF 2021:2.

7.2.8 Personuppgiftsbehandling och sekretess

Personuppgiftsbehandling

Svenska myndigheters behandling av personuppgifter regleras i EU:s dataskyddsförordning⁵² (GDPR). Kompletterande bestämmelser finns i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och i förordningen (2018:219) med samma namn samt i brottsdatalagen (2018:1177) som genomför EU:s dataskyddsdirektiv⁵³.

Härutöver finns även kompletterande nationell reglering i registerförfattningar, till exempel lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Motsvarande reglering finns i för Kustbevakningens del i lagen (2018:1695) om Kustbevakningens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område och för Tullverkets del i lagen (2018:1694) om Tullverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

Den nationella kompletterande regleringen specificerar och utvidgar tillämpningsområdet för de unionsgemensamma bestämmelserna.

För myndigheter gäller att personuppgiftsbehandling i första hand får ske om den följer av en rättslig förpliktelse eller om det är nödvändigt för att fullgöra myndighetsutövningen eller en annan uppgift av allmänt intresse.

Sekretess m.m.

I offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, finns bestämmelser om offentlighet och sekretess för uppgifter som hanteras av svenska myndigheter och vissa andra organ.

⁵² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

⁵³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2017 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

En uppgift som hos en myndighet omfattas av sekretess får enligt huvudregeln inte lämnas ut till enskilda, till andra myndigheter eller till en annan självständig verksamhetsgren inom samma myndighet.

I 8 kap. 3 § OSL finns en särskild bestämmelse om sekretess mot utländska myndigheter eller mellanfolkliga organisationer. Den innebär att en uppgift som omfattas av sekretess inte får röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation, om inte utlämnande sker i enlighet med särskild föreskrift i lag eller förordning, eller uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller den mellanfolkliga organisationen.

Allmänna sekretessbrytande bestämmelser och bestämmelser om undantag från sekretess finns i 10 kap. OSL. Sekretess hindrar enligt 2 § inte att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet, om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. I 27 § finns den s.k. generalklausulen som innebär att vissa sekretessbelagda uppgifter får lämnas till en myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. I 28 § första stycket anges att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. Dessutom finns speciella sekretessbrytande bestämmelser i anslutning till de enskilda sekretessbestämmelserna.

I säkerhetsskyddslagen (2018:585) finns vissa bestämmelser som rör uppgifter i säkerhetskänslig verksamhet. Bestämmelserna handlar om informationssäkerhet och om säkerhetsskyddsklassificering av uppgifterna i nivåerna kvalificerat hemlig, hemlig eller konfidentiell. Klassificeringen ansluter till gemensamma EU-bestämmelser och gäller i förhållande till andra stater och mellanfolkliga organisationer.

8 Kompletterande reglering

I kapitlet redovisar vi överväganden kring och förslag till författningsåtgärder med anledning av EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Förslagen är indelade i två huvudavsnitt, dels de författningsåtgärder vi bedömer som nödvändiga ur ett rent rättsligt perspektiv, dels de som vi därutöver bedömer är lämpliga för att säkerställa att Sverige kan uppfylla sina åtaganden enligt EU-förordningen samt vid behov begära och ta emot bistånd från Frontex. Sist i kapitlet redovisas övervägande och bedömningar i vissa frågor där vi bedömer att några författningsåtgärder inte behövs.

Svenska tjänstemän utomlands och vice versa

I avsnitten behandlas frågor som rör myndigheters ansvar och befogenheter samt både frågor som rör utländska tjänstemäns tjänstgöring i Sverige och svenska tjänstemäns tjänstgöring utomlands.

Tjänstemän som deltar i en insats enligt EU-förordningen kan antingen vara ordinarie personal i kategori 1 (anställda av Frontex) eller utsänd personal i kategori 2–4 (anställda av sina hemmamyndigheter, sekonderade till Frontex). För utländska tjänstemän som tjänstgör i Sverige bedömer vi att det, i här aktuella avseenden, inte gör någon skillnad vilken kategori de tillhör.

Svenska tjänstemän kan komma att tjänstgöra i en annan medlemsstat eller i ett tredje land under en insats. Vi bedömer att detta inte gör någon skillnad i de avseenden som aktualiseras genom EU-förordningen. Om det skulle bli aktuellt för svenska tjänstemän att delta i insatser i tredje länder framgår det av EU-förordningen att ansvar, befogenheter och övriga villkor för insatsen kommer att regleras i ett statusavtal mellan Europeiska unionen och det aktuella

tredje landet (artikel 73.3). Medlemsstaternas deltagande i insatser på tredje länders territorium är dessutom frivilligt (artikel 74.5).

Svenskar som ingår i Frontex ordinarie personalstyrka skulle kunna komma att tjänstgöra i Sverige under en insats. De skulle då omfattas av samma bestämmelser som utländska tjänstemän, även om de har en bakgrundsanställning i en svensk myndighet.

8.1 Nödvändiga åtgärder

De åtgärder som vi bedömer nödvändiga redovisas närmare i detta avsnitt.

Det handlar om de författningsåtgärder som behövs för att fastställa nationellt ansvariga myndigheter och för att Sverige ska uppfylla EU-förordningens krav på att kunna tilldela utländska tjänstemän myndighetsutövningssuppgifter, befogenheter och rätt att bära tjänstevapen i den utsträckning som behövs för att de ska kunna utföra sina uppgifter vid en insats i Sverige.

Det handlar också om åtgärder för att uppfylla EU-förordningens krav på att utländska tjänstemän ska behandlas på samma sätt som svenska tjänstemän i straffrättsligt hänseende samt att svenska staten ska ansvara för eventuella skador som de utländska tjänstemännen orsakar under tjänstgöringen.

Slutligen handlar det om att utse en central nationell myndigheten med ansvar för att förvalta det ekonomiska stödet i enlighet med artikel 61 i EU-förordningen och en nationell kontaktpunkt för kapacitetsutveckling, att fördela ansvaret för att anmäla vilken myndighet som ska ansvara för viss personuppgiftshantering samt om vissa justeringar som krävs på grund av att den nya EU-förordningen gör att Frontex kommer att ha egna anställda som kan skickas ut vid en insats och då behöver likställas med tjänstemän som sekonderas från medlemsstaterna. Hänvisningar till EU-förordningen behöver också uppdateras i vissa författningar.

8.1.1 Ansvariga myndigheter

Förslag: Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Migrationsverket och Kriminalvården ska tillsammans ansvara för att Sverige kan fullgöra sina åtaganden enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och vid behov kan ta emot bistånd från Frontex.

Skälen för förslaget: I EU-förordningen anges att nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning och återvändande tillsammans med Frontex ska utgöra den europeiska gräns- och kustbevakningen (artikel 4). För svensk del innebär detta att i första hand Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Migrationsverket och Kriminalvården ingår i den europeiska gräns- och kustbevakningen. Vi kallar dem här gemensamt för *gränsförvaltningsmyndigheterna*.

EU-förordningen stadgar vidare att de nationella myndigheterna ska vara skyldiga att samarbeta lojalt och utbyta information (artikel 11). Skyldigheten att utbyta information preciseras (artikel 12) men EU-förordningen innehåller härutöver inte några specifika bestämmelser om hur medlemsstaterna ska fördela ansvaret på nationell nivå. Detta framstår som naturligt eftersom medlemsstaternas gräns- och kustbevakning är organiserade på olika sätt.

I svensk rätt är ansvaret för de olika delarna av gräns- och kustbevakningen huvudsakligen fördelat genom att det i lag eller förordning framgår vad varje myndighet ansvarar för. Denna reglering avser, där inte annat anges, nationella förhållanden. Någon uttrycklig reglering av ansvaret för Sveriges del i det europeiska gränssamarbetet förekommer, utöver att Polismyndigheten har huvudansvaret för personkontroll enligt Schengenkodex⁵⁴ och vissa specifika uppgifter som regleras i instruktionsförordningar, inte i dessa författningar utan har hittills reglerats genom regeringsuppdrag.

En myndighets ansvar för en viss fråga på nationell nivå ger, enligt vår bedömning, inte automatiskt en befogenhet att företräda Sverige i denna fråga på europeisk eller internationell nivå. För detta krävs

⁵⁴ Jfr 9 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) som också reglerar att Tullverket, Kustbevakningen och Migrationsverket ska eller får hjälpa till i kontrollerna.

ett uppdrag eller att det framgår i författning att myndigheten har ansvar eller uttryckligt mandat i denna del (se avsnitt 7.2.1 *Myndigheters befogenheter och ansvar*).

Även om det framstår som närmast självklart att de myndigheter som ansvarar för gränsförvaltning och återvändande i Sverige också, inom sina respektive ansvarsområden, ska ansvara för Sveriges del i det europeiska samarbetet i dessa frågor behöver det alltså regleras för att myndigheterna ska ha mandat att ta detta ansvar. Nuvarande reglering som bl.a. innebär att vissa myndigheter *får* delta i samarbetet bör enligt vår bedömning ersättas med en bestämmelse som pekar ut och lägger ansvaret på alla fem gränsförvaltningsmyndigheterna.

Att en myndighet har ett uttryckligt ansvar i en viss fråga medför att myndigheten också har mandat att agera i frågan, använda sina resurser för detta och samarbeta med andra myndigheter. Detta gäller dock med begränsningen att vissa befogenheter måste regleras uttryckligen i en författning, t.ex. befogenheten att ingå internationella överenskommelser eller besluta om överlåtelse av förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning (se avsnitt 7.2.1).

Att gränsförvaltningsmyndigheternas ansvar för Sveriges samarbete med Frontex förtydligas innebär inte någon utvidgning av någon av myndigheternas ansvarsområde jämfört med idag gällande nationella reglering, det innebär bara att varje myndighet inom detta ansvarsområde även ska vara med och ansvara för samarbetet enligt EU-förordningen. Det är alltså fråga om ett samarbete mellan myndigheter där de alla ska bidra utifrån sina förutsättningar och inom ramen för sina respektive nationella ansvarsområden. Den enda utvidgning av myndigheternas ansvarsområden som kan sägas följa av regleringen är att de alla måste bidra aktivt till att samarbetet dem emellan fungerar.

I de fall då uppgifter som ska fullgöras inom det europeiska gräns- och kustbevakningssamarbetet berör flera av myndigheterna lämnar den föreslagna regleringen åt myndigheterna att fördela uppgifterna sinsemellan eller att sköta dem gemensamt i projekt eller arbetsgrupper eller annan samarbetsform.

Av EU-förordningen följer dock att kommunikation med Frontex ska ske genom den nationella kontaktpunkten. Detta gäller

oavsett vilken eller vilka av gränsförvaltningsmyndigheterna som hanterar frågan eller ärendet på den nationella nivån.

Vår bedömning är alltså att regleringen av ansvaret för Sveriges del av det europeiska gräns- och kustbevakningssamarbetet bör göras enhetlig för de närmast berörda myndigheterna. Eftersom det är fråga om fem myndigheter som, var och en utifrån sina förutsättningar och nationella uppgifter, ska ansvara för olika delar av samarbetet och kraven på samarbete och samordning därför är höga bör det även anges att de tillsammans ska ansvara för frågorna. Reglering kan ske i förordning.

Regleringen tydliggör både myndigheternas ansvar och, indirekt, deras grundläggande befogenhet. En följd av detta förtydligande är också att behovet av löpande samarbete och samråd mellan myndigheterna framstår som än tydligare, inte bara om gemensamma åtgärder utan även åtgärder som någon av dem vidtar självständigt inom sitt ansvarsområde.

Utöver gränsförvaltningsmyndigheterna har även andra myndigheter uppgifter som mer indirekt ingår i gränsförvaltningen på nationell nivå. Sjöfartsverket, kommunerna och Försvarsmakten är de som i första hand berörs. Den föreslagna regleringen av gränsförvaltningsmyndigheternas ansvar för Sveriges del i det europeiska gränssamarbetet medför inte några ändringar av dessa andra myndigheters ansvarsområden och uppgifter eller av förhållandena mellan dem och gränsförvaltningsmyndigheterna. Vi bedömer därför att det inte finns något behov av ytterligare reglering i denna del.

8.1.2 Nationell kontaktpunkt och samordningscentral m.m.

Förslag: Polismyndigheten ska vara nationell kontaktpunkt, nationell samordningscentral och central nationell myndighet med ansvar för att förvalta det ekonomiska stödet i enlighet med artikel 61.

Skälen för förslaget: Medlemsstaterna ska enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning utse en nationell kontaktpunkt (artikel 13) och en nationell samordningscentral (artikel 19).

Polismyndigheten har för närvarande dessa uppdrag och vi finner i nuläget inte skäl att ändra på denna ordning.

Enligt Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/1567⁵⁵ (artikel 3) ska medlemsstaterna också utse en central nationell myndighet med ansvar för att förvalta det ekonomiska stödet i enlighet med artikel 61 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Artikel 61 handlar om det ekonomiska stöd som medlemsstaterna kan få från Frontex för att finansiera uppbyggnaden av sin nationella kapacitet för att kunna bidra till den stående styrkan.

Den centrala nationella myndigheten för ekonomistöd ska enligt beslutet ansvara för samarbetet med byrån om övervakningen av villkoren för stödet, säkerställa att byrån får all relevant information för att förvalta stödet, hantera frågor som rör utbetalning av det ekonomiska stödet och omfördela utbetalningar till nationella myndigheter i proportion till deras bidrag i form av personal till den stående styrkan, om så föreskrivs i de nationella arrangemangen.

Det ekonomiska stödet från Frontex har hittills huvudsakligen administrativt hanterats av Polismyndigheten men även Kustbevakningen har tidvis hanterat delar av det. När det nu ställs krav på att en myndighet ska hantera dessa frågor för Sveriges räkning bedömer vi att funktionerna nationell kontaktpunkt, nationell samordning och ekonomifunktion bör hållas ihop och att Polismyndigheten bör ha även denna uppgift. Som tidigare måste de andra gränsförvaltningsmyndigheterna bidra med de uppgifter som behövs för att stöd ska kunna begäras och stödet ska även fortsättningsvis fördelas till myndigheterna i förhållande till deras insatser.

Frågorna kan regleras i förordning.

Enligt artikel 9 i EU-förordningen ska medlemsstaterna bland annat upprätta kapacitetsutvecklingsplaner. Enligt ett beslut i januari 2021 av Frontex styrelse⁵⁶ ska medlemsstaterna meddela Frontex vilken myndighet som ska vara nationell kontaktpunkt för kapacitetsutveckling. Myndigheten ska fungera som kontaktpunkt mot Frontex i processen för att upprätta en nationell

⁵⁵ Kommissionens Genomförandebeslut (EU) 2020/1567 av den 26 oktober 2020 om ekonomiskt stöd till utvecklingen av den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka i enlighet med artikel 61 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896.

⁵⁶ Management Board decision 2/2021 of 15 January 2021 adopting the methodology and the procedure for establishing the national capability development plans.

kapacitetsutvecklingsplan m.m. Vi bedömer att denna uppgift rymms inom den nationella kontaktpunktens uppdrag.

8.1.3 Myndighetsutövning och tvångsmedel m.m.

Bedömning: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innebär en skyldighet för värdmedlemsstaten att tilldela utländska tjänstemän samma befogenheter som dess motsvarande egna tjänstemän har, om dessa befogenheter är nödvändiga för att uppnå målen med insatsen.

Möjligheten att överlåta förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning till utländska tjänstemän och tilldela dem befogenheter att använda tvångsmedel samt rätt att bära och använda tjänstevapen och annan liknande utrustning behöver regleras i lag.

Någon reglering av dessa frågor behövs inte med anledning av svenska tjänstemäns deltagande i insatser utomlands.

Skälen för bedömningen: Dagens nationella reglering innehåller inte några bestämmelser om särskilda befogenheter för utländska tjänstemän vid tjänstgöring i Sverige inom ramen för en Frontexinsats eller för svenska tjänstemän vid motsvarande tjänstgöring utomlands.

I EU:s gräns- och kustbevakningsförordning används uttrycket *verkställande befogenheter*. I svenskt rättsligt språkbruk motsvaras det närmast av *befogenheter att använda tvångsmedel i myndighetsutövning*.

I svensk rätt förutsätts myndighetsutövning i Sverige utföras av svenska myndigheter men förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning kan överlåtas till utländska organ. En sådan överlåtelse måste ska genom lag eller tvingande EU-rättsakt som gäller som lag i Sverige. Även befogenheter att använda tvångsmedel i myndighetsutövning samt att bära och använda tjänstevapen och viss annan utrustning måste regleras på samma sätt (se avsnitt 7.2.1). Det behöver därför analyseras vad EU-förordningens reglering i denna del innebär.

Vad står det i EU-förordningen?

Frågor om uppgifter och befogenheter för medlemmar i enheterna berörs på flera ställen i EU-förordningen.

I punkt 59 i skälen till förordningen anges att den operativa personal som utplaceras som medlemmar i enheterna bör ha alla nödvändiga befogenheter för att utföra gränskontroller och återvändandeuppgifter, inklusive de uppgifter som kräver verkställande befogenheter enligt relevant nationell rätt eller förordningen.

I artikel 54.3 anges att vid tillhandahållande av stöd till medlemsstaterna ska de medlemmar i den stående styrkan som är utplacerade som medlemmar i enheterna kunna genomföra gränskontroll- eller återvändandeuppgifter, inklusive uppgifter som kräver verkställande befogenheter som föreskrivs i tillämplig nationell rätt eller, för ordinarie personal, uppgifter som kräver verkställande befogenheter som anges i artikel 55.7.

I artikel 55.1, 56.3 och 57.3 anges att byråns ordinarie personal som utplaceras som medlemmar i enheterna respektive den operativa personal som utstationeras till byrån för längre eller kortare tid ska ha de uppgifter och befogenheter som anges i artikel 82. De uppgifter som ordinarie personal ska kunna utföra och som kräver verkställande befogenheter specificeras närmare i artikel 55.7 a–i.

I artikel 82.1 anges att medlemmar i enheterna ska ha kapacitet att utföra uppgifter och utöva befogenheter vad gäller gränskontroll och återvändande samt uppgifter som är nödvändiga för att uppnå målen med förordningarna (EU) nr 656/2014 och (EU) 2016/399 samt direktiv 2008/115/EG.

I artikel 82.2 anges att medlemmarna i enheternas utförande av uppgifter och utövande av befogenheter, särskilt dem som kräver verkställande befogenheter, ska ske dels på villkor att tillstånd ges av värdmedlemsstaten på dess territorium, dels i enlighet med tillämplig unionsrätt, nationell rätt eller internationell rätt, särskilt förordning (EU) nr 656/2014, i enlighet med vad som formuleras i den operativa plan som avses i artikel 38.

I artikel 82.4 anges att utan att det påverkar tillämpningen av artikel 95.1 vad gäller ordinarie personal får medlemmar i enheterna endast utföra uppgifter och utöva befogenheter i enlighet med anvisningar från och, i regel, endast i närvaro av värdmedlemsstatens

gränsbevakningstjänstemän eller personal som utför uppgifter i samband med återvändande. Värmedlemsstaten får ge medlemmarna i enheterna tillstånd att agera för dess räkning.

I artikel 95.1 anges att byråns ordinarie personal ska omfattas av tjänsteföreskrifterna, anställningsvillkoren och de bestämmelser som antagits efter överenskommelse mellan unionens institutioner för att ge verkan åt dessa tjänsteföreskrifter och anställningsvillkor.

I artikel 82.7 anges att när det gäller personal som utstationeras till byrån, eller utplaceras av en medlemsstat kortvarigt, ska möjligheten att bära och använda tjänstevapen, ammunition och utrustning omfattas av hemmedlemsstatens nationella rätt. Möjligheten att bära och använda tjänstevapen, ammunition och utrustning för ordinarie personal som utplaceras som medlemmar i enheterna ska omfattas av den ram och de detaljerade regler som fastställs i denna artikel och i bilaga V. För genomförandet av denna punkt får den verkställande direktören bevilja ordinarie personal tillstånd att bära och använda vapen i enlighet med de bestämmelser som styrelsen antar, i linje med artikel 55.5 b.

I artikel 82.8 anges att medlemmar i enheterna, inbegripet ordinarie personal, ska för de relevanta profilerna av värmedlemsstaten ges tillstånd att under utplaceringen utföra uppgifter som kräver användning av våld, inklusive att bära och använda tjänstevapen, ammunition och utrustning, och ska vara föremål för samtycke från antingen hemmedlemsstaten eller, när det gäller ordinarie personal, byrån. Användning av våld, inklusive att bära och använda tjänstevapen, ammunition och utrustning, ska ske i enlighet med värmedlemsstatens nationella rätt och i närvaro av värmedlemsstatens gränsbevakningstjänstemän. Värmedlemsstaten får med hemmedlemsstatens tillstånd, eller i tillämpliga fall byråns tillstånd, ge medlemmar i enheterna rätt att använda våld på dess territorium när värmedlemsstatens gränsbevakningstjänstemän inte är på plats. Värmedlemsstaten får förbjuda bärandet av vissa typer av tjänstevapen, ammunition eller utrustning, under förutsättning att samma förbud gäller enligt medlemsstatens rätt för dess egna gränsbevakningstjänstemän eller personal som utför uppgifter i samband med återvändande. Värmedlemsstaten ska, innan medlemmarna i enheterna utplaceras, underrätta byrån om vilka tjänstevapen och vilken ammunition och utrustning som är

tillåtna och om villkoren för deras användning. Byrån ska göra denna information tillgänglig för medlemsstaterna.

I artikel 82.9 anges att tjänstevapen, ammunition och utrustning får användas i nödvärn och när det är befogat för att skydda medlemmar i enheterna eller andra personer i enlighet med värdmedlemsstatens nationella rätt, i linje med relevanta principer i internationell människorättslagstiftning och stadgan.

Vad innebär förordningens reglering?

Vi gör bedömningen att innebörden av EU-förordningens bestämmelser om den utplacerade personalens rätt att utöva befogenheter och använda tvångsmedel i sin tjänsteutövning sammantaget är att personal som placeras ut av byrån som medlemmar i enheter ska kunna ges samma befogenheter som motsvarande tjänstemän i värdmedlemsstaten⁵⁷. Särskilt formuleringen i artikel 82.8 tydliggör att det inte är fråga om befogenheter som följer direkt av EU-förordningen.

Befogenheterna ska bara få utövas i enlighet med värdmedlemsstatens lagstiftning och all tjänstgöring på värdmedlemsstatens territorium ska ske i enlighet med instruktioner från värdmedlemsstaten och under dess ledning om inte värdmedlemsstaten medger att enheterna agerar självständigt.

Vilka befogenheter som ska kunna tilldelas styrs av insatsens utformning och tjänstemännens roller i insatsen men även av avgränsningen i artikel 82.1. Där anges att medlemmar i enheterna ska ha kapacitet att utföra uppgifter vad gäller gränskontroll och återvändande samt uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla målen med EU:s sjöoperationsförordning⁵⁸, Schengens gränskodex⁵⁹ och Återvändandedirektivet⁶⁰. Av dessa regelverk följer att de uppgifter som ska kunna fullgöras inom ramen för

⁵⁷ Jfr Finlands motsvarande reglering i 35 a – 35 d §§ Gränsbevakningslagen 578/2005

⁵⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 656/2014 av den 15 maj 2014 om fastställande av regler för övervakningen av de yttre sjögränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser.

⁵⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna).

⁶⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna.

samarbetet är *inresekontroll*, *gränsövervakning* och *återvändandearbete*. För svensk del innebär detta, eftersom Sverige inte har någon yttre landgräns, att det är inresekontroll vid gränsövergångsställen (flygplatser och hamnar), sjögränsövervakning och återvändandearbete som kommer ifråga. Det är alltså de befogenheter som svenska tjänstemän har vid sådan verksamhet som ska kunna överlåtas. Här ingår huvudsakligen befogenheter att i de olika verksamheterna i vissa situationer använda våld för att genomföra tjänsteåtgärder, frihetsberöva personer, använda handfängsel, kroppsvisitera personer och undersöka bagage och utrymmen samt att i vissa situationer preja fartyg och föra dem till hamn. Även om Frontex insatser i vissa fall har inslag av brottsbekämpning, då främst varu- och människosmuggling, bedömer vi att det som i första hand skulle vara aktuellt vid en eventuell insats här är de uppräknade uppgifterna. I den mån ingripande behöver ske mot brottslig verksamhet under en sådan insats kan det hanteras med stöd av Tullverkets eller Kustbevakningens befogenheter eller vid behov av ordinarie svensk polispersonal. Fullständiga polisiära befogenheter enligt polislagen och andra polisiära befogenheter att ingripa enligt RB berörs därför inte. Ett urval av befogenheter enligt polislagen bör dock kunna överlåtas för att de utländska tjänstemännen ska kunna agera effektivt. Det rör sig om befogenhet att använda våld i vissa situationer, att belägga personer med handfängsel, att omhänderta personer för identifiering och att kropps- eller skyddsvisitera personer.

EU-förordningens reglering är vidare utformad så att befogenheter för utsänd personal ska beskrivas och godkännas av värdmedlemsstaten i samband med upprättandet av den operativa planen för insatsen.

Författningsreglering av möjligheten att överlåta förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning, befogenhet att använda tvångsmedel samt rätt att bära och använda tjänstevapen och viss annan utrustning till utländska tjänstemän som ska tjänstgöra i Sverige behövs alltså. Författningsreglering av dessa frågor behöver i svensk rätt ske i lag (se avsnitt 7.2.1).

Svenska tjänstemän utomlands

Svenska tjänstemän som ska tjänstgöra utomlands omfattas på motsvarande sätt av värmedlemsstatens reglering och deras myndighetsutövning, utövande av tvångsmedel samt bärande och användning av tjänstevapen och annan utrustning utomlands behöver därför inte regleras i svensk rätt.

Överlåtelse av förvaltningsuppgifter och befogenheter

Förslag: 1) Förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlätas till utländska tjänstemän som ska tjänstgöra i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

2) Utländska tjänstemän får vid tjänstgöring i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ges sådana befogenheter att använda tvångsmedel som svenska tjänstemän har vid inresekontroll, gränsbevakning och återvändandearbete.

3) Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om överlåtelse av förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och om tilldelning av befogenheter.

Skälen för förslaget: Beslut om överlåtelse till utländska tjänstemän av förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och befogenheter att i samband härmed använda tvångsmedel ska fattas inför en insats i Sverige och beskrivas i den operativa planen. Även om insatser i Sverige inte förutses bli vanliga framstår det som opraktiskt att Riksdagen ska besluta i dessa frågor. Beslutanderätten bör därför delegeras till Regeringen. Även en sådan ordning kan i vissa fall framstå som opraktisk (se vidare avsnitt 8.2.1–8.2.3).

En delegation av befogenhet att överlåta förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning fordrar enligt 10 kap. 6 och 8 §§ RF att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för det.

Som förutsättningar för att tilldela befogenheter gäller enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning indirekt att det är fråga om personal som i sin hemmedlemsstat har en befattning som motsvarar den befattningen som ska upprätthållas i

värmedlemsstaten (uppfyller kraven på erfarenhet) och i övrigt är lämplig, dels att insatsen och personalens roll i den är sådan att befogenheterna är nödvändiga. Eftersom personal som sänds ut av byrån ska uppfylla beslutade personalprofiler och godkännas av byrån finns dock inget behov av att reglera kravet på bakgrund eller personlig lämplighet i nationell rätt.

De förvaltningsuppgifter med tillhörande befogenheter att använda tvångsmedel som ska kunna överlåtas till utländska tjänstemän är som ovan konstaterats de som tillkommer svenska tjänstemän vid utövandet av inresekontroll, gränsbevakning och återvändandearbete. Befogenheterna finns reglerade i 9 kap. 2 och 11 §§ samt 11 kap. 4, 6, 9 och 11 §§ utlänningslagen (2005:716) avseende tjänstemäns befogenheter vid inresekontroll och vid förvar, i 10 § första stycket 1-4, 10 a §, 14 §, 15 § första stycket, 19 § första stycket och 19 a § polislagen (1984:387) avseende polismäns befogenheter att utöva våld, omhänderta personer, belägga dem med handfängsel och kroppsvisitera personer, i 4 kap. 2 § tullagen (2016:253) avseende tulltjänstemäns befogenheter vid gränskontroll och 20 a, 21, 22 och 27 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling avseende tull- och kustbevakningstjänstemäns befogenheter vid ingripande mot smuggling, i 2 kap. 3-6 §§ kustbevakningslagen (2019:32) avseende kustbevakningstjänstemäns befogenheter vid gränskontroll och i 4 kap. 4 och 10 §§ häkteslagen (2010:611) avseende tjänstemäns befogenheter vid sådana transporter som genomförs av Kriminalvården.

Rättegångsbalkens bestämmelser om allas rätt att ingripa mot pågående brottslighet gäller även de som tillfälligt befinner sig i Sverige. Bestämmelserna är däremot inte tillämpliga på tjänstemän som har särskilt reglerade befogenheter och skyldigheter att ingripa mot brottet men gäller utanför sådana befogenheter. En tjänsteman som inte har särskild befogenhet (och skyldighet) att ingripa mot pågående brott omfattas därför av bestämmelsen om allas rätt att ingripa mot pågående brott. Det behövs därför inte någon författningsreglering för att utländska tjänstemän som tjänstgör i Sverige utan särskilda befogenheter ska omfattas.

Utgångspunkten ska vara att all myndighetsutövning på svenskt territorium bör ske under ledning och i närvaro av svensk myndighet. För det fall utländska tjänstemän undantagsvis ska tillåtas agera utan svensk tjänstemans närvaro ska detta anges i den

operativa planen. Möjligheten att tillåta utländsk personal att agera utan svensk tjänstemansnärvaro bör alltså normalt inte utnyttjas. Detta innebär alltså att varje personalenhet, oavsett storlek, som huvudregel ska stå under befäl av en svensk tjänsteman. Det innebär dock inte att utländska tjänstemän inte kan agera självständigt inom ramen för uppdraget på samma sätt som en svensk motsvarande tjänsteman i underordnad ställning kan.

I fråga om fartyg och luftfartyg gäller alltid att de står under befäl av sina respektive befälhavare. Utländska fartyg och luftfartyg kan alltså stå under omedelbart befäl av en utländsk tjänsteman. Den övergripande ledningen över fartygets eller luftfartygets agerande i insatsen har dock alltid den svenska myndighet som leder insatsen.

Vilka befogenheter som överläts och under vilka förutsättningar de får utövas ska regleras i den operativa planen.

Tjänstemäns innehav och användning av tjänstevapen och annan utrustning

Förslag: 1) Bemyndigandet i 11 kap. 1 § f vapenlagen utvidgas till att omfatta även företrädare för Frontex.

2) Utländska tjänstemän som tilldelats befogenheter får vid tjänstgöring i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning endast använda skjutvapen i nödvärn. Sådana utländska tjänstemän får bära och använda särskilda hjälpmedel för våldsanvändning som batong, OC-spray och fångsel i enlighet med vad som gäller för svenska motsvarande tjänstemän.

För att få bäras och användas ska utrustningen motsvara sådan utrustning som svenska tjänstemän använder. Frågorna ska regleras i lag.

Skälen för förslaget: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ställer krav på att utsända tjänstemän under vissa förutsättningar ska kunna ges rätt att bära och använda vapen och annan utrustning vid insatser. Bärandet och användningen påverkas i stor utsträckning av värdmedlemsstatens nationella rätt. Även frågor om in- och utförsel av vapen och annan utrustning har betydelse för att utländska tjänstemän ska kunna tjänstgöra i Sverige enligt EU-förordningen.

Användning av vapen och annan utrustning

Av EU-förordningen framgår följande om utsända tjänstemäns rätt att bära och använda vapen och annan utrustning.

Hemmedlemsstatens bestämmelser reglerar utstationerade tjänstemäns rätt att bära tjänstevapen, ammunition och annan utrustning. För ordinarie personal finns motsvarande reglering i bilaga V till förordningen (artikel 82.7).

För medlemmar i enheterna ska värdmedlemsstaten i enlighet med sin lagstiftning och med hemmedlemsstatens respektive Frontex samtycke ge rätt att bära och använda tjänstevapen ammunition och annan utrustning om det krävs för den funktion som tjänstemännen ska ha i insatsen. Användning av våld ska ske i enlighet med värdmedlemsstatens nationella rätt och i närvaro av värdmedlemsstatens tjänstemän om inte värdmedlemsstaten med hemmedlemsstatens respektive Frontex medgivande ger tillåtelse att använda våld utan att dess tjänstemän är närvarande. Värdmedlemsstaten har rätt att förbjuda bärande och användning av vissa vapen och annan utrustning om samma förbud gäller medlemsstatens egna tjänstemän (artikel 82.8).

Tjänstevapen, ammunition och utrustning får användas i nödvärn och när det är befogat för att skydda medlemmar i enheterna eller andra personer i enlighet med värdmedlemsstatens nationella rätt, internationell människorättslagstiftning och stadgan (artikel 82.9).

Innebörden av detta för svensk del är enligt vår bedömning följande.

- Utländska tjänstemän som ska tjänstgöra i Sverige under en insats här ska, under förutsättning att de uppfyller vissa krav, kunna ges rätt att bära och använda tjänstevapen och andra särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning, såsom batong, OC-spray och fängsel.
- Det behövs ingen nationell reglering av de utländska tjänstemännens lämplighet eller rätt att i hemmedlemsstaten bära tjänstevapen m.m. eftersom detta prövas av Frontex inför utstationering genom kontroll av att tjänstemännen uppfyller kraven i respektive profil.
- Det som värdmedlemsstaten ska pröva i samband med begäran om bistånd och (tillsammans med Frontex) vid upprättande av

den operativa planen är om de utländska tjänstemännens funktion i insatsen kräver bärande och användning av vapen och annan utrustning.

- Att bärande och användning av vapen och annan utrustning ska ske i enlighet med nationell rätt innebär att de utländska tjänstemännen i detta avseende ska omfattas av samma bestämmelser som gäller för svenska motsvarande tjänstemän.

Det krav som EU-förordningen ställer på Sverige som medlemsstat är alltså att vårt regelverk ska medge att utländska tjänstemän vid behov ska kunna ges rätt att bära och använda tjänstevapen och andra särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning i form av OC-spray (pepparspray), batong och handfängsel på samma villkor som gäller för svenska polismän, tulltjänstemän kriminalvårdstjänstemän och kustbevakningstjänstemän.

De svenska författningsbestämmelserna (se avsnitt 7.2.5 *Införsel och användning av vapen m.m.*) innebär sammantaget att svenska tjänstemän endast får använda skjutvapen i nödvärn, förutom vad gäller polismän, som i vissa specifika situationer vid ingripande mot grövre brottslighet får använda skjutvapen utan att en nödvärnssituation föreligger. Vi bedömer att sådana ingripanden inte blir aktuella vid tjänstgöring i Sverige enligt EU-förordningen.

Utländska tjänstemän ska alltså enbart kunna ges rätt att använda skjutvapen i nödvärn. Vi bedömer att detta bör regleras uttryckligen även om det skulle följa av en hänvisning till vad som gäller för svenska tjänstemän.

Rätten att använda batong, OC-spray och fängsel ska följa de bestämmelser som gäller för motsvarande svenska tjänstemän. Dessa bestämmelser innebär att sådan utrustning får användas när det är nödvändigt för att genomföra tjänsteåtgärder som frihetsberövanden, kroppsvisitationer m.m.

In- och utförsel av vapen och utrustning

Svenska bestämmelser om tillståndskrav för införsel, innehav och utförsel av skjutvapen och pepparspray är inte tillämpliga på utländska tjänstemän som tjänstgör i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Undantaget gäller dock inte Frontex

ordinarie personal (kategori 1) eftersom de inte kan sägas vara företrädare för en annan stats myndighet. Bemyndigandet i 11 kap. 1 § f vapenlagen för regeringen att besluta att vapenlagen inte ska tillämpas behöver därför utvidgas till att omfatta även företrädare för Frontex. Undantag gäller även ifråga om kravet på anmälan till Tullverket av utförsel. Detta undantag bedöms omfatta även Frontex ordinarie personal eftersom det är tillämpligt på utförsel som görs av ett utländskt organ, vilket Frontex är.

Undantaget för utförsel gäller dock endast om den sker till ett EES-land. Eftersom samtliga Schengenländer utom Schweiz även är EES-länder torde det bli i ett fåtal fall som anmälan behöver ske och någon reglering är därför inte nödvändig i denna del.

För batonger är bestämmelserna om införsel inte tillämpliga och kravet på tillstånd för innehav av batonger gäller inte om batongen enligt särskilda föreskrifter ingår i utrustning för viss tjänst eller visst uppdrag. En sådan föreskrift som omfattar utländska tjänstemän behövs alltså. Det bör dock vara tillräckligt att det regleras i den operativa planen för insatsen.

Utformning av reglering

Eftersom utländska tjänstemäns införsel, bärande och användning av vapen och annan utrustning alltså är oreglerad eller i behov av föreskrift behöver en reglering av dessa frågor införas.

Denna reglering bör utformas så att utländska tjänstemän som tilldelats befogenheter att använda tvångsmedel också har rätt att bära och använda tjänstevapen och annan liknande utrustning på samma sätt som motsvarande svenska tjänstemän. Det bör dock särskilt anges att skjutvapen endast får användas i nödvärn. Det är alltså genom beslut om befogenheter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som rätten att bära och använda tjänstevapen uppkommer.

Möjligheten att reglera vilken utrustning som får användas bör också utnyttjas. Det framstår som rimligt att de överväganden som gjorts vid urval och anskaffning av utrustning till svenska myndigheter gör sig gällande även här. För att få användas ska utrustningen därför motsvara vad som bärs och används av motsvarande svenska myndigheter. Detta innebär inte att varje del

av utrustningen måste vara av samma fabrikat och modell som den utrustning svenska myndigheter använder utan att de till funktion och verkan ska motsvara sådan utrustning.

Bestämmelser om hur vapen och annan utrustning ska få bäras och användas i tjänsten ska utformas i enlighet med vad som gäller för respektive svensk personalkategori och ska regleras i den operativa planen för insatsen.

Härutöver behöver hänvisningen till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning uppdateras i 4 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70).

Svenska tjänstemän utomlands

Svenska tjänstemäns bärande och användning av tjänstevapen och annan utrustning vid tjänstgöring utomlands behöver inte regleras i svensk rätt eftersom det regleras i värdmedlemsstatens nationella regelverk och den operativa planen.

8.1.4 Tjänstemäns civil- och straffrättsliga ansvar m.m.

Förslag: 1) Bestämmelserna om statens principalansvar och om ansvar för tjänstefel och olaga diskriminering utvidgas till att omfatta utländska tjänstemän som tjänstgör i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Bestämmelserna om statens principalansvar ska inte tillämpas på svenska tjänstemän vid motsvarande tjänstgöring utomlands.

2) Bestämmelserna om straffrättsligt skydd för tjänstemän utvidgas till att omfatta utländska tjänstemän som tjänstgör i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Skälen för förslaget: Av EU:s gräns- och kustbevakningsförordning framgår att värdmedlemsstaten ska ansvara för skada som orsakas av medlemmar i enheter som tjänstgör på dess territorium. Om skada orsakats genom grov vårdslöshet eller avsiktligt har värdmedlemsstaten rätt att kräva ersättning från tjänstemannens hemmedlemsstat eller, ifråga om ordinarie personal, från Frontex.

Vidare ska medlemmar i enheterna likställas med värdmedlemsstatens personal i fråga om straffrättsligt ansvar.

För att uppfylla EU-förordningens krav ska utländsk personal som tjänstgör som medlemmar i enheter i Sverige omfattas av statens principalansvar i skadeståndshänseende, av bestämmelserna om straffrättsligt skydd vid myndighetsutövning samt av bestämmelserna om straff för tjänstefel och olaga diskriminering. Straffbestämmelserna i övrigt omfattar redan idag envar oavsett nationalitet och någon reglering behövs därför inte. Att åtalsförordnande krävs ifråga om brott som begåtts av utländska tjänstemän i Sverige bedöms inte stå i strid med EU-förordningens krav på likställdhet. Kravet på åtalsförordnande bör behållas på grund av att det kan bli fråga om förhandlingar mellan medlemsstater för att avgöra var den straffrättsliga prövningen ska ske. Kravet på åtalsförordnande kommer dock inte att gälla för svenska medborgare som ingår i Frontex ordinarie personal och tjänstgör i Sverige.

Svenska tjänstemän utomlands

EU-förordningens krav medför omvänt att svenska statens principalansvar i skadeståndshänseende inte ska omfatta svenska tjänstemän som tjänstgör utomlands.

8.1.5 Personuppgiftsbehandling

Förslag: Polismyndigheten ska ansvara för att anmäla till kommissionen vilken svensk myndighet som är ansvarig för eventuell personuppgiftsbehandling enligt artikel 89.1 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Skälen för bedömningen: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innehåller bestämmelser om personuppgiftsbehandling som anknyter till EUGDPR och till GDPR. Regleringen avser huvudsakligen personuppgiftsbehandling som utförs av Frontex i olika delar av dess verksamhet. EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innehåller inte några bestämmelser

om medlemsstaternas behandling av personuppgifter utöver en skyldighet att, om den nationella situationsbilden kräver att personuppgifter behandlas, utse och meddela kommissionen om personuppgiftsansvariga (se avsnitt 7.2.8).

Att den eller de myndigheter som behandlar personuppgifter i sin verksamhet är personuppgiftsansvariga framgår redan av gällande rätt.

Skyldigheten att meddela kommissionen följer direkt av EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och behöver eller ska alltså inte regleras i svensk rätt. Däremot behöver det, om inte ansvaret ska ligga på regeringen, klargöras vilken myndighet som ska ha ansvaret för att anmäla till kommissionen.

För närvarande förekommer inte någon sådan personuppgiftsbehandling i Sverige men det kan komma att bli aktuellt framöver. Eftersom de uppgifter som kan bli aktuella i sådant fall skulle behandlas inom den svenska delen av Eurosur ligger det närmast till hands att Polismyndigheten ansvarar för anmälan till kommissionen. Frågan kan regleras i förordning.

8.2 Lämpliga åtgärder

Utöver strikt rättsligt nödvändiga åtgärder har vi identifierat ett antal åtgärder som av olika skäl framstår som angelägna att genomföra för att säkerställa att Sverige kan upprätthålla sin del av det europeiska gränssamarbetet och uppnå det högt ställda målen för Sveriges medverkan i EU-samarbetet.

Det handlar om att delegera vissa befogenheter till myndigheter och att reglera beredningsformer för vissa ärenden, bl.a. i syfte att avlasta regeringen.

Det handlar vidare om vissa justeringar för att likställa de olika myndigheternas personal i straffprocessuellt hänseende och vid utförelse av vapen i samband med tjänstgöring utomlands enligt EU-förordningen.

Det handlar även om åtgärder för att underlätta för användningen av utländska civila statsfartyg och statsluftfartyg vid insatser i Sverige.

Slutligen handlar det om var de föreslagna författningsåtgärderna bör tas in.

8.2.1 Begäran om bistånd från Frontex

Förslag: Gränsförvaltningsmyndigheterna ges befogenhet att självständigt begära bistånd av byrån i form av återvändandeinsatser och att, med regeringens medgivande, begära bistånd av byrån i form av snabba insatser i akuta lägen. (I övriga fall förbehålls det regeringen att begära bistånd.)
Regleringen kan ske i förordning.

Skälen för förslaget: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning medför inte någon direkt skyldighet för medlemsstaterna att begära bistånd från byrån. En begäran om bistånd i form av att utländsk personal ska ägna sig åt myndighetsutövning på svenskt territorium medför därför att nya förpliktelser uppkommer och innebär alltså ingående av avtal med en internationell organisation i RF:s mening (jfr avsnitt 7.2.1 *Överenskommelser med andra stater eller med mellanstatliga organisationer*).

EU-förordningen innehåller inte heller någon reglering av hur medlemsstaterna ska begära bistånd (vilken instans hos medlemsstaten som ska fatta beslutet). Det är därför enligt huvudregeln i svensk rätt regeringen som har denna befogenhet. Nuvarande reglering ger dock Polismyndigheten rätt att, med regeringens medgivande, begära bistånd av byrån i form av snabba gränsinsatser.

Det har hittills inte varit aktuellt för Sverige att begära något bistånd i form av snabba insatser men Polismyndigheten, Kriminalvården och Migrationsverket samarbetar löpande med Frontex i frågor som rör återvändande.

När nu möjligheterna att begära bistånd av byrån utökas bör det övervägas vilken eller vilka myndigheter som ska få begära sådant bistånd och om det finns skäl att göra skillnad beroende på vilket slags bistånd det är fråga om.

De typer av bistånd som förekommer är gemensamma gränsinsatser, snabba gränsinsatser, återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner. Av dessa torde det i första hand vara

aktuellt för Sverige att ta emot bistånd i form av deltagande i gemensamma återvändandeinsatser.

Även om det för närvarande inte framstår som sannolikt att Sverige kommer att ha ett behov av andra insatser i närtid bör det säkerställas att regelverket medger begäran om och mottagande av sådana insatser för det fall det en dag skulle aktualiseras.

I åtminstone två situationer bedömer vi det som lämpligt att delegera beslutanderätten till närmast ansvarig myndighet. Den ena är om behovet av bistånd är akut och längre beslutsvägar kan försena en insats. Den andra är om det rör insatser som kan antas förekomma kontinuerligt eller mycket ofta. Det är då lämpligt att den eller de svenska myndigheter som ansvarar för motsvarande verksamhet på nationell nivå självständigt kan begära bistånd.

När det gäller större insatser som inte är akuta bör beslutanderätten ligga kvar hos regeringen. Skälen för detta är främst att delegation är ett undantag och att sådana insatser kan bli mer långvariga och omfattande samt att frågan kan ha politiska dimensioner.

För begäran om snabba insatser bör regeringens medgivande fortfarande krävas. Snabba insatser är visserligen typiskt sett akuta men kan ändå rymma en politisk dimension som motiverar att regeringen behöver ge sitt medgivande.

Vi bedömer att alla gränsförvaltningsmyndigheter bör ha befogenhet att begära bistånd i form av återvändandeinsatser och att med regeringens medgivande, begära bistånd i form av snabba insatser. Det torde normalt vara Polismyndigheten, Kriminalvården eller Migrationsverket som kommer i fråga när det gäller återvändandefrågor men beroende på hur samarbetet mellan myndigheterna utvecklas framöver kan det finnas skäl att de alla har denna befogenhet. Det förutsätts att en begäran om bistånd föregås av överläggningar med de övriga gränsförvaltningsmyndigheterna och hanteras med stöd från samordningscentralen och ekonomifunktionen. Frågan kan regleras i förordning.

Nuvarande reglering i 6 kap. 4 a § utlänningsförordningen bör som en följd av förslaget ersättas med en hänvisning till den här föreslagna förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

8.2.2 Överenskommelser med Frontex och med andra länder

Förslag: 1) Gränsförvaltningsmyndigheterna bemyndigas att förhandla om och ingå avtal med Frontex, övriga EU-länder, Schengenassocierade länder och tredje länder i alla frågor som föränsleds av samarbetet enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och som inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan.

2) Gränsförvaltningsmyndigheterna ansvarar för att en operativ plan upprättas om en insats ska genomföras i Sverige eller om svenska tjänstemän ska delta i en insats utomlands.

Skälen för förslaget: Samarbetet enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innefattar en mängd frågor av olika dignitet och kan, utöver begäran om bistånd, innefatta ett stort antal situationer där överenskommelser behöver ingås mellan Sverige och Frontex eller med andra stater. Alla frågor är inte sådana att det rör sig om internationella överenskommelser i RF:s mening men vissa kan vara det. Exempel på frågor som är överenskommelser kan vara att sända ut eller ta emot sambandsmän eller att sända ut eller ta emot personal för tjänstgöring i en annan medlemsstat respektive i Sverige inom ramen för insatser som bedrivs samtidigt i ett flertal länder. Ett annat exempel är överenskommelser om samverkan i kontroller på flygplatser eller i hamnar. Dessa kännetecknas av att ett flertal medlemsstater deltar i samarbetet på frivillig grund och att någon eller ett fåtal tjänstemän per medlemsstat deltar men utan att någon av värdmedlemsstaterna har begärt en insats på sitt territorium.

Det är som ovan konstaterats enligt huvudregeln regeringen som har befogenheten att ingå överenskommelser med andra stater eller med mellanstatliga organisationer men regeringen kan delegera befogenheten till en myndighet (se avsnitt 7.2.1).

För att inte regeringen ska behöva ta ställning till varje överenskommelse som behöver ingås i det löpande samarbetet bör denna befogenhet delegeras utöver vad som föreslås ovan i fråga om begäran om bistånd från Frontex.

De gränsförvaltande myndigheterna bör därför ges befogenhet att förhandla om och ingå de överenskommelser i övrigt med Frontex, andra EU-länder, Schengenassocierade länder och tredje länder som föränsleds av samarbetet enligt EU-förordningen. De

frågor som kan aktualiseras innefattar bland annat utformningen av den operativa planen för en insats som ska genomföras i Sverige eller som svensk personal ska delta i. Bemyndigandet kan inte innefatta sådana överenskommelser som kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan, t.ex. överenskommelser som förutsätter lagstiftningsåtgärder.

Det som talar för att alla gränsförvaltningsmyndigheterna ska få delegation är att vissa frågor som kan bli aktuella att avtala om kan beröra endast en eller ett par av gränsförvaltningsmyndigheterna. Hanteringen av överenskommelser behöver ske med stöd av den nationella kontaktpunkten och de andra myndigheterna ska hållas informerade eller vara delaktiga. Frågan kan regleras i förordning.

En särskild form av överenskommelser är de operativa planer som enligt artikel 38 i EU-förordningen ska upprättas inför en insats. I en sådan plan ska en mängd frågor regleras. För att säkerställa att alla frågor som är av vikt för svensk ledning av en insats eller för svenska tjänstemäns deltagande i insatser bedömer vi att det särskilt bör regleras att gränsförvaltningsmyndigheterna, för svensk del, ska ansvara för innehållet i en sådan plan. Vi bedömer att det är mest ändamålsenligt att ansvaret ges till alla myndigheterna eftersom det kan variera vilken eller vilka av dem som deltar i en insats och på vilket sätt.

Eftersom det är av vikt för den föreslagna regleringen i flera frågor om befogenheter m.m. bör det också för tydlighets skull åtgäras i bestämmelsen vad en operativ plan för en insats i Sverige ska innehålla.

Att bemyndigandet riktas till alla gränsförvaltningsmyndigheterna innebär att de var och en för sig får ingå överenskommelser. Eftersom varje myndighet har att förhålla sig till sitt ansvarsområde innebär inte bemyndigandet att de får ingå överenskommelser på andra myndigheters områden.

8.2.3 Beslut om överlåtelse av förvaltningsuppgifter m.m.

Förslag: Gränsförvaltningsmyndigheterna ges rätt att besluta om överlåtelse av förvaltningsuppgifter och tilldelning av befogenheter till utländska tjänstemän som ska tjänstgöra i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Skälen för förslaget: Utan särskild delegation ankommer det enligt ovan lämnade förslag på regeringen att besluta om överlåtelse av förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och om tilldelning av befogenheter.

Eftersom gränsförvaltningsmyndigheterna enligt ovan föreslås få befogenhet att begära vissa former av bistånd från Frontex framstår det som mest ändamålsenligt att de i vart fall i samband med sådana insatser också får besluta om uppgifter och befogenheter för utländska tjänstemän. Även när det gäller sådana insatser som regeringen svarar för att begära från Frontex framstår det som lämpligast att gränsförvaltningsmyndigheterna har denna befogenhet. Det beror huvudsakligen på att gränsförvaltningsmyndigheterna i ett sådant fall kommer att ansvara för hantering av ett stort antal frågor i samband med upprättandet av en operativ plan för insatsen och att denna hantering. Det kan kräva att flera eller alla gränsförvaltningsmyndigheterna samverkar.

8.2.4 Beredning och beslut i vissa ärenden

Förslag: Gränsförvaltningsmyndigheterna ska bereda och till regeringen lämna förslag till beslut om nationell IBM-strategi eller uppdatering av denna, om begäran om bistånd från Frontex i de fall regeringen beslutar om sådan begäran och om indelning av Sveriges yttre gräns i gränsavsnitt.

Skälen för förslaget: I vissa frågor som, enligt vad som behandlats ovan, ankommer på regeringen att besluta om bedömer vi att det är lämpligt att reglera beredningsformerna. Vi bedömer att det samma bör gälla för fastställandet av den nationella strategin för IBM. Syftet med detta är att ta vara på den kompetens och de aktuella kunskaper

om läget som finns hos gränsförvaltningsmyndigheterna och att samtidigt avlasta regeringen och Regeringskansliet.

De frågor vi bedömer bör beredas av gränsförvaltningsmyndigheterna inför regeringens beslut är

- uppdatering av Sveriges nationella strategi för IBM,
- begäran om bistånd från Frontex i andra fall än då gränsförvaltningsmyndigheterna får begära bistånd och
- indelningen av Sveriges yttre gräns i gränsavsnitt.

Sveriges nationella strategi för IBM har hittills tagits fram av berörda myndigheter på uppdrag av regeringen. Detsamma gäller för den nyss genomförda uppdateringen. Vi ser inte något behov av att ändra denna ordning annat än att det i relation till EU är lämpligt att regeringen formellt representerar Sverige och fattar beslutet om strategin.

En begäran om bistånd från Frontex fordrar ett omfattande beredningsarbete och det är gränsförvaltningsmyndigheterna som besitter kompetensen att utföra det. Det är därför lämpligt att myndigheterna tar fram ett underlag och lämnar ett förslag till beslut i de fall det ankommer på regeringen att besluta om en begäran.

Indelningen av Sveriges yttre gräns i gränsavsnitt i enlighet med artikel 30 i EU-förordningen ska ligga till grund för byråns riskanalys och tilldelning av påverkansgrader vilket i sin tur ska styra medlemsstaternas åtgärder för att säkerställa förvaltningen av den yttre gränsen. Gränsförvaltningsmyndigheterna besitter kunskapen och har tillgång till de aktuella uppgifter som behövs för att göra indelningen. Det bör dock ankomma på regeringen att fatta beslutet eftersom det på samma sätt som gäller för gränsövergångsställen i utlänningsförordningen bör regleras i förordning. Det kan även finnas en politisk aspekt på beslut om indelning i gränsavsnitt. Orsaken till detta är att indelningen, i vart fall på sikt, kan påverka vilka satsningar som görs i olika geografiska områden eller placeringen av myndighetsresurser.

8.2.5 Svenska tjänstemäns straffprocessuella ställning

Förslag: Brottsbalkens bestämmelser om undantag från kraven på dubbel straffbarhet och på åtalsförordnande för brott som begåtts i tjänsten utomlands utvidgas till att gälla även för Kriminalvårdens och Migrationsverkets personal samt för andra tjänstemän inom Polismyndigheten än polismän.

Skälen för förslaget: EU-förordningens krav på straffrättslig likabehandling gäller inte uttryckligen hemmedlemsstatens behandling av utsänd personal men det är lämpligt och önskvärt att all svensk utsänd personal som deltar i insatser enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning är likställda i nationellt straff- och processrättsligt hänseende.

Polismän, tulltjänstemän eller tjänstemän vid Kustbevakningen, som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt är enligt 2 kap. 3 § 3 a och 5 § andra stycket 4 brottsbalken undantagna från kravet på dubbel straffbarhet och på åtalsförordnande för brott som begåtts i tjänsten utomlands.

Vi bedömer att tjänstgöring utomlands enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelserna. Eftersom även tjänstemän inom Kriminalvården och Migrationsverket samt andra tjänstemän inom Polismyndigheten än polismän kan delta i insatser utomlands enligt EU-förordningen bör dock bestämmelsernas räckvidd utvidgas till att gälla dem också.

En utvidgning av de befintliga bestämmelserna kommer även att gälla för dessa personalkategorier under tjänstgöring utomlands med stöd av andra regelverk än EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Vi gör bedömningen att denna likställdhet bör gälla oavsett på vilken grund utlandstjänstgöringen baseras.

8.2.6 Svenska tjänstemäns utförelse av krigsmateriel

Förslag: Bestämmelserna om undantag från kravet på tillstånd och anmälan för ut- och återinförelse av vapen och annan utrustning utvidgas till att gälla även för utrustning som används av tjänstemän vid Tullverket och Kriminalvården.

Skälen för förslaget: När det gäller ut- och återinförelse av vapen och annan utrustning som svenska utsända tjänstemän kan behöva medföra vid tjänstgöring utomlands finns redan undantag från kraven på tillstånd och anmälan. Bestämmelserna finns i 4 a § förordningen (1992:1303) om krigsmateriel och gäller för Polismyndigheten och Kustbevakningen.

Vi bedömer att alla svenska tjänstemän som kan komma att tjänstgöra utomlands enligt EU-förordningen lämpligen bör omfattas av samma regelverk. Bestämmelsens räckvidd bör därför utökas till att omfatta även utrustning som används av Tullverket och Kriminalvården.

Migrationsverkets personal bär inte tjänstevapen eller annan liknande utrustning och ska därför inte omfattas.

8.2.7 Tillträde för utländska fartyg m.m.

Förslag: Bestämmelserna om undantag från kravet på tillstånd för tillträde till svenskt territorium för utländska civila statsfartyg och statsluftfartyg utvidgas till att omfatta samarbete enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Detsamma gäller bestämmelsen om samverkan med Försvarsmakten.

Skälen för förslaget: För att utländska fartyg och luftfartyg ska få tillträde till svenskt territorium krävs normalt tillstånd. Det är Försvarsmakten som beslutar om sådana tillstånd. För utländska civila fartyg och luftfartyg som används av utländska tjänstemän för polis- eller tulluppgifter vid internationellt samarbete enligt lagen (2017:496) om internationellt polisärt samarbete eller lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete finns dock undantag från kravet på tillstånd. Undantaget är kopplat till en skyldighet för

den svenska värdmyndigheten att samråda med eller informera Försvarmakten (se avsnitt 7.2.7).

EU:s gräns- och kustbevakningsförordning reglerar inte uttryckligen frågor om tillträde till en medlemsstats territorium för fartyg och luftfartyg men det får anses lämpligt av effektivitetsskäl att motsvarande undantag införs för samarbete enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Undantaget bör även förenas med krav på samverkan med Försvarmakten. Frågorna kan regleras i förordning.

8.2.8 En ny lag och en ny förordning

Bedömning: De författningsförslag som lämnas bör huvudsakligen införas i en ny lag respektive en ny förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Vissa justeringar kan införas genom ändringar i befintliga författningar.

Skälen för bedömningen: I avvägningen mellan nyttan av att hålla varje myndighets regelverk samlat och av att åstadkomma en i möjligaste mån samlad reglering av vad som gäller för den svenska delen av det europeiska gränssamarbetet som helhet bedömer vi att övervägande skäl talar för en gemensam, samlad reglering (se avsnitt 7.1.3). Ett tungt vägande skäl för ett samlat regelverk är att regleringen ska styra fem olika myndigheters gemensamma ansvar och befogenheter för att representera Sverige i förhållande till Frontex, övriga medlemsstater och tredje länder. Huvuddelen av de föreslagna bestämmelserna bör därför samlas i en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning respektive en ny förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Några av förslagen avser justeringar i form av utvidgning av bestämmelser som är tillämpliga även i andra situationer än vid här aktuellt gränssamarbete. I dessa fall bedöms det som lämpligare att införa utvidgningarna genom ändringar i dessa författningar.

8.3 Följdändringar

Idag finns bestämmelser i gränsförvaltningsmyndigheternas instruktionsförfordningar som behandlar frågor som vi nu föreslår ska regleras i den nya lagen eller förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförfordning. Bestämmelserna i instruktionsförfordningarna blir därför överflödiga.

8.4 Frågor som inte behöver åtgärdas

I avsnittet redovisar vi våra överväganden kring ett antal frågor som aktualiseras genom det europeiska gräns- och kustbevakningssamarbetet men som vi bedömer inte kräver någon författningsåtgärd i svensk rätt.

8.4.1 Arbetsrättsliga frågor

Bedömning: Det behövs inte någon arbetsrättslig författningsreglering för att för att utländsk personal ska kunna tjänstgöra i Sverige eller för att svensk personal ska kunna tjänstgöra utomlands. Däremot kan avtalsregleringen för svenska tjänstemäns tjänstgöring utomlands behöva ses över.

Skälen för bedömningen: Enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförfordning omfattas sekonderad personal av sin hemmedlemsstats arbetsrättsliga regler och avtal och Frontex ordinarie personal omfattas av anställningsregler för EU-personal. Någon nationell reglering av dessa frågor behövs därför inte för utländska tjänstemän ska kunna tjänstgöra i Sverige.

Svenska tjänstemän omfattas även under tjänstgöring utomlands av svenska avtalsrättsliga regler på arbetsrättens område. Detta har vid tjänstgöring utomlands inom ramen för Frontexsamarbetet hittills hanterats genom särskilda avtal om utlandstjänstgöring, s.k. URA-avtal. Den nya EU-förordningen föranleder ingen ändring av detta. Avtalens utformning kan dock behöva ses över på grund av att den verkställande direktören för Frontex numera kommer att kunna

besluta om omplacering av utstationerad personal (artikel 39.4). Denna ordning kan komma i konflikt med de svenska avtalen som i nuvarande utformning behöver ange tjänstgöringsort. Frågan bör dock inte författningsregleras.

8.4.2 Arbetsmiljöfrågor

Bedömning: Det bör inte införas några bestämmelser om arbetsmiljöansvar för svensk personal som tjänstgör utomlands eller för utländsk personal som tjänstgör i Sverige.

Skälen för bedömningen: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innehåller inte några bestämmelser om arbetsmiljö och den svenska arbetsmiljölagen (1977:1160) är som huvudregel inte tillämplig utanför landets gränser (se avsnitt 7.2.6).

Med en tillämpning av nu gällande regler kommer arbetsmiljölagen i princip inte att gälla för svensk personal som deltar i samarbeten utomlands enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Frågan är då om det finns skäl att införa en särreglering av det slag som gäller för Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser och för Polisens utlandsstyrka.

Vid samarbete enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning gäller ett visst ansvar enligt arbetsmiljölagen även om lagen i princip inte är tillämplig utanför landets gränser. Ansvaret måste anses innefatta en skyldighet att tillsammans med Frontex och utländska myndigheter beakta arbetsmiljörisker när samarbeten planeras. Inför en insats finns vidare ett ansvar enligt lagen för att svenska tjänstemän är förberedda och lämpliga för arbetsuppgifterna, till exempel genom att ha ändamålsenlig utbildning och utrustning, och efter en insats ett ansvar för till exempel krisstöd, rehabilitering och företagshälsovård.

Förhållandena vid samarbetet kan antas vara mindre riskfyllda än vid militära insatser utomlands. Svenska myndigheter skulle slutligen ha begränsade möjligheter att fullgöra ett eventuellt arbetsmiljöansvar, eftersom de i stor utsträckning kommer att sakna rådighet över de omständigheter som gäller.

Mot denna bakgrund görs bedömningen att det saknas tillräckliga skäl för att införa en särreglering av det slag som finns för

Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser och för Polisens utlandsstyrka.

När det gäller utländska tjänstemäns tjänstgöring i Sverige inom ramen för en Frontexinsats gäller alltså arbetsmiljölagen. Det framstår dock som osäkert i vilken utsträckning det skulle vara möjligt att utkräva arbetsmiljöansvar av en utländsk tjänstemans arbetsgivare i hemmedlemsstaten. En sådan utländsk arbetsgivare skulle också ha små möjligheter att påverka arbetsmiljön här. Det kan därför övervägas om ett sådant ansvar i stället ska åläggas den eller de svenska myndigheter som leder en insats här. Ansvaret skulle då kunna motsvara vad som gäller för den som anlitar inhyrd arbetskraft, d.v.s. ett ansvar för skyddsåtgärder på arbetsplatsen.

I praktiken skulle den eller de svenska myndigheter som leder en insats inte rimligen kunna göra skillnad mellan svensk och utländsk personal i arbetsmiljöhänseende varför behovet av reglering framstår som begränsat. Frågan bör därför istället hanteras genom överenskommelser i samband med upprättande av den operativa planen för insatsen och i första hand bör Frontex ha ett ansvar för tjänstemännens arbetsmiljö under insatsen.

8.4.3 Tillgång till uppgifter

Bedömning: Det finns inte något behov av författningsreglering av utländska tjänstemäns tillgång till uppgifter i gemensamma EU-databaser vid tjänstgöring i Sverige eller svenska tjänstemäns motsvarande tillgång vid tjänstgöring utomlands. Utländska tjänstemän bör inte ges självständig tillgång till uppgifter i svenska databaser.

Skälen för bedömningen: Av EU:s gräns- och kustbevakningsförordning (artikel 82.10) framgår att värdmedlemsstaten ska tillåta medlemmar i enheterna att göra sådana sökningar i EU-databaser som är nödvändiga för att uppnå de operativa målen med insatsen. Detta kan ske genom ett nationellt gränssnitt eller på annat sätt.

Värdmedlemsstaten får också tillåta att medlemmar i enheterna att göra nödvändiga sökningar i dess nationella databaser. Tillgång

till databaser ska beredas effektivt och ändamålsenligt. Tillgången får endast användas för att göra strikt nödvändiga sökningar.

Vid svenska tjänstemäns tjänstgöring utomlands är det alltså värmedlemsstatens reglering som styr tillgången till uppgifter och någon författningsreglering i svensk rätt behövs därför inte i denna del (se avsnitt 7.2.7).

Tillgången till uppgifter i EU-databaser för tjänstemän i en Frontexinsats regleras i de bakomliggande EU-författningarna, t.ex. avseende Schengens informationssystem (SIS) i Polisförordningen⁶¹, Gränsförordningen⁶² och Återvändandeförordningen⁶³. Det krävs därför inte någon författningsreglering för att de ska vara behöriga att ta del av uppgifterna vid tjänstgöring i Sverige. Tillgången till uppgifter förutsätter dock att sökning sker i ett behörigt syfte, det vill säga i och för tjänsten. Genom att utländska tjänstemän tilldelas behörigheter och befogenheter för utförande av uppgifter som avser in- och utresekontroll, gränsbevakning eller återvändande är de behöriga att inom ramen för sådana arbetsuppgifter göra nödvändiga sökningar.

När det gäller den mer tekniska aspekten på åtkomst regleras detta inte i lag eller förordning utan i myndigheternas föreskrifter eller säkerhetsplaner. Det ankommer därför i denna del på de berörda myndigheterna att se över sina föreskrifter och planer så att dessa inte hindrar att medlemmar i enheter som ska tjänstgöra i Sverige får nödvändig tillgång till EU-databaser om åtkomsten måste ske genom våra nationella gränssnitt.

Eftersom databaserna förekommer på alla officiella språk och varje medlemsstat alltså har tillgång till de gemensamma databaserna på sitt nationella språk, torde det dock i första hand vara en fråga för Frontex att säkerställa att personal som tjänstgör utanför sin hemmedlemsstat har tillgång till databaserna på sitt modersmål.

⁶¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU.

⁶² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006.

⁶³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna

Eftersom all personal som ska tjänstgöra i Frontexinsatser måste behärska engelska språket (till en viss nivå) kunde ett alternativ vara att de engelskspråkiga versionerna av databaserna görs tillgängliga i alla medlemsstater. Inte heller detta kan dock åtgärdas genom svensk författningsreglering.

Eventuellt finns det även vissa tekniska hinder mot åtkomst som behöver övervinnas, till exempel krävs i vissa fall ett svenskt personnummer för att kunna medges inloggningsmöjligheter. Dessa kan dock inte lösas genom författningsreglering.

I fråga om nationella databaser vars innehåll endast finns på svenska utgör sannolikt språket ett allvarigare hinder än några föreskrifter eller behörigheter. I denna del torde det vara mest ändamålsenligt att svensk personal i enheten tar fram den information som är nödvändig och tillhandhåller den på lämpligt sätt. Alternativet att låta översätta allt innehåll i de databaser som kan komma ifråga framstår som oproportionerligt resurskrävande i förhållande till den nytta det kan åstadkomma.

8.4.4 Säkerhetsskyddsfrågor m.m.

Bedömning: Det behövs inte någon författningsreglering för att möjliggöra utländska tjänstemäns tillträde till skyddsobjekt eller andra skyddade områden vid tjänstgöring i Sverige. Däremot behöver myndighetsföreskrifter ses över för att säkerställa att tillträde inom sådana områden begränsas.

Erkännande av andra medlemsstaters säkerhetsprövningar behöver inte heller regleras.

Det finns inte heller något behov av att reglera frågor om säkerhetsprövning eller tillträde till skyddade områden för svenska tjänstemän som ska tjänstgöra utomlands.

Skälen för bedömningen: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innehåller, med ett undantag, inte några bestämmelser om tillträde till skyddsobjekt eller andra skyddade områden. För övervakare av grundläggande rättigheter gäller enligt artikel 110.6 i EU-förordningen att de ska ha tillträde till alla områden där byråns operativa verksamhet bedrivs. För att en insats ska kunna bli effektiv kan dock även andra utländska tjänstemän

behöva medges tillträde till sådana områden i värdmedlemsstaten (se avsnitt 7.2.7).

Bestämmelser om tillträdesbegränsningar och krav på säkerhetsprövning regleras på nationell nivå då det berör nationell säkerhet och regleras i artikel 4.2 i EU-förordningen. Det är alltså värdmedlemsstatens regelverk som styr dessa frågor vid en insats.

Om det finns behov av säkerhetsprövning för utländsk personal som ska tjänstgöra i Sverige i en Frontexinsats, ska personalen kunna uppvisa intyg på genomgången säkerhetsprövning. Det är Frontex som ansvarar för att begära stöd i utfärdandet av säkerhetsintyg av medlemsstaten vars personal man planerar skicka till Sverige. Frontex ska kunna vidarebefordra säkerhetsintyg till svensk motpart innan personen tillträder sin tjänst. Motsvarande gäller för svensk personal som ska tjänstgöra utomlands, det vill säga Frontex begär av Sverige att den svenska personalen är säkerhetsprövad och innehar ett utfärdat säkerhetsintyg. På detta sätt säkerställs att medlemsstaterna upprätthåller säkerhetsskyddet och ger garantier för att personalen har genomgått säkerhetsprövning.

Härutöver ankommer det på berörda myndigheter att se över sina föreskrifter så att dessa inte utgör hinder för ett effektivt samarbete med Frontex genom att till exempel hindra utländska tjänstemän nödvändigt tillträde till viss plats.

8.4.5 Uppgiftslämnande och sekretess m.m.

Bedömning: Nationella gränsförvaltningsmyndigheters skyldighet att utbyta nödvändig information mellan varandra och med Frontex följer direkt av artikel 12 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och behöver därför inte regleras i svensk författning.

Skälen för förslaget: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning aktualiserar ett stort antal situationer då uppgifter ska lämnas mellan svenska myndigheter och från Sverige till Frontex samt i visa fall direkt till andra medlemsstater eller till tredje länder. Skyldigheten att utbyta information mellan nationella myndigheter och med Frontex regleras i artikel 12 i EU-förordningen. Bestämmelsen kompletteras bl.a. av reglerna om Eurosur och även artikel 110.6

innehåller en bestämmelse om tillgång till uppgifter. Enligt den sistnämnda bestämmelsen ska övervakare av grundläggande rättigheter ha tillgång till alla handlingar som är relevanta för genomförandet av byråns verksamhet.

Vissa av de uppgifter som kan behöva utbytas kan omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Av 8 kap. 3 § 1 OSL framgår dock att sekretess inte hindrar att en uppgift för vilken sekretess gäller röjs för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation om utlämnandet sker i enlighet med särskild föreskrift i lag eller förordning. Enligt 10 kap. 28 § OSL hindrar inte heller sekretess att en uppgift lämnas från en myndighet till en annan myndighet om en uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. Med lag likställs i dessa sammanhang EU-förordningar⁶⁴ (se avsnitt 7.2.8).

För att uppgiftsskyldigheten ska bryta sekretessen måste vissa förutsättningar vara uppfyllda. Det är inte nödvändigt att bestämmelsen i fråga har avfattats med tanke på att uppgifterna kan vara hemliga. Däremot krävs för att bestämmelsen ska beaktas att den uppfyller vissa krav på konkretion. Den kan a) ta sikte på utlämnande av uppgifter av ett speciellt slag, b) gälla en viss myndighets rätt att få del av uppgifter i allmänhet eller c) avse en skyldighet för en viss myndighet att lämna andra myndigheter information⁶⁵.

Bestämmelsen i artikel 12 innebär en skyldighet för alla inblandade nationella myndigheter och Frontex att i rätt tid och på ett korrekt sätt, i enlighet med förordningen, annan relevant unionsrätt och nationell rätt om utbyte av information, dela med sig av all information som är nödvändig för att de ska kunna utföra sina uppgifter enligt förordningen.

Bestämmelsen, som alltså kompletteras av föreskrifter på andra ställen i förordningen, i andra EU-rättsakter och i nationell rätt, innebär både en långtgående skyldighet att lämna information och en motsvarande rätt att få del av information.

Vi bedömer mot denna bakgrund att bestämmelsen har sekretessbrytande verkan på det sätt som avses i 8 kap. 3 § och 10 kap. 28 § OSL. Några särskilda bestämmelser som möjliggör det

⁶⁴ Jfr prop. 1998/99:18, s. 41 och 75, prop. 1999/2000:126, s. 160 och 283, prop. 2012/13:122 s. 42 samt Lenberg m.fl. Offentlighets- och sekretesslagen – En kommentar, 8:1:1.

⁶⁵ Lenberg m.fl. Offentlighets- och sekretesslagen – En kommentar, 10:28:1.

informationsutbyte som föreskrivs i förordningen behöver därför inte införas.

Oberoende av denna bedömning är skyldigheten att utbyta all nödvändig information tvingande. Om bedömningen det i den fortsatta beredningen skulle göras att EU-förordningens bestämmelser inte har sekretessbrytande verkan behöver istället en bestämmelse införas i den föreslagna lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Av bestämmelsen bör då framgå att gränsförvaltningsmyndigheterna i enlighet med artikel 12 i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning sinsemellan och med Frontex ska utbyta all information som är nödvändig för att fullgöra sina uppgifter enligt EU-förordningen.

9 Ett fördjupat myndighetssamarbete m.m.

I kapitlet redovisar vi våra överväganden kring behovet av ett utvecklat samarbete mellan de närmast berörda myndigheterna i den svenska gränsförvaltningen. Inledningsvis tar vi upp de krav som följer av alla åtaganden som myndigheterna tillsammans ska fullgöra, därefter exempel på större pågående uppdrag och projekt samt något om utvecklingen framöver och slutligen redovisar vi ett förslag till uppdrag till myndigheterna att fördjupa sitt samarbete i gränsförvaltningsfrågor.

9.1 Åtaganden och möjligheter

Redovisningen i de föregående kapitlen visar att Sverige som medlemsstat har ett antal skyldigheter i relation till Frontex och andra medlemsstater. EU-förordningen ger också Sverige som medlemsstat möjligheter att ta del av det bistånd som de gemensamma ansträngningarna syftar till.

Både skyldigheten att bidra på olika sätt och möjligheten att få bistånd ställer krav på god och effektiv samordning mellan de berörda myndigheterna.

Vi bedömer att våra förslag till lag- och förordningsregleringar ger Sverige de verktyg som behövs för att vi som medlemsstat ska kunna uppfylla EU-förordningens krav. Förslagen lämnar dock i stor utsträckning öppet för gränsförvaltningsmyndigheterna att utforma sitt samarbete. Som utgångspunkt för allt gränsförvaltningssamarbete gäller att varje myndighet ska bidra inom sina ansvarsområden och utifrån sina förutsättningar.

Det finns ganska stora skillnader mellan de olika myndigheterna i fråga om storlek och i fråga om hur stor del av verksamheten som

berör gränsförvaltning. Polismyndigheten är exempelvis en av våra största myndigheter men gränspolisverksamheten är en förhållandevis liten del av myndighetens totala ansvarsområde. Kustbevakningen är en avsevärt mindre myndighet men dess ansvarsområde består till mycket stor del av verksamheter som berör gränsförvaltning. Liknande skillnader kan även ses mellan de övriga gränsförvaltningsmyndigheterna.

En annan faktor som har betydelse är att de större myndigheterna typiskt sett har större stabsresurser och möjligheter att hantera i vart fall tillfälliga kostnadsökningar inom en större budget.

Sammanfattningsvis innebär EU-förordningen att medlemsstaterna ska bidra till det gemensamma med personal, materiel, information, analyser, riskbedömningar, utbildning, forskning och utveckling samt genom att delta i arbetsgrupper och projekt av skilda slag (se avsnitt 4.5). Vissa av dessa bidrag ska hanteras genom årliga förhandlingar med Frontex, andra ska hanteras löpande och en del aktualiseras mer oregelbundet.

Det löpande samarbetet, årligen återkommande förhandlingar, deltagande i insatser utomlands eller mottagande av insatser i Sverige och utvecklingsarbetet på europeisk nivå ställer krav på ett djupgående och omfattande samarbete mellan gränsförvaltningsmyndigheterna. Detta är viktigt både för att alla erfarenheter och specialistkompetenser ska tas tillvara, resurser hanteras effektivt och för att säkerställa att åtagandena hanteras med en helhetssyn och att dubbelarbete undviks.

Som framgått av den tidigare framställningen är det vår bedömning att gränsförvaltningsmyndigheterna, sedan EU-samarbetet i gränsförvaltningsfrågor inleddes, successivt har byggt upp ett fungerande samarbete och att Sverige har skött sina åtaganden på ett bra sätt.

I den nyligen uppdaterade nationella strategin för IBM identifieras behov av utveckling av samarbetet mellan myndigheter under flera viktiga komponenter, t.ex. gränskontroll, återvändande och informationsutbyte.

9.2 Pågående uppdrag och projekt

Gränsförvaltningsmyndigheterna bedriver ett omfattande arbete för att anpassa sitt samarbete till den nya EU-förordningen. Dels har regeringen beslutat om uppdrag, dels har myndigheterna själva tagit initiativ till olika samarbeten och projekt. Polismyndigheten driver till exempel ett myndighetsgemensamt forum sedan december 2019 gällande stående styrkan med berörda myndigheter. I forumet diskuteras frågor med koppling till uttag av personal och gemensamma frågor. I samarbetet eftersträvas samsyn med övriga myndigheter gällande villkor etc. och Arbetsgivarverket är inkopplat i arbetsgivarfrågorna. Nedan följer exempel på de större uppdrag och projekt som pågår.

Polismyndighetens Frontexprojekt

Polismyndigheten har under år 2020 startat ett projekt inom myndigheten som ska pågå i ca två år och som till en del bekostas av fonden för inre säkerhet (ISF). Målet är att inom ramen för projektet ta fram hållbara bemanningsrutiner inom myndigheten för den stående styrkan kategori 2, 3 och 4. I projektet ingår även att gå igenom polisens alla styrdokument, rutinbeskrivningar, avtal, överenskommelser med bäring på Frontex för att komma med förslag på ändringar, nya rutiner, avtal och överenskommelser. I syfte att kunna begära och ta emot stöd enligt förordningens artikel 61 ska dessutom nya ekonomiska rutiner tas fram. En genomlysning ska ske av verksamheten vid den nationella kontaktpunkten. Projektet ska dessutom titta på kapacitetsutvecklingsplaneringen och utreda om det är ändamålsenligt att sända en eller två sambandsmän till Frontex huvudkontor.

Kustbevakningens Gränsprojekt

Utvecklingen av gränsförvaltningen nationellt och inom EU innebär ändrade och ökade uppgifter för Kustbevakningen. Dessa frågor har sedan mars 2020 samordnats inom ramen för ett projekt benämnt Gränsprojektet. Uppdraget för projektet är att skapa en myndighetsövergripande bild över Kustbevakningens samlade

uppdrag i gränsförvaltningen nationellt och inom EU, med fokus på kustbevakningsuppgifter och gränsövervakning i sjötrafiken, dess styrning och ansvarsfördelning. I projektet ingår också att bidra till sådana utvecklingsåtgärder som påbörjades efter Schengeninspektionen 2017. Projektet omfattar både övergripande samordningsfrågor och konkreta utvecklingsfrågor fördelat i fyra delprojekt.

Myndighetsgemensamma projekt - Eurosur och Eurosur II

Efter Schengenutvärderingen i Sverige 2017 och för att fullgöra regeringsuppdraget har Polismyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket samarbetat i ett Eurosur-projekt för att stärka informationsutbytet mellan myndigheterna och etablera gemensamma lägesbilder. Samlokalisering sker i dagarna den omlokaliserade NCC som utrustas med ny teknik och personal från de tre samverkande myndigheterna. Projektet och tekniken har delvis finansierats av EU:s fond för inre säkerhet (ISF). Tanken är att de nationella situationsbilderna, den europeiska situationsbilden och de specifika situationsbilderna ska tas fram genom insamling, utvärdering, sammanställning, analys, tolkning, generering, visualisering och spridning av information.

Under 2020 har Eurosur-projektet fått en efterföljare i projektet Eurosur II som kommer att fortsätta utveckla det påbörjade arbetet efter projekt Eurosur, men med ett fokus på att utveckla det myndighetsgemensamma nationella operativa gränsarbetet. Projektet kommer att titta på det myndighetsgemensamma informationsutbytet och arbetssätt gällande operativa insatser, samt ta fram nationella operationsplaner och beredskapsplaner. Projektet kommer även att utbilda personal inom områden som jobbar med den operativa gränsförvaltningen.

Migrationsverkets och Polismyndighetens projekt om samarbete inom återvändandeverksamheten

Migrationsverket och Polismyndigheten har i uppdrag från regeringen att förbättra samarbetet och informationsutbytet i återvändandeverksamheten. Myndigheterna ska analysera vilka

uppgifter som behöver kunna överföras mellan dessa för att förbättra förutsättningarna att verkställa avlägsnandebeslutet samt redogöra om några hinder finns i gällande regelverk vid utförande av uppdraget samt vid behov föreslå konkreta förändringar som behöver göras i sekretess- och dataskyddsbestämmelser.

I uppdraget ingår också att åtgärda de brister som Riksrevisionen lyfter fram och menar medför betydande ineffektivitet i verksamheten, såsom exempelvis oförenliga ärendehanteringssystem, skilda rutiner och begrepp vid registrering av ärenden samt omfattande manuell hantering. Uppdraget ska samordnas av Migrationsverket och myndigheterna har haft arbetsmöten där bl.a. tre arbetsområden har identifierats; processuella frågor, rättsliga frågor och it-frågor. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 maj 2021.

9.3 Framtiden

Av EU-förordningen framgår att de närmaste åren kommer att innebära successivt större åtaganden för medlemsstaterna. Dels ska antalet tjänstemän och mängden materiel som i olika former ställs till Frontex förfogande öka ganska mycket fram till år 2027, dels ska ambitionsnivån i samarbetet öka på flera områden, inte minst i samarbetet med tredje länder generellt och på återvändandeområdet i synnerhet.

Vår bedömning är att redan dessa förändringar ökar kraven på samarbetet mellan de svenska gränsförvaltningsmyndigheterna och sätter tryck på en fortsatt utveckling av samarbetsformerna.

Härtill kommer den utveckling som kan komma att ske på europeisk nivå ifråga om migrationshanteringen. Vi bedömer att den pågående utvecklingen (den s.k. Migrationspakten⁶⁶) med förslag på obligatoriskt screeningförfarande och obligatoriskt gränsförfarande m.m. skulle kunna leda till att samarbetet i gränsförvaltningsfrågor tillförs ytterligare komponenter eller i vart fall att behovet av samarbete i dessa frågor ökar ytterligare. Eventuellt skulle även andra profiler kunna komma att efterfrågas när det gäller den personal som medlemsstaterna ska bidra med.

⁶⁶ Meddelande från kommissionen om en ny migrations- och asylpakt den 23 september 2020, COM (2020) 609 final.

Även dessa möjliga scenarier motiverar en fortsatt utveckling av samarbetsformerna och ett fokus på att Sverige som medlemsstat bör vara rustad för att möta varierande behov på gränsförvaltningsområdet.

9.4 Behov av utveckling

Mot denna bakgrund är det vår bedömning att det är angeläget att vidareutveckla formerna för samarbetet mellan gränsförvaltningsmyndigheterna. En sådan utveckling bör inriktas mot att ge myndigheterna möjligheter att säkerställa att samarbetet kan ske uthålligt, flexibelt och med god kvalitet, att det har tillräckliga personella och materiella resurser samt en ändamålsenlig organisation. Vi bedömer därför att myndigheterna bör ges i uppdrag att ytterligare fördjupa sitt samarbete.

Uppdraget bör utformas så att det även möjliggör ett samlat grepp över redan pågående uppdrag, projekt och andra samarbeten mellan myndigheterna, tar vara på all utveckling som redan skett och som pågår samt säkerställer att samarbetet kan ges nödvändig prioritet.

9.5 Ett myndighetsgemensamt uppdrag

Förslag: Regeringen ger gränsförvaltningsmyndigheterna Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Migrationsverket och Kriminalvården, i uppdrag att fördjupa sitt samarbete. Utöver dessa myndigheter bör även Sjöfartsverket, Försvarmakten, Säkerhetspolisen och eventuellt ytterligare myndigheter ges möjlighet att delta i uppdraget.

Skälen för förslaget: Vi bedömer att ett regeringsuppdrag är ett bra och effektivt sätt att ge gränsförvaltningsmyndigheterna goda förutsättningar att utveckla sitt samarbete för att möta de högre krav som den nya EU-förordningen och andra möjliga utvecklingar ställer och som identifieras i den nationella strategin för IBM. Vårt förslag bygger givetvis på att våra ovan redovisade förslag till lag- och förordningsregleringar genomförs.

En utgångspunkt för uppdraget bör vara att myndigheterna även fortsättningsvis ska samarbeta inom ramen för prioriteringarna i den nationella strategin för IBM, sina respektive ansvarsområden och efter sina olika förutsättningar. Eftersom det redan finns strukturer för samarbetet bör huvudinriktningen vara att använda och utveckla dessa snarare än att skapa nya sådana. En ytterligare utgångspunkt bör därför vara att samarbetet samlas kring NCC och de nationella kontaktpunkterna. Det bör vara möjligt att här etablera gemensamma stabsfunktioner och säkerställa de funktioner som är nödvändiga för samarbetet mellan myndigheterna och för deras uppgift att representera Sverige i det europeiska samarbetet. Uppdraget bör påbörjas så snart som möjligt och vi bedömer att det kommer att ta två till tre år att slutföra.

I uppdraget bör ingå att skapa förutsättningar för att NCC ska kunna:

- fungera som en myndighetsgemensam stabsresurs,
- samlokalisera relevanta förmågor från myndigheterna,
- ansvara för operativ samordning och beslut om operativa planer,
- sköta samordning, ledningsstöd och administration för operativa insatser i Sverige,
- ge stöd för beslut om årliga planer med EU:s gräns- och kustbevakningsbyrå,
- samordna och koordinera svenska resurser utomlands,
- ansvara för kontakterna med 3:e land och förbereda återvändandeinsatser,
- inhysa sambandsmän från andra medlemsstater eller EU:s gräns- och kustbevakningsbyrå
- koordinera sambandsmannafrågorna,
- förvalta den nationella strategin för integrerad gränsförvaltning (IBM),
- besluta om och förvalta nationella planer,
- ta fram underlag för riskanalyser,
- ge stöd till den svenska styrelseledamoten,

- hantera ekonomiadministration och
- stå för struktur och plattform för gemensamma projekt och projektledning.

Uppdraget bör vidare ange att myndigheterna fortlöpande ska informera Regeringskansliet (Justitiedepartementet) om den verksamhet som bedrivs inom ramen för uppdraget och att en gemensam redovisning av arbetet ska lämnas årligen till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) i samband med att myndigheternas årsredovisning lämnas till regeringen. Redovisningen ska innehålla såväl en verksamhetsuppföljning som en ekonomisk redovisning. Slutredovisning ska ske efter uppdragstidens slut och ska utöver den årliga redovisningen innehålla överväganden om NCC:s framtida lokalisering, behov av författningsreglering samt redovisning av och överväganden om verksamhetens finansiering. Regeringen bör därefter ta ställning till hur denna myndighetsgemensamma verksamhet fortsatt bör bedrivas och eventuellt regleras.

9.6 Uppdrag om yttre gränsavsnitt

Förslag: Regeringen ger gränsförvaltningsmyndigheterna i uppdrag att bereda och lämna regeringen ett förslag till beslut om indelning av de svenska yttre gränserna i gränsavsnitt.

Skälen för förslaget: En annan fråga som vi bedömer kan behöva hanteras i ett särskilt uppdrag är frågan om indelning av Sveriges yttre gräns i gränsavsnitt.

Enligt EU-förordningens artikel 30 ska varje medlemsstat dela upp sina yttre gränser i yttre gränsavsnitt och meddela byrån om dessa. Avsnitten ska bestå av land-, sjö och eventuellt luftgränsavsnitt om medlemsstaten beslutar detta.

Riskanalys och sårbarhetsbedömningar av dessa gränsavsnitt ligger sedan till grund för bedömningen av risken för incidenters påverkan på säkerheten vid de yttre gränserna och i den europeiska situationsbilden ska det framgå vilken påverkansgrad de olika gränsavsnitten har tilldelats. Enligt artikel 35 ska medlemsstaterna

säkerställa att gränskontrollen vid de yttre gränssavsnitten motsvarar den tilldelade påverkansgraden

Sverige har inte ännu beslutat om en indelning av gränssavsnitt för de svenska yttre gränserna och därmed heller inte meddelat Frontex om svenska gränssavsnitt.

Förteckning över svenska gränsövergångsställen enligt Schengenförordningen finns i 6 kap 1 § utlänningsförordningen (2006:97) och Polismyndighetens kompletterande och mer detaljerade förteckning i föreskriften PMFS 2015:5.

Mot bakgrund av att regleringen av gränsövergångsställen finns i förordning bör även beslut om och förteckningen av svenska gränssavsnitt regleras på motsvarande nivå – d.v.s. på förordningsnivå.

Indelningen i gränssavsnitt kan ha betydelse, inte bara för risk- och sårbarhetsbedömningar, utan även för det operativa gränsförvaltningsarbetet och samarbetet mellan myndigheterna.

Gränsförvaltningsmyndigheterna bör därför ges i uppdrag att tillsammans arbeta fram och lämna regeringen ett förslag och underlag för ett beslut om en lämplig indelning i gränssavsnitt av de svenska yttre gränserna. Beroende på hur snart de ovan föreslagna bestämmelserna kan komma att träda i kraft bedömer vi att det kan vara lämpligt att detta ges som ett separat uppdrag att redovisa inom en kortare tid.

10 Konsekvenser

10.1 Förbättrad gränsförvaltning

Bedömning: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning förutses leda till förbättrade möjligheter för medlemsstaterna att gemensamt förvalta Schengenområdets yttre gränser. Promemorians förslag bedöms bidra till att Sverige ska kunna uppfylla sina förpliktelser enligt förordningen och vid behov kunna ta emot bistånd från Frontex.

Skälen för bedömningen: Nyheterna i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innebär förbättrade förutsättningar för ett utökat samarbete mellan stater och ansvariga myndigheter inom Schengenområdet.

Vi bedömer att Sverige med promemorians förslag kommer att ha goda förutsättningar att uppfylla samtliga förpliktelser enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och samtidigt vid behov kunna begära och ta emot bistånd av olika slag.

Utökat och effektivare samarbete i gränsförvaltningsfrågor kommer att gynna alla medlemsstater och Schengenassocierade stater genom att förutsättningarna för fri rörlighet och den inre marknaden förbättras samtidigt som möjligheterna att agera samordnat mot otillåtna gränspassager, människosmuggling och annan gränsöverskridande brottslighet ökar. Även möjligheterna att undsätta människor i sjönöd, säkerställa att personer som vill söka internationellt skydd får sina rättigheter tillgodosedda och att generellt upprätthålla skyddet för grundläggande rättigheter förbättras med utökat samarbete inom Schengen.

10.2 Ekonomiska konsekvenser

Bedömning: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och promemorians förslag förutses leda till ökade kostnader för myndigheterna men även till besparingar. De sammantagna ekonomiska konsekvenserna av förslagen bedöms inte möjliga att uppskatta.

Skälen för bedömningen: Vi bedömer att den nya EU-förordningens utökning av samarbetet sannolikt kommer att leda till högre kostnader för medlemsstaterna men även till besparingar. Det kan även vara möjligt att finansiera i vart fall vissa initiala kostnader för det utökade samarbetet med medel från EU-fonder.

De utökade kraven på bidrag i form av personal och materiel kommer att leda till högre kostnader för Sverige. Uppbyggnaden av kapacitet i denna del kommer endast delvis att finansieras av Frontex enligt artikel 61 i EU-förordningen. Hur stor denna finansiering kan bli kan för närvarande inte bedömas.

Ett utökat europeiskt samarbete kan även leda till besparingar, inte minst kan en effektivisering av återvändandearbetet leda till stora besparingar för svensk del. Sammantaget bedömer vi det för närvarande inte möjligt att uppskatta de ekonomiska konsekvenserna av EU-förordningen eller förslagen.

10.3 Konsekvenser i övrigt

Bedömning: EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och promemorians förslag bedöms initialt leda till högre krav på samordningen mellan myndigheterna men på sikt till effektivitetsvinster.

EU:s gräns- och kustbevakningsförordning och promemorians förslag bedöms inte påverka enskilda eller ha några konsekvenser i övrigt.

Skälen för bedömningen: Vi bedömer att den successiva uppbyggnaden av Frontex stående styrka och det utökade mandatet för samarbete leder till att kraven på samordningen mellan nationella

myndigheter ökar. Initialt bedöms detta kräva större insatser av myndigheterna. När formerna för den nationella samordningen hunnit bli inarbetade bör de istället kunna leda till effektivitetsvinster och minskad administrativ börda för myndigheterna.

EU:s gräns- och kustbevakningsförordning reglerar frågor om samarbetet i gränsförvaltningsfrågor på EU-nivå och påverkar inte enskildas rättigheter eller skyldigheter, vare sig för barn eller vuxna. Inte heller promemorians förslag bedöms påverka enskilda.

Förslagen bedöms inte heller ha konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, sysselsättningen, offentlig service, småföretags villkor, jämställdheten mellan kvinnor och män eller för de integrationspolitiska målen.

11 Ikraftträdande

EU-förordningen har trätt ikraft och ska i vissa delar tillämpas från och med 1 januari 2021. De bestämmelser som föreslås utgör delvis förtydliganden och ersätter i flera fall annan motsvarande reglering. De delar som är helt nya avser huvudsakligen möjligheterna att ta emot bistånd från Frontex i form av insatser på svenskt territorium. Myndighetsutövningsuppgifter ska då kunna överlåtas till utländska tjänstemän och dessa ska också kunna tilldelas befogenhet att använda tvångsmedel m.m.

Förslag: Bestämmelserna i den föreslagna lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Bestämmelserna i den föreslagna förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns och kustbevakningsförordning och övriga föreslagna lag- och förordningsändringar föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Skälen för förslagen: Även om det inte framstår som sannolikt att Sverige i närtid kommer att ha behov av att begära och ta emot bistånd från Frontex i form av större operationer på vårt territorium bedömer vi att det är angeläget att bestämmelserna som ska möjliggöra sådant bistånd träder i kraft så snart som möjligt.

Våra förslag till ny förordning med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen innehåller delvis bestämmelser som anknyter till den föreslagna lagen. Ett stegvis ikraftträdande kan alltså behövas och vi bedömer därför att det är lämpligast att förordningen träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Även när

det gäller de övriga föreslagna lag- och förordningsändringarna bedömer vi att regeringen bör bestämma när de ska träda ikraft.

De föreslagna bestämmelserna innehåller få ändringar jämfört med vad som gäller i dag. Ändringar som innebär att regeringen ska besluta i frågor som tidigare beslutats av myndigheter på uppdrag av regeringen medför inte något behov av övergångsbestämmelser om regeringen bestämmer när de ska träda ikraft. Inte heller de föreslagna bestämmelserna som påverkar tjänstemäns civil- och straffrättsliga eller straffprocessuella ställning medför behov av övergångsbestämmelser eftersom de kan tillämpas från ikraftträdandet.

12 Författningskommentar

12.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning

Lagens tillämpningsområde och innehåll

1 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den Europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, här kallad EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Bestämmelsen anger att lagens bestämmelser kompletterar EU-förordningen och anger den i lagen använda förkortningen för EU-förordningen.

2 § Denna lag tillämpas på samarbete mellan Sverige och den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) och mellan Sverige och andra stater i den utsträckning som anges i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Uttryck och begrepp i denna lag ska, om inte annat anges, ha samma betydelse som i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Bestämmelsen anger lagens tillämpningsområde, anger den i lagen använda förkortningen för den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån samt hänvisar till EU-förordningen för definitioner av uttryck och begrepp.

Överlåtelse av förvaltningsuppgifter

3 § Utländska tjänstemän som ska tjänstgöra i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning får tilldelas förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Bestämmelsen innehåller ett bemyndigande enligt 10 kap. 8 § regeringsformen att överlåta förvaltningsuppgifter till utländska tjänstemän som ska tjänstgöra i Sverige enligt EU-förordningen. Den behandlas i avsnitt 8.1.3, *Överlåtelse av förvaltningsuppgifter och befogenheter*.

Bestämmelsen behövs för att utländska tjänstemän ska kunna utföra sina uppgifter vid tjänstgöring i Sverige och grundas på EU-förordningens regler (artikel 82.1) om att medlemmar i enheterna ska kunna utföra uppgifter som är nödvändiga för att uppnå målen med Sjöoperationsförordningen⁶⁷, Schengenkodex⁶⁸ och Återvändandedirektivet⁶⁹. Vilka uppgifter som tilldelats de utländska tjänstemännen ska framgå av den operativa planen för insatsen.

Befogenheter

4 § Utländska tjänstemän får vid tjänstgöring i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning, för uppgifter som avser inresekontroll, gränsbevakning och återvändande, ges de befogenheter att använda tvångsmedel som motsvarande svenska tjänstemän har. Utländska tjänstemän får i enlighet med första stycket ges de befogenheter

1. som svenska tjänstemän har vid inresekontroll enligt 9 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716),

⁶⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 656/2014 av den 15 maj 2014 om fastställande av regler för övervakningen av de yttre sjögränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser.

⁶⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna).

⁶⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna.

2. som svenska polismän har enligt 9 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716),
3. som svenska tjänstemän har enligt 11 kap. 4, 6, 9 och 11 §§ utlänningslagen (2005:716),
4. som svenska polismän har enligt 10 § första stycket 1–4, 10 a §, 14 §, 19 § första stycket och 19 a §, med tillhörande skyldigheter enligt 15 § första stycket, 27 och 28 §§ polislagen (1984:387),
5. som svenska tulltjänstemän har enligt 4 kap. 2 § tullagen (2016:253),
6. som svenska tulltjänstemän och kustbevakningstjänstemän har enligt 20 a, 21, 22 och 27 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling,
7. som svenska kustbevakningstjänstemän har enligt 2 kap. 3–6 §§ kustbevakningslagen (2019:32), eller
8. som svenska kriminalvårdstjänstemän har enligt 4 kap. 4 och 10 §§ häkteslagen (2010:611) vid sådana transporter som genomförs av Kriminalvården.

Vid insatser i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska befogenheterna utövas under ledning av och i närvaro av behörig svensk tjänsteman. Utländska tjänstemän får endast undantagsvis ges rätt att utöva sina befogenheter utan svensk tjänstemans närvaro.

Bestämmelsen reglerar möjligheten att tilldela befogenheter till utländska tjänstemän som ska delta i insatser i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning. Bestämmelserna behövs för att utländska tjänstemän ska kunna utföra uppgifter vid tjänstgöring under en insats i Sverige. Den behandlas i avsnitt 8.1.3, *Överlåtelse av förvaltningsuppgifter och befogenheter*.

Enligt paragrafen får de befogenheter som tillkommer motsvarande svenska tjänstemän ges till utländska tjänstemän för utförande av uppgifter som avser inresekontroll, gränsövervakning och återvändande. I andra stycket räknas de befogenheter som kan överlåtas upp. De befogenheter som kan tilldelas är följande:

- Polismäns, särskilt förordnade passkontrollanters, tulltjänstemäns eller kustbevakningstjänstemäns vid befogenhet

att i samband med inresekontroll kroppsvisitera en utlänning och undersöka hans eller hennes bagage, handresgods, handväskor och liknande, i den utsträckning som det är nödvändigt för att ta reda på utlänningens identitet eller för att ta reda på utlänningens resväg till Sverige, om den är av betydelse för bedömningen av rätten att resa in i och vistas här i landet och att undersöka bagageutrymmen och övriga slutna utrymmen i bilar och andra transportmedel i syfte att förhindra att en utlänning reser in i Sverige i strid med bestämmelserna i kodexen om Schengengränserna.

- Polismäns befogenhet att i samband med inresekontroll hålla kvar en utlänning som vägrar att stanna kvar för utredning.
- De befogenheter personal vid ett förvar har att, om det är nödvändigt med hänsyn till säkerheten, övervaka en utlännings besök, hindra en utlänning som hålls i förvar att lämna lokalen där han eller hon vistas, och i övrigt begränsa utlännings rörelsefrihet i den utsträckning som krävs för att ändamålet med att utlänningen tagits i förvar ska tillgodoses eller som är nödvändig för ordningen och säkerheten i lokalen eller om han eller hon utgör en allvarlig fara för sig själv eller andra, att om det finns skälig misstanke att en utlänning som hålls i förvar bär på sig alkoholhaltiga drycker eller andra berusningsmedel eller något som utlänningen inte får inneha enligt narkotikastrafflagen (1968:64), kroppsvisitera utlänningen för kontroll av detta och om sådan egendom påträffas, omhänderta den.
- Polismäns befogenhet att, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd, om de möts med våld eller hot om våld, om någon som skall häktas, anhållas eller annars med laga stöd berövas friheten försöker undkomma eller polismännen annars möts av motstånd när de ska verkställa ett sådant frihetsberövande, om det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller en fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön eller om polismännen med laga stöd ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller annan liknande åtgärd,

vid beslag eller annat omhändertagande av egendom eller vid sådan husrannsakan som avses i rättegångsbalken.

- Polismäns befogenhet att belägga någon med fängsel om personen ska omhändertas eller på annat sätt få sin rörelsefrihet inskränkt och personen uppträder våldsamt och det är absolut nödvändigt med hänsyn till hans eller hennes egen eller någon annans säkerhet till liv eller hälsa, eller vid förflyttning inom en förvaringslokal och vid transport eller annan vistelse utanför en sådan lokal, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl.
- Polismäns befogenhet att omhänderta en okänd person för identifiering om personen anträffas och det finns särskild anledning anta att han eller hon är efterspanad eller efterlyst och med stöd av lag ska berövas friheten vid anträffandet eller om han eller hon vägrar att lämna uppgift om sin identitet eller det finns anledning anta att uppgiften är oriktig.
- Polismäns befogenhet att kroppsvisitera en person som grips eller annars omhändertas eller avlägsnas, i den utsträckning som är nödvändig av säkerhetsskäl för att vapen eller andra farliga föremål ska kunna tas om hand, eller för att hans eller hennes identitet ska kunna fastställas.
- Polismäns befogenhet att, i samband med ett förhör som hålls i Polismyndighetens eller Säkerhetspolisens lokaler, kroppsvisitera förhörspersonen, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl för att söka efter vapen eller andra farliga föremål.
- Tulltjänstemäns befogenhet att, i den utsträckning andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld eller tvång för att tillfälligt ta hand om en icke-unionsvara, preja ett fartyg inom det svenska tullområdet, föra ett fartyg till en plats inom det svenska tullområdet, tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas eller passagerare går ombord på eller lämnar transportmedel, undersöka transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras, tullager, frizoner och anläggningar för tillfällig lagring, samt områden i hamnar och på flygplatser och bangårdar där varor som står under tullövervakning förvaras och även lokaler inom sådana områden, och bagage samt handväskor och liknande som medförs av en

resande vid inresa till eller utresa från Europeiska unionens tullområde eller undersöka postförsändelser, såsom paket, brev och liknande försändelser, och motsvarande försändelser förmedlade av kurirföretag.

- Tull- och Kustbevakningstjänstemäns befogenhet att, i fråga om brott enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling eller andra brott som avses i 1 § andra stycket samma lag, i enlighet med vad som gäller för polismän enligt 23 kap. 9 a §, 24 kap. 4 och 7 §§ samt 28 kap. 13 och 13 a §§ rättegångsbalken, innan förundersökning inletts efter tillsägelse tillfälligt omhändertaga elektronisk kommunikationsutrustning från den som ska höras och besluta om kroppsvisitation, gripa den som misstänks för brott, ta egendom i beslag, besluta om kroppsvisitation och kroppsbesiktning utan förordnande enligt 28 kap. 4 och 13 §§ rättegångsbalken, hålla kvar den som ska kroppsvisiteras eller kroppsbesiktiga och ta med den som ska kroppsvisiteras eller kroppsbesiktigas till den plats där åtgärden ska genomföras.
- Kustbevakningstjänstemäns befogenhet att preja, borda och hålla kvar ett fartyg om det behövs för att ingripa mot en ordningsstörning enligt 5 kap. kustbevakningslagen (2019:32, eller för att hålla förhör enligt 23 kap. rättegångsbalken under den tid som krävs, eller använda tvångsmedel enligt 24–28 kap. rättegångsbalken, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om tjänstemannen möts med våld eller hot om våld, om någon som ska häktas eller anhållas eller annars med stöd i lag ska berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas, om det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön, om tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom eller vid husrannsakan, om tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel eller

ska kontrollera ett fartyg eller fordon eller dess last, eller om tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område.

- Kriminalvårdstjänstemäns befogenhet att i samband med transport av frihetsberövad person kroppsvisitera personen för eftersökande av vapen och andra farliga föremål om det är nödvändigt av säkerhetsskäl och belägga personen med handfängsel om det är nödvändigt av säkerhetsskäl eller om han eller hon uppträder våldsamt och det är absolut nödvändigt med hänsyn till den intagnes egen eller någon annans säkerhet till liv eller hälsa.

I tredje stycket anges att befogenheterna som huvudregel endast får utövas under ledning av och i närvaro av behörig svensk tjänsteman. Med behörig avses här tjänsteman från någon av gränsförvaltningsmyndigheterna. Ledningsförhållandena är en av de frågor som ska regleras i den operativa planen för en insats.

I andra meningen ges möjlighet att besluta att utländska tjänstemän i undantagsfall får agera utan svensk tjänsteman närvarande.

Behovet av att låta utländska tjänstemän agera utan svensk tjänsteman närvarande torde vara begränsat men den svenska myndighet som leder insatsen måste, utifrån den operativa situationen, kunna styra hur olika enheter disponeras.

I fråga om utländska fartyg eller luftfartyg gäller givetvis att respektive befälhavare utövar den omedelbara ledningen över fartyget till sjöss eller i luften men ledningen för insatsen styr fartygets övergripande agerande i insatsen.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fattar beslut om överlåtelse och tilldelning enligt 3 och 4 §§.

Paragrafen reglerar möjligheten för regeringen att besluta om överlåtelse av förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och om tilldelning av befogenheter vid insatser enligt EU:s gräns och kustbevakningsförordning eller att delegera till en myndighet att besluta om detta. Den behandlas i avsnitt 8.1.3, *Överlåtelse av förvaltningsuppgifter och befogenheter*

Bestämmelsen innebär att riksdagen inte behöver fatta beslut om sådana överlåtelser och tilldelningar som får ske enligt de två närmast föregående paragraferna.

Användning av vapen m.m.

6 § Utländska tjänstemän som getts befogenheter enligt 4 § har vid tjänstgöring i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning rätt att använda skjutvapen i nödvärnssituationer och samma rätt att använda särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning såsom batong, OC-spray och fångsel som motsvarande svenska tjänstemän har enligt lag eller annan författning.

För att få användas ska de utländska tjänstemännens utrustning motsvara den utrustning som svenska polismän, tulltjänstemän, kustbevakningstjänstemän eller kriminalvårdstjänstemän använder i motsvarande verksamhet.

Paragrafen reglerar utländska tjänstemäns användning av tjänstevapen och liknande utrustning. Den behandlas i avsnitt 8.1.3, *Tjänstemäns innehav och användning av tjänstevapen och annan utrustning.*

I första stycket anges att utländska tjänstemän som getts befogenheter enligt 4 § vid tjänstgöring i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning får använda skjutvapen i nödvärnssituationer och att de har samma rätt att använda batong, OC-spray och fångsel som en motsvarande svensk tjänsteman har enligt lag eller annan författning.

I andra stycket anges att vapen och annan utrustning ska motsvara vad svenska polismän, tulltjänstemän, kustbevakningstjänstemän eller kriminalvårdstjänstemän använder.

Regleringen i EU:s gräns- och kustbevakningsförordning innebär i denna del att bärande och användning av tjänstevapen och annan liknande utrustning (pepparspray, batong och handfångsel) dels styrs av hemmedlemsstatens bestämmelser, dels ska godkännas av värdmedlemsstaten och ske i enlighet med dess nationella rätt.

Följden av detta för svenskt vidkommande är att utländska tjänstemän som enligt sin hemmedlemsstats bestämmelser får bära tjänstevapen och som ska tjänstgöra i Sverige enligt EU:s gräns- och

kustbevakningsförordning ska behandlas som motsvarande svenska tjänstemän i fråga om bärande och användning av tjänstevapen och annan utrustning om de tilldelats befogenheter för tjänstgöringen.

Svenska tjänstemän får endast använda skjutvapen i nödvärnssituationer, förutom vad gäller polismans rätt att i vissa, här inte aktuella situationer, ingripa mot grövre brottslighet. Utländska tjänstemän som tilldelats befogenheter får därför endast använda skjutvapen i nödvärnssituationer. Andra särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning såsom batong, OC-spray och fängsel får användas på samma sätt som gäller för svenska tjänstemän enligt lag och andra författningar.

Vilken utrustning som ska anses motsvara den som svenska tjänstemän använder i motsvarande verksamhet får bedömas från fall till fall men bör prövas utifrån utrustningens funktion och verkan. De överväganden som legat till grund för de svenska myndigheternas materielanskaffning bör kunna vara vägledande.

Straffrättsligt skydd och ansvar

7 § Utländska tjänstemän som utövar myndighet i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska vara skyddade enligt 17 kap. 1, 2 och 4 §§ brottbalken på motsvarande sätt som om det varit fråga om svensk myndighetsutövning.

Bestämmelsen innehåller bestämmelser om straffrättsligt skydd för utländska tjänstemän vid myndighetsutövning i Sverige. Den behandlas i avsnitt 8.1.4. Bestämmelserna är nödvändiga för att uppfylla EU:s gräns- och kustbevakningsförordnings krav på likabehandling av egna och utländska tjänstemän i straffrättsligt hänseende (artikel 85).

8 § Utländska tjänstemän som utför uppgifter i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska vara ansvariga för olaga diskriminering enligt 16 kap. 9 § brottbalken på motsvarande sätt som den som är anställd i svensk allmän tjänst. Innefattar uppgifterna myndighetsutövning ska tjänstemännen även vara ansvariga för tjänstefel enligt 20 kap. 1 § brottbalken på motsvarande sätt som om det varit fråga om svensk myndighetsutövning.

Bestämmelsen innehåller bestämmelser om straffrättsligt ansvar för utländska tjänstemän vid myndighetsutövning i Sverige. Den behandlas i avsnitt 8.1.4. Bestämmelserna är nödvändiga för att uppfylla EU:s gräns- och kustbevakningsförordnings krav på likabehandling av egna och utländska tjänstemän i straffrättsligt hänseende (artikel 85).

Skadestånd

9 § Om utländska tjänstemän utför uppgifter i Sverige enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning ska svenska staten i stället för den utländska myndigheten eller tjänstemannen ersätta skador som uppkommer i samband med utförandet av uppgiften och som den utländska myndigheten eller tjänstemannen skulle ha varit skadeståndsskyldig för om svensk lag varit tillämplig på dem. Svenska staten ska dock inte ersätta skador som uppkommer hos den utländska myndigheten eller tjänstemannen.

I bestämmelsen regleras ansvaret för skador som utländska tjänstemän vållar i samband med tjänstgöring i Sverige. Den behandlas i avsnitt 8.1.4.

Bestämmelserna syftar till att uppfylla EU:s gräns- och kustbevakningsförordnings krav på att värdmedlemsstaten ska svara för skador som uppkommer vid myndighetsutövning under en insats (artikel 84.1). I EU:s gräns- och kustbevakningsförordning regleras även värdmedlemsstatens regressrätt mot tjänstemannens hemmedlemsstat eller mot Frontex (artikel 84.2).

10 § Bestämmelser om svenska statens skyldighet att ersätta skador som svenska tjänstemän vållar ska inte vara tillämpliga när skadorna vållas i en annan stat i samband med tjänstgöring enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Bestämmelsen behandlar svenska statens ansvar enligt skadeståndslagen för skador som svenska tjänstemän vållar i samband med tjänstgöring utomlands. Den behandlas i avsnitt 8.1.4. Bestämmelserna är en följd av EU:s gräns- och

kustbevakningsförordnings krav på att värdmedlemsstaten ska svara för skador som uppkommer vid myndighetsutövning under en insats (artikel 84.1). I EU:s gräns- och kustbevakningsförordning regleras även värdmedlemsstatens regressrätt mot tjänstemannens hemmedlemsstat eller mot Frontex (artikel 84.2).

Föreskrifter

11 § Regeringen får med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om samarbete enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

Paragrafen är en upplysningsbestämmelse och anger att det kan finnas ytterligare bestämmelser i förordning eller myndighetsföreskrifter om samarbetet enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning.

12.2 Förslaget till lag om ändring i brottsbalken (1962:700).

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 5 §§ brottsbalken (1962:700) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §⁷⁰

För brott som begåtts utom riket döms även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats på ett svenskt fartyg eller luftfartyg, eller om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på ett sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,

3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

3 a. om brottet har begåtts i tjänsten utom riket av en

För brott som begåtts utom riket döms även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats på ett svenskt fartyg eller luftfartyg, eller om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på ett sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,

3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

3 a. om brottet har begåtts i tjänsten utom riket av en

⁷⁰ Senaste lydelse 2018:1310.

polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen, som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

4. om brottet förövats mot Sverige, en svensk kommun eller annan menighet eller en svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom ett område som inte tillhör någon stat och förövats mot en svensk medborgare, svensk sammanlutning eller enskild inrättning eller mot en utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, penningförfalskning, försök till sådana brott, olovlig befattning med kemiska vapen, olovlig befattning med minor, osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, brott som avses i 5 § samma lag, brott enligt lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser, uppvigling som bestått i en omedelbar och offentlig uppmaning att begå folkmord eller om brottet riktats mot

tjänsteman vid Polismyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen, Migrationsverket eller Kriminalvården som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

4. om brottet förövats mot Sverige, en svensk kommun eller annan menighet eller en svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom ett område som inte tillhör någon stat och förövats mot en svensk medborgare, svensk sammanlutning eller enskild inrättning eller mot en utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, penningförfalskning, försök till sådana brott, olovlig befattning med kemiska vapen, olovlig befattning med minor, osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, brott som avses i 5 § samma lag, brott enligt lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser, uppvigling som bestått i en omedelbar och offentlig uppmaning att begå folkmord eller om brottet riktats mot

*Internationella brottmåls-
domstolens rättskipning, eller*

*7. om det lindrigaste straff som
i svensk lag är stadgat för brottet är
fängelse i fyra år eller däröver.*

*Internationella brottmåls-
domstolens rättskipning, eller*

*7. om det lindrigaste straff som
i svensk lag är stadgat för brottet är
fängelse i fyra år eller däröver.*

5 §⁷¹

*Åtal för brott, som inom riket
begåtts på ett utländskt fartyg eller
luftfartyg av en utlänning som var
befälhavare eller tillhörde
besättningen på fartyget eller av
någon annan anledning medföljde
detsamma mot en sådan
utlänning eller mot ett utländskt
intresse, får inte väckas utan att
regeringen, eller den myndighet
som regeringen bestämmer, har
meddelat förordnande om det.*

*Åtal för brott, som förövats
utom riket, får väckas endast efter
förordnande enligt första stycket.
Åtal får dock väckas utan ett
sådant förordnande, om brottet är
osann eller ovarsam utsaga inför
en internationell domstol eller om
brottet begåtts*

*1. på ett svenskt fartyg eller
luftfartyg eller i tjänsten av
befälhavaren eller någon som
tillhörde besättningen på ett
sådant fartyg,*

*2. av någon som tillhör
Försvarsmakten på ett område där
en avdelning av Försvarsmakten
befann sig,*

*3. vid tjänstgöring utom riket
av någon som är anställd i*

*Åtal för brott, som inom riket
begåtts på ett utländskt fartyg eller
luftfartyg av en utlänning som var
befälhavare eller tillhörde
besättningen på fartyget eller av
någon annan anledning medföljde
detsamma mot en sådan
utlänning eller mot ett utländskt
intresse, får inte väckas utan att
regeringen, eller den myndighet
som regeringen bestämmer, har
meddelat förordnande om det.*

*Åtal för brott, som förövats
utom riket, får väckas endast efter
förordnande enligt första stycket.
Åtal får dock väckas utan ett
sådant förordnande, om brottet är
osann eller ovarsam utsaga inför
en internationell domstol eller om
brottet begåtts*

*1. på ett svenskt fartyg eller
luftfartyg eller i tjänsten av
befälhavaren eller någon som
tillhörde besättningen på ett
sådant fartyg,*

*2. av någon som tillhör
Försvarsmakten på ett område där
en avdelning av Försvarsmakten
befann sig,*

*3. vid tjänstgöring utom riket
av någon som är anställd i*

⁷¹ Senaste lydelse 2017:497

Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

4. i tjänsten utom riket av en polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

5. i Danmark, Finland, Island eller Norge eller på ett fartyg eller luftfartyg i reguljär trafik mellan orter belägna i Sverige eller någon av nämnda stater, eller

6. av en svensk, dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare mot ett svenskt intresse.

Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

4. i tjänsten utom riket av en tjänsteman vid Polismyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen, Migrationsverket eller Kriminalvården som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

5. i Danmark, Finland, Island eller Norge eller på ett fartyg eller luftfartyg i reguljär trafik mellan orter belägna i Sverige eller någon av nämnda stater, eller

6. av en svensk, dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare mot ett svenskt intresse.

Bestämmelserna reglerar undantag från kravet på dubbel straffbarhet respektive på åtalsförordnande.

Förslagen innebär att undantagen från krav på dubbel straffbarhet i 2 kap. 3 § första stycket 3 a och på åtalsförordnande i 2 kap. 5 § andra stycket 4 utvidgas till att, utöver brott som begåtts utom riket av en polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen som utför arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt, omfatta även sådana brott om de begåtts av en tjänsteman vid Migrationsverket eller Kriminalvården samt av en annan tjänsteman vid Polismyndigheten än en polisman.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.5 *Svenska tjänstemäns straffprocessuella ställning*.

Ändringen motiveras av att utsända svenska tjänstemän som deltar i en insats enligt EU:s gräns- och kustbevakningsförordning bör vara likställda i nationellt straffrättsligt hänseende, oaktat vid vilken av gränsförvaltningsmyndigheterna de har sin anställning eller vilken befattning de har vid myndigheten.

12.3 Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

1 §⁷²

Regeringen får meddela föreskrifter om

a) att denna lag eller vissa föreskrifter i lagen ska tillämpas även i fråga om andra föremål än sådana som anges i 1 kap. 2 och 3 §§, om föremålen är särskilt ägnade att användas vid brott mot någons liv, hälsa eller personliga säkerhet,

b) att anslagsenergin eller utgångshastigheten hos en projektil från ett skjutvapen ska understiga ett visst värde eller att vapnet ska vara konstruerat på ett visst sätt för att vapnet ska anses vara effektbegränsat enligt 2 kap. 1 §,

c) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla innehav av skjutvapen som lämnats över från staten till

- statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen,

- den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel, eller

Regeringen får meddela föreskrifter om

a) att denna lag eller vissa föreskrifter i lagen ska tillämpas även i fråga om andra föremål än sådana som anges i 1 kap. 2 och 3 §§, om föremålen är särskilt ägnade att användas vid brott mot någons liv, hälsa eller personliga säkerhet,

b) att anslagsenergin eller utgångshastigheten hos en projektil från ett skjutvapen ska understiga ett visst värde eller att vapnet ska vara konstruerat på ett visst sätt för att vapnet ska anses vara effektbegränsat enligt 2 kap. 1 §,

c) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla innehav av skjutvapen som lämnats över från staten till

- statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen,

- den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel, eller

⁷² Senaste lydelse 2020:81.

- frivilliga försvarsorganisationer,

d) att tillstånd ska krävas för överföring av skjutvapen eller ammunition från Sverige till ett annat land,

e) att den som avser att föra ut ett skjutvapen från Sverige eller lånar ut ett skjutvapen till någon som är fast bosatt i ett annat land och inte ska använda vapnet endast i Sverige, ska anmäla detta till Polismyndigheten,

f) att denna lag inte ska gälla i fråga om skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige,

g) storleken på de avgifter som får tas ut enligt 2 kap. 19 §, och

h) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla införsel av skjutvapen som lämnats över från staten till statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, eller ammunition till sådana vapen.

- frivilliga försvarsorganisationer,

d) att tillstånd ska krävas för överföring av skjutvapen eller ammunition från Sverige till ett annat land,

e) att den som avser att föra ut ett skjutvapen från Sverige eller lånar ut ett skjutvapen till någon som är fast bosatt i ett annat land och inte ska använda vapnet endast i Sverige, ska anmäla detta till Polismyndigheten,

f) att denna lag inte ska gälla i fråga om skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet eller för den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige,

g) storleken på de avgifter som får tas ut enligt 2 kap. 19 §, och

h) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla införsel av skjutvapen som lämnats över från staten till statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, eller ammunition till sådana vapen.

I paragrafen finns bestämmelser om regeringens föreskriftsmakt i fråga om undantag från vapenlagens tillämpningsområde.

Förslaget innebär att regeringens föreskriftsmakt utökas till att även omfatta undantag från vapenlagens tillämpningsområde avseende företrädare för Frontex vid tillfällig tjänstgöring i Sverige.

Frågan behandlas i avsnitt 8.1.3, *Tjänstemän innehav och användning av tjänstevapen och annan utrustning*.

Ändringen behövs för att Frontex ordinarie personal (kategori 1) ska kunna omfattas av samma regler och villkor vid tjänstgöring i Sverige som personal som sekonderats från andra medlemsstater. Effekten av ändringen blir att tillämpningsområdet för undantaget i 4 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70), efter uppdatering till den nya EU-förordningen, omfattar alla utländska tjänstemän som deltar i en insats i Sverige enligt EU-förordningen.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2019/1896

av den 13 november 2019

om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 77.2 b och d och artikel 79.2 c,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med unionens politik rörande förvaltning av de yttre gränserna är att utveckla och genomföra europeisk integrerad gränsförvaltning på nationell nivå och unionsnivå, vilket är en förutsättning för den fria rörligheten för personer inom unionen och ett grundläggande inslag i ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. En europeisk integrerad gränsförvaltning är av central betydelse för att förbättra hanteringen av migrationen. Målet är att förvalta gränspassagera vid de yttre gränserna effektivt och ta itu med migrationsutmaningarna och eventuella framtida hot vid dessa gränser och därigenom bidra till att motverka allvarlig brottslighet med gränsöverskridande inslag och säkerställa en hög nivå av inre säkerhet inom unionen. Samtidigt är det nödvändigt att agera med full respekt för de grundläggande rättigheterna och på ett sätt som skyddar den fria rörligheten för personer inom unionen.
- (2) Europeiska byrån för förvaltning av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser inrättades genom rådets förordning (EG) nr 2007/2004 ⁽⁴⁾. Alltsedan den byrån inledde sitt arbete den 1 maj 2005 har den framgångsrikt hjälpt medlemsstaterna med att genomföra operativa aspekter av förvaltningen av de yttre gränserna med hjälp av gemensamma insatser och snabba gränsinsatser, riskanalys, informationsutbyte, förbindelser med tredjeländer och återvändande av personer som är föremål för ett beslut om återvändande.

⁽¹⁾ EUT C 110, 22.3.2019, s. 62.

⁽²⁾ EUT C 168, 16.5.2019, s. 74.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 17 april 2019 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 8 november 2019.

⁽⁴⁾ Rådets förordning (EG) nr 2007/2004 av den 26 oktober 2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (EUT L 349, 25.11.2004, s. 1).

- (3) Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser har döpts om till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (nedan kallad *byrån*) viligen kallad Frontex, och dess uppgifter har utvidgats med full kontinuitet i alla dess verksamheter och förfaranden. Huvuduppgifterna för byrån bör vara att upprätta en teknisk och operativ strategi som en del av genomförandet av den fleråriga strategiska policycykeln för en europeisk integrerad gränsförvaltning, att utöva tillsyn över hur gränskontrollen vid de yttre gränserna faktiskt fungerar, att utföra riskanalys och sårbarhetsbedömningar, att ge teknisk och operativ förstärkning till medlemsstaterna och tredjeländer med hjälp av gemensamma insatser och snabba gränsinsatser, att säkerställa det praktiska genomförandet av åtgärder i situationer som kräver brådskande åtgärder vid de yttre gränserna, att tillhandahålla tekniskt och operativt stöd i samband med sök- och räddningssituationer för personer i sjönöd och att organisera, samordna och genomföra återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner.
- (4) Sedan början av migrationskrisen 2015 har kommissionen tagit viktiga initiativ och föreslagit en rad åtgärder som syftar till att stärka skyddet av de yttre gränserna och återupprätta ett normalt fungerande Schengenområde. Ett förslag om att avsevärt stärka mandatet för Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid de yttre gränserna lades fram i december 2015 och förhandlades snabbt 2016. Den förordning som utgör resultatet av detta, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624^(*), trädde i kraft den 6 oktober 2016.
- (5) Unionens ram för yttre gränskontroll, återvändande, bekämpning av gränsöverskridande brottslighet och asyl måste dock förbättras ytterligare. För detta ändamål och för att ytterligare underbygga de nuvarande och framtida operativa insatserna bör den europeiska gräns- och kustbevakningen reformeras genom att byrån ges ett starkare mandat och framför allt genom att tillhandahålla den nödvändiga kapaciteten i form av en stående europeisk gräns- och kustbevakningsstyrka (nedan kallad *den stående styrkan*). Den stående styrkan bör gradvis men snabbt nå det strategiska målet att ha en kapacitet på 10 000 medlemmar i den operativa personalen, i enlighet med bilaga I, som har verkställande befogenheter, i tillämpliga fall, för att effektivt stödja medlemsstaterna i deras arbete för att skydda de yttre gränserna, bekämpa gränsöverskridande brottslighet och avsevärt öka irreguljära migranternas faktiska och hållbara återvändande. En sådan kapacitet på 10 000 medlemmar i den operativa personalen utgör den högsta tillgängliga kapaciteten för att på ett effektivt sätt hantera befintliga och framtida operativa behov för gräns- och återvändandeinsatser i unionen och tredjeländer, inbegripet kapacitet för snabba insatser för att hantera framtida kriser.
- (6) Kommissionen bör göra en översyn av det totala antalet och sammansättningen av den stående styrkan, inklusive storleken på enskilda medlemsstaters bidrag till denna kär, samt dess utbildning sakkunskap och professionalism. Senast i mars 2024 bör kommissionen vid behov lägga fram lämpliga förslag till ändringar av bilagorna I, II, III och IV. Om kommissionen inte lägger fram något förslag bör den förklara skälet till detta.
- (7) Genomförandet av denna förordning, särskilt inrättandet av den stående styrkan, inklusive efter kommissionens översyn av den stående styrkan, bör ske inom ramen för den fleråriga budgetramen.
- (8) I sina slutsatser av den 28 juni 2018 efterlyste Europeiska rådet en ytterligare stärkning av byråns stödjande roll, även i dess samarbete med tredjeländer, genom ökade resurser och ett starkt mandat, i syfte att säkerställa effektiv yttre gränskontroll och avsevärt öka irreguljära migranternas faktiska återvändande.
- (9) Det är nödvändigt att effektivt övervaka gränspassagera vid de yttre gränserna, hantera migrationsutmaningarna och eventuella framtida hot vid de yttre gränserna, säkerställa en hög nivå av inre säkerhet inom unionen, värna Schengenrådets funktion och respektera den övergripande solidaritetsprincipen. Dessa åtgärder och mål bör åtföljas av en proaktiv migrationshantering, inbegripet nödvändiga åtgärder i tredjeländer. Det är i detta syfte nödvändigt att konsolidera den europeiska gräns- och kustbevakningen och att ytterligare utvidga mandatet för byrån.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG (EUT L 251, 16.9.2016, s. 1).

- (10) När den europeiska integrerade gränsförvaltningen genomförs bör överensstämmelse med andra politiska mål säkerställas.
- (11) Den europeiska integrerade gränsförvaltningen bygger på en fyrdelad modell för tillträdeskontroll och omfattar åtgärder i tredjeländer, till exempel inom ramen för den gemensamma viseringspolitiken, åtgärder i samarbete med angränsande tredjeländer, gränskontrollåtgärder vid de yttre gränserna, riskanalys och åtgärder med avseende på Schengenområdet och återvändande.
- (12) Den europeiska integrerade gränsförvaltningen bör genomföras som ett delat ansvar mellan byrån och de nationella myndigheter som ansvarar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför sjögränsövervakning och andra gränskontrolluppgifter, samt de nationella myndigheter som ansvarar för återvändande. Medan medlemsstaterna behåller det främsta ansvaret för förvaltningen av sina yttre gränser i eget och alla medlemsstaters intresse och även är ansvariga för att utfärda beslut om återvändande, bör byrån stödja tillämpningen av unionsåtgärder för förvaltningen av de yttre gränserna och återvändande genom att stärka, bedöma och samordna medlemsstaternas insatser för att genomföra dessa åtgärder. Byråns verksamhet bör komplettera de insatser som görs av medlemsstaterna.
- (13) För att säkerställa ett effektivt genomförande av europeisk integrerad gränsförvaltning och öka effektiviteten i unionens återvändandepolitik bör en europeisk gräns- och kustbevakning inrättas. Den bör tilldelas de finansiella och personella resurser och den utrustning som krävs. Den europeiska gräns- och kustbevakningen bör omfatta byrån och nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränskontrolluppgifter, samt de nationella myndigheterna med ansvar för återvändande. I den funktionen kommer den att behöva gemensam användning av information, kapacitet och system på nationell nivå och byråns insatser på unionsnivå.
- (14) Europeisk integrerad gränsförvaltning påverkar inte kommissionens och medlemsstaternas respektive befogenheter på tullområdet, framför allt inte vad gäller kontroller, riskhantering och informationsutbyte.
- (15) Utformningen av politiken och lagstiftningen om yttre gränskontroll och återvändande, inklusive utvecklingen av en flerårig strategisk policy för europeisk integrerad gränsförvaltning, förblir unionsinstitutionernas ansvar. En nära samordning mellan byrån och dessa institutioner bör garanteras.
- (16) Det effektiva genomförandet av europeisk integrerad gränsförvaltning genom den europeiska gräns- och kustbevakningen bör säkerställas genom en flerårig strategisk policycykel. Den fleråriga cykeln bör utgöra en integrerad, enhetlig och kontinuerlig process för att tillhandahålla alla relevanta aktörer på unionsnivå och på nationell nivå strategiska riktlinjer för gränsförvaltning och återvändande, så att aktörerna har möjlighet att genomföra den europeiska integrerade gränsförvaltningen på ett enhetligt sätt. Den bör också behandla alla relevanta interaktioner mellan Europeiska gräns- och kustbevakningen och kommissionen, övriga unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer samt samarbete med andra relevanta partner, inbegripet tredjeländer och tredje parter, beroende på vad som är lämpligt.
- (17) En europeisk integrerad gränsförvaltning kräver en integrerad planering mellan medlemsstaterna och byrån för gräns- och återvändandeinsatser, för att förbereda svar på utmaningar vid de yttre gränserna, för beredningsplanering och för att samordna den långsiktiga kapacitetsutvecklingen både i fråga om rekrytering och utbildning och i fråga om förvärv och utveckling av utrustning.
- (18) Byrån bör utarbeta tekniska standarder för informationsutbyte enligt denna förordning. För ett effektivt genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399⁽⁹⁾ bör dessutom de gemensamma miniminormerna för övervakning av de yttre gränserna utarbetas. I detta syfte bör byrån kunna bidra till utarbetandet av gemensamma miniminormer i linje med medlemsstaternas och kommissionens respektive befogenheter. Dessa gemensamma miniminormer bör utarbetas med beaktande av typen av gränser, den påverkan som grad som byrån tilldelar varje yttre gränsavsnitt och andra faktorer såsom geografiska särdrag. Vid utarbetandet av dessa gemensamma miniminormer bör hänsyn tas till eventuella begränsningar som följer av nationell rätt.

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (EUT L 77, 23.3.2016, s. 1).

- (19) De tekniska standarderna för informationssystem och programvaruapplikationer bör anpassas till de standarder som används av Europeiska unionens byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (eu-LISA) för andra it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa.
- (20) Genomförandet av denna förordning påverkar inte fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna eller medlemsstaternas skyldigheter enligt Förenta nationernas havsrättskonvention, den internationella konventionen om säkerheten för människoliv till havs, den internationella sjöräddningskonventionen, Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen, 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning, 1967 års protokoll till denna, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Förenta nationernas konvention om statslösa personers ställning och andra relevanta internationella instrument.
- (21) Genomförandet av denna förordning påverkar inte tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 656/2014⁽⁷⁾. Insatser till havs bör genomföras på ett sätt som i alla lägen säkerställer säkerheten för de personer som blir föremål för ingripande eller som räddas, för de enheter som deltar i den aktuella insatsen till havs och säkerheten för tredje parter.
- (22) Byrån bör utföra sina uppgifter i enlighet med subsidiaritetsprincipen och utan att det påverkar medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
- (23) Byrån bör utföra sina uppgifter utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter på försvarsområdet.
- (24) Som motvikt till byråns utökade uppgifter och befogenheter bör det införas ett stärkt skydd av de grundläggande rättigheterna och ökade möjligheter att utkräva ansvar, särskilt vad gäller den ordinarie personals utövande av verkställande befogenheter.
- (25) Byrån förklarar sig på samarbete med medlemsstaterna för att kunna utföra sina uppgifter på ett verkningfullt sätt. Det är därför viktigt att byrån och medlemsstaterna agerar lojalt och i rätt tid utbyter korrekt information. Ingen medlemsstat bör vara förpliktad att lämna information vars röjande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen.
- (26) Medlemsstaterna bör också, i eget intresse och i de andra medlemsstaternas intresse, bidra med relevanta data som behövs för byråns verksamhet, bland annat för situationsmedvetenhet, riskanalys, sårbarhetsbedömningar och integrerad planering. De bör även säkerställa att alla data är korrekta och uppdaterade och erhållna och införda på ett lämpligt sätt. I de fall då dessa data inbegriper personuppgifter ska unionsrätten på dataskyddsområdet gälla fullt ut.
- (27) Det kommunikationsnätverk som inrättas genom denna förordning bör bygga på och ersätta Eurosur kommunikationsnätverk som har utvecklats inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1052/2013⁽⁸⁾. Det kommunikationsnätverk som inrättas genom den här förordningen bör användas för alla säkra informationsutbyten inom den europeiska gräns- och kustbevakningen. Nivån på ackrediteringen för kommunikationsnätverket bör höjas till klassificeringsnivån CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL för att förbättra informationssäkerheten mellan medlemsstaterna och med byrån.
- (28) Eurosur är nödvändigt för att den europeiska gräns- och kustbevakningen ska kunna utgöra ett ramverk för informationsutbytet och det operativa samarbetet mellan medlemsstaternas nationella myndigheter och med byrån. Eurosur förser nationella myndigheter och byrån med den infrastruktur och de verktyg som behövs för att förbättra deras situationsmedvetenhet och öka reaktionsförmågan vid de yttre gränserna i syfte att upptäcka, förebygga, förhindra och bekämpa olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet och därigenom bidra till att rädda migranternas liv och säkerställa skyddet för dem.

(7) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 656/2014 av den 15 maj 2014 om fastställande av regler för övervakningen av de yttre sjögränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (EUT L 189, 27.6.2014, s. 93).

(8) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1052/2013 av den 22 oktober 2013 om inrättande av ett europeiskt gränsövervakningssystem (Eurosur) (EUT L 295, 6.11.2013, s. 11).

- (29) Medlemsstaterna bör inrätta nationella samordningscentraler för att förbättra informationsutbytet och samarbetet mellan medlemsstaterna och med byrån i fråga om gränsövervakning och för att genomföra kontroller vid gränsövergångsställen. För att Eurosur ska kunna fungera korrekt är det nödvändigt att alla nationella myndigheter med ansvar för övervakning av yttre gränser enligt nationell rätt samarbetar via nationella samordningscentraler.
- (30) Den nationella samordningscentralens roll när det gäller att samordna och utbyta information mellan alla myndigheter med ansvar för yttre gränskontroll på nationell nivå påverkar inte de befogenheter som fastställs på nationell nivå när det gäller planering och genomförande av gränskontroll.
- (31) Denna förordning bör inte förhindra att medlemsstaterna ger sina nationella samordningscentraler ansvar även för samordning av informationsutbytet och för samarbete avseende andra komponenter av europeisk integrerad gränsförvaltning.
- (32) Kvaliteten på den information som utbyts mellan medlemsstaterna och byrån och att sådant informationsutbyte sker i rätt tid är förutsättningar för att den integrerade gränsförvaltningen ska fungera på ett tillfredsställande sätt. Med utgångspunkt i framgången med Eurosur bör denna kvalitet säkerställas genom standardisering, automatisering av informationsutbytet mellan nätverk och system, informationsssäkring och kvalitetskontroll av de data och den information som överförs.
- (33) Byrån bör tillhandahålla nödvändigt bistånd för att utveckla och driva Eurosur, inklusive kompatibiliteten mellan systemen, särskilt genom att inrätta, upprätthålla och samordna Eurosur.
- (34) Eurosur bör ge en uttömmande situationsbild, inte enbart vid de yttre gränserna utan även inom Schengenområdet och inom området före gränserna. Det bör omfatta övervakning av land-, sjö- och luftgränserna och gränskontroller. Att skapa situationsmedvetenhet inom Schengenområdet bör inte leda till att byrån utför operativ verksamhet vid medlemsstaternas inre gränser.
- (35) Luftgränsövervakning bör vara en del av gränsförvaltningen, eftersom både kommersiella och privata flygningar och fjärrstyrda luftfartygssystem används för olaglig verksamhet kopplad till invandring och gränsöverskridande brottslighet. Övervakning av luftgränser syftar till att upptäcka och övervaka sådana misstänkta flygningar som passerar eller avser att passera de yttre gränserna och utföra tillhörande riskanalys i syfte att utlösa reaktionsförmågan hos unionens behöriga myndigheter och medlemsstaterna. Ett sådant samarbete mellan organ på unionsnivå bör främjas mellan byrån, nätverksförvaltaren för det europeiska nätet för flygledningstjänst (EATMN) och Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa). I tillämpliga fall bör medlemsstaterna kunna få information om misstänkta utrikesflyg och reagera i enlighet med detta. Byrån bör övervaka och stödja forskning och innovation på detta område.
- (36) Rapportering av händelser som har samband med ootillåtna sekundära förflyttningar inom Eurosur kommer att bidra till byråns övervakning av migrationsflödena till och inom unionen med avseende på riskanalyser och situationsmedvetenhet. Den genomförandeakt som fastställer närmare uppgifter om situationsbildernas informationskikt och reglerna för att upprätta särskilda situationsbilder bör ytterligare definiera typen av rapportering för att uppnå detta mål på bästa sätt.
- (37) Eurosur:s fusionstjänster som tillhandahålls av byrån bör baseras på gemensam tillämpning av övervakningsverktyg och samarbete mellan organ på unionsnivå, inbegripet tillhandahållande av Copernicus säkerhetstjänster. Eurosur:s fusionstjänster bör förse medlemsstaterna och byrån med informationstjänster med mervärde i fråga om europeisk integrerad gränsförvaltning. Eurosur:s fusionstjänster bör utvidgas till stöd för gränskontroller, luftgränsövervakning och övervakning av migrationsströmmar.
- (38) Användningen av små, sjöodugliga båtar har lett till en dramatisk ökning av antalet drunknade migranter vid de södra yttre havsgränserna. Eurosur bör märkbart förbättra byråns och medlemsstaternas operativa och tekniska förmåga att upptäcka och spåra sådana små båtar samt förbättra medlemsstaternas reaktionsförmåga, och därigenom bidra till en minskning av antalet migranter som förlorar sina liv, inklusive i samband med sök- och räddningssituationer.
- (39) Det konstateras i denna förordning att migrationsrutter även används av personer i behov av internationellt skydd.

- (40) Byrån bör utveckla en allmän och individuellt anpassad riskanalys som bygger på en gemensam integrerad modell för riskanalys, som bör användas av byrån själv och av medlemsstaterna. Byrån bör, även på grundval av uppgifter från medlemsstaterna, tillhandahålla lämplig information om alla aspekter av relevans för europeisk integrerad gränsförvaltning, i synnerhet gränskontroll, återvändande, fenomenet med tredjelandsmedborgares otillåtna sekundära förflyttning inom unionen vad gäller trender, omfång och rutter, förebyggande och förhindrande av gränsöverskridande brottslighet, däribland hjälp till obehörig gränspassage, människohandel, terrorism och hot av hybrid art, samt situationen i relevanta tredjeländer, så att det blir möjligt att vidta lämpliga åtgärder eller att hantera identifierade hot och risker, för att förbättra den integrerade förvaltningen av de yttre gränserna.
- (41) Byrån bör, med tanke på sin verksamhet vid de yttre gränserna, bidra till att förebygga, förhindra och avslöja gränsöverskridande brottslighet, såsom smuggling av migranter, människohandel och terrorism, när det är lämpligt för byrån att agera och när den har fått relevant information genom sin verksamhet. Byrån bör samordna sin verksamhet med Europol, såsom ansvarig byrå för att stödja och stärka medlemsstaternas insatser och deras samarbete när det gäller att förebygga, förhindra och bekämpa allvarlig brottslighet som berör två eller fler medlemsstater. Den gränsöverskridande dimensionen kännetecknas av brott med direkt koppling till obehörig passage av de yttre gränserna, inklusive människohandel eller smuggling av migranter. I enlighet med rådets direktiv 2002/90/EG^(*) har medlemsstaterna möjlighet att inte ålägga sanktioner i fall där syftet med handlanden är att ge humanitärt stöd till migranter.
- (42) I en anda av delat ansvar bör byrån ha till uppgift att regelbundet övervaka förvaltningen av de yttre gränserna, inklusive huruvida grundläggande rättigheter respekteras i byråns gränsförvaltning och återvändandeverksamhet. Byrån bör säkerställa lämplig och effektiv övervakning inte bara genom situationsmedvetenhet och riskanalys, utan även genom att experter från dess egen personal är närvarande i medlemsstaterna. Byrån bör därför ha möjlighet att utplacera sambandsmän i medlemsstaterna under en period under vilken sambandsmännen rapporterar till den verkställande direktören. Sambandsmännens rapporter bör ingå i sårbarhetsbedömningen.
- (43) Byrån bör utföra en sårbarhetsbedömning, baserad på objektiva kriterier, för att bedöma vilken kapacitet och beredskap medlemsstaterna har när det gäller att hantera de utmaningar som uppkommer vid de yttre gränserna, och för att bidra till den stående styrkan och reserven för teknisk utrustning. Sårbarhetsbedömningen bör inbegripa en bedömning av medlemsstaternas utrustning, infrastruktur, personal, budget och finansiella resurser samt deras beredskapsplanering för eventuella kriser vid de yttre gränserna. Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att avhjälpa alla eventuella brister som fastställs vid denna bedömning. Den verkställande direktören bör identifiera vilka åtgärder som bör vidtas och lämna en rekommendation till den berörda medlemsstaten. Den verkställande direktören bör också ange inom vilken tid åtgärderna bör vidtas och noggrant övervaka att de genomförs i rätt tid. Om de nödvändiga åtgärderna inte vidtas inom utsatt tid, bör ärendet överlämnas till styrelsen för vidare beslut.
- (44) Om byrån inte i rätt tid erhåller korrekt information som är nödvändig för att genomföra en sårbarhetsbedömning bör den kunna beakta detta vid sårbarhetsbedömningen, såvida det inte redovisas vederbörligen motiverade skäl för att hålla inne uppgifterna.
- (45) Sårbarhetsbedömningen och utvärderingsmekanismen för Schengen, som inrättats genom rådets förordning (EU) nr 1053/2013^(**), är två kompletterande mekanismer för att garantera unionskontroll av kvaliteten när det gäller Schengenrådets korrekta funktion och för att säkerställa den ständiga beredskapen på både unionsnivå och nationell nivå när det gäller att möta eventuella utmaningar vid de yttre gränserna. Även om utvärderingsmekanismen för Schengen är den främsta metoden för utvärdering av genomförandet och efterlevnaden av unionsrätten i medlemsstaterna bör samverkans effekterna mellan sårbarhetsbedömningen och utvärderingsmekanismen för Schengen maximeras i syfte att skapa en bättre situationsbild av Schengenrådets funktion och i möjligaste mån undvika dubbelarbete för medlemsstaterna, samt säkerställa en bättre samordnad användning av unionens relevanta finansieringsinstrument till stöd för förvaltningen av de yttre gränserna. För detta ändamål bör det upprättas ett regelbundet informationsutbyte mellan byrån och kommissionen om resultaten av de båda mekanismerna.

(*) Rådets direktiv 2002/90/EG av den 28 november 2002 om definition av hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse (EGT L 328, 5.12.2002, s. 17).

(**) Rådets förordning (EU) nr 1053/2013 av den 7 oktober 2013 om inrättande av en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av verkställande kommitténs beslut av den 16 september 1998 om inrättande av Ständiga kommittén för genomförande av Schengenkonventionen (EUT L 295, 6.11.2013, s. 27).

- (46) Mot bakgrund av att medlemsstaterna inrättat gränssnitt som byrån tilldelar påverkansgrader, och att medlemsstaternas och byråns reaktionsförmåga bör kopplas till dessa påverkansgrader, bör en fjärde påverkansgrad – kritisk påverkansgrad – fastställas för att kunna tilldelas ett gränssnitt på tillfällig basis där Schengenområdet är utsatt för risk och där byrån bör ingripa.
- (47) Om en hög eller kritisk påverkansgrad tilldelats ett sjögränssnitt på grund av en ökning av den olagliga invandringen, bör de berörda medlemsstaterna ta hänsyn till den ökningen vid planeringen och genomförandet av sök- och räddningssituationer, eftersom en sådan situation skulle kunna leda till en ökning av efterfrågan på insatser för personer i sjönöd.
- (48) Byrån bör organisera lämpligt tekniskt och operativt stöd till medlemsstaterna, för att stärka deras kapacitet att genomföra sina skyldigheter med avseende på yttre grännskontroll och hantera utmaningar som uppkommer vid de yttre gränserna till följd av att fler irreguljära migranter anländer eller till följd av gränsoverskridande brottslighet. Detta stöd bör inte påverka relevanta nationella myndigheters behörighet att inleda brottsutredningar. Byrån bör därför antingen på eget initiativ med den berörda medlemsstatens samtycke, eller på den medlemsstatens begäran, organisera och samordna gemensamma insatser för en eller flera medlemsstater, utplacera gränsförvaltningsenheter, stödenheter för migrationshantering och återvändandeenheter (nedan gemensamt kallade *enheter*) från den stående styrkan och tillhandahålla nödvändig teknisk utrustning.
- (49) I situationer med specifika och oproportionella utmaningar vid de yttre gränserna bör byrån antingen på eget initiativ med den berörda medlemsstatens samtycke, eller på den medlemsstatens begäran, organisera och samordna snabba gränssatser och utplacera både enheter från den stående styrkan och teknisk utrustning, inbegripet från reserven med utrustning för snabba insatser. Reservens utrustning för snabba insatser bör innehålla en begränsad mängd utrustning som behövs för eventuella snabba gränssatser. Snabba gränssatser bör under en begränsad tid tillhandahålla förstärkning i situationer som kräver omedelbara åtgärder och där en sådan insats skulle utgöra en effektiv åtgärd. För att säkerställa att sådana insatser är effektiva bör medlemsstaterna ställa personal som de utstationerar till byrån, tillhandahåller till byrån för kortvarig utplacering och utplaceras med avseende på reserven för snabba insatser till förfogande för att bilda relevanta enheter och tillhandahålla nödvändig teknisk utrustning. När personalen som utplaceras med den tekniska utrustningen från en medlemsstat har sitt ursprung i den medlemsstaten, bör den räknas som en del av den medlemsstatens bidrag till den stående styrkan. Byrån och den berörda medlemsstaten bör komma överens om en operativ plan.
- (50) Om en medlemsstat står inför specifika och oproportionella migrationsutmaningar vid särskilda områden av dess yttre gränser som kännetecknas av stora inkommande blandade migrationsflöden, bör medlemsstaterna kunna förlita sig på en ökad teknisk och operativ förstärkning. Sådan förstärkning bör tillhandahållas i hotspot-områden av stödenheter för migrationshantering. Dessa enheter bör bestå av operativ personal som utplaceras från den stående styrkan och av experter från medlemsstaterna utplacerade av Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo), Europol och, vid behov, experter från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter och övriga unionsorgan och unionsbyråer samt medlemsstaterna. Byrån bör bistå kommissionen med samordningen mellan de olika byråerna på fältet. Kommissionen bör i samarbete med värdmedlemsstaten och relevanta unionsbyråer fastställa villkoren för samarbetet vid hotspot-områden. Kommissionen bör säkerställa de relevanta byråernas samarbete inom ramen för deras respektive uppdrag och ansvara för samordningen av verksamheten i stödenheterna för migrationshantering.
- (51) Medlemsstaterna bör säkerställa att myndigheter som kan förväntas få ta emot ansökningar om internationellt skydd, som till exempel polisen, gränsbevakningstjänstemän, invandringsmyndigheter och personal vid förvarsenheter har relevant information. De bör även säkerställa att dessa myndigheters personal erhåller nödvändig utbildning som är lämplig i förhållande till deras uppgifter och ansvar och att de får instruktioner om att upplysa sökande om var och hur ansökningar om internationellt skydd kan lämnas in samt instruktioner om hur de ska hänvisa personer i en utsatt situation till lämplig hänvisningsmekanism.
- (52) I sina slutsatser av den 28 juni 2018 bekräftade Europeiska rådet åter vikten av att förlita sig på en övergripande strategi för migration och ansåg att migration är en utmaning inte endast för den enskilda medlemsstaten, utan även för Europa i dess helhet. I detta avseende betonades vikten av att unionen tillhandahåller fullt stöd för att säkerställa en ordnad förvaltning av migrationsströmmarna.

- (53) Byrån och Esoo bör ha ett nära samarbete för att effektivt hantera migrationsutmaningar som kännetecknas av stora inkommande blandade migrationsströmmar, särskilt vid de yttre gränserna. I synnerhet bör byrån och Esoo samordna sin verksamhet och stödja medlemsstaterna i arbetet med att underlätta förfarandena i fråga om internationellt skydd och förfarandet för återvändande när det gäller tredjelandsmedborgare vars ansökan om internationellt skydd avslås. Byrån och Esoo bör också samarbeta i annan gemensam operativ verksamhet, såsom delad riskanalys, insamling av statistiska data, utbildning och stöd till medlemsstaterna i samband med beredskapsplanering.
- (54) Nationella myndigheter som utför kustbevakningsuppgifter är ansvariga för en lång rad uppgifter som kan omfatta sjösäkerhet, sjöfartsskydd, sök- och räddningssituationer, gränskontroll, fiskerikontroll, tullkontroll, allmän brottsbekämpning och miljöskydd. Byrån, Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA) och Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa) bör därför stärka sitt samarbete såväl med varandra som med de nationella myndigheter som utför kustbevakningsuppgifter för att öka kunskaperna om den maritima lägesbilden och stödja konsekventa och kostnadseffektiva åtgärder. Samverkans effekter mellan de olika aktörerna i havsmiljön bör vara i linje med europeisk integrerad gränsförvaltning och strategier för sjöfartsskydd.
- (55) I hotspot-områden bör medlemsstaterna samarbeta med relevanta unionsbyråer, som bör agera inom ramen för sina respektive uppdrag och befogenheter och under kommissionens samordning. Kommissionen bör i samarbete med de relevanta unionsbyråerna säkerställa att verksamheten i hotspot-områden är förenlig med tillämplig unionsrätt och grundläggande rättigheter.
- (56) När det är motiverat med hänsyn till resultaten av sårbarhetsbedömningen eller riskanalysen, eller när en kritisk påverkansgrad tillfälligt har tilldelats ett eller flera gränssnitt, bör byråns verkställande direktör rekommendera den berörda medlemsstaten att inleda och genomföra gemensamma insatser eller snabba gränssatser.
- (57) Om den yttre gränskontrollen blir så ineffektiv att Schengenrådets förmåga att fungera äventyras, antingen därför att en medlemsstat inte vidtar nödvändiga åtgärder i enlighet med en sårbarhetsbedömning eller därför att en medlemsstat som står inför specifika och oproportionella utmaningar vid de yttre gränserna inte har begärt tillräckliga stödåtgärder från byrån eller inte genomför dessa åtgärder, bör unionen reagera enhetligt, snabbt och effektivt. För att minska dessa risker och säkerställa bättre samordning på unionsnivå bör kommissionen lägga fram ett förslag till beslut för rådet som identifierar vilka åtgärder som ska genomföras av byrån och ålägger den berörda medlemsstaten att samarbeta med byrån vid genomförandet av dessa åtgärder. Eftersom de åtgärder som ska beslutas kan vara politiskt känsliga och sannolikt berör nationella verkställighets- och ingripandebefogenheter bör rådet tilldelas genomförandebefogenheter att anta sådana beslut. Byrån bör sedan fastställa vad som krävs för det praktiska genomförandet av de åtgärder som anges i rådets beslut. Byrån bör tillsammans med den berörda medlemsstaten upprätta en operativ plan. Den berörda medlemsstaten bör underlätta genomförandet av rådets beslut och den operativa planen genom att bland annat genomföra sina skyldigheter enligt denna förordning. Om en medlemsstat inte rättar sig efter rådets beslut inom 30 dagar och inte samarbetar med byrån vid genomförandet av åtgärderna i beslutet, bör kommissionen kunna utlösa det särskilda förfarande som föreskrivs i artikel 29 i förordning (EU) 2016/399 vid exceptionella omständigheter som utgör en risk för det övergripande funktionssättet för området utan inre gränskontroll.
- (58) Den stående styrkan bör bestå av fyra kategorier av operativ personal, nämligen ordinarie personal, personal som är utstationerad till byrån från medlemsstaterna för en längre tidsperiod, personal som tillhandahålls av medlemsstaterna för kortvariga utplaceringar och personal som ingår i reserven för snabba gränssatser. Den operativa personalen bör utgöras av gränskontrolltjänstemän, ledsagare vid återvändande, återvändandexpertter och annan relevant personal. Den stående styrkan bör utplaceras inom ramen för enheter. Det faktiska antalet operativ personal som utplaceras från den stående styrkan bör vara beroende av operativa behov.
- (60) Den operativa personal som utplaceras som medlemmar i enheterna bör ha alla nödvändiga befogenheter för att utföra gränskontroller och återvändandeppgifter, inklusive de uppgifter som kräver verkställande befogenheter enligt relevant nationell rätt eller denna förordning. När ordinarie personal utövar sina verkställande befogenheter bör byrån ansvara för all skada som detta kan orsaka.

- (60) Medlemsstaterna bör bidra till den stående styrkan i enlighet med bilaga II för långvariga utstationeringar och bilaga III för kortvariga utplaceringar. De enskilda bidragen från medlemsstaterna bör fastställas på grundval av den fördelningsnyckel som överenskommit under förhandlingarna under 2016 om förordning (EU) 2016/1624 med avseende på reserven för snabba insatser och som anges i bilaga I till den förordningen. Den fördelningsnyckeln bör anpassas proportionellt i förhållande till storleken på den stående styrkan. Dessa bidrag bör också fastställas proportionellt för de Schengensassocierade länderna.
- (61) Vid valet av antalet personal och de personalprofiler som ska anges i styrelsens beslut bör den verkställande direktören tillämpa principerna om likabehandling och proportionalitet, särskilt när det gäller medlemsstaternas nationella kapacitet.
- (62) Den exakta tidsplanen för kortvariga utplaceringar från den stående styrkan och för tillhandahållandet av teknisk utrustning som samfinansieras inom ramen för de särskilda åtgärderna inom fonden för inre säkerhet eller annan särskild unionsfinansiering bör fastställas mellan varje medlemsstat och byrån via årliga bilaterala förhandlingar, med beaktande av kapacitet och proportionalitet. Vid begäran om nationella bidrag till den stående styrkan bör den verkställande direktören som en allmän regel tillämpa principerna om proportionalitet och likabehandling av medlemsstaterna i syfte att förhindra situationer som i hög grad påverkar fullgörandet av nationella uppgifter i en medlemsstat genom att begära in den medlemsstatens årliga bidrag under en särskild period på fyra månader. Sådana arrangemang bör inbegripa möjligheten för medlemsstaterna att fullgöra sina skyldigheter rörande utplaceringsperioderna genom perioder som inte följer på varandra. När det gäller kortvariga utplaceringar från den stående styrkan bör medlemsstaterna också kunna fullgöra sina skyldigheter i fråga om kortvarig utplacering på ett kumulativt sätt, genom utplacering av mer personal under kortare perioder eller genom utplacering av enskilda personalmedlemmar i mer än fyra månader i enlighet med den planering som man kommit överens om genom årliga bilaterala förhandlingar.
- (63) Utan att det påverkar genomförandet i rätt tid av den operativa planen för insatser till havs bör byrån i ett så tidigt skede som möjligt förse de deltagande medlemsstaterna med specifik information om relevant jurisdiktion och tillämplig rätt, särskilt om befogenheterna för befälhavare på fartyg och luftfartyg, villkoren för användning av våld och restriktiva eller frihetsberövande åtgärder.
- (64) Den långsiktiga utvecklingen av de personella resurserna i syfte att säkra medlemsstaternas bidrag till den stående styrkan bör stödjas genom ett system för ekonomiskt stöd. För detta ändamål är det lämpligt att bemyndiga byrån att använda beviljande av bidrag till medlemsstaterna utan någon ansökningsomgång inom ramen för finansiering som inte är kopplad till kostnader under förutsättning att de villkor som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁾ är uppfyllda. Det ekonomiska stödet bör göra det möjligt för medlemsstaterna att anställa och utbilda ytterligare personal för att ge dem den flexibilitet som krävs för att uppfylla de obligatoriska bidragen till den stående styrkan. Systemet för ekonomiskt stöd bör beakta den tid som krävs för rekrytering och utbildning, och därför bör N + 2-regeln tillämpas. Det särskilda finansieringssystemet bör ha rätt balans mellan risken för oriktigheter och bedrägerier och kostnaderna för kontroll. I den här förordningen fastställs de viktigaste villkoren för ekonomiskt stöd, nämligen rekrytering och utbildning av det lämpliga antalet gränsvakningstjänstemän eller andra specialister motsvarande det antal tjänstemän som är långvarigt utstationerade till byrån eller den faktiska utplaceringen av tjänstemän under byråns operativa verksamhet under en sammanhängande eller icke-sammanhängande period på minst fyra månader eller proportionellt beräknat för utplaceringar under en sammanhängande eller icke-sammanhängande period på mindre än fyra månader. Med tanke på bristen på relevanta och jämförbara data om faktiska kostnader i medlemsstaterna skulle utarbetandet av en kostnadsbaserad stödordning vara alltför komplicerat och inte tillgodose behovet av ett enkelt, snabbt, effektivt och ändamålsenligt finansieringssystem. För att fastställa storleken på denna finansiering till olika medlemsstater är det lämpligt att som referensbelopp använda den årliga lönen för en kontraktsanställd tjänsteman i unionsinstitutionernas tjänstegrupp III grad 8 löneklass 1, anpassad enligt en utjämningskoefficient för varje medlemsstat i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och i en anda av likabehandling. Vid genomförandet av sådant finansiellt stöd bör byrån och medlemsstaterna säkerställa att principerna om medfinansiering och att ingen dubbelfinansiering får förekomma efterlevs.
- (65) För att mildra de eventuella konsekvenserna för de nationella myndigheterna i samband med rekryteringen av ordinarie personal till den stående styrkan, bör stöd ges till medlemsstaternas relevanta myndigheter för att täcka investeringar i utbildning av ny personal som ersätter sådan personal som lämnar sina tjänster.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (66) Inför utplacering av den stående styrkan på tredjeländers territorium bör byrån utveckla kapaciteten för sina egna lednings- och kontrollstrukturer samt förfaranden för att säkerställa att medlemmar i enheterna kan hållas civilrättsligt och straffrättsligt ansvariga.
- (67) För att möjliggöra effektiva utplaceringar från den stående styrkan från och med den 1 januari 2021 bör vissa beslut och genomförandeåtgärder antas och införas så snart som möjligt. Därför bör byrån tillsammans med medlemsstaterna och kommissionen delta i utarbetandet av sådana genomförandeåtgärder och beslut som ska antas av styrelsen. En sådan förberedande process bör omfatta byråns och medlemsstaternas relevanta rekrytering enligt denna förordning.
- (68) För att säkerställa kontinuiteten i stödet till den operativa verksamhet som organiseras av byrån, bör emellertid alla utplaceringar, inklusive inom ramen för reserven för snabba insatser, som ska ske senast den 31 december 2020 planeras och genomföras i enlighet med förordning (EU) 2016/1624 och i enlighet med de årliga bilaterala förhandlingarna under 2019. Därför bör de relevanta bestämmelserna i den förordningen upphöra att gälla med verkan först från och med den 1 januari 2021.
- (69) Byråns personal bör bestå av personal som utför de uppgifter som tilldelas byrån, antingen vid byråns huvudkontor eller som en del av den stående styrkan. Ordinarie personal inom den stående styrkan bör främst utplaceras som medlemmar i enheterna. Det bör endast vara möjligt att rekrytera ett begränsat och klart definierat antal ordinarie personal för att utföra stödjande funktioner för upprättandet av den stående styrkan, särskilt vid huvudkontoret.
- (70) För att komma till rätta med de kvarstående bristerna i den frivilliga sammanslagningen av teknisk utrustning från medlemsstaterna, särskilt när det gäller storskaliga resurser, bör byrån själv ha den utrustning som behövs för gemensamma insatser eller snabba gränsinsatser eller annan operativ verksamhet. Dessa resurser bör godkännas av medlemsstaterna som resurser som används i statens tjänst. Byrån har visserligen haft laglig rätt att förvärva eller hyra sin egen tekniska utrustning sedan 2011, men denna möjlighet har försvärats avsevärt genom bristen på budgetmedel.
- (71) Följaktligen har kommissionen, för att matcha den ambitionsnivå som ligger till grund för inrättandet av den stående styrkan, öronmärkt ett betydande anslag inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027 för att göra det möjligt för byrån att förvärva, underhålla och driva de luft-, sjö- och markresurser som motsvarar dess operativa behov. Förvärvet av de nödvändiga resurserna kan bli en långdragen process, särskilt för stora resurser, men byråns egen utrustning bör till sist bli ryggraden i den operativa verksamheten medan ytterligare bidrag kan begäras från medlemsstaterna under exceptionella omständigheter. Byråns utrustning bör till stor del drivas av byråns tekniska besättningar som ingår i den stående styrkan. För att säkerställa att de föreslagna finansiella resurserna används på ett effektivt sätt bör förvärvet av de nödvändiga resurserna bygga på en flerårig strategi som beslutas av styrelsen så tidigt som möjligt. Det är nödvändigt att säkerställa byråns livskraft med hjälp av framtida fleråriga budgetramar och att upprätthålla en omfattande europeisk integrerad gränsförvaltning.
- (72) Vid genomförandet av denna förordning bör byrån och medlemsstaterna på bästa sätt utnyttja befintlig kapacitet i form av personella resurser och teknisk utrustning, både på unionsnivå och på nationell nivå.
- (73) Den långsiktiga utvecklingen av ny kapacitet inom den europeiska gräns- och kustbevakningen bör samordnas mellan medlemsstaterna och byrån i linje med den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning, med beaktande av att vissa processer tar lång tid. Detta inbegriper rekrytering och utbildning av nya gränsbevakningstjänstemän, vilka under sin karriär skulle kunna användas både i medlemsstaterna och som en del av den stående styrkan, förvärv, underhåll och bortskaflande av utrustning, för vilka möjligheter till interoperabilitet och stordriftsfördelar bör eftersträvas, och utveckling av ny utrustning och tillhörande teknik, bland annat genom forskning.
- (74) Kapacitetsfärdplanen bör sammanföra medlemsstaternas kapacitetutvecklingsplaner och den fleråriga planeringen av byråns resurser för att optimera de långsiktiga investeringarna för att på bästa sätt skydda de yttre gränserna.

- (75) Med beaktande av det utökade mandatet för byrån, inrättandet av den stående styrkan, dess förstärkta närvaro på fältet vid de yttre gränserna och dess ökade deltagande i fråga om återvändande, bör det vara möjligt för byrån att inrätta lokalkontor belägna på platser i närheten av sin betydande operativa verksamhet under den tid som denna verksamhet pågår, att fungera som kontakt mellan byrån och värdmedlemsstaten, att hantera samordnings-, logistik- och stöduppgifter och att underlätta samarbete mellan byrån och värdmedlemsstaten.
- (76) Mot bakgrund av att samarbetet mellan olika organ utgör en del av europeisk integrerad gränsförvaltning bör byrån samarbeta nära med alla relevanta unionsorgan och unionsbyråer, särskilt med Europol och Easo. Ett sådant samarbete bör äga rum på högkvarternivå, i områden för operativa insatser och, i förekommande fall, på lokalkontornivå.
- (77) Byrån och medlemsstaterna, i synnerhet deras utbildningsakademier, bör nära samarbeta när det gäller utbildningen av den stående styrkan, samtidigt som det säkerställs att utbildningsprogram är harmoniserade och främjar de gemensamma värden som fastställs i fördragen. Byrån bör, efter att ha fått styrelsens godkännande, ha möjlighet att inrätta ett eget utbildningscentrum i syfte att ytterligare underlätta införlivandet av en gemensam europeisk kultur i den utbildning som tillhandahålls.
- (78) Byrån bör vidareutveckla gemensamma läroplaner och lämpliga utbildningsverktyg för gränsförvaltning och återvändande, bland annat särskild utbildning om skydd av utsatta personer, inklusive barn. Den bör även erbjuda kompletterande utbildningskurser och seminarier rörande uppgifter i samband med integrerad gränsförvaltning, inklusive för tjänstemän vid de behöriga nationella myndigheterna. Byrån bör ge personal som ingår i den stående styrkan specialiserad utbildning som är relevant för deras uppgifter och befogenheter. Detta bör omfatta utbildning i relevant unionsrätt och internationell rätt och om grundläggande rättigheter. Byrån bör få anordna utbildning i samarbete med medlemsstaterna och tredjeländer på deras territorier.
- (79) Återvändande av tredjelandsmedborgare som inte uppfyller eller inte längre uppfyller villkoren för inresa, vistelse eller bosättning i medlemsstaterna, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG⁽¹⁾, är en väsentlig del av de övergripande insatserna för att bekämpa olaglig invandring och utgör en viktig fråga av stort allmänintresse.
- (80) Byrån bör öka stödet till medlemsstaterna för att återsända tredjelandsmedborgare i överensstämmelse med unionens återvändandepolitik och med hänsyn till direktiv 2008/115/EG. Byrån bör särskilt samordna och organisera återvändandeinsatser från en eller flera medlemsstater samt organisera och genomföra återvändandeinterventioner för att stärka systemet för återvändande i medlemsstater som behöver teknisk och operativ förstärkning för att kunna fullgöra sin skyldighet att återsända tredjelandsmedborgare i enlighet med det direktivet.
- (81) Byrån bör, med full respekt för de grundläggande rättigheterna och utan att det påverkar medlemsstaternas ansvar för att utfärda beslut om återvändande, ge medlemsstaterna tekniskt och operativt stöd i återvändandeprocessen, inbegripet när det gäller identifiering av tredjelandsmedborgare och andra av medlemsstaternas åtgärder inför och i samband med återvändande. Byrån bör även, i samarbete med myndigheterna i de berörda tredjeländerna, bistå medlemsstaterna i att anskaffa resehandlingar för återvändande.
- (82) Byrån bör, under förutsättning att det finns en överenskommelse med den berörda medlemsstaten, tillåta Europarådets europeiska kommitté till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning att besöka platser där den genomför återvändandeinsatser inom ramen för den övervakningsmekanism som inrättats av Europarådets medlemmar enligt den europeiska konventionen till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.
- (83) Stödet till medlemsstaterna när det gäller att genomföra återvändandeförfaranden bör omfatta tillhandahållande av praktisk information om mottagande tredjeländer som är relevant för genomförandet av denna förordning, såsom tillhandahållande av kontaktuppgifter eller annan logistisk information som är nödvändig för ett smidigt och värdigt genomförande av återvändandeinsatserna. Stödet bör även omfatta drift och underhåll av en plattform för utbyte av de uppgifter och den information som krävs för att byrån ska kunna tillhandahålla tekniskt och operativt stöd i enlighet med den här förordningen. Plattformen bör ha en kommunikationsinfrastruktur som möjliggör automatisk överföring av statistiska uppgifter via medlemsstaternas system för hantering av återvändande.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 24.12.2008, s. 98).

- (84) En eventuell överenskommelse mellan en medlemsstat och ett tredjeland fritar inte byrån eller medlemsstaterna från de skyldigheter eller det ansvar som följer av unionsrätten eller internationell rätt, särskilt inte vad gäller iakttagandet av principen om *non-refoulement* och förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling.
- (85) Medlemsstaterna bör kunna bedriva operativt samarbete med andra medlemsstater eller tredjeländer vid de yttre gränserna, inklusive när det gäller militära insatser i brottsbekämpande syfte, i den mån samarbetet är förenligt med byråns insatser.
- (86) Byrån bör förbättra informationsutbytet och samarbetet med andra unionsorgan och unionsbyråer, t.ex. Euro-pol, Easo, Emsa, Europeiska unionens satellitcentrum, Easa och nätverksförvaltaren för EATMN, för att på bästa sätt använda information, kapacitet och system som redan finns tillgängliga på europeisk nivå, t.ex. Copernicus, unionens jordobservations- och jordövervakningsprogram.
- (87) Samarbete med tredjeländer är en viktig del av europeisk integrerad gränsförvaltning. Det bör syfta till att främja europeiska standarder för gränsförvaltning och återvändande, att utbyta information och riskanalys, och att underlätta genomförandet av återvändande i syfte att öka deras effektivitet och stödja tredjeländer på området gränsförvaltning och migration, inklusive utplacering av den stående styrkan när sådant stöd krävs för att skydda de yttre gränserna och säkerställa en effektiv förvaltning av unionens migrationspolitik.
- (88) Om kommissionen rekommenderar rådet att bemyndiga kommissionen att förhandla om ett statusavtal med ett tredjeland, bör kommissionen bedöma situationen vad gäller de grundläggande rättigheterna i de områden som omfattas av statusavtalet i det berörda tredjelandet och informera Europaparlamentet om detta.
- (89) Samarbete med tredjeländer bör ske inom ramen för unionens yttre åtgärder och i överensstämmelse med principerna och målen i artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Kommissionen bör säkerställa överensstämmelse mellan den europeiska integrerade gränsförvaltningen och annan unionspolitik på området för unionens yttre åtgärder, särskilt den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Kommissionen bör biträdas av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik. Sådant samarbete bör ske i fråga om byråns verksamhet som bedrivs på tredjeländers territorium eller där tjänstemän från tredjeland deltar på områden som riskanalys, planering och genomförande av insatser, utbildning, informationsutbyte och samarbete.
- (90) För att säkerställa att informationen i Eurosur är så fullständig och uppdaterad som möjligt, särskilt med avseende på situationen i tredjeländer, bör byrån samarbeta med myndigheterna i tredjeländer, antingen inom ramen för bilaterala och multilaterala avtal mellan medlemsstaterna och tredjeländer, inbegripet regionala nätverk, eller genom samarbetsavtal som ingås mellan byrån och de berörda myndigheterna i tredjeländer. I detta syfte bör Europeiska utrikestjänsten och unionens delegationer och kontor tillhandahålla all information som kan vara relevant för Eurosur.
- (91) I denna förordning ingår bestämmelser om samarbete med tredjeländer, eftersom ett välstrukturerat och bestående informationsutbyte och samarbete med sådana länder, som inbegriper men inte är begränsat till angränsande tredjeländer, är nyckelfaktorer för att uppnå målen för europeisk integrerad gränsförvaltning. Det är avgörande att allt informationsutbyte och allt samarbete mellan medlemsstater och tredjeländer sker helt i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna.
- (92) Stödet till tredjeländer bör vara ett komplement till byråns stöd till medlemsstaternas tillämpning av unionsåtgärder rörande genomförandet av den europeiska integrerade gränsförvaltningen.
- (93) De bilaterala eller multilaterala avtal som ingås av medlemsstater med tredjeländer på de områden som omfattas av den europeiska integrerade gränsförvaltningen bör kunna innehålla säkerhetskänslig information. När sådan information anmäls till kommissionen bör den hanteras av kommissionen i enlighet med tillämpliga säkerhetsbestämmelser.

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/13

- (94) För att upprätta en övergripande situationsbild och riskanalys som omfattar området före gränserna bör byrån och de nationella samordningscentralerna samla in information och samordna med sambandsmän för invandring som utplaceras i tredjeländer av medlemsstaterna, kommissionen, byrån eller andra unionsorgan och unionsbyråer.
- (95) Systemet för falska och äkta handlingar online (Fado) inrättades genom rådets gemensamma åtgärd 98/700/RIF⁽¹⁾ inom rådets generalsekretariat och ger medlemsstaternas myndigheter tillgång till information om nya förfalskningsmetoder som upptäckts och om de nya äkta handlingar som finns i omlopp.
- (96) I sina slutsatser av den 27 mars 2017 förklarade rådet att förvaltningen av Fado-systemet är föråldrad och att det krävs en ändring av dess rättsliga grund för att fortsätta att uppfylla kraven i politiken för rättsliga och inrikes frågor. Rådet noterade också att man i detta sammanhang kan dra nytta av samverkans effekter genom att ta tillvara byråns expertis när det gäller dokumentbedrägerier och det arbete som byrån redan har utfört på området. Avsikten är därför att byrån ska ta över administrationen och den operativa och tekniska förvaltningen av Fado-systemet från Europeiska unionens råds generalsekretariat så snart Europaparlamentet och rådet har antagit den relevanta rättsakten om Fado-systemet som ersätter den gemensamma åtgärden 98/700/RIF.
- (97) Före antagandet av den relevanta rättsakten om Fado-systemet är det önskvärt att det säkerställs att Fado-systemet är fullt operativt till dess att överföringen faktiskt sker och befintliga data överförs till det nya systemet. Åganderätten till befintliga data skulle därefter överföras till byrån.
- (98) All behandling av personuppgifter som utförs av byrån inom ramen för denna förordning bör utföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725⁽²⁾.
- (99) All behandling av personuppgifter som utförs av medlemsstaterna inom ramen för denna förordning bör utföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁽³⁾ eller Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680⁽⁴⁾, beroende på vad som är tillämpligt.
- (100) I samband med återvändande händer det ofta att tredjelandsmedborgare inte har några identitetshandlingar och att de inte samarbetar när det gäller att fastställa deras identitet genom att de undanhåller information eller lämnar felaktiga personuppgifter. Med tanke på det särskilda politiska behovet av skyndsamhet i återvändandeförfaranden är det nödvändigt att byrån kan begränsa vissa rättigheter för de registrerade för att förhindra att missbruk av sådana rättigheter försvårar ett korrekt genomförande av förfaranden för återvändande, försvårar för medlemsstaterna att framgångsrikt verkställa besluten om återvändande eller hindrar byrån från att utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt. Framför allt skulle utövandet av rätten till begränsning av behandling kunna avsevärt försena och hindra genomförandet av återvändandeinsatserna. I vissa fall skulle tredjelandsmedborgarens åtkomsträtt vidare kunna äventyra en återvändandeåtgärd genom att öka risken för att personen avviker om tredjelandsmedborgaren får reda på att byrån behandlar hans eller hennes uppgifter i samband med en planerad återvändandeinsats. Rätten till rättelse skulle kunna öka risken för att den berörda tredjelandsmedborgaren vilsleider myndigheterna genom att lämna oriktiga uppgifter. För att byrån ska ha möjlighet att begränsa vissa rättigheter för registrerade, bör den kunna anta interna bestämmelser om sådana begränsningar.

⁽¹⁾ Gemensam åtgärd 98/700/RIF av den 3 december 1998 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om inrättandet av ett europeiskt system för arkivering av bilder (Fado) (EGT L 333, 9.12.1998, s. 4).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

- (101) För att på ett korrekt sätt genomföra sina uppgifter i fråga om återvändande, bland annat genom att bistå medlemsstaterna med ett korrekt genomförande av återvändandeförfaranden och ett framgångsrikt verkställande av beslut om återvändande, samt för att underlätta återvändandeinsatser, kan byrån behöva överföra återvändandes personuppgifter till tredjeländer. De mottagande tredjeländerna omfattas ofta inte av beslut om adekvat skyddsnivå som antas av kommissionen i enlighet med artikel 45 i förordning (EU) 2016/679 eller i enlighet med artikel 36 i direktiv (EU) 2016/680, och har ofta inte ingått eller avser inte att ingå ett avtal om återtagande med unionen eller på annat sätt föreskriva lämpliga skyddsåtgärder i den mening som avses i artikel 48 i förordning (EU) 2018/1725, eller i den mening som avses i de nationella bestämmelser som införlivar artikel 37 i direktiv (EU) 2016/680. Trots unionens omfattande insatser när det gäller samarbete med de viktigaste ursprungsländerna för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt och som är skyldiga att återvända, är det emellertid inte alltid möjligt att säkerställa att sådana tredjeländer systematiskt uppfyller skyldigheten enligt internationell rätt att återta sina egna medborgare. Återtagandeaftal som unionen eller medlemsstaterna har ingått eller förhandlat fram, och som ger lämpliga garantier för personuppgifter, omfattar ett begränsat antal sådana tredjeländer. Om sådana avtal ännu inte finns bör byrån överföra personuppgifter i syfte att underlätta unionens återvändandeinsatser under förutsättning att villkoren i artikel 50.1 d i förordning (EU) 2018/1725 är uppfyllda.
- (102) Medlemsstaters överföring av personuppgifter till tredjeländer bör ske i enlighet med förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680, beroende på vad som är tillämpligt. I avsaknad av återtagandeaftal, och som ett undantag från kravet på beslut om adekvat skyddsnivå eller lämpliga skyddsåtgärder, bör medlemsstater kunna överföra personuppgifter till tredjeländers myndigheter i syfte att genomföra unionens återvändandepolitik. Det bör vara möjligt att tillämpa det undantag i särskilda situationer som föreskrivs i artikel 49 i förordning (EU) 2016/679 och artikel 38 i direktiv (EU) 2016/680, beroende på vad som är tillämpligt, på de villkor som anges i de artiklarna.
- (103) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artiklarna 2 och 6 i EU-fördraget och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), särskilt principerna om respekten för människans värdighet, rätten till liv, förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, förbudet mot människohandel, rätten till frihet och säkerhet, rätten till skydd av personuppgifter, rätten till tillgång till handlingar, rätten till asyl och till skydd mot avlägsnande och utvisning, *non-refoulement*, icke-diskriminering, och barns rättigheter.
- (104) Denna förordning bör inrätta ett system för klagomål till byrån i samarbete med ombudet för grundläggande rättigheter, för att skydda respekten för de grundläggande rättigheterna i all verksamhet vid byrån. Detta bör utformas som ett administrativt system där ombudet för grundläggande rättigheter ansvarar för handläggning av klagomål till byrån i enlighet med rätten till god förvaltning. Ombudet för grundläggande rättigheter bör bedöma om klagomålet kan tas upp till prövning, registrera klagomål som kan tas upp till prövning, vidarebefordra alla registrerade klagomål till den verkställande direktören, vidarebefordra klagomål som avser medlemmar i enheterna till hemmedlemsstaten samt registrera byråns eller medlemsstatens uppföljning. Detta system bör vara effektivt och säkerställa att klagomål följs upp på rätt sätt. Systemet för klagomål bör inte påverka tillgången till administrativa medel och rättsmedel och inte utgöra ett villkor för utnyttjande av sådana medel. Brotsutredningar bör utföras av medlemsstaterna. För att öka insynen och möjligheterna att utkräva ansvar bör byrån i sin årsrapport redogöra för systemet för klagomål. Rapporten bör särskilt behandla antalet klagomål som det mottagit, de typer av kränkningar av grundläggande rättigheter som aktualiserats, de berörda insatserna och, när det är möjligt, de uppföljningsåtgärder som byrån och medlemsstaterna vidtagit. Ombudet för grundläggande rättigheter bör ha tillgång till all information om respekten för de grundläggande rättigheterna i hela byråns verksamhet. Ombudet för grundläggande rättigheter bör förses med de resurser och den personal som hon eller han behöver för att med fullgott resultat kunna utföra alla de uppgifter som följer av denna förordning. Den personal som ställs till förfogande för ombudet för grundläggande rättigheter bör ha kompetens och erfarenheter som står i proportion till byråns utökade verksamhet och befogenheter.
- (105) Byrån bör vara oberoende i tekniska och operativa frågor och självbestämmande i rättsligt, administrativt och finansiellt hänseende. Därför är det nödvändigt och lämpligt att den är ett unionsorgan som har ställning som juridisk person och utövar de genomförandebefogenheter som tilldelas den genom denna förordning.
- (106) Kommissionen och medlemsstaterna bör vara företrädare i en styrelse för att utöva kontroll över byrån. Styrelsen bör, om möjligt, vara sammansatt av operativa chefer för de nationella myndigheter som har ledningsansvar för gränsförvaltning eller deras företrädare. För att säkerställa kontinuitet i styrelsens arbete bör samtliga parter

som är representerade i styrelsen arbeta för att begränsa omsättningen av sina företrädare. Styrelsen bör ha de befogenheter som krävs för att fastställa byråns budget, kontrollera dess genomförande, anta lämpliga finansiella bestämmelser, inrätta transparenta förfaranden för byråns beslutsfattande samt utse verkställande direktör och tre biträdande verkställande direktörer som var och en bör tilldelas ansvar inom ett visst område av byråns befogenheter, såsom förvaltning av den stående styrkan, övervakning av byråns uppgifter när det gäller återvändande eller förvaltning av deltagande i de storskaliga it-systemen. Byrån bör styras och arbeta med beaktande av principerna i den gemensamma strategi för unionens decentraliserade byråer som godkändes av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 19 juli 2012.

- (107) Med tanke på Europaparlamentets delaktighet i frågor som omfattas av denna förordning bör styrelsens ordförande kunna bjuda in en expert från Europaparlamentet att delta i styrelsemötena.
- (108) Styrelsen bör varje år utarbeta ett samlat programdokument. Vid utarbetandet av det samlade programdokumentet bör styrelsen beakta rekommendationerna från den interinstitutionella arbetsgruppen om decentraliserade byråers resurser.
- (109) För att garantera att byrån är oberoende bör den ha en fristående budget, där inkomsterna främst kommer från ett bidrag från unionen. Byråns budget bör utarbetas i enlighet med principen om resultatbaserad budgetering och med beaktande av byråns mål och de förväntade resultaten av dess uppgifter. Unionens budgetförfarande bör tillämpas på unionens bidrag och för alla andra bidrag från unionens allmänna budget. Revisionen av räkenskaperna bör göras av revisionsrätten. I undantagsfall, om den tillgängliga budgeten bedöms vara otillräcklig och budgetförslaget inte medger lämpliga åtgärder för att hantera situationer som utvecklar sig snabbt, bör byrån ha möjlighet att få bidrag från unionens medel för att fullgöra sina uppgifter.
- (110) Den verkställande direktören bör i sin egenskap av utanordnare regelbundet bedöma de finansiella riskerna i samband med byråns verksamhet och vidta nödvändiga riskreducerande åtgärder i enlighet med den finansiella ram som är tillämplig på byrån och informera styrelsen om detta.
- (111) Byrån förväntas möta svåra omständigheter under de kommande åren när det gäller att tillgodose exceptionella behov av rekrytering och bevarande av kvalificerad personal från bredast möjliga geografiska bas.
- (112) I en anda av delat ansvar bör byrån kräva att den personal den anställer, särskilt den stående styrkans ordinarie personal, däribland ordinarie personal som utplaceras i operativ verksamhet, har samma utbildningsnivå, särskilda sakkunskap och professionalism som den personal som utstationeras eller anställs av medlemsstaterna. Därför bör byrån kontrollera och utvärdera huruvida dess ordinarie personal uppför sig korrekt vid operativ verksamhet på området gränskontroll och återvändande.
- (113) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁷⁾ bör tillämpas fullt ut på byrån, som bör ansluta sig till det interinstitutionella avtalet av den 25 maj 1999 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission om interna utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf)⁽¹⁸⁾.
- (114) I enlighet med rådets förordning (EU) 2017/1939⁽¹⁹⁾ bör den Europeiska åklagarmyndigheten ha möjlighet att utreda och lagföra bedrägeri och andra straffbara gärningar som påverkar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371⁽²⁰⁾.

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁸⁾ EGT L 136, 31.5.1999, s. 15.

⁽¹⁹⁾ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

- (115) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001⁽²¹⁾ bör tillämpas på byrån. Byrån bör vara så öppen som möjligt med sin verksamhet, utan att det därigenom blir svårare att nå målen med insatserna. Byrån bör offentliggöra information om all sin verksamhet. Den bör även säkerställa att allmänheten och alla berörda parter snabbt får information om dess arbete.
- (116) Byrån bör också rapportera om sin verksamhet till Europaparlamentet, rådet och kommissionen i största möjliga utsträckning.
- (117) Kommissionen bör göra en utvärdering av denna förordning. Utvärderingen bör också bedöma hur attraktiv byrån är som arbetsgivare vid rekrytering av ordinarie personal i syfte att säkerställa kvalifikationer hos kandidaterna och geografisk balans.
- (118) De yttre gränser som avses i denna förordning är de på vilka bestämmelserna i avdelning II i förordning (EU) 2016/399 är tillämpliga, vilka omfattar Schengenmedlemsstaternas yttre gränser i enlighet med protokoll nr 19 om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar, fogat till EU-fördraget och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).
- (119) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁽²²⁾.
- (120) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att utveckla och genomföra ett system med integrerad förvaltning av de yttre gränserna för att säkerställa Schengenrådets funktion, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan samordning utan snarare, på grund av avsaknaden av kontroller vid de inre gränserna och med tanke på de stora migrationsutmaningarna vid de yttre gränserna, behovet av att effektivt övervaka passagera över dessa gränser och att bidra till en hög nivå av inre säkerhet inom unionen, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (121) När det gäller Island och Norge utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket⁽²³⁾ som omfattas av det område som avses i artikel 1 A i rådets beslut 1999/437/EG⁽²⁴⁾. Avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Island och Konungariket Norge om villkoren för dessa staters deltagande i Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser⁽²⁵⁾ innehåller bestämmelser om dessa staters deltagande i byråns verksamhet, däribland bestämmelser om finansiella bidrag och personal.
- (122) När det gäller Schweiz utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽²⁶⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 A i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/146/EG⁽²⁷⁾.

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EGT L 145, 31.5.2001, s. 43).

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽²³⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽²⁴⁾ Rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EGT L 176, 10.7.1999, s. 31).

⁽²⁵⁾ EUT L 188, 20.7.2007, s. 19.

⁽²⁶⁾ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽²⁷⁾ Rådets beslut 2008/146/EG av den 28 januari 2008 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 53, 27.2.2008, s. 1).

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/17

- (123) När det gäller Liechtenstein utgör denna förordning, i enlighet med protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽²⁸⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 A i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/350/EU⁽²⁹⁾.
- (124) Avtalet mellan Europeiska gemenskapen, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein, å andra sidan, om villkoren för dessa staters deltagande i Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser⁽³⁰⁾ innehåller regler för dessa staters deltagande i byråns arbete, inbegripet bestämmelser om finansiella bidrag och personal.
- (125) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark. Eftersom denna förordning är en utveckling av Schengenregelverket, ska Danmark, i enlighet med artikel 4 i det protokollet, inom sex månader efter det att rådet har beslutat om denna förordning, besluta huruvida landet ska genomföra den i sin nationella rätt.
- (126) Denna förordning utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Förenade kungariket inte deltar i enlighet med rådets beslut 2000/365/EG⁽³¹⁾. Förenade kungariket deltar därför inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Förenade kungariket.
- (127) Denna förordning utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar i enlighet med rådets beslut 2002/192/EG⁽³²⁾. Irland deltar därför inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Irland.
- (128) Byrån bör underlätta organisationen av specifik verksamhet där medlemsstaterna får använda sig av sakkunskap och resurser vilka Irland och Förenade kungariket kan vilja ställa till deras förfogande, på villkor som ska fastställas från fall till fall av styrelsen. I detta syfte får företrädare för Irland inbjudas att närvara vid styrelsens sammanträden så att de till fullo kan delta i förberedelserna av sådan specifik verksamhet. Företrädare för Förenade kungariket får inbjudas att närvara vid styrelsens sammanträden till och med den dag då fördragen upphör att vara tillämpliga på Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i EU-fördraget.
- (129) Även om Förenade kungariket inte deltar i denna förordning har det beviljats möjligheten att samarbeta med den europeiska gräns- och kustbevakningen på grund av dess ställning som medlemsstat. Mot bakgrund av Förenade kungarikets anmälan av sin avsikt att utträda ur unionen i enlighet med artikel 50 i EU-fördraget bör särskilda arrangemang för det operativa samarbetet med Förenade kungariket på grundval av denna förordning tillämpas fram till den dag då fördragen upphör att vara tillämpliga på Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i EU-fördraget eller, förutsatt att ett avtal om utträde som ingåtts med Förenade kungariket i enlighet med artikel 50 i EU-fördraget, som reglerar sådana särskilda arrangemang, träder i kraft.
- (130) En motsättning föreligger mellan Konungariket Spanien och Förenade kungariket om gränsdragningen kring Gibraltar.
- (131) Den uppskjutna tillämpningen av denna förordning på Gibraltars gränser medför ingen ändring av de berörda staternas respektive ståndpunkt.

⁽²⁸⁾ EUT L 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽²⁹⁾ Rådets beslut 2011/350/EU av den 7 mars 2011 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, om avskaffande av kontroller vid de inre gränserna och om personers rörlighet (EUT L 160, 18.6.2011, s. 19).

⁽³⁰⁾ EUT L 243, 16.9.2010, s. 4.

⁽³¹⁾ Rådets beslut 2000/365/EG av den 29 maj 2000 om en begäran från Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket (EGT L 131, 1.6.2000, s. 43).

⁽³²⁾ Rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket (EGT L 64, 7.3.2002, s. 20).

- (132) Europeiska datatillsynsmannen hördes den 7 november 2018 i enlighet med artikel 28.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001⁽¹⁾ och avgav ett yttrande den 30 november 2018.
- (133) Syftet med denna förordning är att ändra och utvidga bestämmelserna i förordningarna (EU) 2016/1624 och (EU) nr 1052/2013. Eftersom ett stort antal väsentliga ändringar genomförs bör dessa rättsakter av tydlighets skull upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

DEN EUROPEISKA GRÄNS- OCH KUSTBEVAKNINGEN

Artikel 1

Syfte

Genom denna förordning inrättas en europeisk gräns- och kustbevakning som ska säkerställa europeisk integrerad gränsförvaltning vid de yttre gränserna i syfte att effektivt och med full respekt för de grundläggande rättigheterna förvalta gränserna och att effektivisera unionens återvändandepolitik.

Genom denna förordning hanteras migrationsutmaningar och eventuella framtida utmaningar och hot vid de yttre gränserna. Genom förordningen säkerställs en hög nivå av inre säkerhet inom unionen med full respekt för de grundläggande rättigheterna, och samtidigt skyddas den fria rörligheten för personer inom unionen. Förordningen bidrar till att upptäcka, förebygga, förhindra och bekämpa gränsöverskridande brottslighet vid de yttre gränserna.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning avses med

1. *yttre gränser*: yttre gränser enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2016/399,
2. *gränsövergångsställe*: gränsövergångsställe enligt definitionen i artikel 2.8 i förordning (EU) 2016/399,
3. *gränskontroll*: gränskontroll enligt definitionen i artikel 2.10 i förordning (EU) 2016/399,
4. *in- och utresekontroller*: in- och utresekontroller enligt definitionen i artikel 2.11 i förordning (EU) 2016/399,
5. *gränsövervakning*: gränsövervakning enligt definitionen i artikel 2.12 i förordning (EU) 2016/399,
6. *övervakning av luftgränser*: övervakning av flygtrafik med ett bemannat eller obemannat luftfartyg och dess passagerare eller gods till eller från medlemsstaternas territorier som inte är inrikesflyg enligt definitionen i artikel 2.3 i förordning (EU) 2016/399,
7. *situationsmedvetenhet*: förmågan att övervaka, upptäcka, identifiera, spåra och förstå olaglig gränsöverskridande verksamhet för att finna välgrundade skäl för reaktionsåtgärder genom att kombinera ny information med befintliga kunskaper och för att bättre kunna minska antalet migranter som förlorar sina liv vid, längs eller i närheten av de yttre gränserna,
8. *reaktionsförmåga*: förmåga att genomföra insatser som syftar till att motverka olaglig gränsöverskridande verksamhet vid, längs eller i närheten av de yttre gränserna, inbegripet den tid och de medel som krävs för att reagera på ett adekvat sätt,
9. *Eurosur*: ett ramverk för informationsutbyte och samarbete mellan medlemsstaterna och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

10. *situationsbild*: en samling geografibaserade uppgifter och information i nära realtid som mottagits från olika myndigheter, sensorer, plattformar och andra källor som överförs via säkra kommunikations- och informationskanaler och kan behandlas och selektivt visas och delas med andra relevanta myndigheter för att uppnå situationsmedvetenhet och stödja reaktionsförmågan vid, längs eller i närheten av de yttre gränserna och i området före gränserna,
11. *yttre gränssnitt*: hela eller delar av en medlemsstats yttre gräns enligt definitionen i nationell rätt eller enligt vad som fastställs av den nationella samordningscentralen eller en annan ansvarig nationell myndighet,
12. *gränsöverskridande brottslighet*: allvarlig brottslighet som har en gränsöverskridande dimension och som begås eller som det görs försök att begå vid, längs eller i närheten av de yttre gränserna,
13. *område före gränserna*: det geografiska område utanför de yttre gränserna som är relevant för förvaltningen av de yttre gränserna genom riskanalys och situationsmedvetenhet,
14. *incident*: situation som avser olaglig invandring, gränsöverskridande brottslighet eller som utgör en risk för migranternas liv vid, längs eller i närheten av de yttre gränserna,
15. *ordinarie personal*: personal som är anställd av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån i enlighet med tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen (nedan kallade *tjänsteföreskrifterna*) och anställningsvillkoren för övriga anställda i unionen (nedan kallade *anställningsvillkoren*) som fastställs i rådets förordning (EEG, Euratom, EKS/G) nr 259/68 ⁽¹⁴⁾,
16. *operativ personal*: gränskontrolltjänstemän, ledsagare vid återvändande, återvändandexpertiser och annan relevant personal som utgör den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka i enlighet med de fyra kategorier som anges i artikel 54.1, som agerar som medlemmar i de enheter som har verkställande befogenheter, i tillämpliga fall, och den ordinarie personal som ansvarar för driften av centralenheten vid EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etiás), som inte kan utplaceras som medlemmar i enheterna,
17. *medlem i enheterna*: en medlem i den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka som utplaceras genom gränsförvaltningsenheter, stödgrupper för migrationshantering eller återvändandeenheter,
18. *gränsförvaltningsenheter*: enheter som bildas från den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka och som ska utplaceras under gemensamma insatser vid de yttre gränserna och snabba grännsinsatser i medlemsstaterna och i tredjeländer,
19. *stödenhet för migrationshantering*: enheter med experter som ger medlemsstaterna tekniskt och operativt stöd, inbegripet i hotspot-områden, som består av operativ personal, experter från Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo) och Europol, och vid behov av experter från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA), andra unionsorgan och unionsbyråer och från medlemsstaterna,
20. *värmedlemsstat*: en medlemsstat i vilken en gemensam insats, en snabb grännsinsats, en återvändandeinsats eller en återvändandeintervention äger rum, eller från vilken den utgår, eller i vilken en stödenhet för migrationshantering utplaceras,
21. *hemmedlemsstat*: den medlemsstat från vilken en personalmedlem är utplacerad eller utstationerad till den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka,
22. *deltagande medlemsstat*: en medlemsstat som deltar i en gemensam insats, en snabb grännsinsats, en återvändandeinsats, en återvändandeintervention eller en utplacering av en stödenhet för migrationshantering genom att tillhandahålla teknisk utrustning eller personal för den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka, samt en medlemsstat som deltar i återvändandeinsatser eller återvändandeinterventioner genom att tillhandahålla teknisk utrustning eller personal men som inte är en värmedlemsstat,

⁽¹⁴⁾ EGT L 56, 4.3.1968, s. 1.

23. *hotspot-område*: ett område som upprättats på begäran av värdmedlemsstaten, i vilket värdmedlemsstaten, kommissionen, relevanta unionsbyråer och deltagande medlemsstater samarbetar i syfte att hantera en befintlig eller potentiell oproportionell migrationsutmaning som kännetecknas av en betydande ökning av antalet migranter som anländer till de yttre gränserna,
24. *återvändande*: återvändande enligt definitionen i artikel 3.3 i direktiv 2008/115/EG,
25. *beslut om återvändande*: administrativa eller rättsliga avgöranden enligt vilka en tredjelandsmedborgares vistelse är olaglig, vilka ålägger eller fastställer en skyldighet att återvända och vilka är förenliga med direktiv 2008/115/EG,
26. *person som är föremål för ett beslut om återvändande*: en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och som är föremål för ett verkställbart beslut om återvändande,
27. *återvändandeinsats*: en insats som organiseras eller samordnas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och innefattar teknisk och operativ förstärkning som tillhandahålls en eller flera medlemsstater, under vilken personer som är föremål för ett beslut om återvändande, från en eller flera medlemsstater, återvänder antingen med tvång eller frivilligt, oberoende av transportmedel,
28. *återvändandeintervention*: en verksamhet varigenom Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån tillhandahåller medlemsstaterna teknisk och operativ förstärkning genom att utplacera återvändandeenheter och organisera återvändandeinsatser,
29. *återvändandeenheter*: enheter som bildas från den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka och som ska utplaceras vid återvändandeinsatser, återsändandeinterventioner i medlemsstater eller annan operativ verksamhet som har samband med genomförandet av uppgifter i samband med återvändande,
30. *sambandsman för invandring*: sambandsman för invandring enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1240 ⁽¹⁹⁾.

Artikel 3

Europeisk integrerad gränsförvaltning

1. Europeisk integrerad gränsförvaltning ska bestå av följande:
 - a) Gränskontroll, däribland åtgärder för att underlätta laglig gränspassage och vid behov åtgärder för att förebygga, förhindra och avslöja gränsöverskridande brottslighet vid de yttre gränserna, i synnerhet smuggling av migranter, människohandel och terrorism, samt mekanismer och förfaranden för identifiering av utsatta personer och ensamkommande barn, och för identifiering av personer som är i behov av internationellt skydd eller som önskar ansöka om sådant skydd, tillhandahållande av information till sådana personer och vidare hänvisning av sådana personer.
 - b) Efterforsknings- och räddningssituationer för personer i sjönöd, inledda och utförda i enlighet med förordning (EU) nr 656/2014 och internationell rätt, som äger rum i situationer som kan uppkomma under gränsövervakningsinsatser till havs.
 - c) Analys av risker för den inre säkerheten och analys av hot som kan påverka de yttre gränsernas funktion eller säkerhet.
 - d) Informationsutbyte och samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som omfattas av denna förordning, samt informationsutbyte och samarbete mellan medlemsstaterna och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, inklusive det stöd som samordnas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån.
 - e) Samarbete mellan medlemsstaternas nationella myndigheter med ansvar för gränskontroll eller andra uppgifter som utförs vid gränsen samt mellan de myndigheter som ansvarar för återvändande i varje medlemsstat, inbegripet ett regelbundet informationsutbyte genom befintliga verktyg för informationsutbyte, inklusive, när så är lämpligt, samarbete med de nationella organ som ansvarar för skyddet av de grundläggande rättigheterna.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1240 av den 20 juni 2019 om inrättande av ett europeiskt nätverk av sambandsmän för invandring (EUT L 198, 25.7.2019, s. 88).

- f) Samarbete mellan relevanta unionsinstitutioner, -organ och -byråer på de områden som omfattas av denna förordning, inbegripet genom ett regelbundet informationsutbyte.
 - g) Samarbete med tredjeländer på de områden som omfattas av denna förordning, med särskild inriktning på angränsande tredjeländer och sådana tredjeländer som genom en riskanalys har identifierats som ursprungsländer eller transiteringsländer för olaglig invandring.
 - h) Tekniska och operativa åtgärder inom Schengenområdet som har anknytning till gränskontroll och som utformats för att vidta åtgärder mot olaglig invandring och motverka gränsöverskridande brottslighet på ett bättre sätt.
 - i) Återvändande av tredjelandsmedborgare som är föremål för beslut om återvändande utfärdade av en medlemsstat.
 - j) Användning av den senaste tekniken, däribland stora informationssystem.
 - k) Ett system för kvalitetskontroll, särskilt utvärderingsmekanismen för Schengen, sårbarhetsbedömningen och eventuella nationella mekanismer, för att säkerställa att unionsrätten på området gränsförvaltning genomförs.
 - l) Solidaritetsmekanismer, särskilt instrument för unionsfinansiering.
2. Grundläggande rättigheter, utbildning, forskning och innovation ska vara övergripande komponenter i genomförandet av europeisk integrerad gränsförvaltning.

Artikel 4

Den europeiska gräns- och kustbevakningen

Medlemsstaternas nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränskontrolluppgifter, de nationella myndigheter som ansvarar för återvändande och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (nedan kallad *byrån*) ska utgöra den europeiska gräns- och kustbevakningen.

Artikel 5

Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån

1. Byrån ska regleras genom den här förordningen.
2. Byrån ska omfatta den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka (nedan kallad *den stående styrkan*) som avses i artikel 54, med en kapacitet på upp till 10 000 medlemmar i den operativa personalen i enlighet med bilaga I.
3. För att säkerställa en konsekvent europeisk integrerad gränsförvaltning ska byrån underlätta och effektivisera tillämpningen av unionsåtgärder avseende förvaltningen av de yttre gränserna, i synnerhet förordning (EU) 2016/399, och av unionsåtgärder som rör återvändande.
4. Byrån ska bidra till att unionsrätten, däribland unionens regelverk avseende grundläggande rättigheter, särskilt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), tillämpas kontinuerligt och enhetligt överallt vid de yttre gränserna. Byråns bidrag ska omfatta utbyte av god praxis.

Artikel 6

Ansvarighet

Byrån ska vara ansvarig inför Europaparlamentet och rådet i enlighet med denna förordning.

Artikel 7

Delat ansvar

1. Den europeiska gräns- och kustbevakningen ska genomföra europeisk integrerad gränsförvaltning som ett delat ansvar mellan byrån och nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränsövervakningsinsatser till havs och andra gränskontrolluppgifter. Medlemsstaterna ska alljämt vara huvudansvariga för att förvalta sina avsnitt av de yttre gränserna.

2. Byrån ska, på begäran av den berörda medlemsstaten eller på eget initiativ och med den berörda medlemsstatens samtycke, tillhandahålla tekniskt och operativt stöd vid genomförandet av åtgärder som rör återvändande, enligt vad som avses i artikel 48 i denna förordning. Medlemsstaterna ska ensamma behålla ansvaret för att utfärda beslut om återvändande och för att besluta om de åtgärder som rör förvar av personer som är föremål för ett beslut om återvändande i enlighet med direktiv 2008/115/EG.
3. Medlemsstaterna ska i nära samarbete med byrån säkerställa förvaltningen av sina yttre gränser och verkställigheten av beslut om återvändande i eget och alla medlemsstaters gemensamma intresse i full överensstämmelse med unionsrätten, inklusive respekten för de grundläggande rättigheterna, och i enlighet med den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning som avses i artikel 8.
4. Byrån ska stödja tillämpningen av unionsåtgärder rörande förvaltningen av de yttre gränserna och verkställigheten av beslut om återvändande genom att stärka, bedöma och samordna medlemsstaternas arbete och tillhandahålla tekniskt och operativt stöd när det gäller att genomföra dessa åtgärder och när det gäller återvändandefrågor. Byrån ska inte stödja några åtgärder eller delta i någon verksamhet som rör kontroller vid de inre gränserna. Byrån ska vara fullt ansvarig och ansvarsskyldig för alla beslut som den fattar och för all verksamhet som den ensam ansvarar för enligt denna förordning.
5. Medlemsstaterna får bedriva operativt samarbete med andra medlemsstater eller tredjeländer när detta samarbete är förenligt med byråns uppgifter. Medlemsstaterna ska avhålla sig från alla åtgärder som kan äventyra byråns arbete eller dess mål. Medlemsstaterna ska underrätta byrån om detta operativa samarbete med andra medlemsstater eller tredjeländer vid de yttre gränserna samt i fråga om återvändande. Den verkställande direktören ska regelbundet och minst en gång om året underrätta styrelsen i dessa frågor.

Artikel 8

Flerårig strategisk policycykel för europeisk integrerad gränsförvaltning

1. Kommissionen och den europeiska gräns- och kustbevakningen ska säkerställa att den europeiska integrerade gränsförvaltningen är effektiv genom en flerårig strategisk policycykel som antas i enlighet med förfarandet i punkt 4.
2. I den fleråriga strategiska policyn för den europeiska integrerade gränsförvaltningen ska det anges hur utmaningarna på området gränsförvaltning och återvändande ska hanteras på ett konsekvent, integrerat och systematiskt sätt. Policyn ska ange politiska prioriteringar och tillhandahålla strategiska riktlinjer för de komponenter som avses i artikel 3 för en period på fem år.
3. Den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning ska bestå av fyra delar på sätt som anges i punkterna 4–7.
4. På grundval av den strategiska riskanalysen för europeisk integrerad gränsförvaltning som avses i artikel 29.2 ska kommissionen utarbeta ett policydokument för att utveckla en flerårig strategisk policy för europeisk integrerad gränsförvaltning. Kommissionen ska överlämna detta policydokument till Europaparlamentet och rådet för diskussion. Efter denna diskussion ska kommissionen anta ett meddelande om upprättandet av en flerårig strategisk policy för europeisk integrerad gränsförvaltning.
5. För att genomföra den fleråriga strategiska policyn för europeisk integrerad gränsförvaltning ska byrån, genom ett styrelsebeslut baserat på ett förslag från den verkställande direktören, som utarbetats i nära samarbete med medlemsstaterna och kommissionen, fastställa en teknisk och operativ strategi för europeisk integrerad gränsförvaltning. När det är motiverat ska byrån ta hänsyn till medlemsstaternas specifika situation, särskilt deras geografiska läge. Den tekniska och operativa strategin ska vara förenlig med artikel 3 och den fleråriga strategiska policyn för europeisk integrerad gränsförvaltning. Den ska främja och stödja genomförandet av europeisk integrerad gränsförvaltning i samtliga medlemsstater.
6. För att genomföra den fleråriga strategiska policyn för europeisk integrerad gränsförvaltning ska medlemsstaterna fastställa nationella strategier för europeisk integrerad gränsförvaltning genom ett nära samarbete mellan alla nationella myndigheter som ansvarar för förvaltningen av de yttre gränserna och återvändande. Dessa nationella strategier ska vara förenliga med artikel 3, den fleråriga strategiska policyn för europeisk integrerad gränsförvaltning och den tekniska och operativa strategin.

7. Fyra år efter antagandet av den fleråriga strategiska policyn för europeisk integrerad gränsförvaltning ska kommissionen göra en grundlig utvärdering av dess genomförande. Utvärderingens resultat ska beaktas vid utarbetandet av följande fleråriga strategiska policycykel. Medlemsstaterna och byrån ska i rätt tid ge kommissionen den information som är nödvändig för att ta fram den utvärderingen. Kommissionen ska lägga fram resultatet av den utvärderingen för Europaparlamentet och rådet.

8. Om situationen vid de yttre gränserna eller i fråga om återvändande kräver en ändring av de politiska prioriteringarna ska kommissionen ändra den fleråriga strategiska policyn för europeisk integrerad gränsförvaltning, eller relevanta delar av den, i enlighet med det förfarande som fastställs i punkt 4.

Om kommissionen ändrar den fleråriga strategiska policyn enligt första stycket ska den tekniska och operativa strategin och de nationella strategierna vid behov anpassas.

Artikel 9

Integrerad planering

1. På grundval av den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning ska den europeiska gräns- och kustbevakningen upprätta en integrerad planeringsprocess för gränsförvaltning och återvändande, inklusive processer för operativ planering, beredskapsplanering och planering av kapacitetsutvecklingen. Den integrerade planeringsprocessen ska fastställas i enlighet med punkterna 2, 3 och 4 i denna artikel.

2. Medlemsstaterna och byrån ska anta operativa planer för gränsförvaltning och återvändande. Medlemsstaternas operativa planer för gränssnitt med en hög och kritisk påverkansgrad ska samordnas med angränsande medlemsstater och byrån i syfte att genomföra de nödvändiga gränsoverskridande åtgärderna och tillhandahålla stöd från byrån. För byråns verksamhet ska den operativa planeringsprocessen för påföljande år anges i en bilaga till det samlade programdokument som avses i artikel 102. För varje specifik operativ verksamhet ska operativa planeringsprocesser resultera i de operativa planer som avses i artiklarna 38 och 74.3. De operativa planerna eller delar av dem får vid behov klassificeras i enlighet med artikel 92.

3. Medlemsstaterna ska var för sig anta en beredskapsplan för förvaltningen av sina gränser och återvändande. I linje med nationella strategier för integrerad gränsförvaltning ska beredskapsplanerna beskriva alla nödvändiga åtgärder och resurser för en möjlig förstärkning av kapaciteten, inklusive logistik och stöd både på nationell nivå och från byrån.

Den del av beredskapsplanerna som kräver ytterligare stöd från den europeiska gräns- och kustbevakningen ska utarbetas gemensamt av den berörda medlemsstaten och byrån i nära samarbete med angränsande medlemsstater.

4. Medlemsstaterna ska anta nationella kapacitetsutvecklingsplaner för gränsförvaltning och återvändande i linje med sina nationella integrerade strategier för gränsförvaltning. De nationella kapacitetsutvecklingsplanerna ska innehålla en beskrivning av utvecklingen av den nationella kapaciteten för gränsförvaltning och återvändande på medellång till lång sikt.

De nationella kapacitetsutvecklingsplanerna ska behandla utvecklingen inom varje komponent för europeisk integrerad gränsförvaltning, särskilt policyn för rekrytering och utbildning av gränsbevakningstjänstemän och återvändandexpert, förvärv och underhåll av utrustning, nödvändig forsknings- och utvecklingsverksamhet och motsvarande finansieringsbehov och finansieringskällor.

5. De beredskapsplaner och nationella kapacitetsutvecklingsplaner som avses i punkterna 3 och 4 ska baseras på scenarier som härleds från riskanalyser. Dessa scenarier ska återspegla den möjliga utvecklingen av situationen vid de yttre gränserna och på området olaglig invandring och de utmaningar som identifierats i den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning. Dessa scenarier ska anges i de beredskapsplaner och nationella kapacitetsutvecklingsplaner till vilka de hänför sig.

6. Metoden och förfarandet för att fastställa de planer som avses i punkterna 3 och 4 ska antas av styrelsen, efter samråd med medlemsstaterna, på grundval av ett förslag från den verkställande direktören.

7. Byrån ska upprätta en översikt över de nationella kapacitetsutvecklingsplanerna och en flerårig strategi för det förvärv av byråns utrustning som avses i artikel 63 och den fleråriga planeringen av personalprofiler för den stående styrkan.

Byrån ska dela denna översikt med medlemsstaterna och kommissionen för att identifiera möjliga samverkans effekter och möjligheter till samarbete inom de olika områden som omfattas av de nationella kapacitetsutvecklingsplanerna, inbegripet gemensam upphandling. På grundval av de identifierade samverkans effekterna får byrån uppmana medlemsstaterna att delta i uppföljningsåtgärder för samarbete.

8. Styrelsen ska sammanträda minst en gång per år för att diskutera och godkänna den europeiska gräns- och kustbevakningens kapacitetsfärdplan. Kapacitetsfärdplanen ska föreslås av den verkställande direktören på grundval av översikten över de nationella kapacitetsutvecklingsplanerna, med beaktande av bland annat resultaten av den riskanalys och de sårbarhetsbedömningar som utförts i enlighet med artiklarna 29 och 32 samt byråns egna fleråriga planer. När kapacitetsfärdplanen har godkänts av styrelsen ska den bifogas den tekniska och operativa strategin som avses i artikel 8.5.

KAPITEL II

DEN EUROPEISKA GRÄNS- OCH KUSTBEVAKNINGENS FUNKTION

AVSNITT 1

Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns uppgifter

Artikel 10

Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns uppgifter

1. Byrån ska fullgöra följande uppgifter:
 - a) Övervaka migrationsflöden och utföra riskanalyser i alla frågor som rör integrerad gränsförvaltning.
 - b) Övervaka medlemsstaternas operativa behov i samband med genomförandet av återvändanden, bland annat genom insamling av operativa data.
 - c) Utföra sårbarhetsbedömningar, inbegripet bedömningar av vilken kapacitet och beredskap medlemsstaterna har när det gäller att hantera hot och utmaningar vid de yttre gränserna.
 - d) Övervaka förvaltningen av de yttre gränserna genom byråns sambandsmän i medlemsstaterna.
 - e) Övervaka efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna i all sin verksamhet vid de yttre gränserna och i återvändandeinsatser.
 - f) Stödja utvecklingen och driften av Eurosur.
 - g) Bistå medlemsstaterna i situationer som kräver teknisk och operativ förstärkning vid de yttre gränserna, genom att samordna och organisera gemensamma insatser, med beaktande av att vissa situationer kan inbegripa humanitära krissituationer och sjöräddning i enlighet med unionsrätten och internationell rätt.
 - h) Bistå medlemsstaterna i situationer som kräver teknisk och operativ förstärkning vid de yttre gränserna genom att inleda snabba gränsinsatser vid de yttre gränserna i medlemsstater som utsätts för specifika och oproportionella utmaningar, med beaktande av att vissa situationer kan inbegripa humanitära krissituationer och sjöräddning i enlighet med unionsrätten och internationell rätt.
 - i) Tillhandahålla medlemsstaterna och tredjeländer tekniskt och operativt stöd i enlighet med förordning (EU) nr 656/2014 och internationell rätt i samband med efterforsknings- och räddningssituationer för personer i sjönöd som kan uppkomma under gränsövervakningsinsatser till havs.

- j) Utplacera den stående styrkan inom ramen för gränsförvaltningsenheter, stödenheter för migrationshantering och återvändandeenheter (nedan gemensamt kallade *enheter*) under gemensamma insatser samt vid snabba gränsinsatser, återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner.
- k) Inrätta en reserv med teknisk utrustning, inbegripet en reserv med utrustning för snabba insatser, som ska utplaceras vid gemensamma insatser, snabba gränsinsatser, inom ramen för stödenheter för migrationshantering samt vid återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner.
- l) Utveckla och hantera, med stöd av en intern kvalitetskontrollmekanism, sina egna personalresurser och tekniska resurser för att bidra till den stående styrkan, inklusive till rekrytering och utbildning av personal som arbetar som medlemmar i enheterna, och reserven med teknisk utrustning.
- m) Inom ramen för stödenheter för migrationshantering i hotspot-områden
- i) utplacera operativ personal och teknisk utrustning för att tillhandahålla stöd för screening, intervjuer för informationsinhämtning (debriefing), identifiering och upptagande av fingeravtryck,
- ii) inrätta ett förfarande för hänvisning och tillhandahållande av inledande information till personer som är i behov av internationellt skydd, eller som önskar ansöka om sådant skydd, inklusive ett förfarande för identifiering av utsatta grupper, i samarbete med Easo och behöriga nationella myndigheter.
- n) Tillhandahålla stöd i alla stadier av återvändandeförfarandet utan att i sak pröva besluten om återvändande, som förblir medlemsstaternas ansvar, och bistå med samordningen och organisationen av återvändandeinsatser och tillhandahålla tekniskt och operativt stöd för att genomföra skyldigheten att återsända personer som är föremål för ett beslut om återvändande, och tekniskt och operativt stöd till återvändandeinsatser samt återvändandeinterventioner även under omständigheter som kräver ökat bistånd.
- o) Inrätta en reserv med övervakare vid återvändande med tvång.
- p) Utplacera återvändandeenheter under återvändandeinterventioner.
- q) Inom ramen för de berörda byråernas respektive uppdrag samarbeta med Europol och Eurojust och bistå medlemsstaterna i situationer som kräver teknisk och operativ förstärkning vid de yttre gränserna i kampen mot gränsöverskridande brottslighet och terrorism.
- r) Samarbeta med Easo, inom ramen för deras respektive uppdrag, särskilt i syfte att underlätta åtgärder där tredjelandsmedborgare vilkas ansökan om internationellt skydd har avslagits genom ett slutligt beslut är föremål för återvändande.
- s) Samarbeta med FRA, inom ramen för deras respektive uppdrag, i syfte att säkerställa kontinuerlig och enhetlig tillämpning av unionens regelverk om grundläggande rättigheter.
- t) Samarbeta med Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA) och Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa), inom ramen för deras respektive uppdrag, för att stödja nationella myndigheter som utför kustbevakningsuppgifter enligt artikel 69, inbegripet att rädda liv till havs, genom att tillhandahålla tjänster, information, utrustning och utbildning samt genom att samordna multifunktionella insatser.
- u) Samarbeta med tredjeländer med avseende på de områden som omfattas av denna förordning, bland annat genom att eventuellt operativt utplacera gränsförvaltningsenheter i tredjeländer.
- v) Bistå medlemsstaterna och tredjeländer i deras tekniska och operativa samarbete i frågor som omfattas av denna förordning.
- w) Bistå medlemsstaterna och tredjeländer med utbildning av nationella gränsbevakningstjänstemän, annan relevant personal och återvändandeeexperter, bland annat genom att fastställa gemensamma utbildningsstandarder och utbildningsprogram, bland annat i fråga om grundläggande rättigheter.
- x) Delta i utveckling och förvaltning av forsknings- och innovationsverksamhet av betydelse för kontroll av de yttre gränserna, däribland användning av avancerad övervakningsteknik, samt vid behov utveckla egna pilotprojekt för att genomföra verksamhet enligt denna förordning.

- y) Utveckla tekniska standarder för informationsutbyte.
- z) Stödja utvecklingen av tekniska standarder för utrustning på området gränskontroll och återvändande, inbegripet för sammankoppling av system och nätverk, och vid behov stödja utvecklingen av gemensamma minimistandarder för övervakning av de yttre gränserna, i linje med medlemsstaternas och kommissionens respektive befogenheter.
- aa) Inrätta och upprätthålla det kommunikationsnätverk som avses i artikel 14.
- ab) I enlighet med förordning (EU) 2018/1725 utveckla och hantera informationssystem som gör det möjligt att snabbt och säkert utbyta information om framväxande risker vid förvaltningen av de yttre gränserna, olaglig invandring samt återvändande, i nära samarbete med kommissionen, unionsorgan och unionsbyråer samt det europeiska migrationsnätverket, vilket inrättats genom rådets beslut 2008/381/EG⁽⁴⁶⁾.
- ac) Tillhandahålla nödvändigt stöd för att utveckla en gemensam miljö för informationsutbyte, inbegripet interoperabilitet mellan systemen, när så är lämpligt.
- ad) Följa höga standarder för gränsförvaltning, som möjliggör insyn och offentlig granskning, och med full respekt för tillämplig rätt, som säkerställer respekt för och skydd och främjande av de grundläggande rättigheterna.
- ae) Hantera och driva systemet för falska och äkta handlingar online som avses i artikel 79, och stödja medlemsstaterna genom att underlätta upptäckten av dokumentbedrägeri.
- af) Fullgöra de uppgifter och skyldigheter som åläggs byrån enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240⁽⁴⁷⁾ och säkerställa inrättandet och driften av Etias centralenhet enligt artikel 7 i den förordningen.
- ag) Bistå medlemsstaterna genom att underlätta för personer att passera de yttre gränserna.
2. Byrån ska kommunicera om frågor som omfattas av dess uppdrag. Den ska i vederbörlig tid tillhandahålla allmänheten korrekt, detaljerad och utförlig information om sin verksamhet.

Sådan kommunikation får inte inverka negativt på de uppgifter som avses i punkt 1 i denna artikel, och den får i synnerhet inte röja operativ information som, om den offentliggjordes, skulle äventyra målen med insatserna. Byrån ska kommunicera utan att det påverkar tillämpningen av artikel 92 och i enlighet med de relevanta planer för kommunikation och informationsspridning som antagits av styrelsen och i nära samarbete med andra organ och byråer när det är lämpligt.

AVSNITT 2

Informationsutbyte och kommunikation

Artikel 11

Skyldighet att samarbeta lojalt

Byrån, nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränskontrolluppgifter, och nationella myndigheter med ansvar för återvändande ska vara skyldiga att samarbeta lojalt och att utbyta information.

⁽⁴⁶⁾ Rådets beslut 2008/381/EG av den 14 maj 2008 om inrättande av ett europeiskt migrationsnätverk (EUT L 131, 21.5.2008, s. 7).

⁽⁴⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226 (EUT L 236, 19.9.2018, s. 1).

Artikel 12

Skyldighet att utbyta information

1. För att kunna utföra sina uppgifter enligt denna förordning ska byrån, de nationella myndigheterna med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränskontrolluppgifter, och nationella myndigheter med ansvar för återvändande i enlighet med denna förordning och annan relevant unionsrätt och nationell rätt om utbyte av information, i rätt tid och på korrekt sätt dela med sig av all nödvändig information.

2. Byrån ska vidta lämpliga åtgärder för att underlätta utbyte av information som är relevant för dess arbetsuppgifter med kommissionen och medlemsstaterna.

Om information är relevant för utförandet av dess arbetsuppgifter, ska byrån utbyta sådan information med andra relevanta unionsorgan och unionsbyråer, för riskanalyser, insamling av statistiska uppgifter, bedömning av situationen i tredjeländer, utbildning och stöd till medlemsstaterna i samband med beredskapsplanering. För det syftet ska nödvändiga verktyg och strukturer utvecklas mellan unionsorganen och unionsbyråerna.

3. Byrån ska vidta de åtgärder som krävs för att underlätta utbyte av information med Irland och Förenade kungariket som är relevant för dess arbetsuppgifter, när denna information gäller verksamhet där de deltar i enlighet med artiklarna 70 och 100.5.

Artikel 13

Nationella kontaktpunkter

1. Varje medlemsstat ska utse en nationell kontaktpunkt för kommunikation med byrån i alla frågor som rör byråns verksamhet, utan att det påverkar de nationella samordningscentralernas roll. De nationella kontaktpunkterna ska ständigt kunna nås och säkerställa att spridning av all information från byrån till alla relevanta myndigheter i den berörda medlemsstaten sker i rätt tid, särskilt medlemmarna i styrelsen och den nationella samordningscentralen.

2. Medlemsstaterna får utse upp till två personalmedlemmar, som företräder deras nationella kontaktpunkt, att utplaceras som sambandsmän vid byrån. Sambandsmännen ska underlätta kommunikationen mellan den nationella kontaktpunkten och byrån och får vid behov delta i relevanta möten.

3. Byrån ska i sitt huvudkontor tillhandahålla sambandsmännen nödvändiga lokaler och tillhandahålla lämpligt stöd för att de ska kunna utföra sina uppgifter. Alla andra kostnader som uppstår i samband med utplaceringen av sambandsmän ska täckas av medlemsstaten. Styrelsen ska fastställa regler och villkor för utplaceringen, samt reglerna beträffande det lämpliga stöd som ska tillhandahållas.

Artikel 14

Kommunikationsnätverk

1. Byrån ska inrätta och upprätthålla ett kommunikationsnätverk för att tillhandahålla verktyg för kommunikation och analys, samt möjliggöra ett utbyte, på ett säkert sätt och i nära realtid, av känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, med och mellan de nationella samordningscentralerna.

System och applikationer som använder kommunikationsnätverket ska under hela sin livscykel vara förenliga med unionsrätten på dataskyddsområdet.

Kommunikationsnätverket ska vara i drift dygnet runt alla dagar i veckan och ska möjliggöra

- a) bilateralt och multilateralt informationsutbyte i nära realtid,
- b) audio- och videokonferenser,

- c) säker hantering, lagring, överföring och behandling av känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter,
- d) säker hantering, lagring, överföring och behandling av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter upp till nivån CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL eller motsvarade nationell nivå för säkerhetsskyddsklassificering, genom att det säkerställs att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter hanteras, lagras, överförs och behandlas i en separat och vederbörligen ackrediterad del av kommunikationsnätverket.
2. Byrån ska tillhandahålla tekniskt stöd och säkerställa att kommunikationsnätverket är ständigt tillgängligt och kan stödja det kommunikations- och informationssystem som förvaltas av byrån.

Artikel 15

System för informationsutbyte och applikationer som förvaltas av byrån

1. Byrån får vidta de åtgärder som krävs för att underlätta utbyte av information som är relevant för dess arbetsuppgifter med Europaparlamentet, rådet, kommissionen, medlemsstaterna och, vid behov, andra unionsinstitutioner, och de unionsorgan och unionsbyråer samt internationella organisationer som förtecknas i artikel 68.1 och tredje-länder som avses i artikel 71.
2. Byrån ska, i enlighet med artikel 92, utveckla, ta i bruk och driva ett informationssystem som kan utbyta säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter med de aktörer som avses i punkt 1 i den här artikeln, och som kan utbyta de personuppgifter som avses i artiklarna 86–91.
3. Byrån ska införa de informationssystem som avses i punkt 2 i den här artikeln för det kommunikationsnätverk som avses i artikel 14, när så är lämpligt.

Artikel 16

Tekniska standarder för informationsutbyte

Byrån ska i samarbete med medlemsstaterna utarbeta tekniska standarder för att

- a) koppla samman det kommunikationsnät som avses i artikel 14 med nationella nät som används för att upprätta de nationella situationsbilder som avses i artikel 25 och andra relevanta informationssystem i enlighet med denna förordning,
- b) utveckla, och inrätta gränssnitt mellan, byråns och medlemsstaternas relevanta system för informationsutbyte och programvaruapplikationer med avseende på tillämpningen av denna förordning,
- c) sända situationsbilder och, i förekommande fall, specifika situationsbilder som avses i artikel 27 och säkerställa kommunikationen mellan behöriga nationella myndigheters relevanta enheter och centraler och de enheter som utplaceras av byrån genom att använda olika kommunikationsmedel såsom satellitkommunikation och radionät,
- d) rapportera om de egna resursernas position och på bästa sätt utnyttja den tekniska utvecklingen av systemet för satellitnavigering som inrättats genom Galileoprogrammet i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1285/2013⁽⁹⁾.

Artikel 17

Informationssäkring

Medlemsstaterna ska genom sina nationella samordningscentraler och under tillsyn av de behöriga nationella myndigheterna säkerställa att deras nationella myndigheter, byråer och andra organ som använder det kommunikationsnät som avses i artikel 14 och byråns system för informationsutbyte

- a) har korrekt och kontinuerlig tillgång till byråns relevanta system och nät eller till system och nät som är anslutna till dem,

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1285/2013 av den 11 december 2013 om uppbyggnad och drift av de europeiska satellitnavigeringssystemen och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 876/2002 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 683/2008 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 1).

- b) uppfyller de relevanta tekniska standarder som avses i artikel 16,
- c) tillämpar säkerhetsbestämmelser och säkerhetsstandarder som är likvärdiga med dem som byrån tillämpar för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter,
- d) utbyter, behandlar och lagrar känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i enlighet med artikel 92.

AVSNITT 3

Eurosur

Artikel 18

Eurosur

Genom denna förordning inrättas Eurosur som ett integrerat ramverk för utbyte av information och för operativt samarbete inom den europeiska gräns- och kustbevakningen, i syfte att förbättra situationsmedvetenheten och öka reaktionsförmågan för gränsförvaltningens syften, däribland att upptäcka, förebygga, förhindra och bekämpa olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet samt bidra till att säkerställa skydd för och att rädda migranternas liv.

Artikel 19

Tillämpningsområde för Eurosur

1. Eurosur ska användas för in- och utresekontroller vid godkända gränsövergångsställen och för övervakning av yttre land-, sjö- och luftgränser, inbegripet övervakning, upptäckt, identifiering, spårning och förebyggande av obehörig gränspassage samt ingripande mot detta i syfte att upptäcka, förebygga, förhindra och bekämpa olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet samt bidra till att säkerställa skydd för och att rädda migranternas liv.
2. Eurosur ska inte användas för rättsliga eller administrativa åtgärder som vidtas när de behöriga myndigheterna i en medlemsstat väl har ingripit mot gränsöverskridande brottslighet eller personers obehöriga passage över de yttre gränserna.

Artikel 20

Eurosurs delar

1. Medlemsstaterna och byrån ska använda Eurosur för utbyte av information och för samarbete inom gränsövervakning, med beaktande av befintliga mekanismer för informationsutbyte och samarbete. Eurosur ska bestå av följande delar:
 - a) Nationella samordningscentraler som avses i artikel 21.
 - b) Nationella situationsbilder som avses i artikel 25.
 - c) En europeisk situationsbild som avses i artikel 26, inklusive information om yttre gränsavsnitt med motsvarande påverkansgrader.
 - d) Specifika situationsbilder som avses i artikel 27.
 - e) Eurosurs fusionstjänster som avses i artikel 29.
 - f) Integrerad planering som avses i artikel 9.

2. De nationella samordningscentralerna ska via det kommunikationsnätverk som avses i artikel 14 och de relevanta systemen förse byrån med information från sina nationella situationsbilder och vid behov från specifika situationsbilder, vilket krävs för att skapa och upprätthålla den europeiska situationsbilden.

3. Byrån ska via kommunikationsnätverket ge de nationella samordningscentralerna obegränsad tillgång dygnet runt alla dagar i veckan till specifika situationsbilder och till den europeiska situationsbilden.

Artikel 21

Nationella samordningscentraler

1. Varje medlemsstat ska utse, driva och upprätthålla en nationell samordningscentral, som ska samordna och utbyta information mellan alla myndigheter som har ansvar för yttre gränskontroll på nationell nivå, samt med de andra nationella samordningscentralerna och med byrån. Varje medlemsstat ska meddela kommissionen när den har inrättat sin nationella samordningscentral, och denna ska vidarebefordra information om detta till de övriga medlemsstaterna och byrån.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 13, och inom ramverket för Eurosur, ska den nationella samordningscentralen vara den enda kontaktpunkten för informationsutbytet och samarbetet med andra nationella samordningscentraler och med byrån.

3. De nationella samordningscentralerna ska

- a) säkerställa informationsutbyte och samarbete i vederbörlig tid mellan alla nationella myndigheter som har ansvar för yttre gränskontroll på nationell nivå samt med andra nationella samordningscentraler och byrån,
- b) säkerställa informationsutbyte i vederbörlig tid med räddningstjänsten, brottsbekämpande myndigheter samt asyl- och invandringsmyndigheter och hantera spridning av relevant information på nationell nivå,
- c) bidra till en effektiv och ändamålsenlig förvaltning av resurser och personal,
- d) skapa och upprätthålla de nationella situationsbilderna i enlighet med artikel 25,
- e) ge stöd till samordning, planering och genomförande av nationell gränskontroll,
- f) samordna de nationella gränskontrollsystemen, i enlighet med nationell rätt,
- g) bidra till regelbunden mätning av effekterna av den nationella gränskontrollen vid tillämpning av denna förordning,
- h) samordna operativa åtgärder med andra medlemsstater och tredjeländer, utan att detta påverkar byråns och de andra medlemsstaternas befogenheter,
- i) utbyta relevant information med sambandsmännen för invandring i sina medlemsstater, om sådana har utsetts, genom lämpliga strukturer som fastställts på nationell nivå, i syfte att bidra till den europeiska situationsbilden och stödja gränskontrollinsatser,
- j) bidra till informationssäkring av nationella informationssystem och byråns informationssystem under de behöriga nationella myndigheternas tillsyn.

4. Regionala, lokala, funktionella eller andra myndigheter som kan fatta operativa beslut, kan av medlemsstaterna få i uppdrag att säkerställa situationsmedvetenheten och reaktionsförmågan inom sina respektive behörighetsområden, inbegripet de uppgifter och behörigheter som förtecknas i punkt 3 c, e och f.

5. En medlemsstats beslut att tilldela uppgifter i enlighet med punkt 4 får inte påverka den nationella samordningscentralens förmåga att samarbeta och utbyta information med andra nationella samordningscentraler och med byrån.
6. I fall som på förhand fastställts på nationell nivå får den nationella samordningscentralen ge en sådan myndighet som avses i punkt 4 tillstånd att förmedla och utbyta information med de regionala myndigheterna eller den nationella samordningscentralen i en annan medlemsstat eller de behöriga myndigheterna i ett tredjeländ, under förutsättning att den myndighet som getts tillstånd regelbundet informerar sin egen nationella samordningscentral om sådan kommunikation och sådant informationsutbyte.
7. Den nationella samordningscentralen ska vara i drift dygnet runt alla dagar i veckan.

Artikel 22

Eurosur-handboken

1. Kommissionen ska i nära samarbete med byrån och andra relevanta unionsorgan eller unionsbyråer anta och tillhandahålla en praktisk handbok för genomförandet och förvaltningen av Eurosur (nedan kallad *Eurosur-handboken*). Eurosur-handboken ska tillhandahålla tekniska och operativa riktlinjer, rekommendationer och goda exempel, inbegripet i fråga om samarbete med tredjeländer. Kommissionen ska anta Eurosur-handboken i form av en rekommendation.
2. Kommissionen får efter samråd med medlemsstaterna och byrån besluta att säkerhetsskyddsklassificera delar av Eurosur-handboken i kategorin RESTREINT EU/EU RESTRICTED i enlighet med bestämmelserna i kommissionens arbetsordning.

Artikel 23

Övervakning av Eurosur

1. Byrån och medlemsstaterna ska säkerställa att det finns förfaranden för att övervaka Eurosur:s tekniska och operativa funktion i förhållande till målen att uppnå adekvat situationsmedvetenhet och reaktionsförmåga vid de yttre gränserna.
2. Byrån ska kontinuerligt övervaka kvaliteten på den tjänst som erbjuds av det kommunikationsnätverk som avses i artikel 14 och kvaliteten på de data som delas i den europeiska situationsbilden.
3. Byrån ska översända information som samlats in inom ramen för den övervakning som avses i punkt 2 till de nationella samordningscentralerna och de relevanta strukturerna för ledning och kontroll som används för byråns insatser som en del av Eurosur:s fusionstjänster. Sådan information ska klassificeras som RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

AVSNITT 4

Situationsmedvetenhet

Artikel 24

Situationsbilder

1. De nationella situationsbilderna, den europeiska situationsbilden och de specifika situationsbilderna ska tas fram genom insamling, utvärdering, sammanställning, analys, tolkning, generering, visualisering och spridning av information.

De situationsbilder som avses i första stycket ska bestå av följande informationsskikt:

- a) Ett händelseskikt som omfattar händelser och incidenter som har samband med obehörig gränspassage och gränsöverskridande brottslighet, och om sådan information finns, uppgifter om upptäckt av oötlåtna sekundära förflyttningar i syfte att förstå trender, omfång och rutter när det gäller migration.
- b) Ett operativt skikt som innehåller information om insatser, inbegripet insatsplanen, område för operativa insatser samt position, tid, status och typ av resurser som deltar i enlighet med den operativa planen.

- c) Ett analyskikt som innehåller analyserad information som är relevant för tillämpningen av denna förordning, och som i synnerhet är relevant för tilldelningen av påverkansgrader för de yttre gränsvnitten, såsom bilder och geo-data, viktig utveckling och viktiga indikatorer, analytiska rapporter och andra relevanta stödjande uppgifter.
2. De situationsbilder som avses i punkt 1 ska göra det möjligt att identifiera och spåra händelser, insatser och motsvarande analyser som rör situationer där människoliv utsätts för risk.
3. Kommissionen ska anta en genomförandeakt som anger närmare uppgifter om situationsbildernas informationsskikt och reglerna för att upprätta särskilda situationsbilder. I genomförandeakten ska anges vilken typ av information som ska tillhandahållas, vilka enheter som ansvarar för att samlas in, bearbeta, arkivera och överföra specifik information, de maximala tidsfristerna för rapportering, regler för datasäkerhet och dataskydd samt mekanismer för kvalitetskontroll i samband med detta. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 122.2.

Artikel 25

Nationella situationsbilder

1. Den nationella samordningscentralen ska skapa och upprätthålla en nationell situationsbild för att i vederbörlig tid kunna förse alla myndigheter med ansvar för yttre gränskontroll på nationell nivå med ändamålsenlig och korrekt information.
2. Den nationella situationsbilden ska bestå av information som samlats in från följande källor:
- a) Det nationella gränsövervakningssystemet i enlighet med nationell rätt.
 - b) Fasta och mobila sensorer som drivs av nationella myndigheter med ansvar för övervakning av de yttre gränserna.
 - c) Gränspatrullering och andra övervakningsinsatser.
 - d) Lokala, regionala och andra samordningscentraler.
 - e) Andra relevanta nationella myndigheter och system, inbegripet sambandsmän för invandring, operativa centraler och kontaktpunkter.
 - f) In- och utresekontroller.
 - g) Byrån.
 - h) Nationella samordningscentraler i andra medlemsstater.
 - i) Myndigheter i tredjeländer på grundval av de bilaterala eller multilaterala avtal och regionala nätverk som avses i artikel 72.
 - j) Rapporteringssystem för fartyg i enlighet med deras respektive rättsliga grunder.
 - k) Andra relevanta europeiska och internationella organisationer.
 - l) Andra källor.
3. Den nationella samordningscentralen ska tilldela varje incident i den nationella situationsbildens händelseskikt en vägledande påverkansgrad, på skalan *låg-medel-hög-mycket hög*. Alla incidenter ska meddelas byrån.
4. Den nationella samordningscentralen får på begäran av den behöriga nationella myndigheten begränsa åtkomst till information som rör nationell säkerhet, inbegripet om militära tillgångar, på grundval av principen om behövsnlig behörighet.

5. De nationella samordningscentralerna i angränsande medlemsstater får direkt och i nära realtid dela situationsbilden av angränsande yttre gränssnitt, inbegripet positioner, status och typ av egna resurser i angränsande yttre gränssnitt.

Artikel 26

Europeisk situationsbild

1. Byrån ska skapa och upprätthålla en europeisk situationsbild för att i god tid kunna förse de nationella samordningscentralerna och kommissionen med ändamålsenlig och korrekt information och analys, som omfattar de yttre gränserna, området före gränserna och ootillåtna sekundära förflyttningar.

2. Den europeiska situationsbilden ska bestå av information som samlats in från följande källor:

- a) Nationella samordningscentraler samt nationella situationsbilder och information och rapporter som mottagits från sambandsmännen för invandring, i den utsträckning som krävs enligt denna artikel.
- b) Byrån, inklusive den information och de rapporter som tillhandahållits av dess sambandsmän i enlighet med artiklarna 31 och 77.
- c) Unionens delegationer och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikens (GSFP) uppdrag och insatser i enlighet med artikel 68.1 andra stycket j.
- d) Andra relevanta unionsorgan och unionsbyråer samt internationella organisationer som förtecknas i artikel 68.1.
- e) Myndigheter i tredjeländer på grundval av de bilaterala eller multilaterala avtal och regionala nätverk som avses i artikel 72 och samarbetsavtal som avses i artikel 73.4.

f) Andra källor.

3. Den europeiska situationsbildens händelseskikt ska innehålla information om följande:

- a) Incidenter och andra händelser som finns med i den nationella situationsbildens händelseskikt.
- b) Incidenter och andra händelser som finns med i de specifika situationsbilderna i enlighet med artikel 27.
- c) Incidenter i området för operativa insatser för en gemensam insats eller en snabb insats som samordnas av byrån eller i ett hotspot-område.

4. Det operativa skiktet i den europeiska situationsbilden ska innehålla information om de gemensamma insatser och snabba insatser som samordnas av byrån och om hotspot-områden, och det ska inkludera uppdragsbeskrivningar, platser, status, varaktighet, information om de medlemsstater och andra aktörer som är involverade, dagliga och veckovisa situationsrapporter, statistiska uppgifter och informationspaket till medierna.

5. Information om egna resurser i den europeiska situationsbildens operativa skikt får när så är lämpligt säkerhetskyddsklassificeras i kategorin RESTREINT EU/EU RESTRICTED.

6. I den europeiska situationsbilden ska byrån beakta de påverkansgrader som de nationella samordningscentralerna tilldelade specifika incidenter i nationella situationsbilder. För varje incident i området före gränserna, ska byrån tilldela en vägledande påverkansgrad och informera de nationella samordningscentralerna om detta.

Artikel 27

Specifika situationsbilder

1. Byrån och medlemsstaterna får skapa och upprätthålla specifika situationsbilder för att stödja specifik operativ verksamhet vid de yttre gränserna eller dela information med unionens institutioner, organ och byråer och internationella organisationer som förtecknas i artikel 68.1 eller tredjeländer i enlighet med artikel 75.

2. De specifika situationsbilderna ska bestå av en deluppsättning av information från de nationella och europeiska situationsbilderna.
3. Närmare regler för att skapa och dela de specifika situationsbilderna ska anges i en operativ plan för den operativa verksamheten i fråga och i ett bilateralt eller multilateralt avtal när en specifik situationsbild skapas inom ramen för bilateralt eller multilateralt samarbete med tredjeländer. Delning av information enligt denna punkt ska ske i enlighet med principen om medgivande från den part uppgifterna härrör ifrån.

Artikel 28

Eurosurs fusionstjänster

1. Byrån ska samordna Eurosurs fusionstjänster i syfte att förse de nationella samordningscentralerna, kommissionen och byrån själv med information om de yttre gränserna och om området före gränserna på ett regelbundet, pålitligt och kostnadseffektivt sätt.
2. Byrån ska på en nationell samordningscentral begära förse den med information om de yttre gränserna för den medlemsstat till vilka den hör och om området före gränserna, som kan härröra från
 - a) selektiv övervakning av utpekade tredjeländers hamnar och kuststräckor som genom riskanalys och information har identifierats som embarkerings- eller transitpunkter för fartyg eller andra transportmedel som används vid olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet,
 - b) spårning av fartyg eller andra transportmedel på det öppna havet och spårning av luftfartyg, där dessa fartyg, andra transportmedel eller luftfartyg används eller misstänks användas för olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet, inbegripet när det gäller personer i sjönöd, för att överföra denna information till de relevanta myndigheter som är behöriga när det gäller sök- och räddningssituationer,
 - c) övervakning av utpekade områden inom sjöområdet för att upptäcka, identifiera och spåra fartyg och andra transportmedel som används eller misstänks användas för olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet, inbegripet när det gäller personer i sjönöd, för att överföra denna information till de relevanta myndigheter som är behöriga när det gäller sök- och räddningssituationer,
 - d) övervakning av utpekade områden vid luftfartsgränserna för att upptäcka, identifiera och spåra luftfartyg och annan slags utrustning som används eller misstänks användas för olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet,
 - e) bedömning av miljön i utpekade områden inom sjöområdet och vid de yttre land- och luftgränserna för att optimera övervaknings- och patrulleringsinsatserna,
 - f) selektiv övervakning av vissa områden före de yttre gränserna, som genom riskanalys och information har identifierats som potentiella avrese- eller transitområden för olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet,
 - g) övervakning av migrationsströmmar till och inom unionen när det gäller trender, omfattning och rutter,
 - h) mediebevakning, informationsinhämtning genom öppna källor och analys av internetverksamhet i enlighet med direktiv (EU) 2016/680 eller förordning (EU) 2016/679, beroende på vad som är tillämpligt, i syfte att förhindra olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet,
 - i) analys av information som härrör från stora informationssystem i syfte att upptäcka ändrade rutter och metoder som används för olaglig invandring och gränsöverskridande brottslighet.
3. Byrån får avvisa en begäran från en nationell samordningscentral av tekniska, finansiella eller operativa skäl. Byrån ska informera den nationella samordningscentralen i god tid om orsakerna till en sådan vägran.
4. Byrån får på eget initiativ använda de övervakningsverktyg som avses i punkt 2 för att samla information om området före gränserna som är relevant för den europeiska situationsbilden.

AVSNITT 5

Risikanalys

Artikel 29

Risikanalys

1. Byrån ska övervaka migrationsflödena till unionen, och inom unionen, när det gäller trender, omfattning och rutter samt andra trender och andra eventuella utmaningar vid de yttre gränserna och i fråga om återvändande. I detta syfte ska byrån, genom ett styrelsebeslut baserat på ett förslag från den verkställande direktören, fastställa en gemensam integrerad modell för risikanalys, som ska användas av byrån och medlemsstaterna. Den gemensamma integrerade modellen för risikanalys ska fastställas och vid behov uppdateras på grundval av utvärderingen av genomförandet av den fleråriga strategiska policycykel för europeisk integrerad gränsförvaltning som avses i artikel 8.7.

2. Byrån ska utarbeta allmänna årliga risikanalys – som ska överlämnas till Europaparlamentet, rådet och kommissionen med tillämpning av de säkerhetsbestämmelser som antas i enlighet med artikel 92 – och särskilt anpassade risikanalys för operativ verksamhet. Vartannat år ska byrån, i nära samarbete med medlemsstaterna, utarbeta och överlämna en strategisk risikanalys för europeisk integrerad gränsförvaltning till Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Sådana strategiska risikanalys ska beaktas vid utarbetandet av den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning. Byrån ska utarbeta sådana allmänna årliga risikanalys och strategiska risikanalys på grundval av information som den mottagit, inklusive från medlemsstaterna. I de färdiga risikanalyserna ska personuppgifter vara anonymiserade.

3. De risikanalys som avses i punkt 2 ska omfatta alla aspekter av relevans för europeisk integrerad gränsförvaltning i syfte att utveckla ett förvarningssystem.

4. Byrån ska offentliggöra utförlig information om den gemensamma integrerade modellen för risikanalys.

5. Medlemsstaterna ska förse byrån med all nödvändig information om situationen, trender och möjliga hot vid de yttre gränserna samt i fråga om återvändande. Medlemsstaterna ska regelbundet, eller på byråns begäran, förse byrån med all relevant information, såsom statistiska och operativa data som samlats in i samband med europeisk integrerad gränsförvaltning som ingår i den förteckning över obligatoriska uppgifter och data som ska utbytas med byrån enligt artikel 100.2 e, samt information som hämtats från analyskikten i de nationella situationsbilderna som föreskrivs i artikel 25.

6. Resultaten av risikanalysen ska överlämnas till styrelsen och delas med medlemsstaternas behöriga myndigheter i vederbörlig tid och på ett korrekt sätt.

7. Medlemsstaterna ska ta hänsyn till risikanalysen när de planerar sina insatser och sin verksamhet vid de yttre gränserna och sin verksamhet i fråga om återvändande.

8. Byrån ska ta hänsyn till resultaten av den gemensamma integrerade modellen för risikanalys när den utarbetar gemensamma läroplaner för utbildning som avses i artikel 62.

AVSNITT 6

Förebyggande och reaktionsförmåga

Artikel 30

Fastställande av yttre gränsavsnitt

Vid tillämpning av denna förordning ska varje medlemsstat dela upp sina yttre gränser i yttre gränsavsnitt. Dessa avsnitt ska bestå av land-, sjö- och, om en medlemsstat så beslutar, luftgränsavsnitt. Medlemsstaterna ska meddela sådana yttre gränsavsnitt till byrån.

Medlemsstaterna ska i rätt tid meddela byrån varje ändring av yttre gränsavsnitt för att säkerställa kontinuitet i byråns risikanalys.

Artikel 31

Byråns sambandsmän i medlemsstaterna

1. Byrån ska säkerställa regelbunden övervakning av alla medlemsstaters förvaltning av de yttre gränserna och hantering av återvändande genom byråns sambandsmän.

Byrån får besluta att en sambandsperson täcker upp till fyra medlemsstater som ligger nära varandra geografiskt.

2. Den verkställande direktören ska bland den ordinarie personalen utse experter som ska utplaceras som sambandsmän. På grundval av en riskanalys och efter samråd med de berörda medlemsstaterna ska den verkställande direktören lägga fram ett förslag om utplaceringens typ och villkoren för den, om den medlemsstat eller region i vilken en sambandsperson kan utplaceras samt om möjliga uppgifter som inte omfattas av punkt 3. Förslaget från den verkställande direktören ska godkännas av styrelsen. Den verkställande direktören ska underrätta den berörda medlemsstaten om vem som utsetts och ska tillsammans med den medlemsstaten fastställa var utplaceringen ska ske.

3. Sambandsmännen ska agera för byråns räkning och ska främja samarbete och dialog mellan byrån och de nationella myndigheterna med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränskontrolluppgifter, samt de nationella myndigheterna med ansvar för återvändande. Sambandsmännen ska särskilt göra följande:

- a) Fungera som förbindelseled mellan byrån och nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränskontrolluppgifter samt de nationella myndigheterna med ansvar för återvändande.
- b) Stödja den insamling av information som byrån behöver för övervakning av olaglig invandring och för riskanalyser enligt artikel 29.
- c) Stödja den insamling av information som avses i artikel 32 och som byrån behöver för att göra sårbarhetsbedömningar, samt utarbeta en rapport för detta ändamål.
- d) Övervaka de åtgärder som medlemsstaterna vidtar vid yttre gränssnitt som tilldelats en hög eller kritisk påverkansgrad i enlighet med artikel 34.
- e) Bidra till att främja tillämpningen av unionens regelverk för förvaltningen av de yttre gränserna och hanteringen av återvändande, bland annat när det gäller respekten för grundläggande rättigheter.
- f) Vid behov samarbeta med ombudet för grundläggande rättigheter, i syfte att främja respekten för grundläggande rättigheter i byråns arbete i enlighet med led e.
- g) Om möjligt, hjälpa medlemsstaterna att utarbeta sina beredskapsplaner för gränsförvaltning.
- h) Underlätta kommunikationen mellan den berörda medlemsstaten och byrån och dela med sig av relevant information från byrån till den berörda medlemsstaten, inklusive information om pågående insatser.
- i) Rapportera regelbundet och direkt till den verkställande direktören om situationen vid de yttre gränserna och om den berörda medlemsstatens kapacitet att effektivt hantera situationen vid de yttre gränserna. Rapportera även om verkställandet av återvändandeinsatser till berörda tredjeländer.
- j) Övervaka de åtgärder som medlemsstaten vidtar i situationer som kräver brådskande åtgärder vid de yttre gränserna enligt vad som avses i artikel 42.
- k) Övervaka de åtgärder som medlemsstaten vidtar i fråga om återvändande och stödja insamlingen av information som byrån behöver för att utföra verksamhet som avses i artikel 48.

4. Om den rapportering från sambandspersonen som avses i punkt 3 i ger anledning till oro avseende en eller flera aspekter av relevans för den berörda medlemsstaten, ska den verkställande direktören utan dröjsmål informera den medlemsstaten.

5. Vid tillämpning av punkt 3 ska sambandspersonen, i överensstämmelse med nationella regler och unionsregler om säkerhet och dataskydd,
 - a) få information från den berörda nationella samordningscentralen och den relevanta nationella situationsbild som upprättats i enlighet med artikel 25,
 - b) hålla regelbunden kontakt med nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränskontrolluppgifter, samt de nationella myndigheterna med ansvar för återvändande, och informera den berörda nationella kontaktpunkten.
6. Sambandspersonen rapport enligt punkt 3 c i den här artikeln ska ingå i den sårbarhetsbedömning som avses i artikel 32. Rapporten ska översändas till den berörda medlemsstaten.
7. Sambandsmännen ska vid utförandet av sina uppgifter ta emot instruktioner endast från byrån.

Artikel 32

Sårbarhetsbedömning

1. Byrån ska genom beslut av styrelsen fastställa en gemensam metod för sårbarhetsbedömningar på grundval av ett förslag från den verkställande direktören som utarbetats i nära samarbete med medlemsstaterna och kommissionen. Denna metod ska inbegripa objektiva kriterier mot bakgrund av vilka byrån ska utföra sårbarhetsbedömningen, uppgift om dessa analysers frekvens, uppgift om hur senare sårbarhetsbedömningar ska utföras samt arrangemang för ett effektivt system för att övervaka genomförandet av den verkställande direktörens rekommendationer som avses i punkt 7.
2. Byrån ska övervaka och bedöma tillgången till teknisk utrustning, system, kapacitet, resurser, infrastruktur och personal med adekvat kompetens och utbildning i medlemsstaterna som krävs för gränskontroll enligt vad som anges i artikel 3.1 a. I detta sammanhang ska byrån bedöma de nationella planer för kapacitetsutveckling som avses i artikel 9.4 när det gäller kapaciteten att utföra gränskontroll med beaktande av att viss nationell kapacitet delvis kan användas för andra syften än gränskontroll. För framtida planering ska byrån genomföra sådan övervakning och bedömning som en förebyggande åtgärd på grundval av de riskanalyser som utarbetats i enlighet med artikel 29.2. Byrån ska genomföra sådan övervakning och bedömning minst en gång per år, såvida inte den verkställande direktören på grundval av en riskanalys eller en tidigare sårbarhetsbedömning beslutar annat. Varje medlemsstat ska under alla omständigheter bli föremål för övervakning och bedömning minst en gång vart tredje år.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9 ska medlemsstaterna, på begäran av byrån, lämna information om teknisk utrustning, personal och, i den mån det är möjligt, de ekonomiska resurser som på nationell nivå är tillgängliga för gränskontroll. Medlemsstaterna ska även, på byråns begäran, lämna information om sina beredskapsplaner för gränsförvaltning.
4. Syftet med sårbarhetsbedömningen är att byrån ska kunna bedöma medlemsstaternas förmåga och beredskap att hantera nuvarande och kommande utmaningar vid de yttre gränserna, att identifiera, särskilt för de medlemsstater som står inför särskilda och oproportionella utmaningar, möjliga omedelbara konsekvenser vid de yttre gränserna och därav följande konsekvenser för Schengenområdet funktion, att bedöma deras förmåga att bidra till den stående styrkan och till reserven för teknisk utrustning, inbegripet reserven med utrustning för snabba insatser, samt att bedöma medlemsstaternas förmåga att hysa stöd från europeiska gräns- och kustbevakningen i enlighet med artikel 9.3. Denna analys påverkar inte tillämpningen av utvärderingsmekanismen för Schengen.
5. Inom ramen för sårbarhetsbedömningen ska byrån bedöma medlemsstaternas kvalitativa och kvantitativa kapacitet att utföra alla gränsförvaltningsuppgifter, inklusive deras kapacitet att hantera det stora antal människor som kan komma att anlända till deras territorier.
6. Det preliminära resultatet av sårbarhetsbedömningen ska överlämnas till de berörda medlemsstaterna. De berörda medlemsstaterna får lämna synpunkter på analysen.

7. Vid behov ska den verkställande direktören i samråd med den berörda medlemsstaten lämna en rekommendation om nödvändiga åtgärder som ska vidtas av den berörda medlemsstaten och den tid inom vilken åtgärderna ska genomföras. Den verkställande direktören ska uppmana de berörda medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder på grundval av en handlingsplan som utarbetats av medlemsstaten i samråd med den verkställande direktören.

8. Den verkställande direktören ska basera de åtgärder som rekommendationen till de berörda medlemsstaterna innehåller på resultatet av sårbarhetsbedömningen, med beaktande av byråns riskanalys, den berörda medlemsstatens synpunkter och resultatet av utvärderingsmekanismen för Schengen.

De rekommenderade åtgärderna ska syfta till att undanröja de sårbarheter som identifierats i analysen så att medlemsstaterna kan höja sin beredskap för att möta nuvarande och kommande utmaningar vid de yttre gränserna genom att stärka eller förbättra sin kapacitet och tekniska utrustning och sina system, resurser och beredskapsplaner. Den verkställande direktören får erbjuda medlemsstaterna byråns tekniska expertis för att stödja genomförandet av de rekommenderade åtgärderna.

9. Den verkställande direktören ska övervaka genomförandet av de rekommenderade åtgärderna genom regelbundna rapporter som medlemsstaterna ska lämna på grundval av de handlingsplaner som avses i punkt 7.

Om det finns en risk för att en medlemsstat inte kommer att genomföra en rekommenderad åtgärd inom den tidsfrist som fastställs i enlighet med punkt 7 i denna artikel ska den verkställande direktören omedelbart informera styrelseledamoten från den berörda medlemsstaten samt kommissionen. Den verkställande direktören ska i samråd med styrelseledamoten från den berörda medlemsstaten förhöra sig hos medlemsstatens berörda myndigheter om skälen till förseningen och erbjuda stöd från byrån för att underlätta genomförandet av den rekommenderade åtgärden.

10. Om en medlemsstat inte genomför de nödvändiga åtgärderna enligt rekommendationen inom den tidsfrist som fastställs i enlighet med punkt 7 i denna artikel ska den verkställande direktören överlämna ärendet till styrelsen och underrätta kommissionen. Styrelsen ska på grundval av den verkställande direktörens förslag anta ett beslut som anger de nödvändiga åtgärder som ska vidtas av den berörda medlemsstaten och den tidsfrist inom vilken åtgärderna ska genomföras. Styrelsens beslut ska vara bindande för medlemsstaten. Om medlemsstaten inte genomför åtgärderna inom den tid som föreskrivits i beslutet ska styrelsen underrätta rådet och kommissionen, och ytterligare åtgärder kan vidtas i enlighet med artikel 42.

11. Sårbarhetsbedömningen, inklusive en detaljerad beskrivning av resultatet av sårbarhetsbedömningen, de åtgärder som vidtagits av medlemsstaterna som svar på sårbarhetsbedömningen och statusen för genomförandet av eventuella tidigare rekommenderade åtgärder, ska regelbundet och minst en gång per år överlämnas till Europaparlamentet, rådet och kommissionen, i enlighet med artikel 92.

Artikel 33

Samverkans effekter mellan sårbarhetsbedömningen och utvärderingsmekanismen för Schengen

1. Samverkans effekterna mellan sårbarhetsbedömningarna och utvärderingsmekanismen för Schengen ska maximeras för att skapa en bättre situationsbild av Schengenrådets funktion och i möjligaste mån undvika dubbelarbete för medlemsstaterna, samt säkerställa en bättre samordnad användning av unionens relevanta finansieringsinstrument för att stödja förvaltningen av de yttre gränserna.

2. För det ändamål som avses i punkt 1 ska kommissionen och byrån inrätta de arrangemang som krävs för att på ett regelbundet och säkert sätt och i vederbörlig tid inbördes utbyta all information som rör resultaten av sårbarhetsbedömningarna och resultaten av de utvärderingar som utförts inom ramen för utvärderingsmekanismen för Schengen på området gränsförvaltning. Dessa arrangemang för informationsutbyte ska omfatta rapporterna om sårbarhetsbedömningar och rapporter från utvärderingsbesök inom Schengen, efterföljande rekommendationer, handlingsplaner och eventuella uppdateringar om genomförandet av de handlingsplaner som medlemsstaterna lämnar in.

3. Vid tillämpningen av utvärderingsmekanismen för Schengen när det gäller förvaltningen av de yttre gränserna ska kommissionen dela med sig av resultaten av sårbarhetsbedömningarna till samtliga medlemmar i de utvärderingsgrupper för Schengen som deltar i utvärderingen av den berörda medlemsstaten. Sådana uppgifter ska anses vara känsliga i den mening som avses i förordning (EU) nr 1053/2013 och ska behandlas i enlighet med detta.

4. De arrangemang som avses i punkt 2 ska omfatta resultaten av de utvärderingar som utförts inom ramen för utvärderingsmekanismen för Schengen i fråga om återvändande, för att säkerställa att byrån är fullt medveten om de identifierade bristerna och därmed kan föreslå lämpliga åtgärder till stöd för de berörda medlemsstaterna i detta avseende.

Artikel 34

Tilldelning av de yttre gränsvsnittens påverkansgrader

1. På grundval av byråns riskanalys och sårbarhetsbedömning och i överenskommelse med den berörda medlemsstaten ska byrån tilldela varje yttre gränsvsnitt någon av följande påverkansgrader eller ändra dessa grader:

- a) Påverkansgrad låg om incidenter i samband med olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet som inträffar vid det relevanta gränsvsnittet har en obetydlig påverkan på säkerheten vid gränserna.
- b) Påverkansgrad medel om incidenter i samband med olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet som inträffar vid det relevanta gränsvsnittet har en måttlig påverkan på säkerheten vid gränserna.
- c) Påverkansgrad hög om incidenter i samband med olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet som inträffar vid det relevanta gränsvsnittet har en betydande påverkan på säkerheten vid gränserna.

2. I syfte att snabbt kunna hantera en krissituation vid ett visst gränsvsnitt, när byråns riskanalys visar att incidenter i samband med olaglig invandring eller gränsöverskridande brottslighet som inträffar vid det relevanta yttre gränsvsnittet har en avgörande påverkan på säkerheten vid gränserna i en sådan utsträckning att de äventyrar Schengenområdet funktion, ska byrån i samförstånd med den berörda medlemsstaten tillfälligt tilldela det gränsvsnittet en påverkansgrad *kritisk*.

3. Om inget samförstånd nås mellan den berörda medlemsstaten och byrån i fråga om tilldelningen av en påverkansgrad för ett yttre gränsvsnitt ska den påverkansgrad som tidigare tilldelats det gränsvsnittet förbli oförändrad.

4. Den nationella samordningscentralen ska, i nära samarbete med andra behöriga nationella myndigheter, kontinuerligt bedöma om det finns ett behov av att ändra påverkansgraden för något av de yttre gränsvsnitten genom att beakta informationen i den nationella situationsbilden och informera byrån i enlighet med detta.

5. Byrån ska i den europeiska situationsbilden ange de påverkansgrader som tilldelats de yttre gränsvsnitten.

Artikel 35

Reaktioner motsvarande påverkansgraderna

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att gränskontroll vid de yttre gränsvsnitten motsvarar den tilldelade påverkansgraden enligt följande:

- a) Om ett yttre gränsvsnitt har tilldelats påverkansgraden låg ska de nationella myndigheterna med ansvar för yttre gränskontroll organisera regelbunden gränskontroll på grundval av riskanalys och säkerställa att tillräckliga resurser och personal hålls tillgängliga för det gränsvsnittet.
- b) Om ett yttre gränsvsnitt har tilldelats påverkansgraden medel ska de nationella myndigheterna med ansvar för yttre gränskontroll, utöver de åtgärder som vidtas i enlighet med led a i denna punkt, säkerställa att lämpliga gränskontrollåtgärder vidtas vid det gränsvsnittet. När sådana gränskontrollåtgärder vidtas ska den nationella samordningscentralen informeras om detta. Den nationella samordningscentralen ska samordna eventuellt stöd i enlighet med artikel 21.3.
- c) Om ett yttre gränsvsnitt har tilldelats påverkansgraden hög ska den berörda medlemsstaten, utöver de åtgärder som vidtas i enlighet med led b i denna punkt, genom den nationella samordningscentralen säkerställa att de nationella myndigheter som är verksamma vid det gränsvsnittet får allt nödvändigt stöd och att förstärkta gränskontrollåtgärder vidtas. Medlemsstaten i fråga får begära stöd från byrån på de villkor för inledande av gemensamma insatser eller snabba gränssatser som fastställs i artikel 36.

- d) Om ett yttre gränssnitt har tilldelats påverkansgraden kritisk ska byrån anmäla detta till kommissionen. Den verkställande direktören ska, utöver de åtgärder som vidtas enligt led c i denna punkt, utfärda en rekommendation i enlighet med artikel 41.1, med beaktande av det pågående stödet från byrån. Den berörda medlemsstaten ska svara på rekommendationen i enlighet med artikel 41.2.
2. De nationella samordningscentralerna ska regelbundet informera byrån om de åtgärder som vidtas på nationell nivå i enlighet med punkt 1 c och d.
3. Om påverkansgraden medel, hög eller kritisk har tilldelats ett yttre gränssnitt som ansluter till en annan medlemsstats gränssnitt eller till ett gränssnitt i ett tredjeland i förhållande till vilket avtal, arrangemang eller regionala nätverk som avses i artiklarna 72 och 73 är i kraft, ska den nationella samordningscentralen kontakta den angränsande medlemsstatens nationella samordningscentral eller det angränsande tredjelands behöriga myndighet och sträva efter att samordna de nödvändiga gränsoverskridande åtgärderna med byrån.
4. Byrån ska, tillsammans med den berörda medlemsstaten, utvärdera tilldelningen av påverkansgrader och motsvarande åtgärder som vidtagits på nationell nivå och unionsnivå. Utvärderingen ska bidra till den sårbarhetsbedömning som byrån ska utföra i enlighet med artikel 32.

AVSNITT 7

Byråns åtgärder vid de yttre gränserna

Artikel 36

Byråns åtgärder vid de yttre gränserna

1. En medlemsstat får begära byråns stöd i arbetet med att genomföra sina skyldigheter i fråga om yttre gränskontroll. Byrån ska även vidta åtgärder i enlighet med artiklarna 41 och 42.
2. Byrån ska organisera lämpligt tekniskt och operativt stöd till värdmedlemsstaten och får, i enlighet med relevant unionsrätt och internationell rätt, däribland principen om *non-refoulement*, vidta en eller flera av följande åtgärder:
- a) Samordna gemensamma insatser för en eller flera medlemsstater och utplacera den stående styrkan och teknisk utrustning.
 - b) Anordna snabba gränssinsatser och utplacera den stående styrkan och teknisk utrustning.
 - c) Samordna en eller flera medlemsstaters och tredjeländers verksamhet vid de yttre gränserna, däribland gemensamma insatser tillsammans med angränsande tredjeländer.
 - d) Utplacera den stående styrkan inom ramen för stödenheter för migrationshantering, bland annat i hotspot-områden, i syfte att tillhandahålla tekniskt och operativt stöd, inklusive, vid behov, i samband med återvändandeverksamheter.
 - e) Inom ramen för de insatser som avses i leden a, b och c i denna punkt och i enlighet med förordning (EU) nr 656/2014 och internationell rätt tillhandahålla medlemsstater och tredjeländer tekniskt och operativt stöd i samband med sök- och räddningssituationer för personer i sjönöd som kan uppkomma under gränsovervakningsinsatser till havs.
 - f) Ge prioriterad behandling åt Eurosurs fusionstjänster.
3. Byrån ska finansiera eller medfinansiera den verksamhet som avses i punkt 2 ur sin egen budget i enlighet med de finansiella regler som är tillämpliga på byrån.
4. Om byrån har betydande ytterligare finansiella behov på grund av en situation vid de yttre gränserna ska den utan dröjsmål underrätta Europaparlamentet, rådet och kommissionen om detta.

Artikel 37

Inledande av gemensamma insatser och snabba gränsinsatser vid de yttre gränserna

1. En medlemsstat får begära att byrån inleder gemensamma insatser för att bemöta kommande utmaningar, däribland olaglig invandring, befintliga eller framtida hot vid dess yttre gränser eller gränsoverskridande brottslighet, eller tillhandahåller teknisk och operativ förstärkning, när den genomför sina skyldigheter i fråga om yttre gränskontroll. Som en del av en sådan begäran får en medlemsstat även ange de personalprofiler för operativ personal som krävs för den gemensamma insatsen i fråga, inklusive personal som har verkställande befogenheter, i förekommande fall.
2. På begäran av en medlemsstat som står inför en situation med specifika och oproportionella utmaningar, särskilt om ett stort antal tredjelandsmedborgare kommer till vissa ställen vid den yttre gränsen och utan tillstånd försöker ta sig in på medlemsstatens territorium, får byrån göra en snabb gränsinsats under begränsad tid på den värdmedlemsstatens territorium.
3. Den verkställande direktören ska utvärdera, godkänna och samordna medlemsstaternas förslag till gemensamma insatser eller snabba gränsinsatser. Gemensamma insatser och snabba gränsinsatser ska föregås av en uttömmande, tillförlitlig och aktuell riskanalys så att byrån kan fastställa en prioriteringsordning för de föreslagna gemensamma insatserna och snabba gränsinsatserna, med beaktande av de påverkansgrader som tilldelats yttre gränsvsnitt i enlighet med artikel 34 och tillgängliga resurser.
4. Målen med en gemensam insats eller snabb gränsinsats kan uppnås inom ramen för en multifunktionell insats. Sådana insatser kan omfatta kustbevakningsuppgifter och förebyggande av gränsoverskridande brottslighet, med fokus på kampen mot smuggling av migranter eller människohandel, samt migrationsförvaltning, med fokus på identifiering, registrering, intervjuer för informationsinhämtning (debriefing) och återvändande.

Artikel 38

Operativa planer för gemensamma insatser

1. För att förbereda en gemensam insats ska den verkställande direktören i samarbete med värdmedlemsstaten upprätta en förteckning över den tekniska utrustning, den personal och de personalprofiler som behövs, inklusive personal med verkställande befogenheter i förekommande fall, som ska ges tillstånd i enlighet med artikel 82.2. Förteckningen ska upprättas med beaktande av värdmedlemsstatens tillgängliga resurser och begäran från värdmedlemsstaten enligt artikel 37. Med utgångspunkt i dessa uppgifter ska byrån fastställa ett paket för teknisk och operativ förstärkning samt kapacitetsutbyggnad som ska tas med i den operativa planen.
2. Den verkställande direktören ska utarbeta en operativ plan för gemensamma insatser vid de yttre gränserna. Den verkställande direktören och värdmedlemsstaten ska, i rätt tid och i nära samråd med de deltagande medlemsstaterna, komma överens om den operativa planen, i vilken det ska redogöras för de organisatoriska och förfarandemässiga aspekterna av den gemensamma insatsen.
3. Den operativa planen ska vara bindande för byrån, värdmedlemsstaten och de deltagande medlemsstaterna. Den ska omfatta alla aspekter som bedöms nödvändiga för genomförandet av den gemensamma insatsen, inbegripet följande:
 - a) En beskrivning av situationen med uppgifter om utplaceringens upplägg och mål, inklusive det operativa ändamålet.
 - b) Den uppskattade tid som den gemensamma insatsen förväntas pågå för att dess mål ska kunna uppnås.
 - c) Det geografiska område där den gemensamma insatsen ska genomföras.
 - d) En beskrivning av uppgifterna, inbegripet sådana som kräver verkställande befogenheter, ansvarsområdena, även vad gäller respekten för de grundläggande rättigheterna och dataskyddskrav, och särskilda anvisningar för enheterna, bland annat om tillåtna databassökningar samt de tjänstevapen och den ammunition och utrustning som tillåts i värdmedlemsstaten.
 - e) Enheternas sammansättning samt utplacering av annan relevant personal.

- f) Bestämmelser om befäl och kontroll, däribland namn och grad för de gränsbevakningstjänstemän i värdmedlemsstaten som ansvarar för samarbetet med medlemmarna i enheterna och byrån, i synnerhet namn och grad för de gränsbevakningstjänstemän som för befäl under utplaceringstiden samt medlemmarna i enheternas plats i befälsordningen.
- g) Den tekniska utrustning som ska utplaceras under den gemensamma insatsen, inbegripet särskilda krav, såsom användningsvillkor, begärd personal, transport och annan logistik samt finansiella bestämmelser.
- h) Detaljerade bestämmelser om byråns omedelbara rapportering av incidenter till styrelsen och till relevanta nationella myndigheter.
- i) Ett system för rapportering och utvärdering med riktmärken för utvärderingsrapporten, inklusive vad gäller skyddet av de grundläggande rättigheterna, och sista datum för inlämnande av den slutliga utvärderingsrapporten.
- j) I fråga om operativa insatser till havs, specifika uppgifter om tillämpningen av relevant jurisdiktion och tillämplig rätt i det geografiska område där den gemensamma insatsen ska äga rum, inklusive hänvisningar till nationell rätt, internationell rätt och unionsrätt om ingripande, sjöräddning och landsättning. Den operativa planen ska i det avseendet upprättas i enlighet med förordning (EU) nr 656/2014.
- k) Villkoren för samarbete med tredjeländer, andra unionsorgan och unionsbyråer eller internationella organisationer.
- l) Allmänna instruktioner om hur skyddet av de grundläggande rättigheterna ska säkerställas under byråns operativa verksamhet.
- m) Förfaranden som hänvisar personer i behov av internationellt skydd, offer för människohandel, ensamkommande barn och personer i utsatta situationer till behöriga nationella myndigheter för lämpligt stöd.
- n) Förfaranden för att ta emot och till byrån överlämna klagomål rörande personer som deltar i byråns operativa verksamhet, inklusive gränsbevakningstjänstemän eller annan relevant personal i värdmedlemsstaten och medlemmar i enheterna, med påstående om eventuella kränkningar av grundläggande rättigheter under deras deltagande i byråns operativa verksamhet.
- o) Logistiska arrangemang, inklusive information om arbetsförhållanden och omgivningen i de områden där den gemensamma insatsen ska äga rum.
4. Den operativa planen får ändras eller anpassas endast med den verkställande direktörens och värdmedlemsstatens godkännande, efter samråd med de deltagande medlemsstaterna. Byrån ska omedelbart skicka en kopia av den ändrade eller anpassade operativa planen till de deltagande medlemsstaterna.
5. Denna artikel ska i tillämpliga delar gälla för byråns alla olika insatser.

Artikel 39

Förfarande för att inleda en snabb gränsinsats

1. En begäran från en medlemsstat om inledande av en snabb gränsinsats ska innehålla en beskrivning av situationen, eventuella mål och beräknade behov, samt de personalprofiler som behövs, inklusive personal med verkställande befogenheter i förekommande fall. Den verkställande direktören får vid behov omedelbart skicka experter från byrån för att bedöma situationen vid den berörda medlemsstatens yttre gränser.
2. Den verkställande direktören ska omedelbart underrätta styrelsen om en medlemsstats begäran om en snabb gränsinsats.
3. När den verkställande direktören fattar beslut om en medlemsstats begäran ska han eller hon ta hänsyn till byråns riskanalyser, analyskiktet i den europeiska situationsbilden och resultatet av den sårbarhetsbedömning som avses i artikel 32 samt all annan relevant information som den berörda medlemsstaten eller någon annan medlemsstat lämnat.

4. Den verkställande direktören ska omedelbart bedöma möjligheterna till omfördelning av tillgängliga medlemmar i de enheter inom den stående styrkan, särskilt ordinarie personal och personal som utstationeras till byrån från medlemsstaterna, som finns i andra områden för operativa insatser. Den verkställande direktören ska också bedöma det ytterligare behovet av att utplacera operativ personal i enlighet med artikel 57 och – så snart det inte längre finns personal inom de erforderliga profilerna – aktivera reserven för snabba insatser i enlighet med artikel 58.
5. Den verkställande direktören ska fatta beslut om begäran om inledande av en snabb gränsinsats inom två arbetsdagar från den dag då begäran mottogs. Den verkställande direktören ska samtidigt skriftligen underrätta den berörda medlemsstaten och styrelsen om beslutet. I beslutet ska de huvudsakliga skälen för beslutet anges.
6. När den verkställande direktören fattar det beslut som avses i punkt 5 i den här artikeln ska han eller hon informera medlemsstaterna om möjligheten att begära ytterligare operativ personal i enlighet med artikel 57 och, i tillämpliga fall, artikel 58 genom att ange möjliga antal och profiler för personal som ska tillhandahållas av varje medlemsstat.
7. Om den verkställande direktören beslutar att inleda en snabb gränsinsats ska han eller hon utplacera tillgängliga gränsförvaltningsenheter från den stående styrkan och utrustning från reserven för teknisk utrustning i enlighet med artikel 64, samt vid behov besluta om omedelbar förstärkning från en eller flera gränsförvaltningsenheter i enlighet med artikel 57.
8. Den verkställande direktören ska tillsammans med värdmedlemsstaten upprätta och komma överens om en sådan operativ plan som avses i artikel 38.2 omedelbart, och under alla omständigheter senast tre arbetsdagar efter datumet för beslutet.
9. Så snart den operativa planen har överenskommit och tillhandahållits medlemsstaterna, ska den verkställande direktören omedelbart utplacera den tillgängliga operativa personalen genom omfördelningar från andra områden för operativa insatser eller andra uppgifter.
10. Parallellt med den utplacering som avses i punkt 9, och om det är nödvändigt för att säkra en omedelbar förstärkning av de gränsförvaltningsenheter som har omfördelats från andra områden eller uppgifter, ska den verkställande direktören begära att varje medlemsstat lämnar uppgift om antalet och profilerna för ytterligare personal som ska utplaceras från deras nationella förteckningar för kortvariga utplaceringar som avses i artikel 57.
11. Om det uppkommer en situation där de gränsförvaltningsenheter som avses i punkt 7 och den personal som avses i punkt 10 i denna artikel är otillräckliga, får den verkställande direktören aktivera reserven för snabba insatser genom att begära att varje medlemsstat lämnar uppgift om antalet och profilerna för ytterligare personal som ska utplaceras, i enlighet med artikel 58.
12. Den information som avses i punkterna 10 och 11 ska tillhandahållas skriftligen till de nationella kontaktpunkterna och ska ange den dag då utplaceringen från varje kategori ska äga rum. De nationella kontaktpunkterna ska även erhålla ett exemplar av den operativa planen.
13. Medlemsstaterna ska säkerställa att antalet och profilerna för personal omedelbart ställs till byråns förfogande för att garantera en komplett utplacering i enlighet med artikel 57, samt i tillämpliga fall artikel 58.
14. Utplaceringen av de första gränsförvaltningsenheter som omfördelas från andra områden och andra uppgifter ska äga rum senast fem arbetsdagar efter den dag då den verkställande direktören och värdmedlemsstaten kom överens om den operativa planen. Utplacering av ytterligare gränsförvaltningsenheter ska ske vid behov, senast tolv arbetsdagar efter den dag då en överenskommelse om den operativa planen nås.
15. Om snabba gränsinsatser ska vidtas ska den verkställande direktören, i samråd med styrelsen, omedelbart överväga prioriteringsordningen vad gäller byråns pågående och planerade gemensamma insatser vid andra yttre gränser för att möjliggöra en eventuell resursomfördelning till de områden vid de yttre gränserna där förstärkt utplacering behövs som mest.

Artikel 40

Stödenheter för migrationshantering

1. En medlemsstat som står inför oproportionella migrationsutmaningar i vissa hotspot-områden vid sina yttre gränser som kännetecknas av stora inkommande blandade migrationsflöden får begära teknisk och operativ förstärkning från stödenheter för migrationshantering bestående av experter från relevanta unionsorgan och unionsbyråer som ska verka i enlighet med sina uppdrag.

Medlemsstaten i fråga ska lämna in en begäran om förstärkning och en bedömning av sina behov till kommissionen. Kommissionen ska, på grundval av den bedömningen av behov, översända begäran till byrån, Easo, Europol och andra relevanta unionsorgan och unionsbyråer, beroende på vad som är lämpligt.

2. De berörda unionsorganen och unionsbyråerna ska, i enlighet med sina respektive uppdrag, bedöma medlemsstatens begäran om förstärkning och bedömningen av dess behov för att utarbeta ett komplett förstärkningspaket bestående av olika verksamheter som samordnas av de relevanta unionsorganen och unionsbyråerna, varvid den berörda medlemsstaten ska ge sitt samtycke. Kommissionen ska samordna den processen.

3. Kommissionen ska, i samarbete med värdmedlemsstaten och relevanta unionsorgan och unionsbyråer i enlighet med deras respektive mandat, fastställa villkoren för samarbetet i hotspot-området och ansvara för samordningen av verksamheten i stödenheterna för migrationshantering.

4. Den tekniska och operativa förstärkning som tillhandahålls, med full respekt för de grundläggande rättigheterna, av den stående styrkan inom ramen för stödenheter för migrationshantering kan innefatta tillhandahållande av följande:

- a) Med full respekt för de grundläggande rättigheterna, stöd i samband med screening av tredjelandsmedborgare som anländer till de yttre gränserna, bland annat genom identifiering, registrering och intervjuer för informationsinhämtning (debriefing) samt, på medlemsstatens begäran, upptagande av tredjelandsmedborgares fingeravtryck och tillhandahållande av information om syftet med dessa förfaranden.
- b) Inledande information till personer som vill söka internationellt skydd och hänvisning av dessa personer till den berörda medlemsstatens behöriga nationella myndigheter eller till de experter som utplacerats av Easo.
- c) Tekniskt och operativt stöd i samband med återvändande i enlighet med artikel 48, inklusive förberedelse och organisation av återvändandeinsatser.
- d) Nödvändig teknisk utrustning.

5. Stödenheterna för migrationshantering ska vid behov omfatta personal med särskild sakkunskap om skydd av barn, människohandel, skydd mot könsrelaterad förföljelse eller grundläggande rättigheter.

Artikel 41

Föreslagna åtgärder vid de yttre gränserna

1. På grundval av resultaten av sårbarhetsbedömningen eller när en påverkansgraden kritisk tilldelas ett eller flera yttre gränsvsnitt och med beaktande av relevanta delar i medlemsstatens beredskapsplaner, byråns riskanalys och analyskiktet i den europeiska situationsbilden, ska den verkställande direktören rekommendera den berörda medlemsstaten att begära att byrån inleder, genomför eller anpassar gemensamma insatser, snabba grännsatser eller andra relevanta åtgärder från byråns sida enligt vad som anges i artikel 36.

2. Den berörda medlemsstaten ska bemöta den rekommendation från den verkställande direktören som avses i punkt 1 inom sex arbetsdagar. Om rekommendationen bemöts negativt ska medlemsstaten också lämna en motivering till detta bemötande. Den verkställande direktören ska utan dröjsmål underrätta styrelsen och kommissionen om de rekommenderade åtgärderna och motiveringen till det negativa bemötandet, i syfte att bedöma om brådskande åtgärder kan komma att krävas i enlighet med artikel 42.

Artikel 42

Situationer vid de yttre gränserna som kräver brådskande åtgärder

1. Om den yttre gränskontrollen blir så ineffektiv att Schengenrådets funktion riskerar att äventyras därför att
 - a) en medlemsstat inte genomför nödvändiga åtgärder i enlighet med ett sådant beslut av styrelsen som avses i artikel 32.10, eller
 - b) en medlemsstat som står inför specifika och oproportionella utmaningar vid de yttre gränserna antingen inte har begärt tillräckliga stödåtgärder från byrån enligt artikel 37, 39 eller 40 eller inte gör det som krävs för att genomföra åtgärder enligt dessa artiklar eller enligt artikel 41,får rådet, på grundval av ett förslag från kommissionen, utan dröjsmål anta ett beslut genom en genomförandeakt som anger de åtgärder byrån ska genomföra för att minska riskerna och som ålägger den berörda medlemsstaten att samarbeta med byrån vid genomförandet av dessa åtgärder. Kommissionen ska samråda med byrån innan den lägger fram sitt förslag.
2. Om det uppstår en situation som kräver brådskande åtgärder ska Europaparlamentet utan dröjsmål underrätta om situationen samt om alla efterföljande åtgärder och beslut med anledning av den.
3. För att minska risken för att Schengenrådet äventyras ska det rådsbeslut som avses i punkt 1 föreskriva en eller flera av följande åtgärder som ska vidtas av byrån:
 - a) Organisera och samordna snabba gränsinsatser och utplacera den stående styrkan, inklusive enheter från reserven för snabba insatser.
 - b) Utplacera den stående styrkan inom ramen för stödenheterna för migrationshantering, särskilt i hotspot-områden.
 - c) Samordna en eller flera medlemsstaters och tredjeländers verksamhet vid de yttre gränserna, däribland gemensamma insatser tillsammans med angränsande tredjeländer.
 - d) Utplacera teknisk utrustning.
 - e) Organisera återvändandeinterventioner.
4. Den verkställande direktören ska inom två arbetsdagar från den dag då det rådsbeslut som avses i punkt 1 antogs
 - a) fastställa vad som krävs för det praktiska genomförandet av de åtgärder som anges i det beslutet, däribland vilken teknisk utrustning och vilket antal och vilka profiler vad gäller den operativa personalen som behövs för att uppnå målen i beslutet,
 - b) utarbeta ett utkast till operativ plan och överlämna det till de berörda medlemsstaterna.
5. Den verkställande direktören och den berörda medlemsstaten ska komma överens om den operativa plan som avses i punkt 4 b inom tre arbetsdagar från det att den lämnades in.
6. Byrån ska utan dröjsmål, och under alla omständigheter inom fem arbetsdagar från fastställandet av den operativa planen, utplacera nödvändig operativ personal från den stående styrkan för det praktiska genomförandet av de åtgärder som identifierats i det rådsbeslut som avses i punkt 1. Ytterligare enheter ska utplaceras efter behov i en andra etapp och under alla omständigheter inom tolv arbetsdagar från fastställandet av den operativa planen.
7. Byrån och medlemsstaterna ska, utan dröjsmål och under alla omständigheter inom tio arbetsdagar från fastställandet av den operativa planen, sända nödvändig teknisk utrustning och behörig personal till bestämmelseorten för utplacering för det praktiska genomförandet av de åtgärder som identifierats i det rådsbeslut som avses i punkt 1.
Ytterligare teknisk utrustning ska utplaceras efter behov i en andra etapp i enlighet med artikel 64.
8. Den berörda medlemsstaten ska rätta sig efter det rådsbeslut som avses i punkt 1. I det syftet ska den omedelbart samarbeta med byrån och vidta de åtgärder som krävs för att underlätta genomförandet av beslutet och det praktiska verkställandet av de åtgärder som anges i beslutet samt i den operativa plan som överenskommit med den verkställande direktören, i synnerhet genom att genomföra de skyldigheter som föreskrivs i artiklarna 43, 82 och 83.

9. I enlighet med artikel 57 och, i tillämpliga fall, artikel 39 ska medlemsstaterna ställa den operativa personal till förfogande som fastställts av den verkställande direktören i enlighet med punkt 4 i den här artikeln.

10. Kommissionen ska övervaka genomförandet av de åtgärder som fastställs i det rådsbeslut som avses i punkt 1 och de åtgärder som byrån vidtar för detta ändamål. Om den berörda medlemsstaten inte följer det rådsbeslut som avses i punkt 1 i denna artikel inom 30 dagar och inte samarbetar med byrån i enlighet med punkt 8 i denna artikel, får kommissionen utlösa det förfarande som föreskrivs i artikel 29 i förordning (EU) 2016/399.

Artikel 43

Anvisningar för enheterna

1. Under den tid som gränsförvaltningsenheter, återvändandecenheter och stödenheter för migrationshantering är utplacerade ska värdmedlemsstaten eller, vid samarbete med ett tredjeland i enlighet med ett statusavtal, det berörda tredjelandet utfärda anvisningar för enheterna i enlighet med den operativa planen.

2. Byrån får via sin samordnare meddela värdmedlemsstaten sina synpunkter på anvisningarna för enheterna. Om så sker ska värdmedlemsstaten beakta dessa synpunkter och rätta sig efter dem i möjligaste mån.

3. Om anvisningarna för enheterna inte är förenliga med den operativa planen ska samordnaren omedelbart rapportera till den verkställande direktören, som, om det är lämpligt, får vidta åtgärder i enlighet med artikel 46.3.

4. Medlemmar i enheterna ska, när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter, till fullo respektera de grundläggande rättigheterna, däribland tillträde till asylförfaranden och mänsklig värdighet, och ska särskilt ta hänsyn till utsatta personer. Alla åtgärder som de vidtar när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter ska stå i proportion till de mål som eftersträvas genom sådana åtgärder. När medlemmarna i enheterna utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter får de inte diskriminera personer på några som helst grunder, exempelvis på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning i enlighet med artikel 21 i stadgan.

5. Medlemmar i enheterna som inte tillhör den ordinarie personalen ska fortsätta att omfattas av hemmedlemsstatens disciplinära bestämmelser. Hemmedlemsstaten ska i enlighet med sin nationella rätt föreskriva lämpliga disciplinära eller andra åtgärder för fall då någon inom ramen för byråns operativa verksamhet underlåter att iakttä grundläggande rättigheter, eller skyldigheter i fråga om internationellt skydd.

6. Ordinarie personal som utplaceras som medlemmar i enheterna ska omfattas av disciplinära bestämmelser i enlighet med tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren samt de åtgärder av disciplinär natur som föreskrivs i den tillsynsmekanism som avses i artikel 55.5 a.

Artikel 44

Samordnare

1. Byrån ska säkerställa det operativa genomförandet av alla organisatoriska aspekter av gemensamma insatser, pilotprojekt eller snabba gränsinsatser, inbegripet närvaron av ordinarie personal.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 60 ska den verkställande direktören bland den ordinarie personalen utse en eller flera experter som ska utplaceras som samordnare för varje gemensam insats eller snabb gränsinsats. Den verkställande direktören ska underrätta värdmedlemsstaten om vem som utsetts.

3. Samordnaren ska agera för byråns räkning i allt som rör utplaceringen av enheterna. Samordnaren ska ha till uppgift att främja samarbete och samordning mellan värdmedlemsstaten och de deltagande medlemsstaterna. Åtminstone en övervakare av de grundläggande rättigheterna ska bistå och ge råd till samordnaren. Samordnaren ska särskilt ha följande uppgifter:

a) Fungera som förbindelselänk mellan byrån, värdmedlemsstaten och medlemmarna i enheterna, och därvid för byråns räkning tillhandahålla stöd i alla frågor som rör villkoren för utplaceringen till enheterna.

- b) Övervaka att den operativa planen genomförs på ett korrekt sätt, bland annat vad gäller skyddet av de grundläggande rättigheterna i samarbete med övervakarna av de grundläggande rättigheterna, och rapportera till den verkställande direktören om detta.
- c) Agera för byråns räkning i allt som rör utplaceringen av enheterna och rapportera till byrån om detta.
- d) Rapportera till den verkställande direktören när värdmedlemsstaternas anvisningar till enheterna inte är förenliga med den operativa planen, särskilt vad gäller grundläggande rättigheter, och, när så är lämpligt, föreslå den verkställande direktören att överväga att fatta ett beslut i enlighet med artikel 46.
4. I samband med gemensamma insatser eller snabba gränsinsatser får den verkställande direktören bemyndiga samordnaren att bistå i syfte att nå en lösning vid eventuell oenighet i fråga om verkställandet av den operativa planen och utplaceringen av enheter.

Artikel 45

Kostnader

1. Byrån ska fullt ut täcka följande kostnader som uppkommer för medlemsstaterna när de tillhandahåller sin personal i syfte att utplacera dem från den stående styrkan som medlemmar i enheterna till medlemsstaterna och tredjeländer kortvarigt i enlighet med artikel 57, eller till medlemsstaterna genom reserven för snabba insatser i enlighet med artikel 58:
- a) Kostnader för resor från hemmedlemsstaten till värdmedlemsstaten, från värdmedlemsstaten till hemmedlemsstaten, inom värdmedlemsstaten i utplacerings- eller omfördelningssyfte inom den värdmedlemsstaten eller till en annan värdmedlemsstat, samt i utplacerings- och omfördelningssyfte inom eller till ett annat tredjeländer.
- b) Vaccinationskostnader.
- c) Kostnader för särskilda nödvändiga försäkringar.
- d) Kostnader för hälso- och sjukvård, inklusive psykologiskt stöd.
- e) Dagtraktamenten, inklusive boendekostnader.
2. På grundval av ett förslag från den verkställande direktören ska styrelsen anta närmare bestämmelser vad gäller ersättning av de kostnader som uppkommit för personal som utplaceras kortvarigt i enlighet med artiklarna 57 och 58 och vid behov uppdatera dem. I syfte att säkerställa efterlevnaden av den tillämpliga rättsliga ramen ska den verkställande direktören lägga fram ett sådant förslag efter att ha mottagit ett positivt yttrande från kommissionen. De närmare bestämmelserna ska i så stor utsträckning som möjligt grunda sig på förenklade kostnadsalternativ i enlighet med artikel 125.1 c, d och e i förordning (EU, Euratom) 2018/1046. När så är lämpligt ska styrelsen säkerställa överensstämmelse med de bestämmelser som gäller för utgifter i samband med tjänsteresa för ordinarie personal.

Artikel 46

Beslut om att tillfälligt avbryta, avsluta eller att inte inleda verksamhet

1. Den verkställande direktören ska avsluta varje verksamhet som utförs av byrån om förutsättningarna för verksamheten i fråga inte längre är uppfyllda. Den verkställande direktören ska underrätta den berörda medlemsstaten innan verksamheten avslutas.
2. De medlemsstater som deltar i en operativ verksamhet som utförs av byrån får begära att den verkställande direktören avslutar den operativa verksamheten i fråga. Den verkställande direktören ska informera styrelsen om varje sådan begäran.
3. Den verkställande direktören får, efter att ha underrättat den berörda medlemsstaten, dra tillbaka finansieringen av en verksamhet eller tillfälligt avbryta eller avsluta den om värdmedlemsstaten inte följer den operativa planen.

4. Den verkställande direktören ska, efter samråd med ombudet för grundläggande rättigheter och efter att ha underrättat den berörda medlemsstaten, dra tillbaka finansieringen för verksamhet som utförs av byrån, eller helt eller delvis tillfälligt avbryta eller avsluta verksamhet som utförs av byrån, om han eller hon anser att det i samband med den berörda verksamheten förekommer allvarlig eller sannolikt fortgående underlåtenhet att iakttä grundläggande rättigheter, eller skyldigheter i fråga om internationellt skydd.
5. Den verkställande direktören ska, efter samråd med ombudet för grundläggande rättigheter, besluta att inte inleda någon verksamhet från byråns sida om han eller hon anser att det redan i början av verksamheten skulle finnas allvarliga skäl att tillfälligt avbryta eller avsluta den, eftersom verksamheten skulle kunna leda till allvarlig underlåtenhet att iakttä grundläggande rättigheter, eller skyldigheter i fråga om internationellt skydd. Den verkställande direktören ska underrätta den berörda medlemsstaten om det beslutet.
6. De beslut som avses i punkterna 4 och 5 ska baseras på vederbörligen motiverade grunder. När den verkställande direktören fattar sådana beslut ska han eller hon beakta relevant information såsom antalet och sakomständigheterna i registrerade klagomål som inte har åtgärdats av en behörig nationell myndighet, rapporter om allvarliga incidenter samt rapporter från samordnarna, relevanta internationella organisationer och unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer på de områden som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde. Den verkställande direktören ska informera styrelsen om sådana beslut och tillhandahålla motiveringar till dessa.
7. Om den verkställande direktören beslutar att tillfälligt avbryta eller avsluta byråns utplacering av en stödenhet för migrationshantering ska han eller hon informera de andra relevanta organ och byråer som verkar i hotspot-området om beslutet.

Artikel 47

Utvärdering av verksamhet

Den verkställande direktören ska utvärdera resultaten av byråns alla operativa verksamheter. Han eller hon ska till styrelsen överlämna ingående utvärderingsrapporter inom 60 dagar från det att verksamheten avslutats, tillsammans med de synpunkter som framförts av ombudet för grundläggande rättigheter. I syfte att förbättra den framtida verksamhetens kvalitet, inbördes konsekvens och effektivitet ska den verkställande direktören göra en övergripande analys av dessa resultat och inkludera denna analys i byråns årliga verksamhetsrapport. Den verkställande direktören ska säkerställa att byrån beaktar analysen av de resultaten i samband med framtida operativa verksamheter.

AVSNITT 8

Byråns åtgärder i fråga om återvändande

Artikel 48

Återvändande

1. Utan att i sak pröva besluten om återvändande, som förblir medlemsstaternas ansvar, och med hänsyn till respekten för de grundläggande rättigheterna, de allmänna principerna i unionsrätten och internationell rätt, däribland internationellt skydd, respekten för principen om *non-refoulement* och barns rättigheter, ska byrån när det gäller återvändande göra följande:
 - a) Bistå medlemsstaterna med tekniskt och operativt stöd i fråga om återvändande, inbegripet
 - i) insamling av uppgifter som krävs för utfärdande av beslut om återvändande, identifiering av tredjelandsmedborgare som är föremål för återvändandeförfaranden och andra av medlemsstaternas åtgärder inför och i samband med återvändande samt efter ankomst och efter återvändande, i syfte att uppnå ett integrerat system för hantering av återvändande mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, med deltagande av relevanta myndigheter i tredjeländer och andra relevanta aktörer,
 - ii) anskaffande av resehandlingar, inbegripet genom konsulärt samarbete, utan att lämna ut information om att en ansökan om internationellt skydd gjorts eller annan information som inte krävs för återvändandet,
 - iii) organisation och samordning av återvändandeinsatser och tillhandahållande av bistånd i samband med frivilliga återvändanden i samarbete med medlemsstaterna,

- iv) i samband med stöd vid frivilliga återvändanden från medlemsstaterna, tillhandahållande av bistånd till de som återvänder under såväl förberedelserna inför avresan som själva resan och efter ankomsten och återvändandet, med beaktande av utsatta personers behov.
- b) Tillhandahålla tekniskt och operativt stöd till medlemsstater som möter utmaningar i fråga om deras system för återvändande.
- c) I samråd med ombudet för grundläggande rättigheter utveckla en icke-bindande referensmodell för nationella it-system för hantering av återvändandeärenden som beskriver strukturen för sådana system, samt tillhandahålla tekniskt och operativt stöd till medlemsstaterna i samband med utvecklingen av sådana system som är förenliga med modellen.
- d) Driva och vidareutveckla en integrerad plattform för hantering av återvändande och en kommunikationsinfrastruktur som möjliggör sammanlänkning av medlemsstaternas system för hantering av återvändande och plattformen, för syftet att utbyta uppgifter och information, inklusive automatiserad överföring av statistiska uppgifter, samt tillhandahålla tekniskt och operativt stöd till medlemsstaterna vid anslutning till kommunikationsinfrastrukturen.
- e) Organisera, främja och samordna verksamhet som gör det möjligt för medlemsstaterna att sinsemellan utbyta information samt identifiera och sammanställa bästa praxis i fråga om återvändande.
- f) Ur sin budget, och i enlighet med de finansiella regler som är tillämpliga på byrån, finansiera eller medfinansiera de insatser, interventioner och åtgärder som avses i detta kapitel, inklusive ersättning för utgifter i samband med nödvändig anpassning av nationella it-system för hantering av återvändandeärenden i syfte att säkerställa säker kommunikation till den integrerade plattformen för hantering av återvändande.
2. Det tekniska och operativa stöd som avses i punkt 1 b ska omfatta verksamhet för att hjälpa medlemsstaterna att, genom sina behöriga myndigheter, genomföra förfaranden för återvändande genom att tillhandahålla i synnerhet följande:
- a) Tolk tjänster.
- b) Praktisk information, inklusive analys av sådan information, och byråns rekommendationer om mottagande tredjeländer av relevans för genomförandet av denna förordning, om så är lämpligt i samarbete med andra unionsorgan och unionsbyråer, i synnerhet Easo.
- c) Rådgivning om genomförande och förvaltning av förfaranden för återvändande i enlighet med direktiv 2008/115/EG.
- d) Rådgivning om och stöd för medlemsstaternas genomförande av åtgärder i enlighet med direktiv 2008/115/EG och internationell rätt som är nödvändiga för att säkerställa att personer som är föremål för ett beslut om återvändande är anträffbara för återvändandet och för att förhindra att de avviker, samt bistånd gällande alternativ till förvar.
- e) Utrustning, resurser och expertis för genomförande av beslut om återvändande och för identifiering av tredjelandsmedborgare.
3. Byrån ska sträva efter att skapa samverkans effekter och föra samman unionsfinansierade nätverk och program avseende återvändande i nära samarbete med kommissionen och med stöd av relevanta aktörer, däribland det europeiska migrationsnätverket.

Artikel 49

System för informationsutbyte och hantering av återvändande

1. Byrån ska driva och vidareutveckla, i enlighet med artikel 48.1 d, en integrerad plattform för hantering av återvändande för att behandla information, inbegripet personuppgifter som överförs av medlemsstaternas system för hantering av återvändande och som behövs för att byrån ska kunna tillhandahålla tekniskt och operativt stöd. Personuppgifterna ska endast omfatta biografiska uppgifter eller passagerarlistor. Personuppgifter får endast överföras om de är nödvändiga för att byrån ska kunna bistå vid samordning eller organisation av återvändandeinsatser till tredjeländer, oavsett transportmedel. Sådana personuppgifter ska överföras till plattformen endast när ett beslut om att inleda en återvändandeinsats har fattats, och ska raderas så snart insatsen har avslutats.

Biografiska uppgifter får överföras till plattformen endast om de inte är tillgängliga för medlemmar i enheter och grupper i enlighet med artikel 17.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860⁽⁹⁾.

Byrån får även använda plattformen för säker överföring av biografiska eller biometrisk uppgifter, inklusive alla typer av handlingar som kan betraktas som bevis eller prima facie-bevisning för medborgarskap för tredjelandsmedborgare som är föremål för beslut om återvändande, om överföringen av sådana personuppgifter är nödvändig för att byrån på begäran av en medlemsstat ska kunna bistå i arbetet med att bekräfta tredjelandsmedborgares identitet och medborgarskap i enskilda fall. Sådana uppgifter får inte lagras på plattformen och ska raderas omedelbart efter en bekräftelse på mottagandet.

2. Byrån ska utveckla, införa och driva informationssystem och programvaruapplikationer som möjliggör utbyte av uppgifter om återvändande inom den europeiska gräns- och kustbevakningen samt utbyte av personuppgifter.

3. Personuppgifter ska behandlas i enlighet med artiklarna 86, 87, 88 och 91 beroende på vad som är tillämpligt.

Artikel 50

Återvändandeinsatser

1. Utan att i sak pröva besluten om återvändande, som förblir medlemsstaternas ansvar, ska byrån tillhandahålla medlemsstaterna tekniskt och operativt stöd och säkerställa samordningen eller organisationen av återvändandeinsatser, däribland genom att chartra flygplan för insatserna och genom att organisera återvändande på reguljära flygningar eller genom andra transportmedel. Byrån får på eget initiativ, med den berörda medlemsstatens samtycke, samordna eller organisera återvändandeinsatser.

2. Medlemsstaterna ska genom den plattform som avses i artikel 49.1 tillhandahålla operativa data om återvändanden som krävs för byråns bedömning av återvändandebehov och ska underrätta byrån om sin preliminära planering vad gäller antalet personer som är föremål för ett beslut om återvändande och om de mottagande tredjeländerna, i båda fallen med avseende på relevanta nationella återvändandeinsatser, samt om sina behov av stödåtgärder eller samordning från byråns sida. Byrån ska upprätta och upprätthålla en löpande operativ plan för att tillhandahålla de medlemsstater som inkommit med begäran nödvändigt operativt stöd och nödvändig operativ förstärkning, inklusive genom teknisk utrustning. Byrån får antingen på eget initiativ, med den berörda medlemsstatens samtycke, eller på begäran av en medlemsstat, i den löpande operativa planen inkludera de datum och destinationer för återvändandeinsatser som byrån efter en behovsbedömning anser nödvändiga. Styrelsen ska på grundval av ett förslag från den verkställande direktören besluta om upplägget för den löpande operativa planen. Den berörda medlemsstaten ska till byrån bekräfta att alla personer som är föremål för ett beslut om återvändande och som omfattas av en återvändandeinsats som byrån organiserar eller samordnar är föremål för ett verkställbart beslut om återvändande.

Om medlemmar i enheterna har placerats ut ska de, före återvändande av en person som är föremål för ett beslut om återvändande, konsultera Schengens informationssystem för att kontrollera huruvida beslutet om återvändande beträffande den personen har upphävts tillfälligt eller verkställigheten av beslutet har skjutits upp.

Den löpande operativa planen ska innehålla de delar som är nödvändiga för att genomföra en återvändandeinsats, inbegripet de delar som rör respekten för grundläggande rättigheter, och ska bland annat hänvisa till relevanta uppförandekoder och förfaranden för övervakning, rapportering och klagomålsmekanismen.

3. Byrån får tillhandahålla tekniskt och operativt stöd till medlemsstaterna och får också, antingen på eget initiativ och med den berörda medlemsstatens samtycke eller på begäran av de deltagande medlemsstaterna, säkerställa samordningen eller organisationen av återvändandeinsatser för vilka transportmedel och ledsagare vid återvändande tillhandahålls av ett mottagande tredjeland (nedan kallade *tredjelandsassisterade återvändandeinsatser*). De deltagande medlemsstaterna och byrån ska säkerställa att det under hela återvändandeinsatsen finns garantier för att grundläggande rättigheter och principen om *non-refoulement* samt värdigheten hos den återvändande personen respekteras och att tvångsmedel används på ett proportionellt sätt. Minst en företrädare för medlemsstaterna, och en övervakare av återvändande med tvång från den reserv som upprättats enligt artikel 51 eller från den deltagande medlemsstatens övervakningssystem, ska vara närvarande under hela återvändandeinsatsen fram till ankomsten i det mottagande tredjelandet.

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 312, 7.12.2018, s. 1).

4. Den verkställande direktören ska utan dröjsmål utarbeta en återvändandeplan för tredjelandsassisterade återvändandeinsatser. Den verkställande direktören och eventuella deltagande medlemsstater ska komma överens om planen, i vilken det ska redogöras närmare för de organisatoriska och förfarandemässiga aspekterna av den tredjelandsassisterade återvändandeinsatsen, med beaktande av konsekvenserna med avseende på de grundläggande rättigheterna och riskerna med sådana insatser. Denna plan får ändras eller anpassas endast efter godkännande av de parter som avses i punkt 3 och i den här punkten.

Återvändandeplanen för tredjelandsassisterade återvändandeinsatser ska vara bindande för byrån och eventuella deltagande medlemsstater. Den ska omfatta alla nödvändiga steg för att genomföra den tredjelandsassisterade återvändandeinsatsen.

5. Alla återvändandeinsatser som organiseras eller samordnas av byrån ska övervakas i enlighet med artikel 8.6 i direktiv 2008/115/EG. Övervakning av insatser för återvändande med tvång ska utföras av övervakaren av återvändande med tvång på grundval av objektiva och transparenta kriterier och ska omfatta hela återvändandeinsatsen, från förberedelserna inför avresan fram till dess att de personer som är föremål för ett beslut om återvändande överlämnas till det mottagande tredjelandet. Övervakaren av återvändande med tvång ska lämna in en rapport om varje insats för återvändande med tvång till den verkställande direktören, ombudet för grundläggande rättigheter och behöriga nationella myndigheter i alla medlemsstater som var involverade i den aktuella insatsen. Vid behov ska lämplig uppföljning säkerställas av den verkställande direktören respektive behöriga nationella myndigheter.

6. Om byrån finner anledning till oro i fråga om respekten för de grundläggande rättigheterna i någon fas av en återvändandeinsats ska den underrätta de deltagande medlemsstaterna och kommissionen om detta.

7. Den verkställande direktören ska utvärdera resultaten av återvändandeinsatserna och ska var sjätte månad till Europaparlamentet, rådet, kommissionen och styrelsen överlämna en ingående utvärderingsrapport som omfattar alla återvändandeinsatser som genomförts under föregående period, tillsammans med de synpunkter som framförts av ombudet för grundläggande rättigheter. I syfte att förbättra de framtida återvändandeinsatsernas kvalitet, inbördes konsekvens och effektivitet ska den verkställande direktören göra en övergripande och jämförande analys av dessa resultat. Den verkställande direktören ska inkludera denna analys i byråns årliga verksamhetsrapport.

8. Byrån ska finansiera eller samfinansiera återvändandeinsatser ur sin egen budget i enlighet med de finansiella reglerna som är tillämpliga på byrån, och därvid prioritera insatser som genomförs av mer än en medlemsstat eller som sker från hotspot-områden.

Artikel 51

Reserv med övervakare av återvändande med tvång

1. Byrån ska, efter att vederbörligen ha beaktat yttrandet från ombudet för grundläggande rättigheter, inrätta en reserv med övervakare av återvändande med tvång sammansatt av personal från behöriga organ i medlemsstaterna vilka genomför övervakning av återvändande med tvång i enlighet med artikel 8.6 i direktiv 2008/115/EG och vilka utbildats i enlighet med artikel 62 i den här förordningen.

2. Styrelsen ska, på grundval av ett förslag från den verkställande direktören, fastställa antal och profil för de övervakare av återvändande med tvång som ska ställas till förfogande för denna reserv. Samma förfarande ska tillämpas vid alla efterföljande ändringar av profilen och det totala antalet.

Medlemsstaterna ska ansvara för att bidra till reserven genom att utse övervakare av återvändande med tvång med den profil som fastställts, utan att detta påverkar dessa övervakares oberoende enligt nationell rätt, om så föreskrivs i nationell rätt. Byrån ska också bidra med övervakare av grundläggande rättigheter enligt artikel 110 till reserven. Övervakare av återvändande med tvång med särskild sakkunskap om skydd av barn ska ingå i reserven.

3. Medlemsstaternas bidrag i form av övervakare av återvändande med tvång till återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner för det kommande året ska planeras på grundval av årliga bilaterala förhandlingar och avtal mellan byrån och medlemsstaterna. I enlighet med dessa avtal ska medlemsstaterna ställa övervakare av återvändande med tvång till förfogande för utplacering på byråns begäran, såvida de inte befinner sig i en exceptionell situation som i hög grad påverkar fullgörandet av nationella uppgifter. En sådan begäran ska framställas minst 21 arbetsdagar före den planerade utplaceringen, eller fem arbetsdagar om det handlar om en snabb återvändandeintervention.

4. Byrån ska på begäran ställa övervakarna av återvändande med tvång till förfogande för deltagande medlemsstater för att på medlemsstaternas vägnar övervaka att genomförandet av återvändandeinsatsen och återvändandeinterventionerna under hela deras varaktighet sker på ett korrekt sätt. Byrån ska ställa till förfogande övervakare av återvändande med tvång med särskild sakkunskap om skydd av barn vid alla återvändandeinsatser som innefattar barn.
5. Övervakare av återvändande med tvång ska fortsätta att omfattas av sin hemmedlemsstats disciplinära bestämmelser i samband med en återvändandeinsats eller återvändandeintervention. Ordinarie personal som utplaceras som övervakare av återvändande med tvång ska omfattas av de disciplinära åtgärder som föreskrivs i tjänsteföreskrifterna och i anställningsvillkoren.

Artikel 52

Återvändandeenheter

1. Byrån får, antingen på eget initiativ och med den berörda medlemsstatens samtycke eller på begäran av den medlemsstaten, utplacera återvändandeenheter. Byrån får utplacera sådana återvändandeenheter under återsändandeinterventioner, inom ramen för stödenheter för migrationshantering eller vid behov för att tillhandahålla ytterligare tekniskt och operativt stöd i fråga om återvändande. Vid behov ska återvändandeenheterna inbegripa tjänstemän med särskild sakkunskap om skydd av barn.
2. Artiklarna 40.2–40.5, 43, 44 och 45 ska i tillämpliga delar tillämpas på återvändandeenheterna.

Artikel 53

Återvändandeinterventioner

1. Om en medlemsstat ställs inför en belastning vid genomförandet av skyldigheten att återsända personer som är föremål för ett beslut om återvändande ska byrån, antingen på eget initiativ och med den berörda medlemsstatens samtycke eller på begäran från den medlemsstaten, tillhandahålla lämpligt tekniskt och operativt stöd i form av en återvändandeintervention. Sådana interventioner kan bestå i utplacering av återvändandeenheter i värdmedlemsstaten som ger stöd i genomförandet av återvändandeförfaranden och organisationen av återvändandeinsatser från värdmedlemsstaten.

Artikel 50 ska tillämpas även på återvändandeinsatser som organiseras eller samordnas av byrån inom ramen för återvändandeinterventioner.

2. Om en medlemsstat ställs inför specifika och oproportionella utmaningar vid genomförandet av sin skyldighet att återsända personer som är föremål för ett beslut om återvändande ska byrån, antingen på eget initiativ med den berörda medlemsstatens samtycke eller på begäran från den medlemsstaten, tillhandahålla lämpligt tekniskt och operativt stöd i form av en snabb återvändandeintervention. En snabb återvändandeintervention kan bestå i skyndsamt utplacering av återvändandeenheter i värdmedlemsstaten, vilka tillhandahåller stöd i genomförandet av återvändandeförfaranden och organisationen av återvändandeinsatser från värdmedlemsstaten.
3. Inom ramen för en återvändandeintervention ska den verkställande direktören utan dröjsmål utarbeta en operativ plan, i samförstånd med värdmedlemsstaten och de deltagande medlemsstaterna. Bestämmelserna i artikel 38 ska tillämpas i tillämpliga delar.
4. Den verkställande direktören ska fatta beslut om den operativa planen snarast möjligt och, i det fall som avses i punkt 2, inom fem arbetsdagar. Beslutet ska omedelbart skriftligen meddelas de berörda medlemsstaterna och styrelsen.
5. Byrån ska finansiera eller medfinansiera återvändandeinterventioner ur sin egen budget i enlighet med de finansiella regler som är tillämpliga på byrån.

AVSNITT 9

Kapacitetsfrågor

Artikel 54

Den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka

1. Den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka med den kapacitet som framgår av bilaga I ska vara en del av byrån. Den stående styrkan ska bestå av följande fyra kategorier operativ personal i enlighet med det årliga tillgänglighetssystem som anges i bilaga I:
 - a) Kategori 1: ordinarie personal som utplaceras som medlemmar i enheterna i områden för operativa insatser i enlighet med artikel 55, samt den personal som ansvarar för driften av Etias centralenhet.

- b) Kategori 2: personal som utstationeras från medlemsstaterna till byrån för en längre tid som en del av den stående styrkan i enlighet med artikel 56.
- c) Kategori 3: personal från medlemsstaterna som står beredd att tillhandahållas byrån för kortvarig utplacering som en del av den stående styrkan i enlighet med artikel 57.
- d) Kategori 4: reserven för snabba insatser som utgörs av personal från medlemsstaterna som står beredd att utplaceras i enlighet med artikel 58 för snabba gränsinsatser i enlighet med artikel 39.

2. Byrån ska utplacera medlemmar av den stående styrkan som medlemmar i gränsförvaltningsenheterna, stödenheterna för migrationshantering och återvändandeenheterna i samband med gemensamma insatser, snabba gränsinsatser, återvändandebesök eller annan relevant operativ verksamhet i medlemsstaterna eller i tredjeländer. Sådan verksamhet får endast utföras med tillstånd från den berörda medlemsstaten eller det berörda tredjelandet. Det faktiska antalet personal som utplaceras från den stående styrkan ska vara beroende av de operativa behoven.

Utplacering av den stående styrkan ska vara ett komplement till medlemsstaternas ansträngningar.

3. Vid tillhandahållande av stöd till medlemsstaterna ska de medlemmar i den stående styrkan som är utplacerade som medlemmar i enheterna kunna genomföra gränskontroll- eller återvändandeppgifter, inklusive uppgifter som kräver verkställande befogenheter som föreskrivs i tillämplig nationell rätt eller, för ordinarie personal, uppgifter som kräver verkställande befogenheter som anges i artikel 55.7.

Medlemmarna i den stående styrkan ska uppfylla de krav på specialistutbildning och professionalism som föreskrivs i artikel 16.1 tredje stycket i förordning (EU) 2016/399 eller andra relevanta instrument.

4. På grundval av ett förslag från den verkställande direktören, med beaktande av byråns riskanalys, resultaten av sårbarhetsbedömningen och den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning, och på grundval av det antal personal och de personalprofiler som byrån har tillgång till genom sin ordinarie personal och pågående utstationeringar, ska styrelsen senast den 31 mars varje år anta ett beslut som anger

- a) en definition av personalprofiler och krav för operativ personal inom den stående styrkan,
 - b) antal personal per specifik profil i personalkategorierna 1, 2 och 3 som ska bilda enheter under det påföljande året, på grundval av de förväntade operativa behoven för det påföljande året,
 - c) närmare detaljer för de bidrag som anges i bilagorna II och III genom att fastställa exakt hur många personer med vilken profil som varje medlemsstat ska utstationera till byråns personal i enlighet med artikel 56 och som ska utses i enlighet med artikel 57 för det påföljande året,
 - d) närmare detaljer för de bidrag som anges i bilaga IV genom att fastställa exakt hur många personer med vilken profil som varje medlemsstat ska tillhandahålla till reserven för snabba insatser vid snabba gränsinsatser i enlighet med artiklarna 39 och 58 för det påföljande året, och
 - e) en vägledande flerårig planering av profiler för de följande åren i syfte att underlätta den långsiktiga planeringen av medlemsstaternas bidrag och rekryteringen av ordinarie personal.
5. Den besättning för teknisk utrustning som tillhandahålls i enlighet med artikel 64 ska ingå i medlemsstaternas bidrag för kortvariga utplaceringar enligt artikel 57 för det påföljande året. I syfte att förbereda det relevanta styrelsebeslut som avses i punkt 4 i den här artikeln ska den berörda medlemsstaten informera byrån om sin avsikt att utplacera den tekniska utrustningen med tillhörande besättning senast i slutet av januari varje år.
6. Vid tillämpning av artikel 73 ska byrån utveckla och säkerställa lednings- och kontrollstrukturerna för en effektiv utplacering av den stående styrkan på tredjeländers territorium.
7. Byrån får rekrytera ett tillräckligt antal personal, som får uppgå till 4 % av det totala antal av den stående styrkan som anges i bilaga I, för stödjande eller kontrollerande funktioner i samband med inrättandet av den stående styrkan, för planering och ledning av dess insatser samt för anskaffande av byråns egen utrustning.

8. Den personal som avses i punkt 7 och den personal som ansvarar för driften av Etias centralenhet ska inte utplaceras som medlemmar i enheterna, men den ska ändå räknas som personal i kategori 1 med avseende på bilaga I.

Artikel 55

Ordinarie personal i den stående styrkan

1. Byrån ska bidra med medlemmar ur sin ordinarie personal (kategori 1) till den stående styrkan som ska utplaceras i områden för operativa insatser som medlemmar i enheterna med de uppgifter och befogenheter som föreskrivs i artikel 82, inklusive uppgiften att driva byråns egen utrustning.

2. Vid rekrytering av personal ska byrån säkerställa att endast kandidater som uppvisar hög professionalism, håller fast vid höga etiska värderingar och har lämpliga språkkunskaper väljs.

3. I enlighet med artikel 62.2 ska ordinarie personal som ska utplaceras som medlemmar i enheterna efter rekrytering genomgå erforderlig utbildning för gränsbevakningstjänstemän eller återvändanderelaterad utbildning, inbegripet om grundläggande rättigheter, beroende på vad som är lämpligt för de personalprofiler som styrelsen har beslutat om i enlighet med artikel 54.4, med beaktande av tidigare förvärvade kvalifikationer och yrkeserfarenhet inom de berörda områdena.

Den utbildning som avses i första stycket ska genomföras inom ramen för särskilda utbildningsprogram som utformas av byrån och som, på grundval av överenskommelser med utvalda medlemsstater, genomförs vid deras specialiserade utbildningsinstitutioner, bland annat byråns partnerskapsakademier i medlemsstaterna. Lämpliga utbildningsplaner ska utformas för varje personalmedlem efter rekryteringen för att säkerställa att de alltid har de yrkeskvalifikationer som krävs för att fullgöra gränsbevakningsuppgifter eller uppgifter i samband med återvändande. Utbildningsplanerna ska uppdateras regelbundet. Kostnaderna för utbildningen ska i sin helhet täckas av byrån.

Ordinarie personal som ingår i tekniska besättningar som driver byråns egen utrustning ska inte behöva genomgå någon fullständig utbildning för gränsbevakningstjänstemän eller återvändanderelaterad utbildning.

4. Byrån ska säkerställa att dess ordinarie personal under hela sin anställning utför de uppgifter de har som medlemmar i enheterna i enlighet med de högsta standarderna och med fullständig respekt för de grundläggande rättigheterna.

5. Styrelsen ska på grundval av ett förslag från den verkställande direktören

a) inrätta en lämplig tillsynsmechanism för att övervaka hur den ordinarie personalen tillämpar bestämmelserna om användning av våld, bland annat reglerna om rapportering och särskilda åtgärder, så som disciplinära åtgärder, med avseende på användning av våld under utplaceringar,

b) fastställa regler för den verkställande direktörens beviljande av tillstånd till ordinarie personal att bära och använda vapen i enlighet med artikel 82 och bilaga V, inbegripet regler för obligatoriskt samarbete med de behöriga nationella myndigheterna, särskilt i den medlemsstat där den anställde är medborgare eller bosatt, och den medlemsstat där den inledande utbildningen ägde rum; dessa regler ska också ange hur den verkställande direktören ska säkerställa att villkoren för beviljande av sådana tillstånd fortsatt uppfylls av den ordinarie personalen, särskilt när det gäller hantering av vapen, inklusive genomförande av regelbundna skjutprov,

c) fastställa särskilda regler för att underlätta förvaring av vapen, ammunition och annan utrustning i säkra lokaler och för transport av dem till områdena för operativa insatser området.

I fråga om de regler som avses i första stycket a i denna punkt ska kommissionen avge ett yttrande om huruvida de är förenliga med tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren, i enlighet med artikel 110.2 i tjänsteföreskrifterna. Ombudet för grundläggande rättigheter ska höras om den verkställande direktörens förslag med avseende på dessa regler.

6. Byråns personal som inte är kvalificerad att fullgöra gränsbevakningsuppgifter eller uppgifter i samband med återvändandefär endast utplaceras i samband med gemensamma insatser för samordning, övervakning av respekten för grundläggande rättigheter och andra tillhörande uppgifter. De ska inte ingå i enheterna.

7. Ordinarie personal som ska utplaceras som medlemmar i enheterna ska i enlighet med artikel 82 kunna utföra följande uppgifter som kräver verkställande befogenheter, i enlighet med personalprofilerna och relevant utbildning:
- a) Kontroll av personers identitet och medborgarskap, inklusive sökningar i relevanta unionsdatabaser och nationella databaser.
 - b) Beviljande av inresa om inresevillkoren enligt artikel 6 i förordning (EU) 2016/399 är uppfyllda.
 - c) Nekande av inresa i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) 2016/399.
 - d) Stämpling av resehandlingar i enlighet med artikel 11 i förordning (EU) 2016/399.
 - e) Utfärdande eller nekande av visum vid gränsen i enlighet med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009⁽⁴⁰⁾ och införande av relevanta uppgifter i Informationssystemet för viseringar.
 - f) Gränsövervakning, inklusive patrullering mellan gränsövergångsställen för att förhindra otillåtna gränspassager, motverka gränsöverskridande brottslighet och vidta åtgärder mot personer som har passerat gränsen olagligt, inklusive ingripande eller gripande.
 - g) Registrering i Eurodac av fingeravtryck av personer som grips i samband med att de olagligen har passerat en yttre gräns, i enlighet med kapitel III i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013⁽⁴¹⁾.
 - h) Samordning med tredjeländer för att identifiera och erhålla resehandlingar för personer som omfattas av ett beslut om återvändande.
 - i) Eskort av tredjelandsmedborgare vid återvändande med tvång.

Artikel 56

Medlemsstaternas deltagande i den stående styrkan genom långvarig utstationering

1. Medlemsstaterna ska bidra till den stående styrkan genom att utstationera operativ personal till byrån som medlemmar i enheterna (kategori 2). Varaktigheten för enskilda utstationeringar ska vara 24 månader. Efter samtycke från hemmedlemsstaten och byrån får enskilda utstationeringar förlängas en gång med ytterligare 12 eller 24 månader. För att underlätta genomförandet av det system för ekonomiskt stöd som avses i artikel 61 ska utstationeringar som regel inledas i början av ett kalenderår.
2. Varje medlemsstat ska vara ansvarig för att säkerställa ett löpande bidrag i form av operativ personal som utstationeras som medlemmar i enheterna i enlighet med bilaga II. Kostnaderna för personal som utplaceras enligt denna artikel ska betalas i enlighet med de regler som antas enligt artikel 95.6.
3. Den operativa personal som utstationeras till byrån ska ha de uppgifter och befogenheter som medlemmarna i enheterna har enligt artikel 82. Den medlemsstat som har utstationerat denna operativa personal ska betraktas som deras hemmedlemsstat. Under utstationeringen ska den verkställande direktören besluta om platserna och varaktighet för utplaceringarna av utstationerade medlemmar i enheterna i enlighet med de operativa behoven. Byrån ska säkerställa kontinuerlig utbildning av den operativa personalen under utstationeringen.

⁽⁴⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex) (EUT L 243, 15.9.2009, s. 1).

⁽⁴¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (EUT L 180, 29.6.2013, s. 1).

4. Varje medlemsstat ska senast den 30 juni varje år ange vilka medlemmar i deras operativa personal som är kandidater för utstationering i enlighet med de specifika antal personal och de personalprofiler som styrelsen har beslutat om för det påföljande året i enlighet med artikel 54.4. Byrån ska kontrollera att den operativa personal som medlemsstaterna föreslagit motsvarar de fastställda personalprofilerna och har de språkkunskaper som krävs. Byrån ska senast den 15 september varje år godta de föreslagna kandidaterna eller, vid bristande överensstämmelse med de erforderliga profilerna, otillräckliga språkkunskaper, misskötsamhet eller överträdelse av de tillämpliga bestämmelserna under tidigare utplaceringar, avvisa kandidaterna i fråga och begära att medlemsstaten föreslår andra kandidater för utstationering.

5. Om en enskild medlem ur den operativa personalen på grund av force majeure inte kan utstationeras eller fortsätta sin utstationering, ska den berörda medlemsstaten säkerställa att denna medlem ersätts med en annan medlem ur den operativa personalen som har den erforderliga profilen.

Artikel 57

Medlemsstaternas deltagande i den stående styrkan genom kortvariga utplaceringar

1. Utöver utstationeringar enligt artikel 56 ska medlemsstaterna senast den 30 juni varje år bidra till den stående styrkan genom att utse gränsvakningstjänstemän och annan relevant personal till den preliminära nationella förteckningen över tillgänglig operativ personal för kortvarig utplacering (kategori 3) i enlighet med de bidrag som anges i bilaga III och med de specifika antal personal och personalprofiler som styrelsen beslutat om för det påföljande året i enlighet med artikel 54.4. De preliminära nationella förteckningarna över utsedd operativ personal ska meddelas byrån. Den slutliga årliga förteckningen ska bekräftas till byrån efter det att de årliga bilaterala förhandlingarna har avslutats, senast den 1 december det året.

2. Varje medlemsstat ska säkerställa att den operativa personal som har utsetts är tillgänglig på byråns begäran i enlighet med de arrangemang som anges i denna artikel. Varje personalmedlem ska vara tillgänglig under en period på upp till fyra månader under ett kalenderår. Medlemsstaterna får dock besluta att utplacera en enskild personalmedlem för en period på mer än fyra månader. En sådan förlängning ska räknas som ett separat bidrag från denna medlemsstat för samma profil eller en annan erforderlig profil om personalmedlemmen har den kompetens som krävs. Kostnaderna för personal som utplaceras enligt denna artikel ska betalas i enlighet med de regler som antas enligt artikel 45.2.

3. Den operativa personal som utplaceras enligt denna artikel ska ha de uppgifter och befogenheter som medlemmarna i enheterna har enligt artikel 82.

4. Byrån får kontrollera att den operativa personal som av medlemsstaterna har utsetts för kortvarig utplacering motsvarar de fastställda personalprofilerna och har de språkkunskaper som krävs. Byrån ska avvisa en utsedd medlem ur den operativa personalen vid otillräckliga språkkunskaper, misskötsamhet eller överträdelse av de tillämpliga bestämmelserna under tidigare utplaceringar. Byrån ska också avvisa en utsedd medlem ur den operativa personalen som inte överensstämmer med de erforderliga profilerna, såvida inte den berörda medlemmens kvalifikationer överensstämmer med en annan profil som tilldelats den medlemsstaten. Om byrån avvisar en personalmedlem ska den berörda medlemsstaten säkerställa att denna medlem ersätts med en annan medlem ur den operativa personalen som har den erforderliga profilen.

5. Byrån ska senast den 31 juli varje år begära att medlemsstaterna bidrar med specifika enskilda medlemmar ur den operativa personalen för utplacering som del av gemensamma insatser för det påföljande året i enlighet med det antal och de profiler som erfordras. De enskilda utplaceringarnas längd ska fastställas i de årliga bilaterala förhandlingarna och avtalen mellan byrån och medlemsstaterna.

6. Efter de årliga bilaterala förhandlingarna ska medlemsstaterna ställa operativ personal från de nationella förteckningar som avses i punkt 1 till förfogande för specifika utplaceringar i enlighet med det antal och de profiler som anges i byråns begäran.

7. Om en enskild medlem ur den operativa personalen på grund av force majeure inte kan utplaceras i enlighet med avtalen, ska den berörda medlemsstaten säkerställa att denna personalmedlem ersätts med en annan personalmedlem från förteckningen som har den erforderliga profilen.

8. Om det föreligger ett ökat behov av förstärkning av en pågående gemensam insats, ett behov av att inleda en snabb gränsinsats eller en ny gemensam insats som inte anges i det relevanta årliga arbetsprogrammet eller i det motsvarande resultatet av årliga bilaterala förhandlingar, ska utplaceringen ske inom de gränser som anges i bilaga III. Den verkställande direktören ska utan dröjsmål informera medlemsstaterna om de ytterligare behoven genom att ange möjliga antal och profiler för operativ personal som ska tillhandahållas av varje medlemsstat. När den verkställande direktören och värmedlemsstaten har kommit överens om en ändrad operativ plan eller, i förekommande fall, en ny operativ plan, ska den verkställande direktören lämna en formell begäran om antalet operativ personal och deras profiler. Medlemmarna i enheterna ska utplaceras från varje medlemsstat inom 20 arbetsdagar från och med den formella begäran utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 39.

9. När riskanalysen eller en tillgänglig sårbarhetsbedömning visar att en medlemsstat befinner sig i en situation som i hög grad påverkar fullgörandet av dess nationella uppgifter ska den medlemsstaten bidra med operativ personal i enlighet med de begäranden som avses i punkt 5 eller 8 i denna artikel. Dessa bidrag ska dock inte kumulativt överstiga hälften av den medlemsstatens bidrag för året i fråga enligt bilaga III. Om en medlemsstat åberopar en sådan exceptionell situation ska den till byrån skriftligen lämna en utförlig motivering och uppgifter om situationen, och dessa ska även ingå i den rapport som avses i artikel 65.

10. Utplaceringens längd för en viss insats ska fastställas av hemmedlemsstaten, men ska i alla händelser inte understiga 30 dagar, utom om längden på den insats som utplaceringen är en del av understiger 30 dagar.

11. Den tekniska besättning som ingår i medlemsstaternas bidrag i enlighet med artikel 54.5 ska endast utplaceras i enlighet med de avtal som följer av de årliga bilaterala förhandlingarna om motsvarande teknisk utrustning enligt vad som avses i artikel 64.9.

Genom undantag från punkt 1 i den här artikeln ska medlemsstaterna i sina årliga förteckningar inkludera den tekniska besättning som avses i första stycket i denna punkt först efter att de årliga bilaterala förhandlingarna har slutförts. Medlemsstaterna får justera de relevanta årliga förteckningarna om den tekniska besättningen ändras under året i fråga. Medlemsstaterna ska underrätta byrån om dessa ändringar.

Den kontroll som avses i punkt 4 i denna artikel ska inte gälla kompetensen att driva den tekniska utrustningen.

Besättningsmedlemmar som uteslutande har tekniska uppgifter ska endast anges med funktion i nationella årliga förteckningar.

Varaktigheten för utplaceringen av tekniska besättningar ska fastställas i enlighet med artikel 64.

Artikel 58

Medlemsstaternas deltagande i den stående styrkan genom reserven för snabba insatser

1. Medlemsstaterna ska bidra med operativ personal till den stående styrkan genom en reserv för snabba insatser (kategori 4), som ska sättas in för snabba gränsinsatser i enlighet med artiklarna 37.2 och 39, under förutsättning att all operativ personal i kategorierna 1, 2 och 3 redan har utplacerats för den aktuella snabba gränsinsatsen.

2. Varje medlemsstat ska säkerställa att operativ personal finns tillgänglig till det antal och med de motsvarande profiler som styrelsen har fastställt för det påföljande året enligt artikel 54.4, på begäran av byrån inom de gränser som anges i bilaga IV och i enlighet med de arrangemang som anges i den här artikeln. Varje medlem ur den operativa personalen ska vara tillgänglig för en period av upp till fyra månader under ett kalenderår.

3. De specifika utplaceringarna inom ramen för snabba gränsinsatser från reserven för snabba insatser ska göras i enlighet med artikel 39.11 och 39.13.

Artikel 59

Översyn av den stående styrkan

1. Kommissionen ska senast den 31 december 2023, särskilt på grundval av de rapporter som avses i artiklarna 62.10 och 65, för Europaparlamentet och rådet lägga fram en översyn av det totala antalet medlemmar i och sammansättningen av den stående styrkan, inklusive storleken på enskilda medlemsstaters bidrag till den stående styrkan, samt av den sakkunskap och professionalism som den stående styrkan besitter och den utbildning som den erhåller. Översynen ska även innefatta en bedömning av huruvida reserven för snabba insatser ska bibehållas som en del av den stående styrkan.

Översynen ska redogöra för och beakta den stående styrkans befintliga och potentiella operativa behov när det gäller kapacitet i fråga om snabba insatser, betydande omständigheter som påverkar medlemsstaternas förmåga att bidra till den stående styrkan och utvecklingen av den ordinarie personalen när det gäller byråns bidrag till den stående styrkan.

2. Senast den 29 februari 2024 ska kommissionen vid behov lägga fram lämpliga förslag till ändring av bilagorna I, II, III och IV. Om kommissionen inte lägger fram något förslag ska den motivera varför den inte gör det.

Artikel 60

Lokalkontor

1. Efter överenskommelse med värdmedlemsstaten, eller om statusavtalet med värdtredjelandet uttryckligen anger denna möjlighet, får byrån inrätta lokalkontor på medlemsstatens eller tredjelandets territorium för att underlätta och förbättra samordningen av operativ verksamhet, inbegripet när det gäller återvändande, som byrån organiserar i den medlemsstaten, grannregionen eller det tredjelandet, och för att säkerställa en effektiv förvaltning av byråns personalresurser och tekniska resurser. Lokalkontoren ska vara inrättade i överensstämmelse med de operativa behoven under den tidsperiod som är nödvändig för att byrån ska kunna bedriva en betydande operativ verksamhet i den specifika medlemsstaten, den berörda grannregionen eller det berörda tredjelandet. Tidsperioden får vid behov förlängas.

Innan ett lokalkontor inrättas ska alla budgetkonsekvenser noggrant bedömas och beräknas, och de relevanta beloppen ska budgeteras i förväg.

2. Byrån och den värdmedlemsstat eller det värdtredjeland där lokalkontoret inrättas ska vidta nödvändiga arrangemang för att skapa bästa möjliga förutsättningar för lokalkontoret att fullgöra de uppgifter som det har tilldelats. Anställningsorten för den personal som arbetar på lokalkontor ska fastställas i enlighet med artikel 95.2.

3. Lokalkontoren ska i tillämpliga fall

- a) tillhandahålla operativt och logistiskt stöd samt säkerställa samordningen av byråns verksamhet i de berörda områdena för operativa insatser,
- b) tillhandahålla operativt stöd till medlemsstaten eller tredjelandet i de berörda områdena för operativa insatser,
- c) övervaka verksamheten i enheterna och regelbundet rapportera till byråns huvudkontor,
- d) samarbeta med värdmedlemsstaten eller värdtredjelandet i alla frågor som rör det praktiska genomförandet av den operativa verksamhet som byrån organiserar i den medlemsstaten eller det tredjelandet, inbegripet eventuella ytterligare frågor som kan ha uppstått under denna verksamhet,
- e) stödja den samordnare som avses i artikel 44 i samarbetet med de deltagande medlemsstaterna i alla frågor som rör deras bidrag till den operativa verksamhet som byrån organiserar, och vid behov samordna med byråns huvudkontor,
- f) stödja samordnaren och övervakare av grundläggande rättigheter som har utsetts för att övervaka en operativ verksamhet genom att vid behov underlätta samordningen och kommunikationen mellan byråns enheter och värdmedlemsstatens eller värdtredjelandets behöriga myndigheter, liksom alla relevanta uppgifter,
- g) organisera logistiskt stöd i samband med utplaceringen av medlemmarna i enheterna och utplaceringen och användningen av teknisk utrustning,
- h) tillhandahålla allt annat logistiskt stöd till det område för operativa insatser som ett lokalkontor ansvarar för, i syfte att främja en smidig drift av den operativa verksamhet som byrån organiserar,
- i) stödja byråns sambandsperson, utan att detta påverkar hans eller hennes uppgifter och funktioner enligt artikel 31, i arbetet med att identifiera nuvarande och framtida utmaningar för gränsförvaltningen i det område som ett lokalkontor ansvarar för, för genomförandet av regelverket om återvändande, och regelbundet rapportera till byråns huvudkontor,

- j) säkerställa en effektiv förvaltning av byråns egen utrustning i de områden som omfattas av dess verksamhet, inbegripet eventuell registrering och långsiktigt underhåll av den utrustningen och nödvändigt logistiskt stöd.
4. Varje lokalkontor ska ledas av en företrädare för byrån, utsedd av den verkställande direktören till chef för ett lokalkontor. Chefen för lokalkontoret ska utöva tillsyn över kontorets arbete som helhet och fungera som lokalkontorets kontaktpunkt med byråns huvudkontor.
5. Styrelsen ska på grundval av ett förslag från den verkställande direktören besluta om ett lokalkontors inrättande, sammansättning och varaktighet, och om förlängd varaktighet vid behov, med beaktande av kommissionens yttrande och samtycket från värdmedlemsstaten eller värdtredjelandet.
6. Värdmedlemsstaten ska förse byrån med stöd för att säkerställa den operativa kapaciteten.
7. Den verkställande direktören ska varje kvartal rapportera till styrelsen om lokalkontorens verksamhet. Lokalkontorens verksamhet ska beskrivas i ett separat avsnitt i den årliga verksamhetsrapporten.

Artikel 61

Ekonomiskt stöd till inrättandet av den stående styrkan

1. Medlemsstaterna ska ha rätt till årlig finansiering som inte är kopplad till kostnader för att stödja utvecklingen av personella resurser i syfte att säkra deras bidrag till den stående styrkan på sätt som anges i bilagorna II, III och IV, i enlighet med artikel 125.1 a i förordning (EU, Euratom) 2018/1046. Denna finansiering ska utbetalas efter det berörda årets utgång och när de villkor som fastställs i punkterna 3 och 4 i den här artikeln är uppfyllda. Finansieringen ska grundas på ett referensbelopp i enlighet med punkt 2 i den här artikeln och ska uppgå till, i tillämpliga fall:
- a) 100 % av referensbeloppet multiplicerat med antalet operativ personal som anges för år N + 2 för utstationering i enlighet med bilaga II.
- b) 37 % av referensbeloppet multiplicerat med antalet operativ personal som faktiskt har utplacerats i enlighet med artikel 57 inom det gränsvärde som fastställs i bilaga III och i enlighet med artikel 58 inom det gränsvärde som fastställs i bilaga IV, beroende på vad som är tillämpligt.
- c) En engångsbetalning på 50 % av referensbeloppet multiplicerat med antalet operativ personal som har rekryterats av byrån som ordinarie personal. Denna betalning ska tillämpas på personal som lämnar sin nationella tjänstgöring och som har varit i aktiv tjänst i högst 15 år när de rekryteras av byrån.
2. Referensbeloppet ska vara lika med den årliga grundlönen för en kontraktsanställd i tjänstegrupp III grad 8 löneklass 1 enligt artikel 93 i anställningsvillkoren och omfattas av en korrigeringskoefficient som tillämpas i den berörda medlemsstaten.
3. Den årliga utbetalningen av det belopp som avses i punkt 1 a i denna artikel ska endast göras under förutsättning att medlemsstaterna på motsvarande sätt utökar sin totala nationella gränsbevakningspersonal genom att rekrytera ny personal under den aktuella perioden. Relevant information för rapporteringen ska lämnas till byrån i de årliga bilaterala förhandlingarna och ska verifieras genom sårbarhetsbedömningen under påföljande år. Den årliga utbetalningen av det belopp som avses i punkt 1 b i denna artikel ska göras till fullo i förhållande till det antal personal som faktiskt har utplacerats under en sammanhängande eller icke-sammanhängande period på fyra månader i enlighet med artikel 57 inom det gränsvärde som fastställs i bilaga III, och i enlighet med artikel 58 inom det gränsvärde som fastställs i bilaga IV. För de faktiska utplaceringar som avses i punkt 1 b i den här artikeln ska utbetalningarna beräknas proportionellt med en referensperiod på fyra månader.
- Byrån ska bevilja en förskotts betalning kopplad till de årliga utbetalningarna av de belopp som avses i punkt 1 a och b i denna artikel i enlighet med den genomförandeakt som avses i punkt 4 i denna artikel, efter att en särskild och motiverad begäran har lämnats in av den bidragande medlemsstaten.

4. Kommissionen ska anta en genomförandeakt med närmare bestämmelser om årlig betalning och övervakningen av de tillämpliga villkoren i punkt 3 i denna artikel. Dessa bestämmelser ska omfatta arrangemang för forskottsbetalningar när villkoren i punkt 3 i denna artikel är uppfyllda, samt arrangemangen för proportionella beräkningar, inklusive med avseende på fall där utplaceringen av tekniska besättningar undantagsvis skulle överskrida de högsta nationella bidrag som anges i bilaga III. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 122.2.

5. Vid genomförandet av det ekonomiska stödet enligt denna artikel ska byrån och medlemsstaterna säkerställa att principerna om medfinansiering och om att ingen dubbelfinansiering får förekomma efterlevs.

Artikel 62

Utbildning

1. Byrån ska, i tillämpliga fall med beaktande av den kapacitetsfärdplan som avses i artikel 9.8 och i samarbete med lämpliga utbildningsorgan i medlemsstaterna och, om så är lämpligt, med Easo, FRA, Europeiska unionens byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (eu-Lisa) och Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol), ta fram särskilda utbildningsverktyg, inklusive särskild utbildning på området skydd av barn och andra personer i utsatta situationer. Utbildningsinnehåll ska beakta relevanta forskningsresultat och bästa praxis. Byrån ska ge gränsbevakningstjänstemän, återvändandexperter, ledsagare vid återvändande och annan relevant personal som ingår i den stående styrkan samt övervakare av återvändande med tvång och övervakare av respekten för grundläggande rättigheter med specialiserad utbildning som är relevant för deras uppgifter och befogenheter. Byrån ska genomföra regelbundna övningar med dessa gränsbevakningstjänstemän och andra medlemmar i enheterna i enlighet med den plan för specialiserad utbildning som avses i byråns årliga arbetsprogram.

2. Byrån ska säkerställa att all ordinarie personal som ska utplaceras som medlemmar i enheterna har genomgått lämplig utbildning, utöver den utbildning som avses i artikel 55.3, i relevant unionsrätt och internationell rätt, däribland om grundläggande rättigheter, rätt till internationellt skydd, riktlinjer för att identifiera personer som söker skydd och hänvisa dem till lämpliga förfaranden, riktlinjer för att bemöta barns särskilda behov, inbegripet ensamkommande barn, offer för människohandel, personer i brådskande behov av vård och andra särskilt utsatta personer, samt, när avsikten är att de ska delta i insatser till havs, sök- och räddningssituationer, innan de utplaceras i den operativa verksamhet som byrån organiserar.

Sådan utbildning ska också omfatta användning av våld i enlighet med bilaga V.

3. Med avseende på tillämpningen av punkt 2 ska byrån, på grundval av avtal med utvalda medlemsstater, genomföra de nödvändiga utbildningsprogrammen i de medlemsstaternas specialiserade utbildningsinstitutioner, däribland byråns partnerskapsakademier i medlemsstaterna. Byrån ska säkerställa att utbildningen följer de gemensamma läroplanerna och att den är harmoniserad och främjar ömsesidig förståelse och en gemensam kultur baserad på de värden som fastställs i fördragen. Kostnaderna för utbildningen ska i sin helhet täckas av byrån.

Byrån får, efter att ha fått styrelsens godkännande, inrätta ett eget utbildningscentrum i syfte att ytterligare underlätta införandet av en gemensam europeisk kultur i den utbildning som tillhandahålls.

4. Byrån ska ta de initiativ som krävs för att säkerställa att all personal från de medlemsstater som deltar i den stående styrkans enheter har fått den utbildning som avses i punkt 2 första stycket.

5. Byrån ska ta nödvändiga initiativ för att säkerställa utbildning för personal som utför uppgifter i samband med återvändande och som har avdelats till den stående styrkan eller till den reserv som avses i artikel 51. Byrån ska säkerställa att ordinarie personal och all personal som deltar i återvändandeinsatser eller återvändandeeinterventioner har fått utbildning i relevant unionsrätt och internationell rätt, bland annat avseende grundläggande rättigheter, rätten till internationellt skydd och hänvisning av utsatta personer, innan de deltar i den operativa verksamhet som byrån organiserar.

6. Byrån ska utarbeta och vidareutveckla gemensamma läroplaner för utbildning av gränsbevakningstjänstemän och tillhandahålla utbildning på europeisk nivå för utbildare för medlemsstaternas gränsbevakningstjänstemän, däribland avseende grundläggande rättigheter, rätten till internationellt skydd och relevant sjö rätt, samt en gemensam läroplan för utbildning av personal som utför uppgifter i samband med återvändande. De gemensamma läroplanerna ska syfta till att främja högsta standarder och bästa praxis i genomförandet av unionsrätten i fråga om gränsförvaltning och återvändande. Byrån ska upprätta de gemensamma läroplanerna efter samråd med det rådgivande forum som avses i artikel 108 (nedan kallat *det rådgivande forumet*) och ombudet för grundläggande rättigheter. Medlemsstaterna ska införliva de gemensamma läroplanerna i den utbildning de erbjuder sina nationella gränsbevakningstjänstemän och personal som utför uppgifter i samband med återvändande.
7. Byrån ska även erbjuda kompletterande utbildningskurser och seminarier i ämnen som rör yttre gränskontroll samt återvändande av tredjelandsmedborgare för tjänstemän vid de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och i lämpliga fall i tredjeländer.
8. Byrån får arrangera utbildningsverksamhet i samarbete med medlemsstater och tredjeländer på deras territorium.
9. Byrån ska inrätta ett utbytesprogram som gör det möjligt för gränsbevakningstjänstemän som deltar i dess enheter och personal som deltar i enheterna för återvändandaintervention att skaffa sig kunskaper eller specifik sakkunskap från erfarenheter och god praxis i andra länder genom att arbeta tillsammans med gränsbevakningstjänstemän och personal som utför uppgifter i samband med återvändande i en annan medlemsstat än sin egen.
10. Byrån ska inrätta och vidareutveckla en intern kvalitetskontrollmekanism för att säkerställa en hög nivå av utbildning, sakkunskap och professionalism hos ordinarie personal, och särskilt hos ordinarie personal som deltar i byråns operativa verksamhet. På grundval av genomförandet av kvalitetskontrollmekanismen ska byrån utarbeta en årlig utvärderingsrapport som ska bifogas den årliga verksamhetsrapporten.

Artikel 63

Förvärv eller hyra av teknisk utrustning

1. Byrån får förvärva, antingen själv eller som samägare med en medlemsstat, eller hyra teknisk utrustning för utplacering vid gemensamma insatser, pilotprojekt, snabba gränsinsatser, verksamhet i fråga om återvändande, inbegripet återvändandainsatser och återvändandainterventioner, utplaceringar av stödenheter för migrationshantering och projekt för tekniskt stöd i enlighet med de finansiella regler som är tillämpliga på byrån.
2. På grundval av ett förslag från den verkställande direktören ska styrelsen upprätta en övergripande flerårig strategi för hur byråns egen tekniska kapacitet ska utvecklas med beaktande av den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning, inbegripet den kapacitetsfärdplan som avses i artikel 9.8 om den finns tillgänglig och de budgetmedel som avsatts för detta ändamål i den fleråriga budgetramen. I syfte att säkerställa efterlevnaden av de tillämpliga rättsliga, finansiella och politiska ramarna ska den verkställande direktören lägga fram förslaget först efter att ha mottagit kommissionens positiva yttrande.

Den fleråriga strategin ska åtföljas av en detaljerad genomförandeplan med angivande av tidsplanen för förvärv eller hyra, planering av upphandling och riskreducering. Om styrelsen, när det antas strategin och planen, beslutar att inte följer kommissionens yttrande ska den tillhandahålla kommissionen en motivering för detta. Efter antagandet av den fleråriga strategin ska genomförandeplanen bli en del av den fleråriga programplaneringen för det samlade programdokument som avses i artikel 100.2 k.
3. Byrån får förvärva teknisk utrustning på beslut av den verkställande direktören i samråd med styrelsen i överensstämmelse med de tillämpliga upphandlingsreglerna. Förvärv eller hyra av utrustning som medför väsentliga kostnader för byrån ska föregås av en uttömmande behovsanalys och analys av kostnadseffektiviteten. För utgifter som avser sådant förvärv eller sådan hyra ska medel avsättas i byråns budget, som styrelsen antar.

4. Om byrån förvärvar eller hyr större teknisk utrustning såsom luftfartyg, tjänstefordon eller fartyg ska följande villkor gälla:

a) Om byrån förvärvar utrustningen eller samäger den ska byrån ingå en överenskommelse med en medlemsstat om att utrustningen ska registreras i den medlemsstaten som resurser som används i statlig tjänst i enlighet med gällande rätt i den medlemsstaten, inbegripet förmånsrätter och undantagsrätter för sådan teknisk utrustning enligt internationell rätt.

b) Om utrustningen hyrs ska den vara registrerad i en medlemsstat.

5. På grundval av en avtalsmall, utarbetad av byrån och godkänd av styrelsen, ska registreringsmedlemsstaten och byrån komma överens om villkor som säkerställer utrustningens funktionsduglighet. När det gäller samägda tillgångar ska villkoren även omfatta de perioder då dessa tillgångar helt och hållet står till byråns förfogande och fastställa hur tillgångarna ska användas, inklusive särskilda bestämmelser om snabb utplacering under snabba gränsinsatser och finansieringen av dessa tillgångar.

6. Om byrån inte har erforderlig kvalificerad ordinarie personal ska registreringsmedlemsstaten eller den som tillhandahåller den tekniska utrustningen bistå med de experter och den tekniska besättning som behövs för att driva utrustningen på ett lagligt och säkert sätt, i överensstämmelse med den avtalsmall som avses i punkt 5 i den här artikeln och planerat på grundval av de årliga bilaterala förhandlingar och avtal som avses i artikel 64.9. I sådana fall ska teknisk utrustning som ägs endast av byrån ställas till förfogande för byrån på dess begäran, och registreringsmedlemsstaten får inte åberopa den exceptionella situation som avses i artikel 64.9.

När byrån begär att en medlemsstat ska tillhandahålla teknisk utrustning och personal ska byrån ta i beaktande medlemsstatens särskilda operativa utmaningar vid tillfället för begäran.

Artikel 64

Reserv med teknisk utrustning

1. Byrån ska upprätta och föra centraliserade register över utrustning i en reserv med teknisk utrustning som utgörs av utrustning som ägs av antingen medlemsstaterna eller byrån och utrustning som samägs av medlemsstaterna och byrån, för byråns operativa verksamhet.

2. Utrustning som ägs endast av byrån ska stå helt till förfogande för utplacering när som helst.

3. Samägd utrustning som byrån äger till mer än 50 % ska också stå till förfogande för utplacering i enlighet med ett sådant avtal mellan en medlemsstat och byrån som ingåtts i enlighet med artikel 63.5.

4. Byrån ska säkerställa kompatibiliteten och driftskompatibiliteten hos den utrustning som förtecknas i reserven med teknisk utrustning.

5. Med avseende på tillämpningen av punkt 4 ska byrån, i nära samarbete med medlemsstaterna och kommissionen, vid behov fastställa tekniska standarder för den utrustning som ska utplaceras i byråns verksamhet. Utrustning som byrån förvärvar, antingen som ensam ägare eller samägare, och utrustning som ägs av medlemsstater och förtecknas i reserven med teknisk utrustning ska uppfylla dessa standarder.

6. På grundval av ett förslag från den verkställande direktören och med beaktande av byråns riskanalys och resultaten av sårbarhetsbedömningar ska styrelsen senast den 31 mars varje år besluta om den minsta mängd teknisk utrustning som krävs för byråns behov för det påföljande året, särskilt när det gäller genomförande av gemensamma insatser, utplaceringar av stödenheter för migrationshantering, snabba gränsinsatser och verksamhet i fråga om återvändande, inbegripet återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner. Byråns egen utrustning ska ingå i den minsta mängden teknisk utrustning. I det beslutet ska det fastställas regler om utplacering av teknisk utrustning i den operativa verksamheten.

Om den minsta mängden teknisk utrustning visar sig vara otillräcklig för att genomföra den överenskomna operativa planen för sådana verksamheter, ska byrån revidera denna minsta mängd på grundval av motiverade behov och en överenskommelse med medlemsstaterna.

7. Reserven med teknisk utrustning ska innehålla den minsta mängd teknisk utrustning som byrån behöver per typ av teknisk utrustning. Den utrustning som förtecknas i reserven med teknisk utrustning ska utplaceras vid gemensamma insatser, utplaceringar av stödenheter för migrationshantering, pilotprojekt, snabba gränsinsatser, återvändandeinsatser och återvändandebesök.

8. Reserven med teknisk utrustning ska inbegripa en reserv med utrustning för snabba insatser innehållande en begränsad mängd utrustning som behövs för eventuella snabba gränsinsatser. Medlemsstaternas bidrag till reserven med utrustning för snabba insatser ska planeras i överensstämmelse med de årliga bilaterala förhandlingar och avtal som avses i punkt 9 i denna artikel. När det gäller utrustningen i förteckningen över innehållet i den reserven får medlemsstaterna inte åberopa en sådan exceptionell situation som avses i punkt 9 i denna artikel.

Den berörda medlemsstaten ska sända utrustningen i den förteckningen, tillsammans med de experter och den tekniska besättning som behövs, till bestämmelseorten för utplacering så fort som möjligt, och i alla händelser senast tio dagar efter dagen för överenskommelsen om den operativa planen.

Byrån ska bidra till denna reserv med utrustning som står till byråns förfogande enligt vad som avses i artikel 63.1.

9. Medlemsstaterna ska bidra till reserven med teknisk utrustning. Medlemsstaternas bidrag till reserven och utplaceringen av teknisk utrustning för specifika insatser ska planeras på grundval av årliga bilaterala förhandlingar och avtal mellan byrån och medlemsstaterna. I enlighet med dessa avtal och i den mån den tekniska utrustningen ingår i den minsta fastställda mängden teknisk utrustning för ett visst år, ska medlemsstaterna på byråns begäran ställa sin tekniska utrustning till förfogande för utplacering, såvida de inte befinner sig i en exceptionell situation som i hög grad påverkar fullgörandet av nationella uppgifter. Om en medlemsstat åberopar en sådan exceptionell situation ska den till byrån skriftligen lämna en utförlig motivering och information om situationen som sedan ska ingå i den rapport som avses i artikel 65.1. Byråns begäran ska framställas minst 45 dagar före den planerade utplaceringen av större teknisk utrustning, och minst 30 dagar före den planerade utplaceringen av annan utrustning. Bidragen till reserven med teknisk utrustning ska ses över årligen.

10. På grundval av ett förslag från den verkställande direktören ska styrelsen årligen fatta beslut om reglerna beträffande teknisk utrustning, inbegripet den minsta sammanlagda mängd teknisk utrustning som krävs per typ av teknisk utrustning och villkoren för utplacering och ersättning för kostnader, samt om den begränsade mängden teknisk utrustning för en reserv med utrustning för snabba insatser. Av budgetskäl ska styrelsen fatta detta beslut senast den 31 mars varje år.

11. Om en snabb gränsinsats äger rum ska artikel 39.15 tillämpas i tillämpliga delar.

12. Om oväntade behov av teknisk utrustning för en gemensam insats eller en snabb gränsinsats uppstår efter det att den minsta mängden teknisk utrustning har fastställts och dessa behov inte kan tillgodoses av reserven med teknisk utrustning eller reserven med utrustning för snabba insatser ska medlemsstaterna, där så är möjligt och från fall till fall, på byråns begäran ställa nödvändig teknisk utrustning till förfogande för utplacering till byrån.

13. Den verkställande direktören ska regelbundet rapportera till styrelsen om sammansättningen och utplaceringen av utrustning som ingår i reserven med teknisk utrustning. Om den minsta mängden teknisk utrustning som krävs i reserven inte har uppnåtts ska den verkställande direktören utan dröjsmål underrätta styrelsen. Styrelsen ska snarast fatta beslut om prioriteringsordningen för utplacering av den tekniska utrustningen och vidta lämpliga åtgärder för att avhjälpa bristen. Styrelsen ska underrätta kommissionen om den identifierade bristen och de åtgärder som den vidtagit. Kommissionen ska därefter underrätta Europaparlamentet och rådet om detta och om sin egen bedömning av situationen.

14. Medlemsstaterna ska i reserven med teknisk utrustning registrera alla transportmedel och all operativ utrustning som har förvärvat för en särskild åtgärd inom ramen för fonden för inre säkerhet i enlighet med artikel 7.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 515/2014⁽⁴²⁾ eller, i förekommande fall, annan framtida särskild unionsfinansiering som görs tillgänglig för medlemsstaterna med det tydliga syftet att öka byråns operativa kapacitet. Denna tekniska utrustning ska ingå i den minsta fastställda mängden teknisk utrustning för ett visst år.

⁽⁴²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 515/2014 av den 16 april 2014 om inrättande, som en del av fonden för inre säkerhet, av ett instrument för ekonomiskt stöd för yttre gränser och visering och om upphävande av beslut nr 574/2007/EG (EUT L 150, 20.5.2014, s. 143).

På begäran från byrån inom ramen för de årliga bilaterala förhandlingarna ska medlemsstaterna ställa teknisk utrustning som samfinansieras för en särskild åtgärd inom ramen för fonden för inre säkerhet eller annan framtida särskild unionsfinansiering enligt första stycket i denna punkt till förfogande för utplacering till byrån. Varje utrustningsenhet ska stå till förfogande för en period på upp till fyra månader enligt vad som planerats i de årliga bilaterala förhandlingarna. Medlemsstaterna får besluta att utplacera en utrustningsenhet för en period som är längre än fyra månader. Vid en operativ verksamhet som avses i artikel 39 eller 42 i denna förordning får medlemsstaterna inte återropa en sådan exceptionell situation som avses i punkt 9 i den här artikeln.

15. Byrån ska föra registren över reserven med teknisk utrustning enligt följande:

- a) Klassificering per utrustningstyp och insatstyp.
- b) Klassificering per ägare (medlemsstat, byrån, övriga).
- c) Sammanlagd mängd nödvändig utrustning.
- d) Krav på personal i tillämpliga fall.
- e) Annan information, såsom uppgifter om registrering, transport- och underhållskrav, tillämpliga nationella exportbestämmelser, tekniska anvisningar eller övrig information som är relevant för utrustningens korrekta användning.
- f) Uppgifter om huruvida en utrustningsenhet har finansierats med unionsmedel.

16. Byrån ska till 100 % finansiera utplaceringen av den tekniska utrustning som ingår i den minsta fastställda mängd teknisk utrustning som tillhandahålls av en viss medlemsstat ett visst år. Utplacering av teknisk utrustning som inte ingår i den minsta fastställda mängden teknisk utrustning ska medfinansieras av byrån med högst 100 % av de bidragsberättigande utgifterna, med beaktande av de särskilda omständigheterna i den medlemsstat som utplacerar sådan teknisk utrustning.

Artikel 65

Rapportering om byråns kapacitet

1. På grundval av ett förslag från den verkställande direktören ska styrelsen anta och lägga fram en årlig rapport för Europaparlamentet, rådet och kommissionen om genomförandet av artiklarna 51, 55, 56, 57, 58, 63 och 64 (nedan kallad *den årliga genomföranderapporten*).

2. Den årliga genomföranderapporten ska särskilt innehålla uppgifter om

- a) antalet personal som varje medlemsstat har avdelat till den stående styrkan, inklusive genom reserven för snabba insatser och reserven av övervakare av återvändande med tvång,
- b) antalet ordinarie personal som byrån har avdelat till den stående styrkan,
- c) antalet personal som faktiskt har utplacerats från den stående styrkan från varje medlemsstat och byrån per profil under föregående år,
- d) mängd teknisk utrustning som varje medlemsstat och byrån har avsatt till reserven för teknisk utrustning,
- e) mängd teknisk utrustning som har utplacerats från varje medlemsstat och byrån under föregående år från reserven för teknisk utrustning,
- f) åtaganden till och utplaceringar av utrustning från reserven med utrustning för snabba insatser,
- g) utvecklingen av byråns egen personella och tekniska kapacitet.

3. Den årliga genomföranderapporten ska ange vilka medlemsstater som har åberopat den exceptionella situation som avses i artiklarna 57.9 och 64.9 under det föregående året, med den motivering och de uppgifter som den berörda medlemsstaten har tillhandahållit.
4. För att säkerställa öppenhet ska den verkställande direktören informera styrelsen kvartalsvis om de uppgifter som anges i punkt 2 för det innevarande året.

Artikel 66

Forskning och innovation

1. Byrån ska proaktivt följa och bidra till forskning och innovation som är av betydelse för europeisk integrerad gränsförvaltning, däribland användningen av avancerad gränskontrollteknik, med beaktande av den kapacitetsfärdplan som avses i artikel 9.8. Byrån ska sprida resultaten av forskningen till Europaparlamentet, medlemsstaterna och kommissionen i enlighet med artikel 92. Byrån får använda dessa resultat på lämpligt sätt vid gemensamma insatser, snabba gränsinsatser, återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner.
2. Byrån ska, med beaktande av den kapacitetsfärdplan som avses i artikel 9.8, bistå medlemsstaterna och kommissionen med att fastställa centrala forskningsteman. Byrån ska bistå medlemsstaterna och kommissionen med att utarbeta och genomföra unionens relevanta ramprogram för forskning och innovation.
3. Byrån ska genomföra de delar av ramprogrammet för forskning och innovation som avser gränssäkerhet. I detta syfte, och om kommissionen har delegerat relevanta befogenheter till den, ska byrån ha följande uppgifter:
 - a) Förvaltning av vissa delar av programgenomförandet och av vissa faser av löptiden för särskilda projekt på grundval av de relevanta arbetsprogram som antagits av kommissionen.
 - b) Antagande av budgetdokument för inkomster och utgifter samt utförande av alla åtgärder som krävs för att förvalta programmet.
 - c) Tillhandahållande av stöd vid programgenomförandet.
4. Byrån får planera och genomföra pilotprojekt som rör frågor som omfattas av denna förordning.
5. Byrån ska offentliggöra information om sina forskningsprojekt, bland annat om demonstrationsprojekt, vilka samarbetspartner som deltar och projektbudgeten.

AVSNITT 10

EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias)

Artikel 67

Etias centralenhet

Byrån ska säkerställa att en centralenhet för Etias inrättas och drivs enligt artikel 7 i förordning (EU) 2018/1240.

AVSNITT 11

Samarbete

Artikel 68

Byråns samarbete med unionens institutioner, organ och byråer samt med internationella organisationer

1. Byrån ska samarbeta med unionens institutioner, organ och byråer och får samarbeta med internationella organisationer inom deras respektive rättsliga ramar och ska utnyttja befintlig information, resurser och system som är tillgängliga inom ramen för Eurosur.

I enlighet med första stycket ska byrån framför allt samarbeta med

- a) kommissionen och Europeiska utrikesjätten (utrikesjätten),
- b) Europol,
- c) Easo,
- d) FRA,
- e) Eurojust,
- f) Europeiska unionens satellitcentrum,
- g) EFCA och Emsa,
- h) eu-Lisa,
- i) Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa) och nätverksförvaltaren för det europeiska nätet för flygledningstjänst (EATMN),
- j) GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, i enlighet med dessas uppdrag, i syfte att säkerställa
 - i) främjande av normer för europeisk integrerad gränsförvaltning,
 - ii) situationsmedvetenhet och riskanalys.

Byrån får också samarbeta med följande internationella organisationer om de är relevanta för byråns arbetsuppgifter, inom deras respektive rättsliga ramar:

- a) Förenta nationerna genom dess relevanta kontor, byråer, organisationer och andra enheter, i synnerhet FN:s flyktingkommisariat, kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Internationella organisationen för migration, FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå och Internationella civila luftfartsorganisationen.
- b) Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol).
- c) Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa.
- d) Europarådet och dess kommissarie för mänskliga rättigheter.
- e) Centrumet för analys av maritim underrättelseverksamhet beträffande narkotika (MAOC-N).

2. Samarbete som avses i punkt 1 ska äga rum inom ramen för samarbetsavtal som ingåtts med de enheter som avses i punkt 1. Dessa avtal ska ha förhandsgodkänts av kommissionen. Byrån ska underrätta Europaparlamentet och rådet om sådana avtal.

3. Beträffande hanteringen av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska de samarbetsavtal som avses i punkt 2 innehålla bestämmelser om att berörda unionsorgan, unionsbyråer och internationella organisationer ska följa säkerhetsbestämmelser och standarder som är likvärdiga med dem som tillämpas av byrån. Ett utvärderingsbesök ska genomföras innan avtalet ingås och kommissionen ska underrättas om resultatet av utvärderingsbesöket.

4. Även om det ligger utanför denna förordnings tillämpningsområde ska byrån också delta i samarbete med kommissionen och, när så är relevant, med medlemsstaterna och utrikesjätten inom verksamheter som avser tullområdet, inklusive riskhantering, när dessa verksamheter stödjer varandra. Detta samarbete ska inte påverka befintliga befogenheter för kommissionens, unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och medlemsstaterna.

5. De unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer samt internationella organisationer som avses i punkt 1 ska använda information som erhållits från byrån endast inom ramen för sin behörighet och i den mån de respekterar skyddet av de grundläggande rättigheterna, inklusive dataskyddskrav.

All överföring av personuppgifter som har behandlats av byrån till andra unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer enligt artikel 87.1 c och d ska vara föremål för särskilda samarbetsavtal om utbyte av personuppgifter.

De samarbetsavtal som avses i andra stycket ska innehålla en bestämmelse som säkerställer att personuppgifter som överförs till unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer från byrån får behandlas för ett annat ändamål endast om detta godkänns av byrån och om det är förenligt med det ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in och överfördes av byrån. Dessa unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer ska föra skriftliga register över en förenlighetsbedömning i varje enskilt fall.

All överföring av personuppgifter som görs av byrån till internationella organisationer enligt artikel 87.1 c ska ske i enlighet med dataskyddsbestämmelserna i kapitel IV avsnitt 2.

Byrån ska särskilt säkerställa att alla eventuella samarbetsavtal som ingås med internationella organisationer om utbyte av personuppgifter enligt artikel 87.1 c är förenliga med kapitel V i förordning (EU) 2018/1725 och är föremål för Europeiska datatillsynsmannens godkännande, när så föreskrivs i den förordningen.

Byrån ska säkerställa att personuppgifter som överförs till internationella organisationer endast behandlas för de ändamål för vilka de överfördes.

6. Informationsutbytet mellan byrån och unionsinstitutioner, unionsorgan, unionsbyråer och internationella organisationer som avses i punkt 1 ska ske via det kommunikationsnätverk som avses i artikel 14 eller via andra ackrediterade system för informationsutbyte som uppfyller kriterierna för tillgänglighet, konfidentialitet och integritet.

Artikel 69

Europeiskt samarbete om kustbevakningsuppgifter

1. Utan att det påverkar Eurosur ska byrån, i samarbete med EFCA och Emsa, stödja nationella myndigheter som utför kustbevakningsuppgifter på nationell nivå och unionsnivå samt, när så är lämpligt, på internationell nivå genom att

- delat, sammanställa och analysera information från fartygsrapporteringsystem och andra informationssystem som drivs av eller är tillgängliga för dessa byråer, i enlighet med deras respektive rättsliga grunder och utan att det påverkar medlemsstaternas äganderätt till data,
- tillhandahålla övervaknings- och kommunikationstjänster baserade på den senaste tekniken, inbegripet rymdbaserad och markbaserad infrastruktur och sensorer som monteras på alla typer av plattformar,
- bygga upp kapacitet genom att utarbeta riktlinjer och rekommendationer och genom att fastställa bästa praxis samt genom att tillhandahålla utbildning och utbyte av personal,
- förstärka informationsutbytet och samarbetet om kustbevakningsuppgifter, bland annat genom att analysera operativa utmaningar och framväxande risker på sjöfartsområdet,
- se till att kapacitet utnyttjas gemensamt genom att planera och genomföra multifunktionella insatser och genom att ömsesidigt utbyta tillgångar och andra resurser, i den utsträckning dessa åtgärder samordnas av dessa byråer och godkänns av de berörda medlemsstaternas behöriga myndigheter.

2. Närmare former för samarbete om kustbevakningsuppgifter mellan byrån, EFCA och Emsa ska fastställas i ett samarbetsavtal, i enlighet med byråernas respektive uppdrag och de finansiella regler som är tillämpliga på dem. Ett sådant avtal ska godkännas av byråns styrelse samt av EFCA:s och Emsa:s styrelser. Byrån, EFCA och Emsa ska använda den information de erhållit genom samarbetet endast inom sina rättsliga ramar och i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna, inklusive dataskyddskrav.

3. Kommissionen ska i nära samarbete med medlemsstaterna, byrån, EFCA och Emsa ställa till förfogande en praktisk handbok om europeiskt samarbete om kustbevakningsuppgifter. Handboken ska innehålla riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis för informationsutbyte. Kommissionen ska anta handboken i form av en rekommendation.

Artikel 70

Samarbete med Irland och Förenade kungariket

1. Byrån ska underlätta medlemsstaternas operativa samarbete med Irland och Förenade kungariket i fråga om specifik verksamhet.
2. Vad gäller Eurosur får utbytet av information och samarbetet med Irland och Förenade kungariket äga rum på grundval av bilaterala eller multilaterala avtal mellan Irland respektive Förenade kungariket och en eller flera av de angränsande medlemsstaterna eller genom regionala nätverk som grundar sig på dessa avtal. Medlemsstaternas nationella samordningscentraler ska vara kontaktpunkter för informationsutbytet med motsvarande myndigheter i Irland och Förenade kungariket inom Eurosur.
3. De avtal som avses i punkt 2 ska begränsas till följande informationsutbyten mellan en nationell samordningscentral och motsvarande myndighet i Irland eller Förenade kungariket:
 - a) Information som ingår i medlemsstatens nationella situationsbild i den omfattning som sådan information har överförs till byrån för att bidra till den europeiska situationsbilden.
 - b) Information som har samlats in av Irland eller Förenade kungariket och som är relevant för den europeiska situationsbilden.
 - c) Information som avses i artikel 25.5.
4. Information som inom ramen för Eurosur har tillhandahållits av byrån eller av en medlemsstat som inte är part i ett sådant avtal som avses i punkt 2 får inte delas med Irland eller Förenade kungariket utan ett förhandsgodkännande från byrån eller den medlemsstaten. Medlemsstaterna och byrån ska vara bundna av en vägran att dela informationen med Irland eller Förenade kungariket.
5. Det ska vara förbjudet att till tredjeländer eller andra tredje parter föra vidare eller på annat sätt förmedla information som har utbyts i enlighet med denna artikel.
6. De avtal som avses i punkt 2 ska innehålla bestämmelser om de finansiella kostnader som uppkommer genom Irlands och Förenade kungarikets deltagande i genomförandet av avtalen.
7. Byråns stöd enligt artikel 10.1 n, o och p ska omfatta organiserandet av medlemsstaternas återvändandeinsatser där även Irland eller Förenade kungariket deltar.
8. Denna förordning ska inte börja tillämpas på Gibraltars gränser förrän den dag då en överenskommelse nås om tillämpningsområdet för de åtgärder som rör personers passage av de yttre gränserna.

Artikel 71

Samarbete med tredjeländer

1. Medlemsstaterna och byrån ska i enlighet med artikel 3.1 g samarbeta med tredjeländer för att främja den europeiska integrerade gränsförvaltningen och migrationspolitiken.
2. På grundval av de politiska prioriteringar som fastställs i enlighet med artikel 8.4 ska byrån tillhandahålla tekniskt och operativt stöd till tredjeländer inom ramen för unionens politik för yttre åtgärder, inbegripet avseende skyddet av de grundläggande rättigheterna och personuppgifter och avseende principen om *non-refoulement*.
3. Byrån och medlemsstaterna ska iakta unionsrätten, inbegripet normer och standarder som utgör en del av unionsregelverket, inklusive när samarbetet med tredjeländer äger rum på de tredjeländernas territorier.
4. Samarbetet med tredjeländer ska syfta till att främja normer för europeisk integrerad gränsförvaltning.

Artikel 72

Medlemsstaternas samarbete med tredjeländer

1. Medlemsstaterna får samarbeta på operativ nivå med ett eller flera tredjeländer med avseende på de områden som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde. Sådant samarbete får inbegripa informationsutbyte och får ske på grundval av bilaterala eller multilaterala avtal eller andra typer av arrangemang eller genom regionala nätverk som har inrättats på grundval av dessa avtal.
2. När de ingår de bilaterala och multilaterala avtal som avses i punkt 1 i denna artikel får medlemsstaterna införa bestämmelser om informationsutbyte och samarbete med avseende på Eurosur i enlighet med artiklarna 75 och 89.
3. De bilaterala och multilaterala avtal och andra typer av arrangemang som avses i punkt 1 ska vara förenliga med unionsrätten och internationell rätt i fråga om de grundläggande rättigheterna och internationellt skydd, inbegripet stadga, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning, 1967 års protokoll till denna, och särskilt principen om *non-refoulement*. Vid genomförandet av sådana avtal och arrangemang ska medlemsstaterna regelbundet bedöma och ta hänsyn till den allmänna situationen i tredjelandet och ska beakta artikel 8.

Artikel 73

Samarbete mellan byrån och tredjeländer

1. Byrån får i den utsträckning som krävs för att fullgöra dess uppgifter samarbeta med de myndigheter i tredjeländer som är behöriga i frågor som omfattas av denna förordning. Byrån ska iakttä unionsrätten, inklusive normer och standarder som utgör en del av unionens regelverk, inbegripet när samarbetet med tredjeländer äger rum på dessa tredjeländers territorium.
2. När byrån samarbetar med myndigheterna i tredjeländer på sätt som avses i punkt 1 i denna artikel ska den agera inom ramen för unionens politik för yttre åtgärder, även när det gäller skyddet av grundläggande rättigheter och personuppgifter, principen om *non-refoulement*, förbudet mot godtyckliga frihetsberövanden och förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, med stöd av och i samarbete med unionens delegationer och, i förekommande fall, med GSPF-uppdrag och GSPF-insatser i enlighet med artikel 68.1 andra stycket j.
3. Under omständigheter som kräver utplacering av gränsförvaltningsenheter från den stående styrkan i ett tredjeländ där medlemmarna i enheterna kommer att utöva verkställande befogenheter, ska unionen ingå ett statusavtal, utarbetat på grundval av den mall för statusavtal som avses i artikel 76.1, med det berörda tredjelandet på grundval av artikel 218 i EUF-fördraget. Statusavtalet ska omfatta alla aspekter som är nödvändiga för att utföra åtgärderna. Det ska i synnerhet innehålla en beskrivning av insatsens omfattning, bestämmelser om civilrättsligt och straffrättsligt ansvar, de uppgifter och befogenheter som medlemmarna i enheterna har, åtgärder i samband med inrättandet av ett lokalkontor och praktiska åtgärder avseende respekten för grundläggande rättigheter. Statusavtalet ska säkerställa att grundläggande rättigheter respekteras fullt ut under dessa insatser och ska föreskriva en mekanism för klagomålshantering. I de fall då bestämmelserna väsentligen avviker från mallen för statusavtal ska Europeiska datatillsynsmannen höras om bestämmelserna i statusavtalet om överföring av uppgifter.
4. Byrån ska också agera inom ramen för tillgängliga samarbetsavtal som, i förekommande fall, har ingåtts med de myndigheter i tredjeländer som avses i punkt 1 i den här artikeln i enlighet med unionsrätten och unionspolitiken, i enlighet med artikel 76.4.

De samarbetsavtal som avses i första stycket i denna punkt ska ange samarbetets omfattning, art och syfte samt vara knutna till förvaltningen av det operativa samarbetet. Sådana samarbetsavtal får innehålla bestämmelser om utbyte av känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och samarbete inom ramen för Eurosur i enlighet med artikel 74.3.

Byrån ska säkerställa att de tredjeländer till vilka uppgifter överförs endast behandlar dessa uppgifter för de ändamål för vilka de överfördes. Eventuella samarbetsavtal om utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska ingås i enlighet med artikel 76.4 i denna förordning. Byrån ska begära förhandsgodkännanden från Europeiska datatillsynsmannen när dessa samarbetsavtal föreskriver överföring av personuppgifter och om så föreskrivs i förordning (EU) 2018/1725.

5. Byrån ska bidra till genomförandet av unionens externa politik avseende återvändande och återtagande inom ramen för unionens politik för yttre åtgärder och avseende de frågor som omfattas av denna förordning.
6. Byrån får ta emot unionsfinansiering i enlighet med gällande bestämmelser för relevanta instrument till stöd för tredjeländer och åtgärder som avser dessa. Den får inleda och finansiera projekt för tekniskt bistånd i tredjeländer i frågor som omfattas av denna förordning och i enlighet med de finansiella bestämmelser som gäller för byrån. Sådana projekt ska ingå i det samlade programdokument som avses i artikel 102.
7. Byrån ska underrätta Europaparlamentet, rådet och kommissionen om verksamhet som bedrivs enligt denna artikel, och i synnerhet om den verksamhet som är kopplad till tekniskt och operativt stöd när det gäller gränsförvaltning och återvändande i tredjeländer, samt om utplaceringen av sambandsmän, och ska tillhandahålla detaljerad information om respekten för de grundläggande rättigheterna. Byrån ska göra alla avtal, samarbetsavtal, pilotprojekt och projekt för tekniskt bistånd med tredjeländer tillgängliga för allmänheten i enlighet med artikel 114.2.
8. Byrån ska i sina årsrapporter ta med en utvärdering av samarbetet med tredjeländer.

Artikel 74

Tekniskt och operativt stöd från byrån till tredjeländer

1. Byrån får samordna operativt samarbete mellan medlemsstater och tredjeländer och tillhandahålla tekniskt och operativt stöd till tredjeländer inom ramen för europeisk integrerad gränsförvaltning.
2. Byrån får genomföra åtgärder avseende europeisk integrerad gränsförvaltning på ett tredjelandets territorium, förutsatt att tredjelandet har lämnat sitt samtycke.
3. Insatser på ett tredjelandets territorium ska ingå i det årliga arbetsprogram som styrelsen antar i enlighet med artikel 102, och ska genomföras på grundval av en operativ plan som har överenskommit mellan byrån och det berörda tredjelandet och i samråd med de deltagande medlemsstaterna. Om en eller flera medlemsstater gränisar till tredjelandet eller till tredjelandets område för operativa insatser ska den operativa planen och alla ändringar av den godkännas av den eller de medlemsstaterna. Artiklarna 38, 43, 46, 47 och 54–57 ska i tillämpliga delar tillämpas på utplaceringar i tredjeländer.
4. Den verkställande direktören ska säkerställa säkerheten för den personal som är utplacerad i tredjeländer.

Med avseende på tillämpningen av första stycket ska medlemsstaterna informera den verkställande direktören om alla farhågor för deras medborgares säkerhet om dessa är utplacerade på vissa tredjelanders territorium.

När säkerheten för personal som är utplacerad i tredjeländer inte kan säkerställas ska den verkställande direktören vidta lämpliga åtgärder genom att tillfälligt upphäva eller avsluta motsvarande aspekter av det tekniska och operativa stöd som byrån tillhandahåller dessa tredjeländer.

5. Utan att det påverkar utplaceringen av medlemmar i den stående styrkan i enlighet med artiklarna 54–58 ska medlemsstaternas deltagande i insatser på tredjelanders territorium vara frivilligt.

Utöver den relevanta mekanism som avses i artikel 57.9 och punkt 4 i den här artikeln får medlemsstaten, i de fall där säkerheten för dess deltagande personal inte kan säkerställas till medlemsstatens belåtenhet, välja att inte bidra till insatser i tredjelandet i fråga. Om en medlemsstat åberopar en sådan exceptionell situation ska den till byrån skriftligen lämna en utförlig motivering och uppgifter om situationen, och dessa ska även ingå i den rapport som avses i artikel 65. Denna motivering och dessa uppgifter ska tillhandahållas under de årliga bilaterala förhandlingarna och senast 21 dagar före utplaceringen. Utplaceringen av personal som utstationeras i enlighet med artikel 56 ska ske efter godkännande från hemmedlemsstaten vilket meddelas efter anmälan från byrån och senast 21 dagar före utplaceringen.

6. De operativa planer som avses i punkt 3 får innehålla bestämmelser om informationsutbyte och samarbete med avseende på Eurosur i enlighet med artiklarna 75 och 89.

Artikel 75

Informationsutbyte med tredjeländer inom ramen för Eurosur

1. De nationella samordningscentralerna och, i tillämpliga fall, byrån ska vara kontaktpunkter för informationsutbyte och samarbete med tredjeländer med avseende på Eurosur.
2. Bestämmelserna beträffande informationsutbyte och samarbete med avseende på Eurosur i de bilaterala och multilaterala avtal som avses i artikel 72.2 ska avse
 - a) de specifika situationsbilder som delas med tredjeländer,
 - b) de data från tredjeländer som kan delas inom den europeiska situationsbilden och förfarandena för att dela dessa data,
 - c) de förfaranden och villkor som gäller för tillhandahållande av Eurosurs fusionstjänster till tredjeländers myndigheter,
 - d) de närmare bestämmelserna beträffande samarbete och informationsutbyte med observatörer från tredjeländer med avseende på Eurosur.
3. Information som har tillhandahållits inom ramen för Eurosur av byrån eller av en medlemsstat som inte är part i ett sådant avtal som avses i artikel 72.1 får inte delas med ett tredjeland enligt det avtalet utan ett förhandsgodkännande från byrån eller den medlemsstaten. Medlemsstaterna och byrån ska vara bundna av en vägran att dela informationen med det berörda tredjelandet.

Artikel 76

Kommissionens roll i samarbetet med tredjeländer

1. Kommissionen ska, efter samråd med medlemsstaterna, byrån, FRA och Europeiska datatillsynsmannen, utarbeta en mall för statusavtal för insatser som genomförs på tredjelands territorium.
2. Kommissionen ska i samarbete med medlemsstaterna och byrån utarbeta standardbestämmelser för informationsutbyte inom ramen för Eurosur i enlighet med artiklarna 70.2 och 72.2.

Kommissionen ska efter samråd med byrån och andra relevanta unionsorgan eller unionsbyråer, däribland FRA och Europeiska datatillsynsmannen, utarbeta en mall för de samarbetsavtal som avses i artikel 73.4. Denna mall ska innehålla bestämmelser om grundläggande rättigheter och skydd av personuppgifter med angivande av praktiska åtgärder.

3. Innan ett sådant nytt bilateralt eller multilateralt avtal som avses i artikel 72.1 ingås ska den eller de berörda medlemsstaterna till kommissionen anmäla utkastet till bestämmelser om gränsförvaltning och återvändande.

De berörda medlemsstaterna ska anmäla bestämmelserna om gränsförvaltning och återvändande i sådana befintliga och nya bilaterala och multilaterala avtal till kommissionen, som ska underrätta rådet och byrån om dessa.

4. Innan styrelsen godkänner ett samarbetsavtal mellan byrån och behöriga myndigheter i tredjeländer ska byrån anmäla avtalet till kommissionen, som ska ge sitt förhandsgodkännande. Innan ett sådant samarbetsavtal ingås ska byrån tillhandahålla Europaparlamentet detaljerad information avseende parterna i samarbetsavtalet och dess planerade innehåll.

5. Byrån ska till kommissionen anmäla de operativa planer som avses i artikel 74.3. Ett beslut om utplacering av sambandsmän i tredjeland i enlighet med artikel 77 kräver ett förhandsyttrande från kommissionen. Europaparlamentet ska utan dröjsmål hållas fullständigt informerat om denna verksamhet.

Artikel 77

Sambandsmän i tredjeland

1. Byrån får utplacera experter ur sin ordinarie personal samt andra experter som sambandsmän, vilka bör åtnjuta högsta möjliga skydd när de utför sina uppgifter i tredjeland. De ska ingå i unionens och medlemsstaternas lokala eller regionala samarbetsnätverk av sambandsmän för invandring och säkerhetsexperter, däribland det nätverk som har inrättats genom förordning (EU) 2019/1240. Genom ett beslut av styrelsen får byrån fastställa de särskilda profilerna för sambandsmän beroende på de operativa behoven i det berörda tredjelandet.
2. Inom ramen för unionens politik för yttre åtgärder ska sambandsmän i första hand utplaceras i sådana tredjeländer som på grundval av en riskanalys antas utgöra ett ursprungsland eller transiteringsland för olaglig invandring. Byrån får även ta emot sambandsmän från dessa tredjeländer på ömsesidig grund. Styrelsen ska på grundval av ett förslag från den verkställande direktören årligen anta en förteckning över prioriteringar. Utplaceringen av sambandsmän ska godkännas av styrelsen efter ett yttrande från kommissionen.
3. Byråns sambandsmän ska upprätta och underhålla kontakter med behöriga myndigheter i det tredjeland där de är placerade för att bidra till att förebygga och bekämpa olaglig invandring och till att främja återvändande av personer som är föremål för ett beslut om återvändande, inbegripet genom att tillhandahålla tekniskt stöd vid identifiering av tredjelandsmedborgare och anskaffande av resehandlingar. Sådana uppgifter ska utföras i överensstämmelse med unionsrätten och med respekt för de grundläggande rättigheterna. Byråns sambandsmän ska arbeta i nära samordning med unionens delegationer, med medlemsstaterna i enlighet med förordning (EU) 2019/1240 och, i förekommande fall, med GSFP-uppdrag och GSFP-insatser i enlighet med vad som fastställs i artikel 68.1 andra stycket j. Där så är möjligt ska de ha sina kontor i samma lokaler som unionens delegationer.
4. I tredjeländer där byrån inte har placerat ut sambandsmän för återvändande får byrån ge stöd till en medlemsstat när det gäller att placera ut en sambandsperson för återvändande för att ge stöd till medlemsstaterna, liksom till byråns verksamhet, i enlighet med artikel 48.

Artikel 78

Observatörer som deltar i byråns verksamhet

1. Byrån får, med berörda medlemsstats samtycke, bjuda in observatörer från unionens institutioner, organ och byråer eller internationella organisationer samt GSFP-uppdrag och GSFP-insatser som avses i artikel 68.1 andra stycket j att delta i byråns verksamhet, särskilt i gemensamma insatser och pilotprojekt, riskanalys och utbildning, i den utsträckning observatörernas närvaro är förenlig med målen för denna verksamhet, kan bidra till att förbättra samarbetet och utbytet av bästa praxis och inte påverkar den övergripande säkerheten för verksamheten. Sådana observatörer får delta i riskanalys och utbildning endast med de berörda medlemsstaternas samtycke. Vid gemensamma insatser och pilotprojekt ska värdmedlemsstatens samtycke krävas för att observatörerna ska få delta. Närmare bestämmelser om observatörernas deltagande ska fastställas i den operativa planen. Dessa observatörer ska från byrån få lämplig utbildning innan de deltar.
2. Byrån får, med berörda medlemsstats samtycke, bjuda in observatörer från tredjeländer att delta i verksamhet vid de yttre gränserna, återvändandeinsatser, återvändandebeslut och interventioner och utbildning, som avses i artikel 62, i den utsträckning deras närvaro är förenlig med målen för denna verksamhet, kan bidra till att förbättra samarbetet och utbytet av bästa praxis och inte påverkar den övergripande säkerheten för verksamheten eller för tredjelandsmedborgare. Närmare bestämmelser om observatörernas deltagande ska fastställas i den operativa planen. Dessa observatörer ska från byrån få lämplig utbildning innan de deltar. De ska vara skyldiga att under sitt deltagande i verksamheten följa byråns uppförandekoder.
3. Byrån ska säkerställa att observatörernas närvaro inte innebär någon risk för respekten för de grundläggande rättigheterna.

KAPITEL III

FALSKA OCH ÄKTA HANDLINGAR ONLINE (FADO)

Artikel 79

Byrån ska ta över och driva det system för falska och äkta handlingar online (Fado) som inrättats i enlighet med gemensam åtgärd 98/700/RIF.

KAPITEL IV

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

AVSNITT 1

Allmänna regler

Artikel 80

Skydd av och strategi för de grundläggande rättigheterna

1. Den europeiska gräns- och kustbevakningen ska garantera skyddet av de grundläggande rättigheterna när den utför sina uppgifter enligt denna förordning i enlighet med relevant unionsrätt, särskilt stadgan och relevant internationell rätt, däribland 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning, 1967 års protokoll till denna, konventionen om barnets rättigheter samt skyldigheter avseende rätten till internationellt skydd, särskilt principen om *non-refoulement*.

I detta syfte ska byrån, med bidrag från och med förbehåll för ett godkännande av ombudet för grundläggande rättigheter, utarbeta, genomföra och vidareutveckla en strategi och handlingsplan för grundläggande rättigheter, inklusive en effektiv mekanism för att övervaka att de grundläggande rättigheterna respekteras i hela byråns verksamhet.

2. Den europeiska gräns- och kustbevakningen ska när den utför sina uppgifter säkerställa att ingen person i strid med principen om *non-refoulement* tvingas landsättas, resa in i eller föras till ett land, eller på annat sätt överlämnas eller återbördas till myndigheterna i ett land där det bland annat finns allvarig risk att han eller hon skulle utsättas för dödsstraff, tortyr, förföljelse eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller där hans eller hennes liv eller frihet skulle hotas på grund av hans eller hennes etniska ursprung, religion, nationalitet, sexuella läggning, sociala grupp eller politiska uppfattning, eller från vilket personen riskerar att utvisas, avlägnas, utlämnas eller återbördas till ett annat land i strid med principen om *non-refoulement*.

3. Den europeiska gräns- och kustbevakningen ska när den utför sina uppgifter ta hänsyn till de särskilda behoven hos barn, ensamkommande minderåriga, personer med funktionsnedsättning, offer för människohandel, personer i behov av läkarvård, personer i behov av internationellt skydd, personer i sjönöd och andra personer i särskilt utsatta situationer, och den ska inom ramen för sitt uppdrag bemöta dessa behov. Den europeiska gräns- och kustbevakningen ska i all sin verksamhet ägna särskild uppmärksamhet åt barns rättigheter och säkerställa att barnets bästa respekteras.

4. Byrån ska när den utför sina uppgifter, i förbindelserna med medlemsstaterna och i samarbetet med tredjeländer, beakta rapporterna från det rådgivande forum som avses i artikel 108 och rapporterna från ombudet för grundläggande rättigheter.

Artikel 81

Uppförandekod

1. Byrån ska, i samarbete med det rådgivande forumet, utarbeta och vidareutveckla en uppförandekod som ska tillämpas på alla gränskontrollinsatser som samordnas av byrån och alla personer som deltar i byråns verksamhet. Uppförandekoden ska fastställa förfaranden som syftar till att garantera rättsstatsprincipen och principen om respekt för grundläggande rättigheter, med särskilt fokus på utsatta personer, däribland barn, ensamkommande minderåriga och andra personer i utsatta situationer samt personer som söker internationellt skydd.

2. Byrån ska, i samarbete med det rådgivande forumet, utarbeta och vidareutveckla en uppförandekod för återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner, vilken ska tillämpas under alla återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner som samordnas eller organiseras av byrån. Denna uppförandekod ska beskriva gemensamma standardförfaranden för att förenkla organisationen av återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner, så att dessa genomförs human och med full respekt för de grundläggande rättigheterna, i synnerhet principerna om mänsklig värdighet, förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, rätten till frihet och säkerhet och rätten till skydd av personuppgifter och icke-diskriminering.

3. Uppförandekoden för återvändande ska särskilt inriktas på medlemsstaternas skyldighet att sörja för ett effektivt övervakningssystem för återvändande med tvång i enlighet med artikel 8.6 i direktiv 2008/115/EG och på strategin för grundläggande rättigheter.

Artikel 82

Uppgifter och befogenheter för medlemmarna i enheterna

1. Medlemmar i enheterna ska ha kapacitet att utföra uppgifter och utöva befogenheter vad gäller gränskontroll och återvändande samt uppgifter som är nödvändiga för att uppnå målen med förordningarna (EU) nr 656/2014 och (EU) 2016/399 samt direktiv 2008/115/EG.

2. Medlemmarna i enheternas utförande av uppgifter och utövande av befogenheter, särskilt dem som kräver verkställande befogenheter, ska ske dels på villkor att tillstånd ges av värdmedlemsstaten på dess territorium, dels i enlighet med tillämplig unionsrätt, nationell rätt eller internationell rätt, särskilt förordning (EU) nr 656/2014, i enlighet med vad som formuleras i den operativa plan som avses i artikel 38.

3. Medlemmar i enheterna ska, när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter, fullt ut säkerställa respekten för de grundläggande rättigheterna och följa unionsrätten och internationell rätt samt värdmedlemsstatens nationella rätt.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 95.1 vad gäller ordinarie personal får medlemmar i enheterna endast utföra uppgifter och utöva befogenheter i enlighet med anvisningar från och, i regel, endast i närvaro av värdmedlemsstatens gränsbevakningstjänstemän eller personal som utför uppgifter i samband med återvändande. Värdmedlemsstaten får ge medlemmarna i enheterna tillstånd att agera för dess räkning.

5. Värdmedlemsstaten får rapportera om incidenter beträffande bristande efterlevnad av den operativa planen som medlemmar i enheterna gjort sig skyldiga till, däribland när det gäller grundläggande rättigheter, till byrån via den samordnande tjänstemannen för eventuell uppföljning, vilket kan inbegripa disciplinåtgärder.

6. Ordinarie personal som är medlemmar i enheterna ska bära den stående styrkans uniform när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter. Medlemmar i enheterna som medlemsstaterna utstationerar för en längre tid eller som utplaceras kortvarigt ska bära sina egna uniformer när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter.

Genom undantag från det första stycket i denna punkt ska styrelsen i det beslut som avses i artikel 54.4 a fastställa vilka profiler som ska undantas från skyldigheten att bära uniform beroende på den operativa verksamhetens särskilda natur.

Alla medlemmar i enheterna ska bära synlig personlig identifikation och en blå armbindel med unionens och byråns insignier på uniformen för att de ska kunna identifieras som deltagare i en gemensam insats, en utplacering av en stödenhet för migrationshantering, ett pilotprojekt, en snabb gränsinsats, en återvändandeinsats eller en återvändandeintervention. För att medlemmarna i enheterna ska kunna identifiera sig för värdmedlemsstatens nationella myndigheter ska de alltid ha en ackrediteringshandling med sig som de ska visa upp på begäran.

Utformningen av och specifikationerna för uniformerna för ordinarie personal ska fastställas genom ett beslut av styrelsen, på grundval av ett förslag från den verkställande direktören som ska läggas fram efter att ha mottagit kommissionens yttrande.

7. När det gäller personal som utstationeras till byrån, eller utplaceras av en medlemsstat kortvarigt, ska möjligheten att bära och använda tjänstevapen, ammunition och utrustning omfattas av hemmedlemsstatens nationella rätt.

Möjligheten att bära och använda tjänstevapen, ammunition och utrustning för ordinarie personal som utplaceras som medlemmar i enheterna ska omfattas av den ram och de detaljerade regler som fastställs i denna artikel och i bilaga V.

För genomförandet av denna punkt får den verkställande direktören bevilja ordinarie personal tillstånd att bära och använda vapen i enlighet med de bestämmelser som styrelsen antar, i linje med artikel 55.5 b.

8. Medlemmar i enheterna, inbegripet ordinarie personal, ska för de relevanta profilerna av värdmedlemsstaten ges tillstånd att under utplaceringen utföra uppgifter som kräver användning av våld, inklusive att bära och använda tjänstevapen, ammunition och utrustning, och ska vara föremål för samtycke från antingen hemmedlemsstaten eller, när det gäller ordinarie personal, byrån. Användning av våld, inklusive att bära och använda tjänstevapen, ammunition och utrustning, ska ske i enlighet med värdmedlemsstatens nationella rätt och i närvaro av värdmedlemsstatens gränsbevakningstjänstemän. Värdmedlemsstaten får med hemmedlemsstatens tillstånd, eller i tillämpliga fall byråns tillstånd, ge medlemmar i enheterna rätt att använda våld på dess territorium när värdmedlemsstatens gränsbevakningstjänstemän inte är på plats.

Värdmedlemsstaten får förbjuda bärandet av vissa typer av tjänstevapen, ammunition eller utrustning, under försättning att samma förbud gäller enligt medlemsstatens rätt för dess egna gränsbevakningstjänstemän eller personal som utför uppgifter i samband med återvändande. Värdmedlemsstaten ska, innan medlemmarna i enheterna utplaceras, underrätta byrån om vilka tjänstevapen och vilken ammunition och utrustning som är tillåtna och om villkoren för deras användning. Byrån ska göra denna information tillgänglig för medlemsstaterna.

9. Tjänstevapen, ammunition och utrustning får användas i nödvärn och när det är befogat för att skydda medlemmar i enheterna eller andra personer i enlighet med värdmedlemsstatens nationella rätt, i linje med relevanta principer i internationell människorättslagstiftning och stadgan.

10. Vid tillämpning av denna förordning ska värdmedlemsstaten tillåta medlemmar i enheterna att göra sådana sökningar i unionsdatabaser som är nödvändiga för att uppfylla operativa mål som anges i den operativa planen för gränskontroller, gränsbevakning och återvändande genom sina nationella gränssnitt eller någon annan form av åtkomst som anges i de unionsrättsakter genom vilka sådana databaser inrättas, enligt vad som är tillämpligt. Värdmedlemsstaten får även ge medlemmar i enheterna tillstånd att när det är nödvändigt göra sökningar i dess nationella databaser i samma syfte. Medlemsstaterna ska säkerställa att de bereder sådan tillgång till databaser på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Medlemmar i enheterna får endast söka data som är strikt nödvändiga för att de ska kunna utföra sina uppgifter och utöva sina befogenheter. Värdmedlemsstaten ska före utplaceringen av medlemmarna i enheterna underrätta byrån om vilka nationella databaser och europeiska databaser som får användas för sökningar. Byrån ska göra denna information tillgänglig för alla medlemsstater som deltar i utplaceringen.

Sådana sökningar ska utföras i enlighet med unionens dataskyddslagstiftning och värdmedlemsstatens nationella dataskyddslagstiftning.

11. Beslut om nekad inresa enligt artikel 14 i förordning (EU) 2016/399 och beslut om att neka visum vid gränsen i enlighet med artikel 35 i förordning (EG) nr 810/2009 får endast fattas av värdmedlemsstatens gränsbevakningstjänstemän eller av medlemmarna i enheterna om värdmedlemsstaten gett dem tillstånd att agera för dess räkning.

Artikel 83

Akrediteringshandling

1. Byrån ska i samarbete med värdmedlemsstaten utfärda en handling på värdmedlemsstatens officiella språk och ett annat officiellt språk vid unionens institutioner till medlemmarna i enheterna så att de kan identifieras och som bevis på innehavarens rätt att utföra de uppgifter och utöva de befogenheter som avses i artikel 82. Handlingen ska innehålla följande uppgifter om varje medlem i enheterna:

a) Namn och medborgarskap.

b) Grad eller yrkestitel.

- c) Ett nytaget digitalt fotografi.
- d) De uppgifter som medlemmen har rätt att utföra under utplaceringen.
2. Handlingen ska återlämnas till byrån vid slutet av en gemensam insats, en utplacering av en stödenhet för migrationshantering, ett pilotprojekt, en snabb gränsinsats, en återvändandeinsats eller en återvändandeintervention.

Artikel 84

Civilrättsligt ansvar för medlemmar i enheterna

1. När medlemmar i enheterna tjänstgör i en värdmedlemsstat ska den värdmedlemsstaten, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 95, i enlighet med sin nationella rätt ansvara för all skada som orsakas av dem under insatserna.
2. Om sådan skada orsakats genom grov värdslöshet eller avsiktlig försummelse av de utstationerade eller utplacerade medlemmarna i enheterna får värdmedlemsstaten begära att hemmedlemsstaten ersätter värdmedlemsstaten för belopp som värdmedlemsstaten har betalat ut till skadelidande parter eller till personer som har rätt att ta emot sådana belopp på de skadelidande parternas vägnar.
- Om sådan skada orsakats genom grov värdslöshet eller avsiktlig försummelse av ordinarie personal får värdmedlemsstaten begära att byrån ersätter värdmedlemsstaten för belopp som värdmedlemsstaten har betalat ut till skadelidande parter eller till personer som har rätt att ta emot sådana belopp på de skadelidande parternas vägnar. Detta påverkar inte eventuell talan som väcks mot byrån vid Europeiska unionens domstol (nedan kallad *domstolen*) i enlighet med artikel 98.
3. Utan att det hindrar tillämpningen av medlemsstatens rättigheter gentemot tredje man ska ingen medlemsstat begära gottgörelse från värdmedlemsstaten eller någon annan medlemsstat för åsamkad skada, om inte skadan orsakats genom grov värdslöshet eller avsiktlig försummelse.
4. Varje tvist mellan medlemsstater eller mellan en medlemsstat och byrån som rör tillämpningen av punkterna 2 och 3 i den här artikeln och som inte kan lösas genom förhandlingar mellan dem ska hänskjutas till domstolen.
5. Utan att det hindrar byråns möjlighet att utöva sina rättigheter gentemot tredje part ska byrån stå för kostnader för skador på byråns utrustning som uppkommit under utplacering, utom om skadan orsakats genom grov värdslöshet eller avsiktlig försummelse.

Artikel 85

Straffrättsligt ansvar för medlemmarna i enheterna

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 95, ska medlemmar i enheterna, inklusive ordinarie personal, under gemensamma insatser, pilotprojekt, utplaceringar av stödenheter för migrationshantering, snabba gränsinsatser, återvändandeinsatser eller återvändandeinterventioner behandlas, på värdmedlemsstatens territorium, på samma sätt som värdmedlemsstatens tjänstemän i fråga om straffbara gärningar som eventuellt begås mot dem eller av dem.

AVSNITT 2

Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns behandling av personuppgifter

Artikel 86

Allmänna regler om byråns behandling av personuppgifter

1. Byrån ska tillämpa förordning (EU) 2018/1725 när den behandlar personuppgifter.
2. Styrelsen ska anta interna regler för byråns tillämpning av förordning (EU) 2018/1725, däribland regler för byråns dataskyddsombud.

I enlighet med artikel 25 i förordning (EU) 2018/1725 får byrån anta interna regler om att begränsa tillämpningen av artiklarna 14 – 22, 35 och 36 i den förordningen. För utförandet av sina uppgifter i fråga om återvändande får byrån särskilt fastställa interna regler om att från fall till fall begränsa tillämpningen av de bestämmelserna, så länge tillämpningen av de bestämmelserna skulle riskera att äventyra återvändandeförfarandena. Sådana begränsningar ska respektera andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna, vara nödvändiga och proportionella i förhållande till det eftersträvarade målet och innehålla specifika bestämmelser, där så är relevant, i enlighet med artikel 25.2 i förordning (EU) 2018/1725.

3. Byrån får överföra de personuppgifter som avses i artiklarna 49, 88 och 89 till ett tredjeland eller till en internationell organisation i enlighet med kapitel V i förordning (EU) 2018/1725 i den mån sådan överföring är nödvändig för att byrån ska kunna utföra sina uppgifter. Byrån ska säkerställa att personuppgifter som överförs till ett tredjeland eller till en internationell organisation endast behandlas för de ändamål för vilka de tillhandahålls. I samband med överföring av personuppgifter till ett tredjeland eller till en internationell organisation ska byrån ange eventuella allmänna eller specifika begränsningar för åtkomst till eller användning av uppgifterna, inbegripet vad avser överföring, radering eller förstöring. I de fall där behovet av sådana begränsningar framkommer efter överföringen av personuppgifter, ska byrån underrätta tredjelandet eller den internationella organisationen därom. Byrån ska säkerställa att det berörda tredjelandet eller den berörda internationella organisationen rättar sig efter dessa begränsningar.

4. Överföring av personuppgifter till tredjeländer ska inte påverka rättigheterna för personer som ansöker om internationellt skydd eller som har beviljats internationellt skydd, särskilt när det gäller principen om *non-refoulement*, eller förbudet mot att röja eller inhämta uppgifter som avses i artikel 30 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU^(*).

5. Medlemsstaterna och byrån, beroende på vad som är tillämpligt, ska säkerställa att information som överförs till eller röjs för tredjeländer i enlighet med denna förordning inte förs vidare till andra tredjeländer eller tredje parter. Bestämmelser om detta ska ingå i alla avtal eller arrangemang som ingås med ett tredjeland om utbyte av information.

Artikel 87

Syfte med behandling av personuppgifter

1. Byrån får endast behandla personuppgifter i följande syften:
 - a) För att utföra sina uppgifter att organisera och samordna gemensamma insatser, pilotprojekt, snabba gränsinsatser och inom ramen för stödenheterna för migrationshantering i enlighet med vad som avses i artiklarna 37–40.
 - b) För att utföra sina uppgifter att stödja medlemsstater och tredjeländer med åtgärder inför och i samband med återvändande, driva system för förvaltning av återvändande samt samordna eller organisera återvändandeinsatser och tillhandahålla medlemsstater och tredjeländer tekniskt och operativt stöd i enlighet med artikel 48.
 - c) För att underlätta informationsutbyte med medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten och följande unionsorgan, unionsbyråer och internationella organisationer: Easo, Europeiska unionens satellitcentrum, EFCA, Emsa, Easa och nätverksförvaltaren för EATMN, i enlighet med artikel 88.
 - d) För att underlätta informationsutbyte med medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter, Europol eller Eurojust i enlighet med artikel 90.
 - e) För byråns riskanalyser i enlighet med artikel 29.
 - f) För att utföra sina uppgifter inom ramen för Eurosur i enlighet med artikel 89.
 - g) För att driva Fado-systemet i enlighet med artikel 79.
 - h) För administrativa uppgifter.

^(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (EUT L 180, 29.6.2013, s. 60).

2. Medlemsstaterna och deras brottsbekämpande myndigheter, kommissionen, utrikestjänsten och de unionsorgan, unionsbyråer och internationella organisationer som avses i punkt 1 c och d som överför personuppgifter till byrån ska fastställa för vilket eller vilka ändamål dessa uppgifter ska behandlas i enlighet med punkt 1. Byrån får besluta att behandla sådana personuppgifter för annat ändamål, som också omfattas av punkt 1, endast från fall till fall och efter att ha bedömt att sådan behandling är förenlig med det ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in och om den som lämnat personuppgifterna samtyckt därtill. Byrån ska föra skriftliga register över förenlighetsbedömning från fall till fall.

3. När personuppgifter överförs får byrån, medlemsstaterna och deras brottsbekämpande myndigheter, kommissionen, utrikestjänsten och de unionsorgan, unionsbyråer och internationella organisationer som avses i punkt 1 c och d ange eventuella allmänna eller specifika begränsningar för åtkomst till eller användning av sådana uppgifter, inbegripet vad avser överföring, radering eller förstöring av uppgifterna. I de fall där behovet av sådana begränsningar framkommer efter överföringen av personuppgifter, ska de underrätta mottagarna om detta. Mottagarna ska rätta sig efter dessa begränsningar.

Artikel 88

Behandling av personuppgifter som samlats in under gemensamma insatser, återvändandeinsatser, återvändandeinterventioner, pilotprojekt, snabba gränsinsatser och utplaceringar av stödenheter för migrationshantering

1. Före varje gemensam insats, återvändandeinsats, återvändandeintervention, pilotprojekt, snabb gränsinsats och utplacering av en stödenhet för migrationshantering ska byrån och värdmedlemsstaten på ett transparent sätt fastställa ansvaret för efterlevnad av skyldigheterna i fråga om dataskydd. När ändamålet med och medlen för behandlingen fastställs gemensamt av byrån och värdmedlemsstaten ska de vara gemensamt personuppgiftsansvariga, genom att de ingår ett arrangemang dem emellan.

För de syften som avses i artikel 87.1 a, b, c, e och f ska byrån endast behandla följande kategorier av personuppgifter som samlats in av medlemsstaterna, av medlemmar i enheterna, av byråns personal eller av Easo och som har överförts till byrån i samband med gemensamma insatser, återvändandeinsatser, återvändandeinterventioner, pilotprojekt, snabba gränsinsatser och utplaceringar av stödenheter för migrationshantering:

- a) Personuppgifter för personer som utan tillstånd passerar de yttre gränserna.
- b) Personuppgifter som behövs för att bekräfta identiteten och nationaliteten för tredjelandsmedborgare inom ramen för återvändandeverksamhet, inbegripet passagerarlistor.
- c) Nummer på fordonsregistreringsskyltar, fordonsidentifieringsnummer, telefonnummer eller identifieringsnummer för fartyg och luftfartyg, vilka är kopplade till de personer som avses i led a och vilka är nödvändiga för att analysera rutten och metoder som används för olaglig invandring.

2. Byrån får behandla personuppgifter som avses i punkt 1 i följande fall:

- a) När överföringen av de uppgifterna till myndigheter i de relevanta medlemsstaterna som är ansvariga för gränskontroll, migration, asyl eller återvändande, eller till relevanta unionsorgan och unionsbyråer, är nödvändig för att dessa myndigheter, unionsorgan och unionsbyråer ska kunna utföra sina uppgifter i enlighet med unionsrätt och nationell rätt.
- b) När överföring av de uppgifterna till myndigheter i de relevanta medlemsstaterna, relevanta unionsorgan och unionsbyråer, mottagande tredjeländer eller internationella organisationer är nödvändig i syfte att identifiera tredjelandsmedborgare, erhålla resehandlingar eller möjliggöra eller stödja återvändande.
- c) När det är nödvändigt för att utarbeta riskanalyser.

Artikel 89

Behandling av personuppgifter inom ramen för Eurosur

1. Om den nationella situationsbilden kräver behandling av personuppgifter ska dessa uppgifter behandlas i enlighet med förordning (EU) 2016/679 och, i förekommande fall, direktiv (EU) 2016/680. Varje medlemsstat ska utse den myndighet som ska anses vara personuppgiftsansvarig i den mening som avses i artikel 4.7 i förordning (EU) 2016/679 eller artikel 3.8 i direktiv (EU) 2016/680, beroende på vad som är tillämpligt, och som ska ha det centrala ansvaret för den medlemsstatens behandling av personuppgifter. Varje medlemsstat ska meddela kommissionen uppgifter om denna myndighet.
2. Identifieringsnummer för fartyg och luftfartyg ska vara de enda personuppgifter som får göras tillgängliga i den europeiska situationsbilden och i de specifika situationsbilderna och i Eurosur:s fusionstjänster.
3. Om behandling av uppgifter i Eurosur i undantagsfall kräver behandling av andra personuppgifter än identifieringsnummer för fartyg och luftfartyg, ska sådan behandling strikt begränsas till vad som är nödvändigt för ändamålet med Eurosur i enlighet med artikel 18.
4. Utbyte av personuppgifter med tredjeländer inom ramen för Eurosur ska strikt begränsas till vad som är absolut nödvändigt för tillämpningen av denna förordning. Utbytet ska ske i enlighet med kapitel V i förordning (EU) 2018/1725, från byråns sida, och i enlighet med kapitel V i förordning (EU) 2016/679, med kapitel V i direktiv (EU) 2016/680, i enlighet med vad som är tillämpligt, och med relevanta nationella bestämmelser om dataskydd som införlivar det direktivet, från medlemsstaternas sida.
5. Informationsutbyte enligt artiklarna 72.2, 73.3 och 74.3 som tillhandahåller ett tredjeland uppgifter som skulle kunna användas för att identifiera personer eller grupper av personer vars begäran om internationellt skydd håller på att behandlas eller personer eller grupper av personer som löper en allvarlig risk att utsättas för tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning eller någon annan kränkning av de grundläggande rättigheterna är förbjudet.
6. Medlemsstaterna och byrån ska föra register över behandling i enlighet med artikel 30 i förordning (EU) 2016/679, artikel 24 i direktiv (EU) 2016/680 och artikel 31 i förordning (EU) 2018/1725, i enlighet med vad som är tillämpligt.

Artikel 90

Behandling av operativa personuppgifter

1. Om byrån, när den utför sina uppgifter enligt artikel 10.1 q i denna förordning, behandlar personuppgifter som den samlat in i samband med sin övervakning av migrationsströmmarna, sina riskanalyser eller sina insatser för att identifiera personer misstänkta för gränsöverskridande brottslighet, ska byrån behandla sådana personuppgifter i enlighet med kapitel IX i förordning (EU) 2018/1725. Personuppgifter som behandlas för detta ändamål, inbegripet nummer på fordonregistreringsskyltar, identifieringsnummer för fordon, telefonnummer, identifieringsnummer för fartyg eller luftfartyg som är kopplade till sådana personer, ska avse fysiska personer som medlemsstaternas behöriga myndigheter, Europol, Eurojust eller byrån på rimliga grunder misstänker för inblandning i gränsöverskridande brottslighet. Sådana personuppgifter får inbegripa personuppgifter om brottsoffer eller vittnen om de personuppgifterna kompletterar de personuppgifter om misstänkta personer som behandlas av byrån i enlighet med den här artikeln.
2. Byrån får endast utbyta personuppgifter enligt punkt 1 i denna artikel med
 - a) Europol eller Eurojust, om personuppgifterna är absolut nödvändiga för utförandet av deras respektive uppdrag och i enlighet med artikel 68,
 - b) medlemsstaternas behöriga brottsbekämpande myndigheter, om personuppgifterna är absolut nödvändiga för att de myndigheterna ska kunna förhindra, förebygga, upptäcka, utreda eller väcka åtal för allvarlig gränsöverskridande brottslighet.

Artikel 91

Lagring av uppgifter

1. Byrån ska radera personuppgifter så snart de har överförts till medlemsstaternas behöriga myndigheter, andra unionsorgan och unionsbyråer, i synnerhet Easo, eller överförts till tredjeländer eller internationella organisationer eller använts för att göra riskanalyser. Lagringstiden får under inga omständigheter överstiga 90 dagar efter den dag då uppgifterna samlades in. I resultaten av riskanalyser ska uppgifterna vara anonymiserade.

2. Personuppgifter som behandlas i avsikt att utföra uppgifter i samband med återvändande ska raderas så snart ändamålet för vilket de samlades in har uppnåtts, dock senast 30 dagar efter det att de uppgifterna avslutats.
3. Operativa personuppgifter som behandlas för tillämpningen av artikel 90 ska raderas så snart byrån har uppnått det ändamål för vilket de samlades in. Byrån ska kontinuerligt se över behovet av att lagra sådana uppgifter, särskilt personuppgifter beträffande brottsoffer och vittnen. Byrån ska under alla omständigheter se över behovet av lagring av sådana uppgifter senast tre månader efter inledandet av den första behandlingen av sådana uppgifter och därefter var sjätte månad. Byrån ska besluta om fortsatt lagring av personuppgifter, särskilt personuppgifter beträffande brottsoffer och vittnen, fram till den följande översynen, endast om sådan lagring fortfarande är nödvändig för att byrån ska kunna utföra sitt uppdrag enligt artikel 90.
4. Denna artikel ska inte tillämpas på personuppgifter som samlas in i samband med Fado-systemet.

Artikel 92

Säkerhetsbestämmelser om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

1. Byrån ska anta sina egna säkerhetsbestämmelser på grundval av principerna och reglerna i kommissionens säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och känsliga icke-klassificerade uppgifter, bland annat bestämmelser om utbyte av sådana uppgifter med tredjeländer, behandling och lagring av sådana uppgifter, i enlighet med kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 ⁽⁴⁾ och (EU, Euratom) 2015/444 ⁽⁵⁾. Varje administrativt arrangemang om utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter med de relevanta myndigheterna i ett tredjeländ eller, i avsaknad av ett sådant arrangemang, ad hoc-utlämning av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter i undantagsfall till dessa myndigheter ska ha godkänts av kommissionen på förhand.
2. Styrelsen ska anta byråns säkerhetsbestämmelser efter kommissionens godkännande. Vid bedömningen av de föreslagna säkerhetsbestämmelserna ska kommissionen säkerställa att de är förenliga med besluten (EU, Euratom) 2015/443 och (EU, Euratom) 2015/444.
3. Säkerhetsskyddsklassificering ska inte hindra att information görs tillgänglig för Europaparlamentet. Överföring och hantering av uppgifter och handlingar som överförs till Europaparlamentet i enlighet med denna förordning ska vara förenliga med de regler om överföring och hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som är tillämpliga mellan Europaparlamentet och kommissionen.

AVSNITT 3

Byråns allmänna ramverk och organisation

Artikel 93

Rättslig ställning och säte

1. Byrån ska vara ett unionsorgan. Den ska vara en juridisk person.
2. Byrån ska i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänts juridiska personer enligt den nationella rätten. Byrån ska särskilt kunna förvärva och avyttra fast och lös egendom samt föra talan inför domstol.
3. Byrån ska vara oberoende vid genomförandet av sitt tekniska och operativa uppdrag.
4. Byrån ska företrädas av den verkställande direktören.
5. Byråns säte ska vara Warszawa, Polen.

⁽⁴⁾ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 av den 13 mars 2015 om säkerhet inom kommissionen (EUT L 72, 17.3.2015, s. 41).

⁽⁵⁾ Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53).

*Artikel 94***Överenskommelse om sätet**

1. De nödvändiga arrangemangen beträffande byråns lokaler i den medlemsstat där den har sitt säte och de resurser som ska tillhandahållas av den medlemsstaten, samt de särskilda regler som är tillämpliga för den verkställande direktören, de vice verkställande direktörerna, ledamöterna i styrelsen, byråns personal och personalens familjemedlemmar i den medlemsstaten ska fastställas i en överenskommelse om sätet mellan byrån och den medlemsstat där den har sitt säte.
2. Överenskommelsen om sätet ska ingås efter godkännande av styrelsen.
3. Den medlemsstat där byrån har sitt säte ska säkerställa bästa möjliga verksamhetsvillkor för byrån, inklusive en flerspråkig skolundervisning med europeisk inriktning samt lämpliga transportförbindelser.

*Artikel 95***Personal**

1. Byråns ordinarie personal ska omfattas av tjänsteföreskrifterna, anställningsvillkoren och de bestämmelser som antagits efter överenskommelse mellan unionens institutioner för att ge verkan åt dessa tjänsteföreskrifter och anställningsvillkor.
2. Anställningsorten ska i princip vara den medlemsstat där byråns säte är beläget.
3. Ordinarie personal som omfattas av anställningsvillkoren ska i princip inledningsvis anställas för en tidsbegränsad period på fem år. Deras avtal får i princip endast förnyas en gång för en tidsbegränsad period på högst fem år. Om avtalet därefter förnyas ska det gälla tills vidare.
4. Vid genomförandet av artiklarna 31 och 44 får endast ordinarie personal som omfattas av tjänsteföreskrifterna eller avdelning II i anställningsvillkoren utses till sambandsmän eller samordnare. Vid genomförandet av artikel 55 får endast ordinarie personal som omfattas av tjänsteföreskrifterna eller anställningsvillkoren utplaceras som medlemmar i enheterna.
5. Styrelsen ska i samförstånd med kommissionen anta genomförandebestämmelser för att ge verkan åt tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren i enlighet med artikel 110.2 i tjänsteföreskrifterna.
6. Efter förhandsgodkännande från kommissionen ska styrelsen anta regler om den personal från medlemsstaterna som ska utstationeras till byrån i enlighet med artikel 56 och vid behov uppdatera dem. Dessa regler ska särskilt omfatta de finansiella arrangemangen för sådan utstationering, inbegripet försäkringar, och utbildning. Dessa regler ska ta hänsyn till det faktum att personalen utstationeras för att utplaceras som medlemmar i enheterna och ska ha de uppgifter och befogenheter som avses i artikel 82. Dessa regler ska innehålla villkoren för utstationering. I förekommande fall ska styrelsen sträva efter förenlighet med de regler som gäller för ersättning för kostnader i samband med tjänsteresor för den ordinarie personalen.

*Artikel 96***Immunitet och privilegier**

Protokoll nr 7 om Europeiska unionens immunitet och privilegier, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, ska tillämpas på byrån och dess ordinarie personal.

*Artikel 97***Ansvar**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 84 och 85 ska byrån vara ansvarig för all verksamhet som den bedriver i enlighet med denna förordning.
2. Byråns avtalsrättsliga ansvar ska regleras av den lagstiftning som är tillämplig på avtalet i fråga.

3. Domstolen ska vara behörig att träffa avgöranden enligt skiljedomsklausul i ett avtal som byrån ingått.
4. Vad beträffar utomobligatoriskt ansvar ska byrån, i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar, ersätta skador som orsakats av dess avdelningar eller av dess personal under tjänsteutövning, inbegripet skador i samband med utövande av verkställande befogenheter.
5. Domstolen ska vara behörig att avgöra tvister om ersättning för sådan skada som avses i punkt 4.
6. Personalens personliga ansvar gentemot byrån ska regleras av de bestämmelser i tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren som är tillämpliga på dem.

Artikel 98

Talan vid domstolen

1. Talan får väckas vid domstolen om ogiltigförklaring av akter som antagits av byrån och som är avsedda att ha rättsverkan i förhållande till tredje man, i enlighet med artikel 263 i EUF-fördraget, och för underlåtenhet att vidta åtgärder, i enlighet med artikel 265 i EUF-fördraget, för utomobligatoriskt ansvar för skador orsakade av byrån och, i enlighet med en skiljedomsklausul, avtalsrättsligt ansvar för skador orsakade av byråns akter, i enlighet med artikel 340 i EUF-fördraget.
2. Byrån ska vidta de åtgärder som krävs för att rätta sig efter domstolens avgöranden.

Artikel 99

Byråns lednings- och förvaltningsstruktur

Byråns lednings- och förvaltningsstruktur ska inbegripa:

- a) En styrelse.
- b) En verkställande direktör.
- c) Vice verkställande direktörer.
- d) Ett ombud för grundläggande rättigheter.

Ett rådgivande forum ska bistå byrån som rådgivande organ.

Artikel 100

Styrelsens uppgifter

1. Styrelsen ska vara ansvarig för att fatta byråns strategiska beslut i enlighet med denna förordning.
2. Styrelsen ska göra följande:
 - a) Utnämna den verkställande direktören på grundval av ett förslag från kommissionen i enlighet med artikel 107.
 - b) Utnämna de vice verkställande direktörerna på grundval av ett förslag från kommissionen i enlighet med artikel 107.
 - c) Anta beslut om att inrätta lokalkontor eller att förlänga driften av dem i enlighet med artikel 60.5, med två tredjedels majoritet av de röstberättigade ledamöterna.
 - d) Anta beslut om utförande av sårbarhetsbedömningen i enlighet med artikel 32.1 och 32.10, varvid besluten om åtgärder antagna enligt artikel 32.10 ska fattas med två tredjedels majoritet av de röstberättigade ledamöterna.
 - e) Anta beslut om förteckningarna över de obligatoriska uppgifter och data som nationella myndigheter med ansvar för gränsförvaltning, däribland kustbevakningar i den mån de utför gränskontrolluppgifter, samt nationella myndigheter med ansvar för återvändande, ska utbyta med byrån så att byrån kan utföra sina uppgifter, utan att det påverkar skyldigheterna enligt denna förordning, särskilt i artiklarna 49 och 86–89.

- f) Anta beslut om fastställande av en gemensam integrerad modell för riskanalys i enlighet med artikel 29.1.
- g) Anta beslut om typen av och villkoren för utplacering av sambandsmän i medlemsstaterna i enlighet med artikel 31.2.
- h) Anta en teknisk och operativ strategi för europeisk integrerad gränsförvaltning i enlighet med artikel 8.5.
- i) Anta beslut om profiler för och antal operativ personal för gränsförvaltning och migrationshantering inom den stående styrkan i enlighet med artikel 54.4.
- j) Anta byråns årliga verksamhetsrapport för det föregående året och senast den 1 juli varje år översända den till Europaparlamentet, rådet, kommissionen och revisionsrätten.
- k) Före den 30 november varje år, med vederbörligt beaktande av kommissionens yttrande och med två tredjedels majoritet av de röstberättigade ledamöterna, anta ett samlat programdokument med bland annat byråns fleråriga program och dess arbetsprogram för det påföljande året och översända detta till Europaparlamentet, rådet och kommissionen.
- l) Fastställa förfaranden för den verkställande direktörens beslut om byråns tekniska och operativa uppgifter.
- m) Med två tredjedels majoritet av de röstberättigade ledamöterna anta byråns årsbudget och utöva andra uppgifter med avseende på byråns budget i enlighet med avsnitt 4 i detta kapitel.
- n) Vara ansvarig för disciplinära åtgärder gentemot den verkställande direktören och, i samråd med den verkställande direktören, gentemot de vice verkställande direktörerna.
- o) Fastställa sin arbetsordning.
- p) Fastställa byråns organisationsstruktur och anta byråns personalpolitik.
- q) Anta en strategi för bedrägeribekämpning, som står i proportion till risken för bedrägerier, och därvid ta hänsyn till kostnaderna och fördelarna med de åtgärder som ska genomföras.
- r) Anta interna regler för att förebygga och hantera intressekonflikter avseende ledamöterna.
- s) I enlighet med punkt 8, med avseende på ordinarie personal utöva de befogenheter som i tjänsteföreskrifterna tilldelas tillsättningsmyndigheten och i anställningsvillkoren tilldelas den myndighet som har befogenhet att sluta anställningsavtal (nedan kallade *tillsättningsmyndighetsbefogenheter*).
- t) Anta genomförandebestämmelser för att ge verkan åt tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren i enlighet med artikel 110.2 i tjänsteföreskrifterna.
- u) Säkerställa lämplig uppföljning av resultat och rekommendationer som härrör från de interna eller externa revisionsrapporterna och utvärderingarna samt från utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf).
- v) Anta och regelbundet uppdatera de planer för kommunikation och informationsspridning som avses i artikel 10.2 andra stycket.
- w) Utse en räkenskapsförare, som omfattas av tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren, som ska vara helt oberoende vid utförandet av sina arbetsuppgifter.
- x) Fatta beslut om en gemensam metod för sårbarhetsbedömningar, inbegripet objektiva kriterier mot bakgrund av vilka byrån ska utföra sårbarhetsbedömningen, samt uppgift om dessa analysers frekvens och om hur senare sårbarhetsbedömningar ska utföras.
- y) Fatta beslut om utökad analys och övervakning av en medlemsstat enligt artikel 32.2.

- z) Utse ombudet för grundläggande rättigheter och ett biträdande ombud för grundläggande rättigheter i enlighet med artikel 109.
- aa) Fastställa särskilda regler för att garantera att ombudet för grundläggande rättigheter utför sina uppgifter på ett oberoende sätt.
- ab) Godkänna samarbetsavtal med tredjeländer.
- ac) Efter förhandsgodkännande från kommissionen anta byråns säkerhetsbestämmelser om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som avses i artikel 92.
- ad) Utse en säkerhetsansvarig, som omfattas av tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren, som ska ansvara för säkerheten inom byrån, inbegripet skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga icke-klassificerade uppgifter.
- ae) Fatta beslut i alla andra frågor där denna förordning så föreskriver.

Den årliga verksamhetsrapporten, som det hänvisas till i led j, ska offentliggöras.

3. För att styrelsens förslag till beslut enligt punkt 2 angående specifik verksamhet i byråns regi som ska genomföras vid, eller i omedelbar närhet av, en viss medlemsstats yttre gräns eller samarbetsavtal med tredjeländer i enlighet med vad som avses i artikel 73.4 ska kunna antas, krävs att den ledamot av styrelsen som företräder medlemsstaten i fråga, eller den medlemsstat som gränsar till det berörda tredjelandet, röstar för förslaget.
4. Styrelsen får ge råd till den verkställande direktören i alla frågor som hänför sig till utvecklingen av den operativa förvaltningen av de yttre gränserna, återvändande och utbildning, däribland forskningsrelaterad verksamhet.
5. Om Irland eller Förenade kungariket begär att få delta i specifik verksamhet, ska styrelsen fatta beslut om detta.

Styrelsen ska besluta från fall till fall. Styrelsen ska i sina beslut överväga om Irlands eller Förenade kungarikets deltagande bidrar till resultatet av verksamheten i fråga. Irlands eller Förenade kungarikets finansiella bidrag till den verksamhet som begäran om deltagande avser ska fastställas i beslutet.

6. Styrelsen ska varje år till Europaparlamentet och rådet (nedan kallade *budgetmyndigheten*) översända all information som är av betydelse för resultatet av de utvärderingsförfaranden som byrån genomfört.
7. Styrelsen får inrätta ett verkställande organ som består av högst fyra företrädare för styrelsen, inbegripet dess ordförande, och en företrädare för kommissionen, för att bistå styrelsen och den verkställande direktören vid utarbetandet av beslut, program och verksamhet som ska antas av styrelsen, och fatta vissa preliminära, brådskande beslut på styrelsens vägnar när det är nödvändigt. Det verkställande organet får inte fatta beslut som måste antas med två tredjedels majoritet i styrelsen. Styrelsen får delegera vissa klart definierade uppgifter till det verkställande organet, särskilt om detta förbättrar byråns effektivitet. Den får inte till det verkställande organet delegera uppgifter avseende beslut som kräver två tredjedels majoritet i styrelsen.
8. Styrelsen ska, i enlighet med artikel 110 i tjänsteföreskrifterna, anta ett beslut grundat på artikel 2.1 i tjänsteföreskrifterna och artikel 6 i anställningsvillkoren om att till den verkställande direktören delegera relevanta tillsättningsmyndighetsbefogenheter och fastställa på vilka villkor denna delegering av befogenheter kan dras in. Den verkställande direktören får vidaredelegera dessa befogenheter.

Om särskilda omständigheter så kräver får styrelsen genom beslut tillfälligt dra in delegeringen av tillsättningsmyndighetens befogenheter till den verkställande direktören och de befogenheter som vidaredelegerats av den senare. Styrelsen får då själv utöva dessa befogenheter eller delegera dem till en av sina ledamöter eller någon annan medlem ur den ordinarie personalen än den verkställande direktören.

Artikel 101

Styrelsens sammansättning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 ska styrelsen bestå av en företrädare för varje medlemsstat och två företrädare för kommissionen, var och en med rösträtt. Varje medlemsstat ska för detta ändamål utse en ledamot till styrelsen samt en suppleant som ska företräda ledamoten i dennes frånvaro. Kommissionen ska utse två ledamöter och två suppleanter. Mandatperioden ska vara fyra år. Mandatperioden ska kunna förlängas.
2. Styrelseledamöterna ska utses på grundval av att de besitter relevant erfarenhet, och relevant sakkunskap, på hög nivå vad gäller operativt samarbete i fråga om gränsförvaltning och återvändande samt relevanta kunskaper i fråga om ledarskap, förvaltning och budget. Medlemsstaterna och kommissionen ska sträva efter att uppnå en jämn könsfördelning i styrelsen.
3. Länder som deltar i genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket ska delta i byråns arbete. De ska ha var sin företrädare och var sin suppleant i styrelsen. Överenskommelser som utvecklats enligt relevanta bestämmelser i deras associeringsavtal som anger på vilket sätt och i vilken utsträckning dessa länder kommer att delta i byråns verksamhet samt de närmare reglerna för detta deltagande, inklusive bestämmelser om finansiella bidrag och personal, ska tillämpas.

Artikel 102

Flerårig programplanering och årliga arbetsprogram

1. Styrelsen ska senast den 30 november varje år anta ett samlat programdokument med bland annat byråns fleråriga programplanering och dess årliga arbetsprogram för påföljande år, på grundval av ett förslag från den verkställande direktören som godkänns av styrelsen. Det samlade programdokumentet ska antas efter beaktande av ett positivt yttrande från kommissionen och, när det gäller den fleråriga programplaneringen, efter att ha hört Europaparlamentet och rådet. Om styrelsen beslutar att inte beakta delar av kommissionens yttrande ska den lämna en utförlig motivering. Skyldigheten att lämna en utförlig motivering ska också tillämpas på de inslag som Europaparlamentet och rådet tar upp under samrådet. Styrelsen ska vidarebefordra detta dokument till Europaparlamentet, rådet och kommissionen utan dröjsmål.
2. Det dokument som avses i punkt 1 blir definitivt när den allmänna budgeten har antagits slutligt. Det ska vid behov anpassas i enlighet därmed.
3. I linje med den fleråriga strategiska policycykeln för europeisk integrerad gränsförvaltning ska den fleråriga programplaneringen fastställa övergripande strategisk planering på medellång och lång sikt som ska innehålla mål, förväntade resultat, resultatindikatorer och resursplanering, däribland flerårig budget, personalbehov och utvecklingen av byråns egen kapacitet, inbegripet vägledande flerårig planering av personalprofilerna för den stående styrkan. Den fleråriga programplaneringen ska ange de strategiska områden som kräver insatser och vad som behöver göras för att nå målen. Den ska innehålla strategiska åtgärder för genomförande av den strategi för grundläggande rättigheter som avses i artikel 80.1 och en strategi för förbindelserna med tredjeländer och internationella organisationer samt åtgärder kopplade till denna strategi.
4. Den fleråriga programplaneringen ska genomföras med hjälp av årliga arbetsprogram, och ska vid behov uppdateras för att följa upp resultaten från den utvärdering som genomförts enligt artikel 121. Slutsatserna av utvärderingarna ska också, när så är lämpligt, avspeglas i det årliga arbetsprogrammet för det följande året.
5. Det årliga arbetsprogrammet ska innehålla en beskrivning av den verksamhet som ska finansieras, inklusive detaljerade målsättningar och förväntade resultat, bland annat resultatindikatorer. Programmet ska också innehålla en uppgift om de finansiella och personella resurser som anslagits för varje verksamhet, i enlighet med principerna om verksamhetsbaserad budgetering och förvaltning. Det årliga arbetsprogrammet ska överensstämma med den fleråriga programplaneringen. Det ska tydligt framgå vilka uppgifter som lagts till, ändrats eller strukits jämfört med det föregående budgetåret.
6. Det årliga arbetsprogrammet ska antas i enlighet med unionens lagstiftningsprogram på relevanta områden för förvaltningen av de yttre gränserna och återvändande.
7. Styrelsen ska ändra det årliga arbetsprogrammet om byrån får nya uppgifter efter det att ett årligt arbetsprogram har antagits.

8. Varje betydande ändring av det årliga arbetsprogrammet, särskilt en förändring som leder till en omfördelning av budgetmedel som överstiger 2 % av den årliga budgeten, ska antas enligt samma förfarande som det som tillämpas vid antagandet av det ursprungliga årliga arbetsprogrammet. Styrelsen får till den verkställande direktören delegera befogenheten att göra icke-väsentliga ändringar i det årliga arbetsprogrammet.

Artikel 103

Styrelsens ordförande

1. Styrelsen ska välja en ordförande och en vice ordförande bland sina röstberättigade ledamöter. Ordföranden och vice ordföranden ska väljas med två tredjedelars majoritet av de röstberättigade styrelseledamöterna. Vice ordföranden ska automatiskt ersätta ordföranden om han eller hon är förhindrad att utföra sina arbetsuppgifter.
2. Mandatperioderna för ordföranden och vice ordföranden ska löpa ut när deras respektive uppdrag som styrelseledamot upphör. Om inte annat följer av denna bestämmelse ska mandatperioderna för ordföranden och vice ordföranden vara fyra år. Dessa mandatperioder kan förlängas en gång.

Artikel 104

Styrelsens sammanträden

1. Styrelsens sammanträden ska sammankallas av dess ordförande.
2. Den verkställande direktören ska delta i överläggningarna utan rösträtt.
3. Styrelsen ska hålla minst två ordinarie sammanträden per år. Dessutom ska styrelsen sammanträda på ordförandens initiativ, på begäran av kommissionen eller på begäran av minst en tredjedel av styrelsens ledamöter. Styrelsen får vid behov hålla gemensamma sammanträden med styrelsen för Easo och Europol.
4. Irland ska inbjudas att delta i styrelsens sammanträden.
5. Förenade kungariket ska inbjudas att delta i styrelsens sammanträden som äger rum före den dag då fördragen upphör att vara tillämpliga på Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i EU-fördraget.
6. Företrädare för Easo och Europol ska bjudas in att delta i styrelsens sammanträden. En företrädare för FRA ska bjudas in att delta i styrelsens sammanträden när diskussioner om frågor som rör skyddet av grundläggande rättigheter står på dagordningen.
7. Styrelsens ordförande får också bjuda in en expert från Europaparlamentet att delta i styrelsens sammanträden. Styrelsen får också bjuda in en företrädare för andra relevanta unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer. Styrelsen får, i enlighet med sin arbetsordning, bjuda in alla personer vars åsikter kan vara av intresse att delta i dess sammanträden som observatörer.
8. Styrelseledamöterna får, om annat inte följer av bestämmelserna i styrelsens arbetsordning, biträdas av rådgivare eller experter.
9. Styrelsens sekretariat ska tillhandahållas av byrån.

Artikel 105

Omröstning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 100.2 c, d, k och m, 103.1, 107.2 och 107.4 ska styrelsen fatta sina beslut med absolut majoritet av sina röstberättigade ledamöter.
2. Varje ledamot ska ha en röst. Om en ledamot är frånvarande ska suppleanten ha rätt att utöva ledamotens rösträtt. Den verkställande direktören får inte rösta.

3. Närmare bestämmelser om röstningsförfarandena ska anges i arbetsordningen. Dessa bestämmelser ska inbegripa de villkor under vilka en ledamot får agera på en annan ledamots vägnar samt vid behov eventuella krav avseende beslutsförhet.
4. Företrädare för länder som deltar i genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket har begränsad rösträtt i enlighet med deras respektive avtal. För att de anslutna länderna ska kunna utöva sin rösträtt ska byrån på dagordningen ange vilka frågor som omfattas av begränsad rösträtt.

Artikel 106

Den verkställande direktörens uppgifter och befogenheter

1. Byrån ska ledas av den verkställande direktören som ska ha en fullständigt oberoende ställning i utförandet av sina arbetsuppgifter. Utan att det påverkar tillämpningen av unionsinstitutionernas eller styrelsens befogenheter får den verkställande direktören varken begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ.
2. Europaparlamentet eller rådet får uppmana den verkställande direktören att rapportera om utförandet av hans eller hennes arbetsuppgifter. Detta inbegriper rapportering om byråns verksamhet, genomförandet och övervakningen av strategin för grundläggande rättigheter, byråns årliga verksamhetsrapport för närmast föregående år, arbetsprogrammet för påföljande år och byråns fleråriga programplanering eller andra frågor som rör byråns verksamhet. Den verkställande direktören ska även göra ett uttalande inför Europaparlamentet när så begärs och ska skriftligen besvara alla frågor som ställs av ledamöter av Europaparlamentet inom 15 kalenderdagar från det att en sådan fråga mottogs. Den verkställande direktören ska regelbundet rapportera till lämpliga organ och utskott i Europaparlamentet.
3. Utom när särskilda tidsfrister föreskrivs i denna förordning ska den verkställande direktören säkerställa att rapporter översänds till Europaparlamentet, rådet och kommissionen snarast möjligt, och under alla omständigheter senast sex månader efter rapporteringsperiodens slut, såvida inte den verkställande direktören vederbörligen motiverar en försening skriftligen.
4. Den verkställande direktören är ansvarig för förberedelse och genomförande av de strategiska beslut som fattas av styrelsen samt för beslutsfattande som rör byråns operativa verksamhet i enlighet med denna förordning. Den verkställande direktören ska ha följande arbetsuppgifter och befogenheter:
 - a) Föreslå, förbereda och genomföra strategiska beslut, program och verksamheter som antas av styrelsen inom ramen för denna förordning, dess genomförandebestämmelser och annan tillämplig rätt.
 - b) Vidta alla nödvändiga åtgärder, däribland besluta om interna administrativa anvisningar och offentliggöra meddelanden för att säkerställa att den dagliga förvaltningen och verksamheten vid byrån fungerar enligt bestämmelserna i denna förordning.
 - c) Varje år utarbeta ett utkast till ett samlat programdokument och lägga fram det för styrelsen för godkännande innan det utkastet översänds till Europaparlamentet, rådet och kommissionen senast den 31 januari.
 - d) Varje år utarbeta en årlig verksamhetsrapport om byråns verksamhet och lägga fram den för styrelsen.
 - e) Utarbeta ett utkast till beräkning av byråns inkomster och utgifter som en del av det samlade programdokumentet i enlighet med artikel 115.3 samt genomföra budgeten i enlighet med artikel 116.1.
 - f) Delegera sina befogenheter till andra medlemmar ur den ordinarie personalen enligt bestämmelser som ska antas i enlighet med artikel 100.2 o.
 - g) Anta en rekommendation om åtgärder i enlighet med artikel 32.7, inklusive beslut med förslag om att medlemsstater inleder och genomför gemensamma insatser, snabba gränsinsatser eller andra åtgärder som avses i artikel 36.2.

- h) Utvärdera, godkänna och samordna medlemsstaternas förslag till gemensamma insatser eller snabba gränsinsatser i enlighet med artikel 37.3.
 - i) Utvärdera, godkänna och samordna medlemsstaters begäran om återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner i enlighet med artiklarna 50 och 53.
 - j) Säkerställa att de operativa planer som avses i artiklarna 38, 42 och 53.3 genomförs.
 - k) Säkerställa att det rådsbeslut som avses i artikel 42.1 genomförs.
 - l) Dra tillbaka finansiering av verksamhet i enlighet med artikel 46.
 - m) Bedöma, innan byrån inleder någon operativ verksamhet, huruvida det förekommer allvarlig eller sannolikt fortgående underlåtenhet att iakttä grundläggande rättigheter, eller skyldigheter i fråga om internationellt skydd, i enlighet med artikel 46.4 och 46.5.
 - n) Utvärdera resultaten av verksamhet i enlighet med artikel 47.
 - o) Fastställa den minsta mängd teknisk utrustning som krävs för att tillgodose byråns behov, särskilt för att genomföra gemensamma insatser, utplacera stödenheter för migrationshantering, genomföra snabba gränsinsatser, återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner i enlighet med artikel 64.6.
 - p) Föreslå att det inrättas lokalkontor eller förlängd varaktighet för sådana i enlighet med artikel 60.5.
 - q) Utse chefer för lokalkontoren i enlighet med artikel 60.4.
 - r) Utarbeta en åtgärdsplan på grundval av slutsatserna från interna eller externa revisionsrapporter och utvärderingar, liksom undersökningar utförda av Olaf, samt ge en lägesrapport till kommissionen två gånger om året och till styrelsen regelbundet.
 - s) Skydda unionens ekonomiska intressen genom att vidta förebyggande åtgärder mot bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet, genom att utföra effektiva kontroller och genom att, om oriktigheter upptäcks, återkräva felaktigt utbetalda belopp och vid behov tillämpa effektiva, proportionella och avskräckande administrativa och ekonomiska sanktioner.
 - t) Utarbeta en bedrägeribekämpningsstrategi för byrån och lägga fram den för styrelsen för godkännande.
5. Den verkställande direktören ska ansvara för sin verksamhet inför styrelsen.
 6. Den verkställande direktören ska vara byråns rättsliga företrädare.

Artikel 107

Utnämning av den verkställande direktören och vice verkställande direktörer

1. Kommissionen ska föreslå minst tre kandidater till tjänsten som verkställande direktör och till var och en av tjänsterna som vice verkställande direktör på grundval av en förteckning som upprättats efter det att tjänsten har utannonserats i *Europeiska unionens officiella tidning* samt, om det är lämpligt, i annan press eller på webbplatsen.
2. På grundval av ett förslag från kommissionen, i enlighet med punkt 1, ska styrelsen utnämna den verkställande direktören på grundval av meriter och dokumenterad förvaltnings- och ledningskompetens på hög nivå, inklusive relevant yrkeserfarenhet i chefsställning inom området förvaltning av de yttre gränserna och återvändande. De kandidater som kommissionen föreslår ska före utnämningen bli ombedda att göra ett uttalande inför det eller de ansvariga utskotten i Europaparlamentet och besvara frågor från utskottsledamöterna.

Efter dessa uttalanden ska Europaparlamentet anta ett yttrande med synpunkter där det kan ange en preferens kandidat.

Styrelsen ska utnämna den verkställande direktören med beaktande av dessa synpunkter. Styrelsen ska fatta sitt beslut med två tredjedels majoritet av alla röstberättigade ledamöter.

Om styrelsen beslutar att utnämna en annan kandidat än den som Europaparlamentet angett som sin preferenskandidat, ska styrelsen skriftligen meddela Europaparlamentet och rådet om på vilket sätt Europaparlamentets yttrande beaktades.

Befogenheten att avsätta den verkställande direktören ska ligga hos styrelsen, på grundval av ett förslag från kommissionens.

3. Den verkställande direktören ska biträdas av tre vice verkställande direktörer. Varje vice verkställande direktör ska tilldelas ett särskilt ansvarsområde. Om den verkställande direktören är frånvarande eller har förhinder ska han eller hon ersättas av en av de vice verkställande direktörerna.

4. På grundval av ett förslag från kommissionen, i enlighet med punkt 1, ska styrelsen utnämna de vice verkställande direktörerna på grundval av meriter och lämplig förvaltnings- och ledningskompetens, inbegripet relevant yrkeserfarenhet av förvaltning av de yttre gränserna och återvändande. Den verkställande direktören ska delta i urvalsförfarandet. Styrelsen ska fatta sitt beslut med två tredjedels majoritet av de röstberättigade ledamöterna.

Styrelsen ska ha befogenhet att avsätta de vice verkställande direktörerna i enlighet med det förfarande som anges i första stycket.

5. Den verkställande direktörens mandatperiod ska vara fem år. Vid periodens utgång ska kommissionen göra en utvärdering där hänsyn tas till en bedömning av den verkställande direktörens arbetsinsats och byråns framtida uppgifter och utmaningar.

6. Styrelsen får på grundval av ett förslag från kommissionen, med beaktande av den utvärdering som avses i punkt 5, förlänga den verkställande direktörens mandatperiod en gång med ytterligare en period på högst fem år.

7. De vice verkställande direktörernas mandatperiod ska vara fem år. Styrelsen får, på förslag av kommissionen, förlänga den mandatperioden en gång med ytterligare en period på högst fem år.

8. Den verkställande direktören och de vice verkställande direktörerna ska anställas som tillfälligt anställda vid byrån i enlighet med artikel 2 a i anställningsvillkoren.

Artikel 108

Rådgivande forum

1. Byrån ska inrätta ett rådgivande forum för att bistå med oberoende rådgivning i frågor om grundläggande rättigheter. Den verkställande direktören och styrelsen i samordning med ombudet för grundläggande rättigheter får vända sig till det rådgivande forumet för samråd om alla frågor som rör grundläggande rättigheter.

2. Byrån ska bjuda in Easo, FRA, FN:s flyktingkommissariat och andra relevanta organisationer att delta i det rådgivande forumet. På grundval av ett förslag från ombudet för grundläggande rättigheter som tagits fram efter samråd med den verkställande direktören, ska styrelsen besluta om det rådgivande forumets sammansättning samt om formerna för överföring av information till det rådgivande forumet. Det rådgivande forumet ska, efter samråd med styrelsen och den verkställande direktören, fastställa sina arbetsmetoder och sitt arbetsprogram.

3. Samråd ska ske med det rådgivande forumet om vidareutvecklingen och genomförandet av strategin för grundläggande rättigheter, om hur systemet för klagomål ska fungera samt om uppförandekoder och de gemensamma läroplanerna. Byrån ska underrätta det rådgivande forumet om hur dess rekommendationer följs upp.

4. Det rådgivande forumet ska utarbeta en årsrapport om sin verksamhet. Den rapporten ska göras tillgänglig för allmänheten.

5. Utan att det påverkar de uppgifter som ombudet för grundläggande rättigheter har ska det rådgivande forumet ges faktisk tillgång till all information om respekten för de grundläggande rättigheterna, i vederbörlig tid och på ett ändamålsenligt sätt, bl.a. genom att avlägga besök på platsen för gemensamma insatser eller snabba gränsinsatser om värdmedlemsstaten, respektive tredjelandet i förekommande fall, lämnar sitt samtycke, i hotspot-områden samt på platsen för återvändandeinsatser och återvändandeinterventioner, även i tredjeländer. Om värdmedlemsstaten inte samtycker till att det rådgivande forumet besöker platsen för en gemensam insats eller en snabb gränsinsats som genomförs på dess territorium ska värdmedlemsstaten vederbörligen motivera detta skriftligen för byrån.

Artikel 109

Ombud för grundläggande rättigheter

1. Styrelsen ska på grundval av en förteckning över tre kandidater, och efter samråd med det rådgivande forumet, utse ett ombud för grundläggande rättigheter. Ombudet för grundläggande rättigheter ska ha nödvändig kompetens, sakkunskap och yrkeserfarenhet på området grundläggande rättigheter.
2. Ombudet för grundläggande rättigheter ska utföra följande uppgifter:
 - a) Bidra till byråns strategi för grundläggande rättigheter och tillhörande handlingsplan, bland annat genom att utfärda rekommendationer för att förbättra den strategin och den planen.
 - b) Övervaka att byrån respekterar de grundläggande rättigheterna, bland annat genom att göra utredningar av alla dess verksamheter.
 - c) Främja byråns respekt för mänskliga rättigheter.
 - d) Bistå byrån med råd om han eller hon anser det nödvändigt, eller på begäran, avseende någon av byråns verksamheter, utan att detta fördröjer denna verksamhet.
 - e) Tillhandahålla yttranden över de operativa planer som utarbetats för byråns operativa verksamhet, pilotprojekt och projekt för tekniskt bistånd i tredjeländer.
 - f) Tillhandahålla yttranden över samarbetsavtal.
 - g) Genomföra besök på platsen i samband med gemensamma insatser, snabba gränsinsatser, pilotprojekt, utplacerade stödenheter för migrationshantering, återvändandeinsatser eller återvändandeinterventioner, inbegripet i tredjeländer.
 - h) Tillhandahålla det rådgivande forumets sekretariat.
 - i) Informera den verkställande direktören om eventuella kränkningar av grundläggande rättigheter under byråns verksamhet.
 - j) Välja och leda övervakare av grundläggande rättigheter.
 - k) Alla övriga uppgifter som föreskrivs i denna förordning.

Det sekretariat som avses i led h i första stycket ska ta emot instruktioner direkt från ordförandena för det rådgivande forumet.

3. Med avseende på tillämpningen av punkt 2 första stycket j ska ombudet för grundläggande rättigheter särskilt göra följande:
 - a) Utse övervakarna av grundläggande rättigheter.
 - b) Avdela övervakare av grundläggande rättigheter för insatser och verksamhet i enlighet med artikel 110.3.

- c) Utse övervakare av grundläggande rättigheter som övervakare av återvändande med tvång för den reserv som avses i artikel 51.
- d) Säkerställa att övervakare av grundläggande rättigheter har lämplig utbildning.
- e) Då han eller hon finner det påkallat rapportera till den verkställande direktören om eventuella kränkningar av de grundläggande rättigheterna som övervakarna av grundläggande rättigheter rapporterat om.

Den verkställande direktören ska informera ombudet för grundläggande rättigheter om hur frågor beträffande eventuella kränkningar av grundläggande rättigheter som avses i led e i första stycket har åtgärdats.

Ombudet för grundläggande rättigheter får anförtro en eller flera av de uppgifter som föreskrivs i punkt 2 första stycket a–i och k till en av övervakarna av grundläggande rättigheter.

4. Styrelsen ska fastställa särskilda regler tillämpliga på ombudet för grundläggande rättigheter för att garantera att ombudet för grundläggande rättigheter och dennes personal är oberoende vid fullgörandet av sina uppgifter. Ombudet för grundläggande rättigheter ska rapportera direkt till styrelsen och samarbeta med det rådgivande forumet. Styrelsen ska säkerställa att åtgärder vidtas när det gäller rekommendationer från ombudet för grundläggande rättigheter. Ombudet för grundläggande rättigheter ska dessutom offentliggöra årliga rapporter om sin verksamhet och om i vilken utsträckning byråns verksamhet respekterar grundläggande rättigheter. Dessa rapporter ska innehålla information om systemet för klagomål och genomförandet av strategin för grundläggande rättigheter.

5. Byrån ska säkerställa att ombudet för grundläggande rättigheter kan agera självständigt och oberoende vid utförandet av sina uppgifter. Ombudet för grundläggande rättigheter ska ha tillräckliga och adekvata personalresurser och ekonomiska resurser till sitt förfogande för att kunna utföra sina uppgifter.

Ombudet för grundläggande rättigheter ska välja sin personal, och denna personal ska endast rapportera till honom eller henne.

6. Ombudet för grundläggande rättigheter ska bistås av ett biträdande ombud för grundläggande rättigheter. Styrelsen ska utse det biträdande ombudet för grundläggande rättigheter från en förteckning över minst tre kandidater som lagts fram av ombudet för grundläggande rättigheter. Det biträdande ombudet för grundläggande rättigheter ska ha nödvändig kompetens och erfarenhet på området grundläggande rättigheter och vara oberoende vid utförandet av sina uppgifter. Om ombudet för grundläggande rättigheter är frånvarande eller har förhinder ska han eller hon ersättas av det biträdande ombudet för grundläggande rättigheter.

7. Ombudet för grundläggande rättigheter ska ha tillgång till all information beträffande respekten för de grundläggande rättigheterna i hela byråns verksamhet.

Artikel 110

Övervakare av grundläggande rättigheter

1. Övervakare av grundläggande rättigheter, som är anställda som ordinarie personal, ska fortlöpande bedöma hur de grundläggande rättigheterna respekteras inom den operativa verksamheten, tillhandahålla rådgivning och assistans i detta avseende och bidra till främjandet av grundläggande rättigheter som en del av europeisk integrerad gränsförvaltning.
2. Övervakarna av grundläggande rättigheter ska utföra följande uppgifter:
 - a) Övervaka efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna och bistå med råd och assistans i fråga om grundläggande rättigheter i samband med förberedelse, genomförande och utvärdering av den operativa verksamhet inom byrån som de av ombudet för grundläggande rättigheter har avdelats för att övervaka.
 - b) Fungera som övervakare av återvändande med tvång.
 - c) Bidra till byråns utbildningsverksamhet avseende grundläggande rättigheter i enlighet med artikel 62, inbegripet genom att tillhandahålla utbildning om de grundläggande rättigheterna.

Med avseende på tillämpningen av led a i första stycket ska övervakarna av grundläggande rättigheter särskilt

- a) övervaka utarbetandet av operativa planer och rapportera till ombudet för grundläggande rättigheter, så att denne kan utföra sina uppgifter enligt artikel 109.2 e.
- b) genomföra besök, inklusive långvariga besök, på den plats där den operativa verksamheten äger rum,
- c) samarbeta och hålla kontakt med samordnaren i enlighet med artikel 44 och bistå denne med råd och assistans,
- d) informera samordnaren och rapportera till ombudet för grundläggande rättigheter om alla frågor som rör eventuella kränkningar av grundläggande rättigheter inom byråns operativa verksamhet,
- e) bidra till den utvärdering av verksamheten som avses i artikel 47.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4 ska ombudet för grundläggande rättigheter avdela minst en övervakare av grundläggande rättigheter för varje insats. Ombudet för grundläggande rättigheter får också besluta att avdela övervakare av grundläggande rättigheter för att övervaka annan operativ verksamhet som han eller hon anser vara relevant.

Övervakare av grundläggande rättigheter ska ha tillräde till alla områden där byråns operativa verksamhet bedrivs och till alla handlingar som är relevanta för genomförandet av byråns verksamhet.

4. Övervakare av grundläggande rättigheter får av ombudet för grundläggande rättigheter utses till övervakare av återvändande med tvång för den reserv som avses i artikel 51. Om övervakare av grundläggande rättigheter fungerar som övervakare av återvändande med tvång ska artiklarna 50.5 och 51 tillämpas i tillämpliga delar.

5. Övervakarna av grundläggande rättigheter ska utses av ombudet för grundläggande rättigheter och stå under dennes hierarkiska tillsyn. Övervakarna av grundläggande rättigheter ska vara oberoende vid utförandet av sina uppgifter. När övervakare av grundläggande rättigheter befinner sig i ett område för operativa insatser ska de bära insignier som tydligt gör det möjligt att identifiera dem som övervakare av grundläggande rättigheter.

6. Byrån ska säkerställa att minst 40 övervakare av grundläggande rättigheter har rekryterats av byrån senast den 5 december 2020. Den verkställande direktören ska årligen i samråd med ombudet för grundläggande rättigheter bedöma huruvida antalet övervakare av grundläggande rättigheter behöver ökas. Efter den bedömningen ska den verkställande direktören vid behov föreslå styrelsen en ökning av antalet övervakare av grundläggande rättigheter för följande år beroende på operativa behov.

7. Efter rekryteringen ska övervakarna av grundläggande rättigheter genomgå en intensivutbildning i grundläggande rättigheter, där hänsyn tas till tidigare förvärvade kvalifikationer och yrkeserfarenhet inom de berörda områdena. Byrån ska säkerställa att övervakarna av grundläggande rättigheter under hela sin anställning utför sina uppgifter i enlighet med högsta standarder. Lämpliga utbildningsplaner ska utformas för varje övervakare av grundläggande rättigheter för att säkerställa att de erhåller den fortbildning som behövs för att fullgöra sin roll som övervakare av grundläggande rättigheter.

Artikel 111

System för klagomål

1. I samarbete med ombudet för grundläggande rättigheter ska byrån vidta de åtgärder som krävs för att i enlighet med denna artikel inrätta och vidareutveckla ett oberoende och effektivt system för klagomål i syfte att övervaka och säkerställa respekten för de grundläggande rättigheterna inom all verksamhet vid byrån.

2. Den som direkt påverkas av personalens agerande eller underlåtenhet att agera i samband med en gemensam insats, ett pilotprojekt, en snabb gränsinsats, en utplacering av en stödenhet för migrationshantering, en gemensam återvändandeinsats, en återvändandebeslutintervention eller byråns operativa verksamhet i ett tredjeland, och som anser att de egna grundläggande rättigheterna kränks på grund av detta agerande eller denna underlåtenhet att agera, eller den som företräder en sådan person, får lämna in ett skriftligt klagomål till byrån.

3. Endast klagomål som är motiverade och som avser konkreta kränkningar av de grundläggande rättigheterna kan tas upp till prövning.

4. Ombudet för grundläggande rättigheter ansvarar för handläggningen av klagomål som byrån mottagit i enlighet med rätten till god förvaltning. Ombudet för grundläggande rättigheter ska i detta syfte bedöma om klagomålet kan tas upp till prövning, registrera klagomål som kan tas upp till prövning, vidarebefordra alla registrerade klagomål till den verkställande direktören och klagomål som avser medlemmar i enheterna till hemmedlemsstaten, inbegripet till medlemsstatens behöriga myndighet eller behöriga organ för de grundläggande rättigheterna för ytterligare åtgärder i enlighet med myndighetens eller organets uppdrag. Ombudet för grundläggande rättigheter ska även registrera och säkerställa byråns eller den medlemsstatens uppföljning.

5. I enlighet med rätten till god förvaltning ska klaganden, om klagomålet kan tas upp till prövning, underrättas om att klagomålet registrerats, att en bedömning inletts och att klaganden kan förvänta sig ett svar så snart det finns tillgängligt. Om ett klagomål vidarebefordras till nationella myndigheter eller organ ska klaganden få deras kontaktuppgifter. Om klagomålet inte kan tas upp till prövning ska klaganden underrättas om skälen till detta och, om möjligt, om andra sätt att hantera frågan.

Byrån ska föreskriva ett lämpligt förfarande för den händelse att ett klagomål förklaras otillåtligt eller ogrundat.

Varje beslut ska meddelas i skriftlig form och åtföljas av en motivering. Ombudet för grundläggande rättigheter ska göra en ny bedömning av klagomålet om klaganden inkommer med ny bevisning i det fall att klagomålet har förklarats otillåtligt eller ogrundat.

6. När ett registrerat klagomål avser en personalmedlem vid byrån ska ombudet för grundläggande rättigheter till den verkställande direktören rekommendera lämplig uppföljning, däribland disciplinära åtgärder och, om så är lämpligt, hänskjutande till civil- eller straffrättsliga förfaranden i enlighet med denna förordning och nationell rätt. Den verkställande direktören ska inom en fastställd tidsram säkerställa en lämplig uppföljning och, om nödvändigt, därefter med jämna mellanrum, rapportera till ombudet för grundläggande rättigheter om resultaten, disciplinära åtgärder som vidtagits och byråns uppföljning av ett klagomål.

Om ett klagomål rör dataskyddsfrågor ska den verkställande direktören samråda med byråns dataskyddsombud innan han eller hon fattar ett beslut om klagomålet. Ombudet för grundläggande rättigheter och dataskyddsombudet ska skriftligen upprätta ett samförståndsavtal som anger deras arbetsfördelning och samarbete när det gäller mottagna klagomål.

7. När ett registrerat klagomål avser en medlem i enheterna från en värdmedlemsstat eller från en annan deltagande medlemsstat, inbegripet en utstationerad medlem i enheterna eller utstationerad nationell expert, ska hemmedlemsstaten säkerställa lämplig uppföljning, däribland disciplinära åtgärder, hänskjutande till civil- eller straffrättsliga förfaranden vid behov och andra åtgärder i enlighet med nationell rätt. Den berörda medlemsstaten ska rapportera till ombudet för grundläggande rättigheter om resultatet och uppföljningen av ett klagomål inom en fastställd tidsperiod och, om nödvändigt, därefter med jämna mellanrum. Byrån ska följa upp ärendet om ingen rapport tas emot från den berörda medlemsstaten.

Om den berörda medlemsstaten inte återrapporterar inom den fastställda tidsfristen eller endast lämnar ett ofullständigt svar, ska ombudet för grundläggande rättigheter informera den verkställande direktören och styrelsen.

8. Om en medlem i enheterna konstateras ha handlat på ett sätt som strider mot grundläggande rättigheter eller skyldigheter i fråga om internationellt skydd, ska byrån begära att medlemsstaten omedelbart avlägsnar medlemmen från byråns verksamhet eller den stående styrkan.

9. Ombudet för grundläggande rättigheter ska i sin årliga rapport, som avses i artikel 109.4, ta med information om systemet för klagomål, inklusive särskilda hänvisningar till byråns och medlemsstaternas prövning och uppföljningen av klagomål.

10. Ombudet för grundläggande rättigheter ska, i enlighet med punkterna 1–9 och efter samråd med det rådgivande forumet, upprätta ett standardformulär för klagomål, i vilket det ska uppställas krav på detaljerad och preciserad information om den påstådda kränkningen av de grundläggande rättigheterna. Ombudet för grundläggande rättigheter ska också fastställa ytterligare närmare bestämmelser vid behov. Ombudet för grundläggande rättigheter ska lämna in formuläret och sådana ytterligare närmare bestämmelser till den verkställande direktören och styrelsen.

Byrån ska säkerställa att information om möjligheten och förfarandet för att framföra ett klagomål är lättillgänglig, även för utsatta personer. Standardformuläret för klagomål ska finnas tillgängligt på byråns webbplats och på papper i samband med all byråns verksamhet, på språk som tredjelandsmedborgare förstår eller rimligen kan förväntas förstå. Standardformuläret för klagomål ska vara lätt åtkomligt, däribland på mobila enheter. Byrån ska säkerställa att klaganden ges ytterligare vägledning och assistans om klagomålsförfarandet. Klagomål ska prövas av ombudet för grundläggande rättigheter även om de inte lämnats in på standardformuläret för klagomål.

11. Alla personuppgifter i klagomål ska handläggas och behandlas av byrån, inbegripet ombudet för grundläggande rättigheter, i enlighet med förordning (EU) 2018/1725 och av medlemsstaterna i enlighet med förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680.

När en klagande lämnar in ett klagomål ska klaganden anses ge sitt samtycke till att byrån och ombudet för grundläggande rättigheter behandlar dennes personuppgifter i den mening som avses i artikel 5.1 d i förordning (EU) 2018/1725.

För att skydda klagandens intressen ska klagomål behandlas konfidentiellt av ombudet för grundläggande rättigheter i enlighet med nationell rätt och unionsrätt, såvida inte klaganden uttryckligen avstår från denna rätt. Om klaganden avstår från rätten till konfidentiell behandling ska denne anses ha lämnat sitt samtycke till att ombudet för grundläggande rättigheter eller byrån röjer klagandens identitet för de behöriga myndigheterna eller organen i ärendet om så är nödvändigt.

Artikel 112

Interparlamentariskt samarbete

1. I syfte att hantera den särskilda karaktären hos den europeiska gräns- och kustbevakningen, eftersom den består av nationella myndigheter och byrån, och för att säkerställa att kontrollfunktionerna för Europaparlamentets kontroll av byrån och för de nationella parlamentens kontroll av behöriga nationella myndigheter utövas på ett effektivt sätt, såsom föreskrivs i fördragen respektive i nationell rätt, får Europaparlamentet och de nationella parlamenten samarbeta inom ramen för artikel 9 i protokoll nr 1 om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget.

2. Den verkställande direktören och styrelseordföranden ska när de bjuds in av Europaparlamentet respektive de nationella parlamenten delta i sammanträden som dessa anordnar i det sammanhang som avses i punkt 1.

3. Byrån ska översända sin årliga verksamhetsrapport till de nationella parlamenten.

Artikel 113

Språkordning

1. Förordning nr 1 ⁽⁴⁾ ska tillämpas på byrån.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av beslut som fattats med stöd av artikel 342 i EUF-fördraget ska den årliga verksamhetsrapporten och det årliga arbetsprogrammet framställas på alla unionens officiella språk.

⁽⁴⁾ Förordning nr 1 av den 15 april 1958 om vilka språk som skall användas i Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT 17, 6.10.1958, s. 385).

3. De översättningar som krävs för byråns arbete ska utföras av Översättningscentrum för Europeiska unionens organ.

Artikel 114

Öppenhet och kommunikation

1. Byrån ska omfattas av förordning (EG) nr 1049/2001 när den behandlar ansökningar om tillgång till handlingar som den innehar.
2. Byrån ska på eget initiativ kommunicera om ärenden som omfattas av dess uppgifter. Den ska offentliggöra relevant information, bland annat den årliga verksamhetsrapporten, det årliga arbetsprogrammet, uppförandekoden, strategiska riskanalyser och detaljerade beskrivningar av tidigare och nuvarande gemensamma insatser, snabba gränsinsatser, pilotprojekt, projekt för tekniskt bistånd med tredjeländer, utplaceringar av stödenheter för migrationshantering, återvändandensatser eller återvändandointerventioner, även i tredjeländer, och samarbetsavtal och ska säkerställa, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 92, särskilt att allmänheten och alla intresserade snabbt får objektiv, detaljerad, uttömmande, tillförlitlig och lättbegriplig information om dess arbete. Den ska göra detta utan att avslöja operativ information som, om den offentliggjordes, skulle äventyra målen med insatserna.
3. Styrelsen ska fastställa de praktiska arrangemangen för tillämpningen av punkterna 1 och 2.
4. Varje fysisk eller juridisk person har rätt att skriftligen vända sig till byrån på något av unionens officiella språk. Han eller hon har rätt att få svar på samma språk.
5. De beslut som fattas av byrån i enlighet med artikel 8 i förordning (EG) nr 1049/2001 får ligga till grund för att ett klagomål ges in till Europeiska ombudsmannen eller för en talan vid domstolen enligt villkoren i artikel 228 respektive 263 i EUF-fördraget.

AVSNITT 4

Finansiella krav

Artikel 115

Budget

1. Byråns intäkter ska, med förbehåll för andra typer av inkomster, bestå av följande:
 - a) Ett bidrag från unionen som förs in i Europeiska unionens allmänna budget (kommissionens avsnitt).
 - b) Ett bidrag från de länder som deltar i genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, i enlighet med de respektive överenskommelser som specificerar deras ekonomiska bidrag.
 - c) Unionsfinansiering i form av överenskommelser om medverkan eller ad hoc-bidrag, i enlighet med de finansiella regler för byrån som avses i artikel 120 och med bestämmelserna i relevanta instrument till stöd för unionens politik.
 - d) Avgifter för tjänster som byrån tillhandahåller.
 - e) Eventuella frivilliga bidrag från medlemsstaterna.
2. Byråns utgifter ska omfatta utgifter relaterade till dess administration, infrastruktur, drift och personal.
3. Den verkställande direktören ska upprätta ett utkast till beräkning av byråns inkomster och utgifter för påföljande räkenskapsår, inklusive en tjänsteförteckning, och översända denna till styrelsen.
4. Inkomster och utgifter ska balansera varandra.
5. Styrelsen ska med utgångspunkt i det utkast till beräkning som upprättats av den verkställande direktören anta ett preliminärt utkast till beräkning av byråns förväntade inkomster och utgifter, inklusive den preliminära tjänsteförteckningen. Styrelsen ska vidarebefordra detta som en del av utkastet till ett samlat programdokument till Europaparlamentet, rådet och kommissionen senast den 31 januari varje år.

6. Styrelsen ska översända det slutliga utkastet till beräkning av byråns inkomster och utgifter, inklusive utkastet till tjänsteförteckning och det preliminära arbetsprogrammet, till kommissionen senast den 31 mars varje år.
7. Kommissionen ska vidarebefordra beräkningen till budgetmyndigheten tillsammans med förslaget till Europeiska unionens allmänna budget.
8. På grundval av beräkningen ska kommissionen i förslaget till Europeiska unionens allmänna budget föra in de beräkningar som den betraktar som nödvändiga med tanke på tjänsteförteckningen och storleken på det bidrag som ska belasta den allmänna budgeten, som den ska förelägga budgetmyndigheten enligt artiklarna 313 och 314 i EUF-fördraget.
9. Budgetmyndigheten ska bevilja anslag för bidraget till byrån.
10. Budgetmyndigheten ska anta byråns tjänsteförteckning.
11. Styrelsen ska anta byråns budget. Den blir definitiv efter det slutgiltiga antagandet av Europeiska unionens allmänna budget. Vid behov ska den justeras i enlighet med den allmänna budgeten.
12. Alla eventuella ändringar av budgeten, inklusive tjänsteförteckningen, ska göras enligt samma förfarande.
13. Alla byggprojekt som kan komma att påverka byråns budget väsentligt ska omfattas av kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/715 ^(*).
14. För att finansiera utplacering av snabba gränsinsatser och återvändandeinterventioner ska den budget som styrelsen antar för byrån innehålla en ekonomisk operativ reserv som uppgår till minst 2 % av det anslag som föreskrivs gemensamt för de gemensamma operativa insatserna vid den yttre gränsen och den operativa verksamheten i fråga om återvändande. Efter utgången av varje månad får den verkställande direktören besluta att omfördela ett belopp som motsvarar en tolfedel av anslagen i reserven till byråns övriga operativa verksamhet. I ett sådant fall ska den verkställande direktören informera styrelsen.
15. Budgetmässiga åtaganden för åtgärder som sträcker sig över mer än ett budgetår får delas upp över flera år i årliga delåtaganden.

Artikel 116

Genomförande och kontroll av budgeten

1. Den verkställande direktören ska genomföra byråns budget.
2. Byråns räkenskapsförare ska senast den 1 mars varje budgetår N + 1 överlämna den preliminära redovisningen för budgetåret N till kommissionens räkenskapsförare och revisionsrätten. Kommissionens räkenskapsförare ska konsolidera institutionernas och de decentraliserade organens preliminära redovisningar i enlighet med artikel 245 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
3. Byrån ska överlämna en rapport om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för år N till Europaparlamentet, rådet och revisionsrätten senast den 31 mars år N + 1.
4. Kommissionens räkenskapsförare ska översända byråns preliminära redovisning för år N, som konsoliderats med kommissionens räkenskaper, till revisionsrätten senast den 31 mars år N + 1.
5. Efter mottagandet av revisionsrättens synpunkter på byråns preliminära redovisning för år N enligt artikel 246 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046, ska den verkställande direktören på eget ansvar upprätta byråns slutliga redovisning och överlämna den till styrelsen för yttrande.
6. Styrelsen ska avge ett yttrande om byråns slutliga redovisning för år N.

^(*) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/715 av den 18 december 2018 med rambudgetförordning för de organ som inrättats enligt EUF-fördraget och Euratomfördraget och som avses i artikel 70 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 (EUT L 122, 10.5.2019, s. 1)

7. Senast den 1 juli år N + 1 ska den verkställande direktören överlämna den slutliga redovisningen tillsammans med styrelsens yttrande till Europaparlamentet, rådet, kommissionen och revisionsrätten.
8. Den slutliga redovisningen för år N ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* senast den 15 november år N + 1.
9. Senast den 30 september år N + 1 ska den verkställande direktören till revisionsrätten översända ett svar på dess synpunkter. Han eller hon ska också skicka detta svar till styrelsen.
10. Den verkställande direktören ska på begäran förse Europaparlamentet med all den information som är nödvändig för en smidig tillämpning av förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet för budgetår N, i enlighet med artikel 261.3 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046.
11. Europaparlamentet ska före den 15 maj år N + 2 på rekommendation av rådet, som ska fatta beslut med kvalificerad majoritet, bevilja den verkställande direktören ansvarsfrihet för genomförande av budgeten för år N.

Artikel 117

Bedrägeribekämpning

1. För att det ska vara möjligt att bekämpa bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet ska bestämmelserna i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 gälla utan förbehåll. Byrån ska ansluta sig till det interinstitutionella avtalet av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och utan dröjsmål anta lämpliga bestämmelser som ska gälla byråns hela personal genom att använda den mall som anges i bilagan till avtalet.
2. Revisionsrätten ska ha befogenhet att utföra revisioner, av dokument och på plats, hos alla stödmottagare, uppdragstagare och underleverantörer som erhållit unionsfinansiering från byrån.
3. Olaf får, i enlighet med bestämmelserna och förfarandena i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96⁽⁴⁸⁾, utföra administrativa utredningar, inklusive kontroller på plats och inspektioner, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen i samband med ett bidragsavtal eller bidragsbeslut eller ett kontrakt som finansierats av byrån.
4. I överensstämmelse med förordning (EU) 2017/1939 får Europeiska åklagarmyndigheten utreda och lagföra bedrägeri och annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med direktiv (EU) 2017/1371.
5. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 1–4 ska byråns samarbetsavtal med tredjeland och med internationella organisationer, bidragsavtal, bidragsbeslut och kontrakt innehålla bestämmelser som uttryckligen tillerkänner revisionsrätten, Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten rätten att utföra sådana revisioner och utredningar inom ramen för deras respektive behörighet.

Artikel 118

Förebyggande av intressekonflikter

Byrån ska anta interna regler som ålägger medlemmar i dess organ och dess personal att under sin anställning eller sin mandatperiod undvika alla situationer som kan ge upphov till en intressekonflikt samt att rapportera sådana situationer.

Byrån ska säkerställa insyn med avseende på lobbyverksamhet med hjälp av ett öppenhetsregister och genom att lämna ut upplysningar om alla sina sammanträden med tredjepartsintressenter. Öppenhetsregistret ska innehålla alla sammanträden och kontakter mellan tredjepartsintressenter och den verkställande direktören, de biträdande verkställande direktörerna och avdelningscheferna i ärenden som rör upphandling och anbudsförfaranden avseende tjänster, utrustning eller utlagda projekt och studier. Byrån ska föra ett register över alla sammanträden mellan sin personal och tredjepartsintressenter i frågor som rör upphandling och anbudsförfaranden avseende tjänster, utrustning eller utlagda projekt och studier.

⁽⁴⁸⁾ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

*Artikel 119***Administrativa undersökningar**

Byråns verksamhet ska vara föremål för undersökningar av Europeiska ombudsmannen i enlighet med artikel 228 i EUF-fördraget.

*Artikel 120***Finansiell bestämmelse**

De finansiella regler som ska tillämpas på byrån ska antas av styrelsen efter samråd med kommissionen. De får inte avvika från delegerad förordning (EU) nr 1271/2013 såvida detta inte är nödvändigt på grund av särdragen i byråns verksamhet och kommissionen har gett sitt samtycke till detta i förväg. I detta sammanhang ska styrelsen anta särskilda finansiella regler för byråns verksamhet avseende samarbete med tredjeländer i fråga om återvändande.

*Artikel 121***Utvärdering**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 59 ska kommissionen senast den 5 december 2023 och därefter vart fjärde år genomföra en utvärdering av denna förordning. I utvärderingen ska särskilt följande bedömas:

- a) Byråns resultat med avseende på dess mål, uppdrag, resurser och uppgifter.
- b) Verkan, ändamålsenligheten och effektiviteten av byråns arbete och arbetsmetoder i förhållande till dess mål, uppdrag och uppgifter.
- c) Samarbetet mellan organ på europeisk nivå, inklusive genomförandet av det europeiska samarbetet om kustbevakningsuppgifter.
- d) Eventuella behov av att ändra byråns uppdrag.
- e) De finansiella följderna av sådana ändringar.
- f) Verksamheten inom den stående styrkan och, från och med den andra utvärderingen, dess totala storlek och sammansättning.
- g) Den stående styrkans utbildningsnivå, specialiserade sakkunskap och yrkeskunnighet.

Utvärderingen ska innehålla en särskild analys av hur stadgan och annan relevant unionsrätt följts vid tillämpningen av den här förordningen.

2. Utvärderingen ska också bedöma hur attraktiv byrån är som arbetsgivare vid rekrytering av ordinarie personal, i syfte att säkerställa kvalifikationer hos kandidaterna och geografisk balans.

3. Vid utvärderingen ska kommissionen inhämta synpunkter från berörda aktörer, inbegripet det rådgivande forumet och FRA.

4. Kommissionen ska översända utvärderingsrapporterna och sina slutsatser av rapporterna till Europaparlamentet, rådet och styrelsen. Styrelsen får utfärda rekommendationer om ändringar av denna förordning till kommissionen. Utvärderingsrapporterna och slutsatserna om rapporterna ska offentliggöras. Medlemsstaterna och byrån ska ge kommissionen den information som den behöver för att utarbeta utvärderingsrapporterna. Utvärderingsrapporterna ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

5. Byrån ska lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om hur Eurosur fungerar senast den 1 december 2021 och därefter vartannat år.

Medlemsstaterna ska ge byrån den information som den behöver för att utarbeta dessa rapporter.

6. Som en del av den utvärdering som avses i punkt 1 ska kommissionen tillhandahålla en övergripande utvärdering av Eurosur, vid behov åtföljd av lämpliga förslag för att förbättra dess funktion.

Medlemsstaterna och byrån ska förse kommissionen med den information som krävs för att framställa den övergripande utvärdering som avses i första stycket.

Vid den övergripande utvärdering som avses i första stycket ska kommissionen inhämta synpunkter från berörda aktörer, inbegripet det rådgivande forumet och FRA.

KAPITEL V

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 122

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté (*kommittén för den europeiska gräns- och kustbevakningen*). Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 123

Upphävande och övergångsbestämmelser

1. Förordning (EU) nr 1052/2013 ska upphöra att gälla, med undantag av artiklarna 9.3, 9.5, 9.7–9.10, 10.5 och 10.7, som ska upphöra att gälla den dag då den genomförandeakt som avses i artikel 24.3 i den här förordningen träder i kraft.
2. Förordning (EU) 2016/1624 ska upphöra att gälla, med undantag av artiklarna 20, 30 och 31, som ska upphöra att gälla från och med den 1 januari 2021.
3. Utplaceringar i enlighet med artiklarna 54–58 ska ske från och med den 1 januari 2021.
4. För utplaceringar under 2021 ska de beslut som avses i artiklarna 54.4 och 64.6 antas av styrelsen senast den 31 mars 2020.
5. I syfte att stödja utvecklingen av personalresurser för att säkra medlemsstaternas bidrag till den stående styrkan har medlemsstaterna rätt att erhålla finansiering under 2020 i enlighet med artikel 61.1 a. Siffrorna i bilaga II för år 2022 ska användas som referens för den ifrågasatta finansieringen under 2020.
6. För att på ett effektivt sätt bidra med det antal ordinarie personal som krävs vid de första utplaceringarna av den stående styrkan och inrättandet av Etias centralenhet, ska byrån inleda de förberedelser som är nödvändiga, inbegripet rekrytering och utbildning, den 4 december 2019 och i enlighet med budgetbestämmelserna.
7. Fram till den 5 december 2021 får medlemsstaterna på frivillig basis tillhandahålla Eurosur information beträffande gränskontroll och övervakning av luftgränser.
8. Hänvisningar till de upphävda akterna ska betraktas som hänvisningar till denna förordning och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga VI till denna förordning.

Artikel 124

Ikraftträdande och tillämplighet

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Artikel 79 ska tillämpas från och med den dag då det system som avses i den artikeln konkret överförs.

3. Artiklarna 12.3, 70 och 100.5, i den utsträckning de gäller samarbetet med Förenade kungariket, ska tillämpas fram till den dag då fördragen upphör att vara tillämpliga på Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.3 i EU-fördraget eller, under förutsättning att ett avtal om utträde som ingåtts med Förenade kungariket i enlighet med artikel 50.2 i EU-fördraget har trätt i kraft det datumet, till och med utgången av den övergångsperiod som fastställs i det avtalet om utträde.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den 13 november 2019.

På Europaparlamentets vägnar

D. M. SASSOLI

Ordförande

På rådets vägnar

T. TUPPURAINEN

Ordförande

BILAGA I

Den stående styrkans kapacitet per år och kategori i enlighet med artikel 54

Kategori/År	Kategori 1 Ordinarie personal	Kategori 2 Operativ personal för långvarig utstationering	Kategori 3 Operativ personal för kortvarig utplacering	Kategori 4 Reserv för snabba insatser	Totalt för den stående styrkan
2021	1 000	400	3 600	1 500	6 500
2022	1 000	500	3 500	1 500	6 500
2023	1 500	500	4 000	1 500	7 500
2024	1 500	750	4 250	1 500	8 000
2025	2 000	1 000	5 000	0	8 000
2026	2 500	1 250	5 250	0	9 000
2027 och därefter	3 000	1 500	5 500	0	10 000

BILAGA II

Årliga bidrag som medlemsstaterna ska tillhandahålla den stående styrkan genom långvarig utstationering av personal i enlighet med artikel 56

Land/År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027 och därefter
Belgien	8	10	10	15	20	25	30
Bulgarien	11	13	13	20	27	33	40
Tjeckien	5	7	7	10	13	17	20
Danmark	8	10	10	15	19	24	29
Tyskland	61	73	73	110	152	187	225
Estland	5	6	6	9	12	15	18
Grekland	13	17	17	25	33	42	50
Spanien	30	37	37	56	74	93	111
Frankrike	46	56	56	83	114	141	170
Kroatien	17	22	22	33	43	54	65
Italien	33	42	42	63	83	104	125
Cypern	2	3	3	4	5	7	8
Lettland	8	10	10	15	20	25	30
Litauen	10	13	13	20	26	33	39
Luxemburg	2	3	3	4	5	7	8
Ungern	17	22	22	33	43	54	65
Malta	2	2	2	3	4	5	6

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/103

Land/År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027 och därefter
Nederländerna	13	17	17	25	33	42	50
Österrike	9	11	11	17	23	28	34
Polen	27	33	33	50	67	83	100
Portugal	8	10	10	15	20	25	30
Rumänien	20	25	25	38	50	63	75
Slovenien	9	12	12	18	23	29	35
Slovakien	9	12	12	18	23	29	35
Finland	8	10	10	15	20	25	30
Sverige	9	11	11	17	23	28	34
Schweiz	4	5	5	8	11	13	16
Island	1	1	1	1	1	2	2
Liechtenstein (*)	0	0	0	0	0	0	0
Norge	5	7	7	10	13	17	20
TOTALT	400	500	500	750	1 000	1 250	1 500

(*) Liechtenstein kommer att bidra genom proportionellt ekonomiskt stöd.

BILAGA III

Årliga bidrag som medlemsstaterna ska tillhandahålla den stående styrkan för kortvarig utplacering av personal i enlighet med artikel 57

Land/År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027 och därefter
Belgien	72	70	80	85	100	105	110
Bulgarien	96	93	107	113	133	140	147
Tjeckien	48	47	53	57	67	70	73
Danmark	70	68	77	82	97	102	106
Tyskland	540	523	602	637	748	785	827
Estland	43	42	48	51	60	63	66
Grekland	120	117	133	142	167	175	183
Spanien	266	259	296	315	370	389	407
Frankrike	408	396	454	481	566	593	624
Kroatien	156	152	173	184	217	228	238
Italien	300	292	333	354	417	438	458
Cypern	19	19	21	23	27	28	29
Lettland	72	70	80	85	100	105	110
Litauen	94	91	104	111	130	137	143
Luxemburg	19	19	21	23	27	28	29
Ungern	156	152	173	184	217	228	238
Malta	14	14	16	17	20	21	22

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/105

Land/År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027 och därefter
Nederländerna	120	117	133	142	167	175	183
Österrike	82	79	91	96	113	119	125
Polen	240	233	267	283	333	350	367
Portugal	72	0	80	85	100	105	110
Rumänien	180	175	200	213	250	263	275
Slovenien	84	82	93	99	117	123	128
Slovakien	84	82	93	99	117	123	128
Finland	72	70	80	85	100	105	110
Sverige	82	79	91	96	113	119	125
Schweiz	38	37	43	45	53	56	59
Island	5	5	5	6	7	7	7
Liechtenstein (*)	0	0	0	0	0	0	0
Norge	48	47	53	57	67	70	73
TOTALT	3 600	3 500	4 000	4 250	5 000	5 250	5 500

(*) Liechtenstein kommer att bidra genom proportionellt ekonomiskt stöd.

BILAGA IV

Bidrag som medlemsstaterna ska tillhandahålla den stående styrkan genom reserven för snabba insatser i enlighet med artikel 58

Land	Antal
Belgien	30
Bulgarien	40
Tjeckien	20
Danmark	29
Tyskland	225
Estland	18
Grekland	50
Spanien	111
Frankrike	170
Kroatien	65
Italien	125
Cypern	8
Lettland	30
Litauen	39
Luxemburg	8
Ungern	65
Malta	6
Nederländerna	50
Österrike	34
Polen	100
Portugal	30
Rumänien	75
Slovenien	35
Slovakien	35
Finland	30

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/107

Land	Antal
Sverige	34
Schweiz	16
Island	2
Liechtenstein (*)	0
Norge	20
TOTALT	1 500

(*) Liechtenstein kommer att bidra genom proportionellt ekonomiskt stöd.

BILAGA V

Regler om användning av våld, inklusive utbildning och tillhandahållande, kontroll och användning när det gäller tjänstevapen och icke-dödande utrustning som är tillämpliga på ordinarie personal som agerar som medlemmar i enheterna under utplaceringen**1. Allmänna principer för användning av våld och vapen**

I denna förordning avses med användning av våld att ordinarie personal som utplaceras som medlemmar i enheterna tillgriper fysiska metoder för att utföra sina funktioner eller för att säkerställa självförvar, vilket inbegriper användning av händer och kropp, användning av verktyg, vapen, inklusive skjutvapen, eller utrustning.

Vapen, ammunition och utrustning får endast bäras och användas under insatser. Det är förbjudet att bära eller använda vapen, ammunition och utrustning utanför tjänstgöringsperioder.

I enlighet med artikel 82.8 ska användning av våld och vapen av ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna ske i enlighet med värmedlemsstatens nationella rätt, i närvaro av värmedlemsstatens gränsbevakningstjänstemän.

Utän att det påverkar kravet på tillstånd från värmedlemsstaten och tillämpligheten av nationell rätt på användning av våld under insatser, ska användningen av våld och vapen av ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna följa principerna om nödvändighet, proportionalitet och försiktighet (nedan kallade *de grundläggande principerna*) såsom anges nedan.

Den operativa plan som den verkställande direktören och värmedlemsstaten enats om ska fastställa villkoren för bärande och användning av vapen i enlighet med nationell rätt eller operativa förfaranden under insatser.

Principen om nödvändighet

Användning av våld, oavsett om det rör sig om direkt fysisk kontakt eller användning av vapen eller utrustning, ska tillgripas i undantagsfall och endast när det är strikt nödvändigt för att säkerställa utförandet av byråns uppgifter eller i självförvar. Våld får endast användas som en sista utväg, efter att varje rimlig ansträngning gjorts för att lösa en situation med icke våldsamma metoder inbegripet övertalning, förhandling eller medling. Våld och tvångsmedel får aldrig användas godtyckligt eller orättfärdigt.

Principen om proportionalitet

När laglig användning av våld eller skjutvapen är oundviklig ska ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna agera i proportion till situationens allvar och till det legitima mål som eftersträvas. Under operativ verksamhet ska proportionalitetsprincipen vägleda både vilken typ av våld som används (t.ex. behovet av att använda vapen) och i vilken omfattning våld tillämpas. Ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna får inte använda mer våld än absolut nödvändigt för att uppnå det legitima målet att upprätthålla lagen. Om ett skjutvapen används ska ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna säkerställa att användningen orsakar minsta möjliga skador och att fysiska och materiella skador i möjligaste mån minimeras. Om åtgärderna leder till ett oacceptabelt resultat får den ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna avstå från åtgärden. Principen om proportionalitet innebär att byrån ska förse sin ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna med den utrustning och de självförvarsmetoder som behövs för att möjliggöra tillämpning av våld på en rimlig nivå.

Plikten att iaktta försiktighet

När den utför operativ verksamhet ska ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna ha full respekt för och syfta till att bevara människoliv och människans värdighet. Alla nödvändiga åtgärder ska vidtas som kan minimera risken för fysiska och materiella skador under insatser. Denna skyldighet innefattar en generell skyldighet för ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna att ge tydliga varningar om avsikten att använda våld såvida inte en sådan varning i onödan skulle utsätta medlemmarna i enheterna för risk eller skulle medföra en risk för död eller allvarlig skada för andra, eller skulle vara klart olämpligt eller oändamålsenligt i den särskilda situationen.

2. Specifika regler för de oftast använda våldsinstrumenten (utrustning för ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna)

I enlighet med de grundläggande principerna är användning av våld endast tillåten i den utsträckning som användningen av våld är nödvändig för att uppnå det omedelbara målet att upprätthålla lagen, och endast efter det att

- försök att lösa en potentiellt våldsam konfrontation genom övertalning, förhandling eller medling har uttömts och misslyckats,
- en varning om avsikten att använda våld har getts.

Om det är nödvändigt att trappa upp interventionsnivån (t.ex. användning av ett vapen eller ett annat slags vapen) ska också en tydlig varning om en sådan upptrappning ges såvida inte en sådan varning i onödan skulle utsätta medlemmarna i enheterna för risk eller skulle medföra en risk för död eller allvarlig skada för andra, eller skulle vara klart olämpligt eller oändamålsenligt i den särskilda situationen.

Skjutvapen

Ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna får inte använda skjutvapen mot personer utom under följande omständigheter och endast om mindre extrema medel är otillräckliga för att uppnå de nödvändiga målen:

- Användningen av skjutvapen av ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna är en sista utväg, i en extrem nödsituation, särskilt om det finns risk för att utomstående kan utsättas för fara.
- Användningen av skjutvapen av ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna är nödvändig för att försvara sig själva eller andra mot ett överhängande hot mot liv eller allvarlig skada.
- Användningen av skjutvapen av ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna sker för att förhindra ett överhängande hot mot liv eller allvarlig skada.
- Användningen av skjutvapen av ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna sker för att avvärja en faktisk attack eller förhindra en överhängande farlig attack på viktiga institutioner, tjänster eller anläggningar.

Innan ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna använder skjutvapen måste de ge en tydlig varning om avsikten att använda sådana skjutvapen. Varningar får ges muntligen eller genom att skjuta varningsskott.

Icke-dödliga vapen

Batonger

Godkända batonger får användas för att försvara sig eller som vapen, i tillämpliga fall, i enlighet med de grundläggande principerna enligt följande:

- När användning av en lägre grad av våld anses vara klart olämpligt för ändamålet.
- För att avvärja en faktisk eller en överhängande attack på egendom.

Innan ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna använder batonger måste de ge en tydlig varning om avsikten att använda batonger. När de använder batonger ska ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna alltid ha för avsikt att minimera risken för skador och undvika kontakt med huvudet.

Tårframkallande medel (t.ex. pepparsprej)

Godkända tårframkallande medel får användas för att försvara sig eller som vapen, i tillämpliga fall, i enlighet med de grundläggande principerna enligt följande:

- När användning av en lägre grad av våld anses vara klart olämpligt för ändamålet.
- För att avvärja en faktisk eller en överhängande attack.

*Annan utrustning***Handfängsel**

Handfängsel får endast sättas på personer som anses utgöra en fara för sig själva eller andra, för att säkerställa att de kan kvarhållas eller transporteras säkert samt för att säkerställa säkerheten för ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna och andra medlemmar i enheterna. Handfängsel får endast användas under en så kort tid som möjligt och endast när det är absolut nödvändigt.

3. Praktiska regler för användning av våld, tjänstevapen, ammunition och utrustning under insatser*Allmänna praktiska regler för användning av våld, vapen och annan utrustning under insatser*

I enlighet med artikel 82.8 ska ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna utöva sina verkställande befogenheter, inklusive användning av våld, under befäl och kontroll av värdmedlemsstaten och får endast använda våld, inklusive vapen, ammunition och utrustning, i närvaro av värdmedlemsstatens gränsbevakningstjänstemän efter att ha fått tillstånd av värdmedlemsstatens behöriga myndigheter. Värdmedlemsstatens behöriga myndigheter får dock, med byråns samtycke, tillåta ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna att använda våld i frånvaro av värdmedlemsstatens tjänstemän.

Värdmedlemsstaten får förbjuda bärande av vissa typer av tjänstevapen, ammunition och utrustning i enlighet med artikel 82.8 andra stycket.

Utatt det påverkar kravet på tillstånd från värdmedlemsstaten och tillämpligheten av nationell rätt när det gäller användning av våld under insatser, ska användningen av våld och vapen av ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna

- a) vara förenlig med de grundläggande principerna och de specifika regler som avses i del 2,
- b) respektera de grundläggande rättigheter som garanteras enligt internationell rätt och unionsrätten, vilket särskilt inbegriper stadgan, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Förenta nationernas grundläggande principer om användning av våld och vapen av tjänstemän inom brottsbekämpande myndigheter samt Förenta nationernas uppförandekod för tjänstemän inom brottsbekämpande myndigheter,
- c) vara förenlig med byråns uppförandekod.

4. Kontrollmekanism

Byrån ska tillhandahålla följande garantier vad gäller användning av våld, vapen, ammunition och utrustning och ska tillhandahålla en utvärdering i sin årsrapport.

Utbildning

Den utbildning som tillhandahålls i enlighet med artikel 62.2 ska omfatta teoretiska och praktiska aspekter i förhållande till förebyggande och användning av våld. Den teoretiska utbildningen ska omfatta psykologisk utbildning, inklusive utbildning i uthållighet och arbete i situationer med högt tryck, samt tekniker för att undvika användning av våld, såsom förhandlingar och medling. Den teoretiska utbildningen ska följas av en obligatorisk och lämplig teoretisk och praktisk utbildning om användning av våld, vapen, ammunition och utrustning samt om tillämpligt skydd av de grundläggande rättigheterna. För att säkerställa en gemensam praktisk förståelse och ett gemensamt praktiskt tillvägagångssätt ska den praktiska utbildningen avslutas med en simulering som är relevant för den verksamhet som ska utföras under utplaceringen och inbegripa en praktisk simulering som omfattar en operationalisering av skyddet av de grundläggande rättigheterna.

Byrån ska tillhandahålla ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna kontinuerlig utbildning om användning av våld. Sådan utbildning ska äga rum inom ramen för den utbildning som avses i artikel 62.2. För att ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna ska tillåtas bära tjänstevapen och använda våld måste de ha genomgått den årliga kontinuerliga utbildningen med godkänt resultat. Den årliga kontinuerliga utbildningen ska omfatta teoretiska och praktiska aspekter enligt beskrivningen i det första stycket. Den årliga kontinuerliga utbildningen ska pågå i minst 24 timmar sammanlagt, och bestå av minst 8 timmar teoretisk utbildning och minst 16 timmar praktisk utbildning. Den praktiska utbildningen ska delas upp på minst 8 timmar fysisk utbildning, med användning av tekniker för fysiskt fasthållande, och minst 8 timmar för användning av skjutvapen.

Användning av narkotika, konsumtion av läkemedel och alkohol

Ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna får inte konsumera eller vara påverkade av alkohol när de är i tjänst.

Ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna får inte inneha eller använda narkotika eller läkemedel, om dessa inte har skrivits ut på grund av medicinska skäl. Ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna som behöver läkemedel av medicinska skäl ska omedelbart underrätta sin närmaste chef om ett sådant behov. Deras deltagande i operativ verksamhet får ses över med beaktande av potentiella verkningar och biverkningar i samband med användning av ämnet.

Byrån ska inrätta en kontrollmekanism för att säkerställa att ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna utför sina uppgifter utan att vara påverkade av användning av narkotika, läkemedel eller alkohol. Denna mekanism ska baseras på en regelbunden läkarundersökning av ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna avseende möjlig konsumtion av narkotika, läkemedel eller alkohol. Alla positiva resultat som hittats under dessa undersökningar ska omedelbart rapporteras till den verkställande direktören.

Rapportering

Alla incidenter som innebär användning av våld ska omedelbart rapporteras genom befälsordningen till den samordningsstruktur som är relevant för varje insats och till ombudet för grundläggande rättigheter och den verkställande direktören. I rapporten ska anges fullständiga uppgifter om under vilka omständigheter dessa incidenter inträffade.

Skyldighet att samarbeta och informera

Ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna och alla andra deltagare i insatserna ska samarbeta vad gäller insamling av fakta om en incident som har rapporterats under en operativ verksamhet.

Tillsynsmekanism

Byrån ska inrätta en tillsynsmekanism som avses i artikel 55.5 a.

System för klagomål

Vem som helst får rapportera misstänkta överträdelse som begåtts av ordinarie personal som är utstationerad som medlemmar i enheterna av de regler om användning av våld som tillämpas enligt denna bilaga enligt det system för klagomål som finns i artikel 111.

Sanktioner

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 85, och om byrån konstaterar att en medlem av dess ordinarie personal som är utstationerad som medlem i enheterna har utfört verksamhet i strid med de regler som är tillämpliga enligt denna förordning, inbegripet de grundläggande rättigheter som skyddas enligt stadgan, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och internationell rätt, ska den verkställande direktören vidta lämpliga åtgärder som kan inkludera att medlemmen ur den ordinarie personalen omedelbart dras tillbaka från den operativa verksamheten och eventuella disciplinära åtgärder enligt tjänsteforeskrifterna, inbegripet att medlemmen ur den ordinarie personalen avlägsnas från byrån.

Rollen för ombudet för grundläggande rättigheter

Ombudet för grundläggande rättigheter ska kontrollera och ge återkoppling på innehållet i introduktionsutbildningen och fortbildningen särskilt med beaktande av aspekterna avseende grundläggande rättigheter och hur grundläggande rättigheter kan skyddas i situationer där det är nödvändigt att använda våld samt säkerställa att relevanta preventiva tekniker ingår.

Ombudet för grundläggande rättigheter ska rapportera om respekten av grundläggande rättigheter vid brottsbekämpningspraxis i värdmedlemsstaten eller det tredjeland som är värdland. Denna rapport ska överlämnas till den verkställande direktören och ska beaktas när den operativa planen utformas.

Ombudet för grundläggande rättigheter ska säkerställa att incidenter som rör användning av våld och användning av vapen, ammunition och utrustning utan dröjsmål utreds grundligt och rapporteras till den verkställande direktören. Resultaten av sådana utredningar ska översändas till det rådgivande forumet

All verksamhet som rör användning av våld, vapen, ammunition och utrustning ska regelbundet övervakas av ombudet för grundläggande rättigheter och alla incidenter ska rapporteras i rapporterna från ombudet för grundläggande rättigheter samt i byråns årsrapport.

5. Tillhandahållande av tjänstevapen

Tillstånd för vapen

För att fastställa exakt vilka typer av tjänstevapen, ammunition och annan utrustning som ska användas av ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna, ska byrån fastställa en uttömmande förteckning över de komponenter som ska ingå i den personliga utrustningen.

Den personliga utrustningen ska användas av all ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna. Byrån får också komplettera den personliga utrustningen med ytterligare vapen, ammunition eller annan utrustning som är specifikt avsedd för utförandet av specifika uppgifter inom en eller två typer av enheter.

Byrån ska säkerställa att alla vapen, inklusive skjutvapen, ammunition och all utrustning som tillhandahålls ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna, inklusive skjutvapen, är förenlig med alla nödvändiga tekniska standarder.

Vapen, ammunition och utrustning som är tillåtna att användas ska förtecknas i den operativa planen i enlighet med värdmedlemsstatens krav för tillåtna och förbjudna vapen.

Instruktioner för tjänstgöringsperiod

Vapen, ammunition och utrustning får bäras under insatser och får endast användas som en sista utväg. Det är inte tillåtet att bära eller använda vapen, ammunition eller utrustning utanför tjänstgöringsperioder. Byrån ska fastställa specifika regler och åtgärder för att vapen, ammunition och annan utrustning för ordinarie personal som är utplacerad som medlemmar i enheterna ska kunna förvaras i säkra lokaler utanför tjänstgöringsperioder i enlighet med bestämmelserna i artikel 55.5 c.

BILAGA VI

Jämförelsetabell

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 1 första meningen	—	Artikel 1 första stycket
Artikel 1 andra meningen	—	Artikel 1 andra stycket
Artikel 2.1	—	Artikel 2.1
—	—	Artikel 2 leden 2, 4, 5, 6, 9, 15, 16, 17, 18, 29 och 30
Artikel 2.2	—	Artikel 2.3
—	Artikel 3 b, c, d, f och g	Artikel 2 leden 7, 8, 10, 11 och 13
Artikel 2.16	Artikel 3 e	Artikel 2.12
—	Artikel 3 i	Artikel 2.14
Artikel 2.9	—	Artikel 2.19
Artikel 2.5–2.7	—	Artikel 2.20–2.22
Artikel 2.10–2.15	—	Artikel 2.23–2.28
Artikel 4 a–d	—	Artikel 3.1 a–d
Artikel 4 e	—	Artikel 3.1 e och f
Artikel 4 f–k	—	Artikel 3.1 g–l
—	—	Artikel 3.2
Artikel 3.1	—	Artikel 4
Artikel 6	—	Artikel 5

L 295/114

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.11.2019

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 7	—	Artikel 6
Artikel 5.1	—	Artikel 7.1
—	—	Artikel 7.2
Artikel 5.2 och 5.3	—	Artikel 7.3 och 7.4
Artikel 8.2	—	Artikel 7.5
—	—	Artikel 8.1–8.4
Artikel 3.2	—	Artikel 8.5
Artikel 3.3	—	Artikel 8.6
—	—	Artikel 8.7 och 8.8
—	—	Artikel 9
Artikel 8.1 a	—	Artikel 10.1 a
—	—	Artikel 10.1 b
Artikel 8.1 b	—	Artikel 10.1 c
Artikel 8.1 c	—	Artikel 10.1 d
—	—	Artikel 10.1 e
Artikel 8.1 s	—	Artikel 10.1 f
Artikel 8.1 d	—	Artikel 10.1 g
Artikel 8.1 e	—	Artikel 10.1 h
Artikel 8.1 f	—	Artikel 10.1 i

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/115

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 8.1 g	—	Artikel 10.1 j
Artikel 8.1 h	—	Artikel 10.1 k
—	—	Artikel 10.1 l
Artikel 8.1 i	—	Artikel 10.1 m
Artikel 8.1 l	—	Artikel 10.1 n
Artikel 8.1 n	—	Artikel 10.1 o
Artikel 8.1 o	—	Artikel 10.1 p
Artikel 8.1 m	—	Artikel 10.1 q
—	—	Artikel 10.1 r och s
Artikel 8.1 t	—	Artikel 10.1 t
—	—	Artikel 10.1 u
Artikel 8.1 u	—	Artikel 10.1 v
Artikel 8.1 p	—	Artikel 10.1 w
Artikel 8.1 q	—	Artikel 10.1 x
—	—	Artikel 10.1 y
Artikel 8.1 j	—	Artikel 10.1 z
—	Artikel 6.1 a	Artikel 10.1 aa
Artikel 8.1 r	—	Artikel 10.1 ab
Artikel 8.1 s	—	Artikel 10.1 ac

L 295/116

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.11.2019

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	—	Artikel 10.1 ad-ag
Artikel 8.3	—	Artikel 10.2
Artikel 9	—	Artikel 11
Artikel 10	—	Artikel 12.1
—	—	Artikel 12.2 och 12.3
Artikel 23	—	Artikel 13.1 första meningen
—	—	Artikel 13.1 andra meningen
—	—	Artikel 13.2 och 13.3
—	Artikel 7.1	Artikel 14.1
—	Artikel 7.2	Artikel 14.2
Artikel 44.1	—	Artikel 15.1 och 15.2
—	—	Artikel 15.3
—	—	Artikel 16
—	—	Artikel 17
—	Artikel 1	Artikel 18
—	Artikel 2.1 och 2.2	Artikel 19.1
—	Artikel 2.3	Artikel 19.2
—	Artikel 4.1 a och b	Artikel 20.1 a och b
—	Artikel 4.1 d	Artikel 20.1 c

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/117

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	—	Artikel 20.1 d, e och f
—	Artikel 4.2 och 4.3	Artikel 20.2 och 20.3
—	Artikel 5.1, 5.2 och 5.3	Artikel 21.1, 21.2 och 21.3 a–h
—	—	Artikel 21.3 i och j
—	Artikel 17.1, 17.2 och 17.3	Artikel 21.4, 21.5 och 21.6
—	Artikel 5.4	Artikel 21.7
—	Artikel 21	Artikel 22
—	Artikel 22.1	Artikel 23.1
—	—	Artikel 23.2 och 23.3
—	Artikel 8.1 och 8.2	Artikel 24.1
—	—	Artikel 24.2
—	—	Artikel 24.3
—	Artikel 9.1	Artikel 25.1
—	Artikel 9.2 a–e	Artikel 25.2 a–e
—	—	Artikel 25.2 f
—	Artikel 9.2 f	Artikel 25.2 g
—	Artikel 9.2 g	Artikel 25.2 h
—	Artikel 9.2 h	Artikel 25.2 i
—	Artikel 9.2 i	Artikel 25.2 j

L 295/118

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.11.2019

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	Artikel 9.2 j	Artikel 25.2 k
—	Artikel 9.2 k	Artikel 25.2 l
—	Artikel 9.4	Artikel 25.3
—	Artikel 9.5 a andra meningen	Artikel 25.4
—	Artikel 9.10	Artikel 25.5
—	Artikel 10.1	Artikel 26.1
—	Artikel 10.2 a och b	Artikel 26.2 a och b
—	Artikel 10.2 d	Artikel 26.2 c
—	Artikel 10.2 e	Artikel 26.2 d
—	—	Artikel 26.2 e
—	Artikel 10.2 f	Artikel 26.2 f
—	Artikel 10.3 a	Artikel 26.3 a
—	—	Artikel 26.3 b
—	Artikel 10.3 c	Artikel 26.3 c
—	Artikel 10.5	Artikel 26.4
—	Artikel 10.6	Artikel 26.5
—	Artikel 10.4	Artikel 26.6
—	—	Artikel 27
—	Artikel 12.1	Artikel 28.1

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/119

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	Artikel 12.2 a, b och c	Artikel 28.2 a, b och c
—	—	Artikel 28.2 d
—	Artikel 12.2 d	Artikel 28.2 e
—	Artikel 12.2 e	Artikel 28.2 f
—	—	Artikel 28.2 g, h och i
—	Artikel 12.4 och 12.5	Artikel 28.3 och 28.4
Artikel 11	—	Artikel 29.1, 29.2, 29.3 och 29.5–29.8
—	—	Artikel 29.4
—	Artikel 14	Artikel 30
Artikel 12	—	Artikel 31.1, 31.2 och 31.4–31.7, samt 31.3 a–e och g–j
—	—	Artikel 31.3 f och k
Artikel 13	—	Artikel 32.1–32.8, 32.10 och 32.11
—	—	Artikel 32.9
—	—	Artikel 33
—	Artikel 15.1	Artikel 34.1
—	—	Artikel 34.2
—	—	Artikel 34.3
—	Artikel 15.2	Artikel 34.4
—	Artikel 15.3	Artikel 34.5

L 295/120

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.11.2019

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	Artikel 16.1, 16.2 och 16.3	Artikel 35.1 a, b och c, samt 35.2 och 35.3
—	—	Artikel 35.1 d
—	Artikel 16.5	Artikel 35.4
Artikel 14	—	Artikel 36.1, 36.3 och 36.4, samt 36.2 a–e
—	Artikel 16.4 a	Artikel 36.2 f
Artikel 15.1, 15.2 och 15.3	—	Artikel 37.1, 37.2 och 37.3
Artikel 15.5	—	Artikel 37.4
Artikel 16	—	Artikel 38.1, 38.2 och 38.4, samt 38.3 a–k och m–o
—	—	Artikel 38.3 l och 38.5
Artikel 17	—	Artikel 39.1, 39.2, 39.3, 39.5, 39.7–39.10 och 39.13–39.15
—	—	Artikel 39.4, 39.6, 39.11 och 39.12
Artikel 18	—	Artikel 40.1, 40.2, 40.3 och 40.5, samt 40.4 a, b och c
—	—	Artikel 40.4 d
Artikel 15.4	—	Artikel 41.1
—	—	Artikel 41.2
Artikel 19	—	Artikel 42
Artikel 21	—	Artikel 43.1–43.5

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/121

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	—	Artikel 43.6
Artikel 22	—	Artikel 44
Artikel 24.1 a–e och 24.2	—	Artikel 45.1
—	—	Artikel 45.2
Artikel 25	—	Artikel 46.1–46.4 och 46.7
—	—	Artikel 46.5 och 46.6
Artikel 26	—	Artikel 47
Artikel 27.1 a	—	Artikel 48.1 a i
Artikel 27.1 c	—	Artikel 48.1 a ii och iii
—	—	Artikel 48.1 a iv
Artikel 27.1 b	—	Artikel 48.1 b
—	—	Artikel 48.1 c och d
Artikel 27.1 d	—	Artikel 48.1 e
Artikel 27.1 e	—	Artikel 48.1 f
Artikel 27.2	—	Artikel 48.2 a–d
—	—	Artikel 48.2 e
Artikel 27.3	—	Artikel 48.3
—	—	Artikel 49
Artikel 28	—	Artikel 50

L 295/122

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.11.2019

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 29	—	Artikel 51
—	—	Artikel 52.1
Artikel 32.2	—	Artikel 52.2
Artikel 33	—	Artikel 53
—	—	Artikel 54
—	—	Artikel 55
—	—	Artikel 56
—	—	Artikel 57
—	—	Artikel 58
—	—	Artikel 59
—	—	Artikel 60
—	—	Artikel 61
Artikel 36.1	—	Artikel 62.1
—	—	Artikel 62.2 och 62.3
Artikel 36.2	—	Artikel 62.4
Artikel 36.4–36.8	—	Artikel 62.5–62.9
—	—	Artikel 62.10
Artikel 38.1	—	Artikel 63.1
—	—	Artikel 63.2

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/123

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 38.2–38.5	—	Artikel 63.3–63.6
Artikel 39.1–39.12 och 39.14–39.16	—	Artikel 64
—	—	Artikel 65.1–65.2
Artikel 20.12, artikel 39.13	—	Artikel 65.3
—	—	Artikel 65.4
Artikel 37	—	Artikel 66.1–66.4
—	—	Artikel 66.5
—	—	Artikel 67
Artikel 52.1	Artikel 18.1, 18.2 och 18.3	Artikel 68.1 första stycket och andra stycket a–g
—	—	Artikel 68.1 i och j
—	—	Artikel 68.1 tredje stycket a–d
—	Artikel 18.3	Artikel 68.1 tredje stycket e
Artikel 52.2	Artikel 18.5	Artikel 68.2
Artikel 52.4	Artikel 18.5	Artikel 68.3
Artikel 52.3	—	Artikel 68.4
Artikel 52.4	Artikel 18.6	Artikel 68.5
—	Artikel 18.4	Artikel 68.6
Artikel 53	—	Artikel 69

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 51.1	—	Artikel 70.1
—	Artikel 19	Artikel 70.2–70.6
Artikel 51.2 och 51.3	—	Artikel 70.7 och 70.8
Artikel 54.1 och 54.2	—	Artikel 71.1, 71.2 och 71.3
—	—	Artikel 71.4
—	Artikel 20.1	Artikel 72.1
—	—	Artikel 72.2
—	Artikel 20.3	Artikel 72.3
Artikel 54.2	—	Artikel 73.1–73.2
Artikel 54.4	—	Artikel 73.3 och 73.4
Artikel 54.8	—	Artikel 73.5
Artikel 54.9	—	Artikel 73.6
Artikel 54.11	—	Artikel 73.7 och 73.8
Artikel 54.3	—	Artikel 74.1, 74.2 och 74.3
—	—	Artikel 74.4, 74.5 och 74.6
—	Artikel 20.1	Artikel 75.1 och 75.2
—	Artikel 20.7	Artikel 75.3
Artikel 54.5	—	Artikel 76.1
—	—	Artikel 76.2, 76.3 och 76.4

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/125

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 55.4	—	Artikel 76.5
Artikel 55.1, 55.2 och 55.3	—	Artikel 77.1, 77.2 och 77.3
—	—	Artikel 77.4
Artikel 52.5	—	Artikel 78.1
Artikel 54.7	—	Artikel 78.2
—	—	Artikel 78.3
—	—	Artikel 79
Artikel 34	—	Artikel 80
Artikel 35	—	Artikel 81
Artikel 40	—	Artikel 82.1, 82.3, 82.4 och 82.6–82.11
—	—	Artikel 82.2 och 82.5
Artikel 41	—	Artikel 83
Artikel 42	—	Artikel 84
Artikel 43	—	Artikel 85
Artikel 45.1 och 45.2	—	Artikel 86.1 och 86.2
—	—	Artikel 86.3, 86.4 och 86.5
Artikel 46.1	—	Artikel 87.1 a, b, c, e, f och h
—	—	Artikel 87.1 d och g
Artikel 46.3 och 46.4	—	Artikel 87.2 och 87.3

L 295/126

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.11.2019

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	—	Artikel 88.1 första stycket
Artikel 47.1 b och c	—	Artikel 88.1 andra stycket a och c
—	—	Artikel 88.1 andra stycket b
Artikel 47.2	—	Artikel 88.2 a och c
—	—	Artikel 88.2 b
—	Artikel 13	Artikel 89.1 och 89.2
—	—	Artikel 89.3
—	Artikel 20.4 och 20.5	Artikel 89.4 och 89.5
—	—	Artikel 89.6
—	—	Artikel 90
—	—	Artikel 91
Artikel 50	—	Artikel 92
Artikel 56	—	Artikel 93
Artikel 57	—	Artikel 94
Artikel 58	—	Artikel 95.1, 95.4, 95.5 och 95.6
—	—	Artikel 95.2 och 95.3
Artikel 59	—	Artikel 96
Artikel 60	—	Artikel 97
—	—	Artikel 98

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/127

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 61	—	Artikel 99
Artikel 62.1 och 62.3–62.8	—	Artikel 100.1 och 100.3–100.8
Artikel 62.2 första stycket a–g och i–z	—	Artikel 100.2 första stycket a, b, d, f–z och ab
—	—	Artikel 100.2 första stycket c, e, aa, ac, ad och ae
Artikel 62.2 andra stycket	—	Artikel 100.2 andra stycket
Artikel 63	—	Artikel 101
Artikel 64	—	Artikel 102
Artikel 65	—	Artikel 103
Artikel 66	—	Artikel 104.1–104.5 och 104.7–104.9
—	—	Artikel 104.6
Artikel 67	—	Artikel 105
Artikel 68.1, 68.2 samt 68.3 a–j och l–r	—	Artikel 106.1, 106.2, 106.5 och 106.6 samt 106.4 a–l, n, o, r, s och t
—	—	Artikel 106.3
—	—	Artikel 106.4 m, p och q
Artikel 69	—	Artikel 107.1–107.7
—	—	Artikel 107.8
Artikel 70	—	Artikel 108
Artikel 71	—	Artikel 109.1, 109.4 och 109.7

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	—	Artikel 109.2, 109.3, 109.5 och 109.6
—	—	Artikel 110
Artikel 72	—	Artikel 111
—	—	Artikel 112
Artikel 73	—	Artikel 113
Artikel 74	—	Artikel 114
Artikel 75	—	Artikel 115.1–115.14
—	—	Artikel 115.15
Artikel 76	—	Artikel 116
Artikel 77	—	Artikel 117.1, 117.2, 177.3 och 177.5
—	—	Artikel 117.4
Artikel 78	—	Artikel 118
—	—	Artikel 119
Artikel 79	—	Artikel 120
Artikel 81.1	—	Artikel 121.1 första stycket a–e och 121.1 andra stycket
—	—	Artikel 121.1 första stycket f och g
—	—	Artikel 121.2 och 121.3
Artikel 81.2	—	Artikel 121.4

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/129

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	Artikel 22.2	Artikel 121.5
—	Artikel 22.3 och 22.4	Artikel 121.6
—	—	Artikel 122
Artikel 82	—	Artikel 123
Artikel 83	—	Artikel 124
Artikel 2.3 och 2.4	—	—
Artikel 8.1 k	—	—
Artikel 8.1 t och u	—	—
Artikel 20.3–20.11	—	—
Artikel 27.1 c	—	—
Artikel 27.4	—	—
Artikel 30	—	—
Artikel 31	—	—
Artikel 32.1	—	—
Artikel 36.3	—	—
Artikel 44.2	—	—
Artikel 45.3 och 45.4	—	—
Artikel 46.2, 46.3 och 46.4	—	—
Artikel 47.3	—	—

L 295/130

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.11.2019

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
Artikel 48	—	—
Artikel 49	—	—
Artikel 62.2 första stycket h	—	—
—	Artikel 2.4	—
—	Artikel 3 a	—
—	Artikel 3 h	—
—	Artikel 4.1 c, e och f	—
—	Artikel 4.4	—
—	Artikel 6.1 b, c och d	—
—	Artikel 6.2	—
—	Artikel 7.3, 7.4 och 7.5	—
—	Artikel 9.2 k	—
—	Artikel 9.5 b	—
—	Artikel 9.6	—
—	Artikel 9.7	—
—	Artikel 9.8	—
—	Artikel 9.9	—
—	Artikel 9.10	—
—	Artikel 10.2 c och f	—

14.11.2019

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 295/131

Förordning (EU) 2016/1624	Förordning (EU) nr 1052/2013	Denna förordning
—	Artikel 10.7	—
—	Artikel 11	—
—	Artikel 12.3	—
—	Artikel 16.4	—
—	Artikel 20.2	—
—	Artikel 20.6	—
—	Artikel 20.8	—
—	Artikel 20.9	—
—	Artikel 23	—
—	Artikel 24	—

Departementsserien 2021

Kronologisk förteckning

1. Myndigheter i samverkan mot arbetslivskriminalitet. A.
2. Ett bättre underlag för att bedöma bostadsbristen. Fi.
3. UTGÅR.
4. Kompletterande åtgärder till EU:s förordning om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten (ELA). A.
5. Genomförande av EU:s direktiv om finansiell information. Ju.
6. Insolvensdirektivet och reglerna om skuldsanering. Ju.
7. Barnets bästa när vård enligt LVU upphör. S.
8. Ändring av andelstal i gemensamhetsanläggningar. Ju.
9. Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem. Ju.
10. EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning. Kompletterande reglering. Ju.

Departementsserien 2021

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

Myndigheter i samverkan mot arbetslivskriminalitet. [1]

Kompletterande åtgärder till EU:s förordning om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten (ELA). [4]

Finansdepartementet

Ett bättre underlag för att bedöma bostadsbristen. [2]

Justitiedepartementet

UTGÅR. [3]

Genomförande av EU:s direktiv om finansiell information. [5]

Insolvensdirektivet och reglerna om skuldsanering. [6]

Ändring av andelstal i gemensamhetsanläggningar. [8]

Anpassning av svensk rätt till EU:s nya in- och utresesystem. [9]

EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning. Kompletterande reglering. [10]

Socialdepartementet

Barnets bästa när vård enligt LVU upphör. [7]

En departementspromemoria arbetas fram inom Regeringskansliet. Den publiceras i departementsserien, förkortad Ds.

Regeringskansliet

103 33 Stockholm Växel 08-405 10 00 www.regeringen.se

ISBN 978-91-525-0064-4 ISSN 0284-6012